

Socialarbetaren

Socialarbetaren

dokumentär roman

av Christian Lanciai (1985)

Socialarbetare som spårar ur och blir drogmissbrukare för att småningom helt försvinna i den undre världen är dess värre ett ganska vanligt förekommande fenomen: Josef K. som prototyp är vanlig, om han dock här kombineras med en vidareutveckling av Josef K-typen i Kafkas kända roman. För övrigt är alla huvudpersonerna fullkomligt fiktiva: alla namn är fingerade utom obetydliga sådana. Trots romanens betänkliga och morbida tendenser är den endast sakligt dokumentär och mest rättvist att betrakta enbart som ett samhällsdokument från 1985, ehuru starka satiriska och även komiska drag förekommer. Det är sällan för övrigt som en Aids-roman är kryddad med humor. Den uppmärksamme läsaren kommer att finna att en del detaljer inte stämmer, men avsikten bakom sådant är i så fall att skydda vem eller vad som behöver skyddas. Fallet 'Benjamin', som egentligen är huvudtemat för hela romanen, förekom i verkligheten men i Norge, i Bergen. Det torde knappast finnas några andra dokumentationer av fallet.

"Fast hans skuld till 100% är självklar har i rättvisans namn själve djävulen rätt till en advokat."

- *Abraham Lincoln*

Copyright © Christian Lanciai 1985

Inledning.

Budskapet om hans död vållade mig en djup sorg. Varför det? Han var ju bara en av mina klienter och en av de mest självklart brottsliga dessutom? Jag var bara hans advokat och hade egentligen mycket litet med honom att göra. Ändå lämnade han i mitt hjärta en saknad som jag känt efter få bortgångna människor och som faktiskt – jag medger det – fick mig att gråta då och kan få mig att göra det än idag.

Han dog ensam i främmande länder på ett sjukhus som inte förstod vad det var för vård han bad om och som därför faktiskt oavsiktligt vållade hans död. Jag tror än idag att hans död avsiktligt vållades av den maffia som skickade honom så långt bort utomlands som möjligt var de visste att han skulle förgås genom sina egna obotliga laster.

Han var lastbar som få men ändå inte osympatisk. Han var brottslig som få, men ändå kunde vem som helst förlåta honom, och jag är än idag säker på att jag hade kunnat ordna en villkorlig dom åt honom i den process som tyvärr aldrig fick inledas. Hur kunde man då inte bara förlåta utan även tycka om denne samhällets ärketorsk? Hur kan jag gråta vid en sådan människas minne?

Därför att han bara var en människa, och därför att han var mera människa än brottsling. Han blev brottsling för att samhället aldrig gav honom någon chans genom att backa upp honom i de ansträngningar han gjorde för att bli något. Han föddes och växte upp i träsket genom att hans egen mor var prostituerad, och därför kom han aldrig ur det hur han än ansträngde sig. Han ansträngde sig verkligen, och sin tillfälliga syssla som biträdande socialarbetare skötte han bättre än många utbildade kuratorer. Även de som anställde honom som kyrkorganist var nöjdare med honom än med hans utbildade företrädare. Han var vad han var och stack inte under stolen med vad han var på gott och ont. Han stod för sina felsteg, tog konsekvenserna av dem som en man och försökte aldrig urskulda sig eller smita från sitt ansvar, som de flesta etablerade ansvariga samhällsmedlemmar alltid försöker göra och även lyckas med just för att de är etablerade. Men den oetablerade som tar ansvar för sina handlingar har ingen chans mot systemens ständiga behov av syndabockar.

Han var ingen syndabock heller. Han var bara en människa. Och det är kanske det som gör honom så oförglömlig till skillnad från de flesta etablerade ohederliga och destruktiva skurkar som man träffar dagligen och som det inte finns mycket mänskligt kvar i. Kejsar Otho var en vanärens skurk så länge han levde men hedrade sig genom att dö, och sådana är tyvärr de flesta, män som kvinnor, och undantagen från människans omänsklighet är sällsynta. Jag tror att min klient var ett sådant undantag. Om han inte var det så tror jag inte att dessa dokument hade funnits. Döm själv, kära läsare, om ni känner att ni kan sätta er till doms över en man för att han vågade vara vad han var: en torsk.

Första delen: Presentation av fallet.

Mitt liv är ett ständigt umgänge med döden. Självordstankar upptar mig inte varje dag men åtminstone varje vecka. Mitt yrke är att frossa i lidandet och aldrig bli mätt på det. Mitt liv är en ständig förödmjukelse utan botten. Jag lär känna människornas värsta sidor och kan aldrig få någon upprättelse för någon av mina förnedringar. Jag är livets mänskliga slasktratt. Till mig söker sig alla de som känner behov av att bli av med sin ondskas, och jag mottager den tacksamt. Jag tar inte ens alltid betalt. Och jag är glad så länge jag fungerar.

En astrolog gjorde en gång för mig mitt horoskop. Han fann att min sol och måne samt Merkurius, Venus och Pluto var i konjunktion med varandra i mitt tolfte hus i Fiskarnas tecken och tolkade denna ställning som så att jag kunde manipulera med vem som helst som jag ville. Men då var det redan för sent för mig att byta yrke. Jag var redan såld.

Det var för resten samma astrolog som slutligen kom fram till att han inte kunde fortsätta vara det. Han fann att han den vägen kunde få veta för mycket om en människa och lära känna henne bättre än vad hon någonsin skulle kunna göra själv, vilket han insåg att aldrig kunde vara hälsosamt. Han hade tjugosju välbetalande astrologiska kunder på hög som väntade på att få sina horoskop ställda av honom när han med ens upphörde med den verksamheten. Han var den enda vederhäftiga och övertygande astrolog som jag någonsin känt. "Man kan aldrig lära känna sig själv tillräckligt väl, men det är alltför lätt att lära känna andra alltför väl," var det han som sade.

Jag tycker om att leva i smuts. Att ha spindelväv i hörnen, att se dammtottarna sakta förflytta sig efter vinddraget av ens ben, att det fastnar en massa smuts och skräp i strumplästen när man går omkring utan skor på sig och att rosken söker sig in i strumporna genom hålen tycker jag att är pittoreskt. Ju smutsigare omgivning, desto mänskligare omgivning. Lumpgubben med plastpåsar på fötterna och vintermössa på

sig året om utomhus och inomhus bor i mitt hus, och det är jag stolt över. En prostituerad bor bredvid mig. Hon har alltid kunder, och hon skriker alltid när hon knullas. Hon skriker så vällustigt och medryckande att hennes kunder alltid skriker i takt med henne. Det låter så underbart pittoreskt. Det är som när kattorna skriker tillsammans som spädbarn ute i parken.

Annars mår jag alltid bättre ju mindre med människor jag behöver ha att göra. Mänskorna stör mig. De är så enfaldiga och inskränkta, så självgoda och egenkära att man för det mesta bara kan spy åt dem. Det är få av dem som jag tål. Det är beklagligt att man inte kan klara sig utan dem.

Varför skriver jag då över huvud taget till er, kära förbannade människor? Jo, en eftermiddag efter att jag hade haft ett av mina anfall hade jag en förkänsla av att någonting fasansfullt skulle komma att hända, och den känslan har jag haft sedan dess. Det är som en föraning av döden, men jag vet att det är något mycket hemskare än döden. Förlåt, jag har inte beskrivit mina anfall. De yttrar sig som så, att jag får en fullständig black-out som varar i ungefär en timme. De har kommit med åren, sådant hände aldrig förr, men nu för tiden och särskilt på hösten kan de periodvis inträffa nästan varje dag. Endast en gång har det hänt i sällskap, och då varade det bara i några minuter. Det händer aldrig när jag är sysselsatt utan endast när jag kopplar av.

Med åren har jag vant mig vid detta, och jag har tagit dem med en axelryckning, men efter mitt senaste anfall, som var igår klockan fyra på eftermiddagen och varade i exakt en timme, vaknade jag upp med den definitiva känslan av att jag under anfallet hade upplevat någonting ohyggligt som jag dock inte hade något minne av. Endast känslan därav låg kvar. Och den fyllde mig med fasa.

Därför fattade jag igår kväll pennan för att försöka få sådant på pränt som bör få komma på pränt innan jag dör om jag måste dö. Jag vet att något kommer att hända mig, men jag vet inte vad det är. Jag vet bara att det är någonting absolut fasansfullt.

Den enda smuts som jag egentligen saknar hemma är råttor, och ibland beklagar jag faktiskt att jag inte har några. De hade varit så trevliga små husdjur att ha. Särskilt de vanliga skogsmössen är ju så utomordentligt söta. Men all annan civiliserad ohyra kör jag hårt med, som knark, sprit, cigaretter och värre saker. Ibland när jag verkligen behöver koppla av räcker det inte med bara en cigarett, utan då måste jag ta fram holken. Flera av mina kunder tycker om att se mig röka pipa. Min pipa är en riktig Sherlock Holmes-pipa som passar bra till min personlighet. Dofterna av innehållet i pipan bidrar till att egga upp dem. Särskilt en blir så galen av att se och känna mig röka min holk att han glömmer att själv ta sig några bloss för att i stället gå rakt till saken.

Jag tjänar bra på min hantering, för jag har aldrig saknat kunder. Jag har råd att ta mig heroininjektioner och andra trippar ibland utan att jag dock som andra i mitt fack gör det till en daglig ovana och blir beroende. Nej, så kallat missbruk blir missbruk endast om man glömmer att bara ha det som sport. Soppnan håller sig bäst och längst på sparlåga: stark låga får den att brännas vid och koka bort. Längden är A och O när det gäller att underhålla något.

Fastän jag tillåter mig mycket så tillåter jag mig inte handel med barn. Jag vet att min granne, som skriker på nätterna, lär upp små barn i yrket från nio år och uppåt, och flera av dem har faktiskt blivit såväl oemotståndliga horor som oemotståndligt intagande gossar åt homosexuella, men jag tycker synd om dem. Ju vackrare man är som prostituerad, desto snabbare förbrukas man. Min hemlighet är min charm och inre begåvning. Mot sådana gåvor är den ytliga skönheten ingenting.

Däremot anser jag att Anne Linnet i Köpenhamn har fullständigt rätt, när hon kräver att prostitutionen skall institutionaliseras i statlig regi. Anne är av samma typ som jag: hon är inte speciellt vacker men oemotståndligt charmig, och hon kommer alla på fall. Vårt yrke instiftades av Eva när hon med Gud Faderns goda minne gav Adam äpplet, och det är således världens äldsta yrke. Det förtjänar att vara världens högst

respekterade yrke i stället för tvärtom, ty det är ingenting annat än en skön konst. Det finns ingen logisk anledning till att horor skall vara mera föraktade och ha det sämre än alla andra. Det är det som driver dem till så kallat missbruk av tabletter och knark och så många slutligen till sinnessjukhus eller självmord. Staten skulle tjäna på att öppna etablerade bordeller. Som det är nu får staten i stället betala dyra miljoner för sjukvård och medicin för prostituerades sociala missförhållandens skull. Värst har de prostituerade homosexuella männen det, ty de måste idka all sin hantering i absolut sekretess på grund av hotet och ryktet om Aids. Resultatet av deras totala hemlighetsmakeri är att deras statistik är den kraftigast stigande. Det är alltid så: det som motarbetas ökar därmed sin livsenergi. Homosexualiteten skulle få sin kraftigaste nådastöt om den etablerades genom statliga bordeller för män med män och transvestiter som horor. Men den största bristen är att det fortfarande är så ytterst ont om manliga bordeller för kvinnor. Det är inte bara män som numera önskar betala för ordentlig kärlek. Kvinnorna som vill göra det blir ständigt fler, och det är allvarlig brist på manliga prostituerade för kvinnor. Det är faktiskt mera gott om manliga prostituerade för män. Beträffande lesbisk kärlek så är den än så länge inte så kommersialiserad. De flesta som vill ge eller ha lesbisk kärlek kan få den gratis utan svårighet.

Jag har inte alltid varit en sådan som det har varit tillåtet för vem som helst att kräkas på. Den som kräktes först på mig kräktes värst. Jag var på den tiden en anständig tös i Guds tjänst såsom en av vestalerna i Vestalkören. Jag skall inte tala om vilken kyrka det var frågan om. Det torde framgå av sammanhanget vilken det var, och gör det inte det är det lika bra det. Jag var ursprungligen anställd som utexaminerad organist i två stycken kyrkor och hade det väl förspänt och levde ett synnerligen respektabelt liv fastän det var jobbigt. Jag arbetade så mycket med levande musik att jag aldrig hade tid att lyssna på radio eller grammofon och sällan var hemma utom för att sova. I den ena kyrkan gick det illa på grund av en bedrövlig schism inom församlingen som gällde frågan progressivitet kontra tradition. Jag var mycket fäst vid den kyrkoherden som hade anställt mig och som gav mig en lön som vida överträffade allt vad någon organist hade haft vid den kyrkan förut. Han kom i den olyckliga situationen att schismen inom församlingen blev för mycket för honom så att han fick nervsammanbrott och slutade. Hans efterträdare var inte alls nådig mot mig och fick mig att vantrivas, varför också jag såg mig nödsakad att sluta. Jag förlitade mig således helt på min andra anställning plus mina extraknäck som ackompanjatör och nattklubbspianist. Jag spelade faktiskt piano på en bögklubb och fick bra betalt för det. Jag hade ingenting emot det och led inget obehag av att ingen av männen gjorde mig närmanden. Tvärtom, jag njöt av att bli lämnad i fred, vilket jag sällan blev annars.

Men olyckan drabbade mig även i den andra kyrkan. På grund av en schism mellan prästen och försångaren slutade försångaren, och vi måste då skaffa oss en annan försångare. I god tid till de stora helgerna.... nej, jag kan inte berätta om det. Ingen naturlig kvinna kan någonsin helt konfrontera sin första ordentliga vanära, som sedan måste leda till ett ständigt djupare fall ned i dess träsk och slutligen nå botten i form av vansinne, som inte ens det är någon botten.

Kärleken är det enda träsk som inte har någon botten, och därför fastnar alla i det, ty det suger med sig allt. Som det svarta hålet i universum är kärleken det mänskliga livets oundvikliga svarta hål som alla förgås i. Och ingen vet vart det bär och var det slutar, ty det leder alltid till den andra sidan av verkligheten, varifrån man ej längre kan kommunicera till verkligheten.

Vid närmare eftertanke bör jag nog ändå redogöra för hela händelseförloppet, för hela sanningen måste ju ändå komma fram förr eller senare. Det passar ju bra att jag

fattar pennan nu medan jag är rejält cognac-berusad, så kan man lita på att jag säger sanningen. Det sägs ju, att det är bara barn och berusade som talar sanning.

Jag skulle inte ha druckit den där sista konjaken. Jag trodde att det var punsch, och så var det cognac, som jag avskyr. Jag tål inte cognac. Jag tål whisky bättre än cognac. Dom skulle aldrig ha gett mig den där konjaken efter så mycket vin och glögg. Dom visste ändå att jag alltför lätt blir berusad.

Håll i pennan nu, Marianne, så att du kan få ur dig hela sanningen nu på en gång medan du är som bäst berusad. Det är ju så sällan som du är berusad.

Jo, sanningen är den, att den där typen våldtog mig. Vem var då den där typen? Jo, en mycket högt uppsatt person. Han våldtog mig och tog min oskuld ifrån mig. Det överlevde jag inte. Jag dog då, liksom Greta Garbo dog med John Gilbert redan under stumfilmsepoken. Jag har varit död sedan dess. Ty han fick inte våldta mig! Jag gav honom aldrig lov till det! Han gjorde det ändå. Han tog livet av mig.

Redan första gången jag såg honom visste jag att han skulle bli en risk för mitt liv. Det slog alarm inom mig på alla håll och kanter när jag första gången såg honom. "Den där mannen skall du ha så litet att göra med som möjligt, om du vill behålla din sinnesjämvikt," sade en röst inom mig när han steg av tåget och jag fick se honom. Och jag anade inte hur rätt den rösten hade.

Det var han som först lärde mig dricka cognac. Jag gjorde det aldrig före. Jag tyckte det smakade illa. Men han bjöd mig på cognac och fick mig berusad. Själv blev han aldrig berusad hur mycket han än drack. Han drack som en svamp, han var en svamp. Och han uppslukade mig med hull och hår som en stor porös svamp, som jag drunknade i. Jag hoppades att han skulle ha en gnutta känsla för mänsklig värdighet, men för honom var kärlek endast sexuell attraktion. För honom fanns det ingen kärlek och ingen vänskap utan endast sex. Han var ett barn av vår tid. Han var yngre än jag och ändå redan ett sådant monster. Hur kunde jag låta det ske?

Jag lät det icke ske. Han forcerade fram händelsernas gång. Han älskade mig inte. Han endast åträdde mig. Han ville bara utnyttja mig. Jag klagade inför honom på alla som utnyttjade mig ekonomiskt, och det fann han så sexuellt attraktivt att han beslöt sig för att utnyttja mig sexuellt. Det svinet!

Ju mindre sagt om honom, desto bättre. Det räcker med att jag avslöjar att han var min förste man, mannen som borrhade hål i mig så att jag blödde i dagar efteråt, och att han var den sämste av dem alla. Ändå har jag haft många, många efter honom, som, hur utslagna, obildade, medellösa och bankrutta många av dem än har varit, ändå samtliga har stått på en skyhögt mera uppsatt nivå än vad han gjorde, den första, som ändå var den högst utbildade och rikaste av dem alla.

Jag hör någon komma. Det kan vara han själv. I hopp om att åtminstone han aldrig någonsin må få se dessa anteckningar gömmer jag dem, om något skulle hända.

Utredningen gällande mordet på Marianne von Bothmer har följande fakta att redovisa i saken:

Mordvapnet var en normal blåmålad kofot, vars krökta ändas tudelade spets upprepade gånger högs i huvudet på henne även fortsättningsvis efter att hon fallit omkull på köksgolvet, var hon även påträffades liggande med halva hjärnan uthackad från huvudet. Det första hugget träffade henne framifrån mitt i hjässan, det andra, som var det dödliga, i bakhuvudet, (ävenledes framifrån: hon måste ha böjt huvudet framåt;) det tredje var nästan en miss som skadade ena örat och träffade i axeln varvid nyckelbenet knäcktes, och sedan följde de återstående huggen som alla föll på sidan av huvudet efter att hon fallit. Mordvapnet har påträffats liggande bredvid henne utan några fingeravtryck eller andra uppföljbara spår efter mördaren.

Inget annat våld har förekommit i lägenheten. Vi förmodar därför att hon själv har öppnat dörren för den gäst som blev hennes mördare utan att ana hans avsikter. Vi förutsätter att det är en man eftersom en dam knappast kan begå ett mord medelst en kofot. Han har likaledes lämnat lägenheten efter sig i samma ordning som den befann sig i när han anlände.

Marianne von Bothmers liv som prostituerad har varit ett ovanligt välordnat liv. Ett fullständigt kartotek över hennes kunder har påträffats som noga dokumenterar exakt när och hur länge och hur många gånger varje kund har befunnit sig hos henne. Materialet över dessa fyrtiofyra kunder erbjuder många möjligheter till ledtrådar då hennes mördare kan vara en av dem. Varje kund bör noggrant förhöras om alla uppgifter som var och en av dem besitter om henne.

Märkligast av allt är de dagboksanteckningar som hon av allt att döma har inlett strax före sin död och som hon tydligen var sysselsatt med att utveckla vid det ögonblick då hennes mördare kom. Dessa dagboksanteckningar antyder att hon har anat sin nära förestående död. De ger dock inga ledtrådar till vem hennes mördare kan ha varit.

Mördaren har gjort ett mycket sakligt intryck då han inte har lämnat något som helst spår efter sig. Ingen i närgränsande lägenheter har heller hört något ovanligt vid den tidpunkt då mordet skedde. Mannen har knackat på, blivit insläppt, följt med henne in i köket, där fått syn på en kofot, skridit till verket utan att tveka, (inga arga röster, skrik eller rop på hjälp har konstaterats,) fått in en fullträff direkt och sedan skenat iväg med sig själv och därefter lämnat lägenheten utan att någon har sett honom.

Den enda antydning av ett spår som har upptäckts är vissa tendenser i hennes dagboksanteckningar som pekar åt att hennes mördare kan vara identisk med hennes förste älskare. Men så många älskare som hon har haft lär det bli svårt att få reda på vem som kan ha varit den förste, särskilt som det ju är ganska vanligt att hemligheten om vem som var deras första kärlek i allmänhet är den sista som damen avslöjar.

1. Bitterhetens berättigande

En romanförfattare som ingen läser
och som ingen heller önskar läsa,
och om någon ändå läser honom
har den läsaren ej något annat att prestera
såsom resultat av läsningen än klagomål.

En forskare som forskar gratis
och som giver gratis sina forskarrön
åt dammiga och torra akademiker,
som aldrig säger tack, som ignorerar honom
och som enda resultat av emottagandet av all hans forskning
har att återgälda honom avundsjuka, gnäll
och futtiga småaktiga protester grundade på ingenting
utöver dammigt fåfängt akademiskt torrt och elakt tvivel.

En sensibel musiker, som får en oanständig lön
för arbete på obekväma tider
och som heller aldrig röner något tack där för
är även en kompositör, men hans kompositioner
vill ej någon veta något av – de är för vackra.
Även han med all sin alltför välbehagliga musik
kan endast åstadkomma klagomål, protester och okunnigt gnäll.

En älskare av vänner och av kvinnor
blir förolämpad mest av dem han älskar,
blir som mest bedragen av dem som han älskar mest
och blir utfrusen som en utböling från varje sällskap
som han älskar, åtrår och åstundar att få dela.

Vad skall vi väl kalla sådan ensam man?
Sin egen lyckas smed? Sin egen bödel?
Han är varken eller, men han är den man
som alltför klart berättigar all bitterhet på denna jord,
och därför bör han hålla käften.
Men hans tystnad röjer denna världs och detta livets
största, djupaste, makabraste, mest skrämmande och svarta avgrund
av förtvivlan.

2. Tacksamheten

Tack, mina vänner, för att ni står ut med mig.
Tack även för att ni finns.
Tack, alla ni som jag älskat, min Eva,
min Gisela, min ljuva Celia och alla ni andra
som jag med så hemsk självförtärande skrämmande glöd
alltför ärligt och innerligt älskade,
så att ni drog er tillbaka från mig
om ni ej reagerade negativt –
tack för att ni kunde uthärda med mig,
och er, särskilt, ber jag så innerligt varmt om förlåtelse
för alla hårda ord som ni fick umbära från mig.
Min kärlek är alltid för sann och för äkta, för ärlig och uppriktig,
för att jag skall kunna tåga om dess allra djupaste känslor,
som ock är de svåraste.
Tack för er tanke, er vänlighet och för er kärlek
som jag aldrig riktigt förtjänade.
Tack, ljuva Sverige, för ditt ljuva välstånd,
som gjorde det möjligt för en parasit som den jag är
att parasitera på dig och få leva som sådan hos dig.
Annars hade jag aldrig fått vara mig själv.
Tack, o vinter, för din bittra dödande köld,
för att den en dag sedan skall smälta,
och ljuvlig blir den vår som kommer!
Ja, ljuvligare, ju ohyggligare denna vinter torterar oss!

3. Den evige ungarlen

Den gåtfulle oskulden drar sig allt vidare undan.
Ej något kan inmönstra honom.
Otaliga damer har misslyckats med att få fast honom:
till och med nakna i sängen med honom precis lika naken
har de snöpligt misslyckats med att få honom naturlig

just då när de trodde sig lyckas.
Han gäcker naturen och all mänskligheten.
Han är ständigt hög och går liksom på moln,
och han är outhärdlig för alla som tror på systemet.
Hans idealism är obotlig:
om man skingrar någon av hans illusioner
så skaffar han sig endast nya.
Han är inte alls oförmögen till kärlek.
Han kan till och med ta sig ton till att fria.
Men friar han gör han det så ytterst tvetydigt
att ingen dam därtill kan säga ja eller nej.
Han är ensam och njuter av den ensamheten,
ty han är en självplågare, masochist och sadist
som ej kan leva utan sitt eviga lidande.
Sålunda grubblar han sig fram i livet
som en annan vandrande jude,
omöjlig att få något grepp om,
undgående intill förbannelse,
vagare och mera obestämd än någon kvinna
och mera en tvivlare än någon sann ateist,
mer en skeptiker än någon sann materialist.
Men vad lever han för? Blott för tanken.
Han flyr med sin tanke från världen för evigt
för att aldrig någonsin sjunka mot marken och stanna,
ty allt kan han uthärda, blott icke det
att ha tråkigt, och därför så kan han allt
utom att vänta på andra.

4. Hemligheten

Vare min kärlek en hemlighet.
Endast när kärleken tiger kan den icke skada;
all sann kärlek är alltid olycklig.
Mitt liv är kärlek allenast,
och därför var det alltid olyckligt.
Lycklig var jag när jag älskade
utan att veta att den som jag älskade
alltid bedrog mig.
Lycklig var jag när jag älskade
utan att se den jag älskade:
endast i själen är människan vacker.
Jag känner din själ, och jag älskar den.
Det är tillräckligt för mig.
Allting annat, allt världsligt och sinnligt,
har ingenting med denna verkliga kärlek att göra
som trognast består i sin hemlighet.
Kvinnan? Nej. Människan? Nej. Icke vännen.
Personen är den som jag älskar, som angår mig.
Det är min hemlighet.
Låt mig få troget beskydda den
i största hemlighet.

5. Gengångaren

Mina kärleksaffärer? Allenast självbedrägerier.
Jag älskar dem alla fortfarande
och njuter bittert av minnena av dem,
av att plåga mig med självbedrägeriet
att jag kunde älska dem.
En av dem kom i svår olycka endast för min skull:
jag var hennes första förförare och den fatalaste.
Vi älskar ännu varandra fast hon har fått barn med en annan
och fastän hon har haft tjugo älskare efter mig:
hon söker blint efter mig i dem alla
men kommer ej någonsin att återfinna mig.
Cyniskt betraktar jag henne på avstånd,
som jag så hjärtinnerligt avgudade såsom ung,
jag, som var den som gjorde den arma till manslukerska.
Henne friade jag till tre gånger.
Hon tackade nej ädelt för att hon ej ansåg sig vara lämplig.
Hon var ju en manslukerska allaredan.
Att jag hade lärt henne till det var för henne glömt redan.
Ömt genomskådade hon att jag friade endast av samvetskval.
Hon var mitt första självbedrägeri:
det som jag trodde att var min lycka
blev hennes livs eviga olycka.

6. Eftertankens kranka blekhet

När jag vaknar på morgonen efter en natt av otillfredsställd kärlek –
min kärlek är sådan att den aldrig kan tillfredsställas,
ens genom de vildaste orgier av kärlek –
så är jag helt kall, utan känsla och nästan som död.
Då är mitt tvivel på allt – på livet, på kärleken och på mig själv –
såsom värst. Då är jag bara ett tomt svart hål.
Den som då provocerar mig kan råka illa ut,
ja, han riskerar sitt liv.
Ty då är jag som farligast,
såsom en svältande tiger.
Då tiger jag mest med det hemska jag känner,
och ve den som då väcker upp vad jag tiger med.

7. Mardrömmen

Mitt under min allra senaste kärleksaffär
drömde jag en natt att jag skar av mig min lem
och funderade på om jag skulle därpå
äta upp den som rå eller stekt, såsom hel eller styckad.
Det hemska i drömmen var ej amputeringen
utan att jag var så fullständigt känslolös
under den hela makabra processen.
Det kändes ej alls att kastrera mig,

och min fundering på ämnet om hur lemnen
lämpligast skulle serveras
var fullkomligt saklig och likgiltig.
Detta var det fruktansvärda:
att det sexuella ej gav mig
den ringaste känsla
av obehag eller behag.

8. Skorpionens outhärlighet

Varför är Skorpionen den mest fruktade och värst beryktade
bland alla Zodiakens symboler?
Vad är det med Skorpionen, som så skärper
Mars, Neptunus, Pluto och Uranus,
de mest farliga planeterna,
men lamslår Månens spröda känslor
och all Venus blida kärlek med ohygglig fasa?
Ingen är så intensiv som detta nattdjur skorpionen
som befinner sig i evig kamp med helvetet inom sig själv.
Det finns i varje mänskliga hjärta en skorpion,
och den gör alltid ont.
Den luttrar som en Luther,
den fördömer all fåfänglighet som en Muhammed,
den är subjektiviteten själv som Augustinus,
och den är gudomlig kärlekssjukdom som hos Dostojevskij.
Doktor Jekylls skapare var en skorpion,
som tragiskt gick sin undergång till mötes
i sin kamp med Mr Hyde,
som var den lungsjukdom som tog hans liv.
Men hur har icke dessa skorpioner
sporrat sig och mänskligheten!
Kapten Cook dog som martyr för sin gudomlighet,
som Hawaiianerna förlänat honom;
han levde för att spänna äventyrarsträngen
till sin högsta ton för att få sedan brista.
Selma Lagerlöf besegrade sin sjukdom
genom att bli Sveriges ädlaste skaldinna.
Fastän skorpionen är ett giftdjur och ej alls en örn
så rymmer skorpionens symbolik i sig en örn:
i sin heroiska batalj med livets värsta fäsa
är skorpionen andligen en örn
om dock den aldrig lämnar vattnet
och dess djupa dunkla mörka säkerhet.
Månens känslor överväldigas av Skorpionens havspassion,
och Venus sjuka kärlek känner sig oändligt liten
mot den manliga Skorpionens heroism.
Skorpionen är heroisk i sitt sanningssökande självplågeri
som är så mäktigt att den ensam lyckas
luttra och förändra hela världen till det bättre
i sitt nit för att bli bättre själv.

9. Den mänskliga faktorn

Människans mest oantastliga rätt är att få vara mänsklig.
Hon har rätt att motverka datamaskinåldern
och att försvara sitt hantverk.
Hon har rätt att med alla medel bekämpa atomåldern
och att med terror slå till genom Green Peace
mot allt som är omänskligt och allt som hotar miljön.
Hon har rätt att fritt vandalisera, förslumma och nersmutsa
hypermoderna sterila likformade bostadskvarter
där var människa lever totalt isolerad och steriliserad
i höghus, betong, gråhet, och sådan ingenjörsarkitektur
som är till för att döda all frihet till trivsel och till fantasi.
Hon har rätt att privat protestera mot samhällets
brist på förståelse för hennes mänskliga faktor
igenom att supa och knarka och sitta på lönnkrogar,
syssla med det som är brottsligt, förbjudet och farligt
och smita från skatterna.
Människan är född till frihet,
precis som naturen,
och ve den som exploaterar naturen till döds
och som vågar att inskränka människans frihet!
Den mänskliga faktorn är människolivets mest heliga mening,
och den som på något sätt vågar förgripa sig mot den,
förringa det mänskliga värdet och inskränka människans valfrihet
mellan det onda och goda, det mänskliga och det naturliga och det gudomliga,
måste man anse som hela vår mänsklighets fiende.

10. Dilemmat

Jag älskar två kvinnor. Den ena är mogen och praktisk,
den andra är ung och konstnärlig.
Den ena vill gifta sig med mig och leva platoniskt med mig,
och den andra vill bara ha barn med mig men inget äktenskap.
Hon som är praktisk har humor men saknar förstående djup,
medan hon som är yngre ej är den som skämtar,
ty hon menar allvar på djupet.
Den ena blott glöder, den andra är blott passionerad;
den ena är röd, och den andra är svart.
Aldrig kan jag bedraga den ena och välja den andra.
Jag måste som så ofta förut försmå bägge två
för att ej vara orättvis mot någon av dem.
I stället bedrar de mig bägge med sådana
som då är mera beslutsamma.
Den ena ligger med en äcklig alkoholist,
som ej har något mot hårda tillfälliga övergående
tuffa förbindelser med endast hårdporr och helt utan trohet;
och den andra sällskapar dagligen med en helt oskyldig musiker,
som är än yngre än hon: en ung man att ömt dalta med.
Vem älskar jag? Båda två, desto mera så
ju mindre jag kan få någon av dem.
Min enda fröjd är att jag är den enda
av alla oss tre som blir lidande.

11. Ditt öde

Giv efter för ditt öde. Sträva ej emot det,
ty då blir det bara värre.
Tag det lugnt, omfatta det med öppna armar;
det är bara ett naturligt händelseförlopp.
Om du försonas med det
kan det bli till godo,
men om du bekämpar det,
så kan det bara bli av ondo.
Mottag gudomens förmaning i ditt hjärta,
lyd ditt ödes undervisning,
så blir livet lättare i nästa liv.

12. Et in Arcadia ego

Även jag har en gång älskat,
sade han, den impotente luffaren,
som satt på Solrosen och åt
mest dagligen
i sina trasiga eländiga utslitna paltor,
med sin armsvett, fotstank och på några månader
ej bytta skjorta,
sitt oklippta stripiga okammade
på några år ej tvagna hår,
och skägget som ett sedan åratal
ej renoverat skatbo.
Men han hade en gång älskat,
som en annan skinntorr fnoskig Casanova.
Och hans damer var ej oansenliga:
sin tids mest mansförbrukande hetär
föll djupt för honom: han var hennes fyrtyotredje,
men han var den förste som först ledsnade på henne
förrän hon förbrukat honom.
Många var de höga damer
som mer suveränt förmådde leka
med små män som marionetter
än vad någon man förmådde kontrollera dem,
och som blott inför honom tappade sitt ansikte.
Han hade älskat;
det stod alltför klart att läsa i hans ansikte:
de blåa pliriga finurliga små ögonen,
den obestämningsbara åldern,
och den djupa vördnad som han ingav
och som övertygade en om
att denne man, som hade upplevt allt
ock kunde genomskåda allt
och särskilt kvinnorna.

13. En bagatell

Jag mördade henne, ty hon var en kvinna.
Det var enda anledningen.
Det var det enda felet med henne,
det var hennes brott.
Det bestod i att hon såsom kvinna
tyvärr var begränsad.
Som kvinna så kunde hon icke förstå någon man
och ej ge efter taget på honom
när hon hade fått honom.
Jag var den som tog ifrån henne oskulden,
men det var helt hennes eget fel,
ty själv så sade hon att hon var erfaren.
Det gick en ilning av vällust igenom mig
när det stod klart för oss att hon var oskuld,
och då var det definitivt för sent för henne
att backa ur.
Och hon blödde därefter som en slakteributik,
och därmed började hennes olidliga svåra beroende av mig.
Hon släppte mig aldrig.
Fast hon sedan föll ner till avgrundens botten
och slutligen levde på att vara prostituerad
så fortsatte hon att utsätta mig för telefonterror,
och hon blev med åren ständigt mer giftig och grälsjuk.
Hon fattade aldrig att mannens naturliga rätt är
att få deflorera vad kvinna han vill
och att hon aldrig har någon rätt
att försvara sig eller att kräva
den ringaste trohet och lojalitet
från den kåte för det att han gav henne allt.
Vad han frivilligt ger har hon rätt till –
ej någonting mer.
Men hon blev beroende av mig
och vägrade att låta mig vara fri.
Hennes telefonterror blev för outhärdlig med åren –
den blev ständigt pinsammare ju mer hon deklinerade.
Slutligen hade hon retat mig en gång för mycket.
Jag har älskat damer med hopsydd bröst
och med mordhot i knutarna,
och alla deras uppbragta upphetsade friare
kunde jag alltför väl och klart förstå
jämte samtliga våldtäktsmän
när jag för den sista gången gick hem till den fallna
helt lugnt med en kofot i handen.

14. Intigheten

Tvivla på allt –
och mest allt vad du själv är och gör.
Tvivla mest på din kärlek, ty den är blott fåfänga.
Om du har något att arbeta för,

så tro aldrig att det skall på något sätt löna sig
eller att du skall få ens något tack av en människa.
Allt vad du får för din möda är nederlag,
bitter besvikelse, fiasko och elak kritik.
Om du så producerar den bästa musiken i världen,
så vet, att var människa lyssnar långt hellre
på den allra sämsta.
Om du skriver den bästa litteraturen i världen,
så vet, att ej någon skall någonsin fatta
vad det är du skriver.
Allt är bitter fåfänga
som endast leder till intet
och rakt ner i det svarta hålet
som är alltings ände.
Det enda du har som du kan vara glad åt
är en prostituerad som lyssnar på dig.
Men tag dig väl i akt för att ge henne kärlek,
ty du kan ju aldrig, det har det ju visat sig,
älska en människa
utan att därigenom älska den mänskan ihjäl.

15. Fader Vår

Min dagliga bön är politisk –
jag erkänner det, och jag tillstår det,
och min politiska bön skall jag be
tills varenda punkt i den har infriats.
Förrän den har blivit fullständigt uppfylld
så ger jag mig inte i envist bestormande av Herren Gud.
Och om den icke uppfylles fullständigt medan jag lever,
så skall alltför talrika andra
bestorma Gud med samma bön,
och de skall alltid öka i antal
tills bönen har uppfyllts,
som gäller vår mänsklighets framtid.
Så lyder min bön:
"O Gud, hjälp mig att alltid göra vad som är rätt,
och hjälp mig att alltid vara hos dig.
Jag ber för Israel, för Kyrkan och för hela Naturen,
att du måtte ständigt ge dem ny livskraft.
Bevara och skydda, o Gud, alla som älskar dig
och som umgås med dig.
Jag ber för alla som arbetar med sina händer,
att du måtte förläna dem framgång i arbetet,
ty endast de gör ett hederligt arbete.
Jag ber för alla som arbetar för vindkraft och solenergi,
ty däri ligger framtidens försörjning.
Jag ber för polackerna och för Solidaritet
samt för alla oppositionella underjordiska rörelser i öst.
Jag ber för afghanerna och deras kamp
och för Sovjetunionens förintande som diktatur,
och för all kommunistdiktaturs snara upplösning.

Jag ber för de ryska judarna, att de snart måtte få sin frihet,
och för Tysklands äntliga återförening.
Jag ber att Islams oljeresurser snabbt måtte ta slut,
liksom kriget mellan Irak och Iran,
så att Islam blir mer religiöst än mäktigt.
Hjälp mig att aldrig förlora dig ur sikte,
hjälp mig att alltid hålla fast vid dig och älska dig,
hjälp mig att alltid tillhöra dig.
Och jag ber för allt levande liv i naturen,
och att öknarna snart måtte grönska.
Amen."

Jag hade redan känt Josef i sju månader när han började visa för mig sina egendomliga dikter. Jag skäms inte för att medge det: jag var tilltalad av det förskräckliga i hans bekännelser. Jag var stolt över att få vara hans Eva, han fick mig att glömma min prostitution genom att han värdesatte mig så högt: fastän jag var fullkomligt ovärdig det så satte han mig på en piedestal och vägrade han att älska mig annat än platoniskt.

Visst förfasade jag mig över att det kunde vara han som stod bakom kofotsmordet: om den saken kunde han aldrig tala annat än gåtfullt, varför jag aldrig kunde veta om han verkligen var skyldig till något sådant ytterst rått eller om han bara fantiserade om det i sin morbida sjukliga inbillning. Därför kunde jag heller aldrig bestämma mig för att gå till polisen och berätta om hans bekännelse. Och framför allt kunde jag inte tro det om honom.

Han var ju så kultiverad. Det var astrologin som hade fört oss samman, han hade ställt mitt horoskop för mig gratis, och så hade vårt förhållande börjat. Men ju mera han avslöjade om sina astrologiska erfarenheter, desto mer började jag tvivla på dess uppbygglighet, och desto mer började jag tro på kyrkans ord att astrologi var en form av satanism, det vill säga avgudadyrkan.

Det var han som berättade för mig om sin gode vän Roland, som hade varit en synnerligen initierad astrolog. Denne Roland hade tyckt sig utläsa ur sitt horoskop när han skulle dö, och denna dag skulle infalla i februari 1983. Han sammanbodde med en klok dam som var sjuksköterska och hennes son från ett tidigare förhållande, och de bodde i ett hus ute på landet. Natten till den dag i februari då han trodde han skulle dö gick han ut i kalsongerna i skogen och kom aldrig tillbaka. Det var ju kallt, så han kunde inte annat än förfrysa, och efter en dryg månad hittades hans ihjälfrusna kropp med kalsonger och allt. Och detta berättade Josef för mig med sardonisk humor som gränsade till sadism. Det var outhärdligt.

Han hade även känt Gustav, den ökände våldtäktsmannen, som ställde unga damers horoskop och sedan gick och våldtog dem om deras horoskop stod i gynnsamt förhållande till hans. Denne professionelle astrolog Gustav menade, att om planeterna stod gynnsamt kunde ingenting förhindra att han våldtog dem, och det lyckades han i allmänhet också med. Han klarade av ett dussin innan polisen ingrep.

Så även om jag älskade Josef för hans djupa kunskaper, mänsklighet och kultur, så var det samtidigt något mörkt och kusligt över honom som skrämde mig samtidigt som det attraherade mig. Jag älskade honom men fruktade honom samtidigt, och ju mer jag älskade honom, desto mer fruktade jag honom, och ju mer jag fruktade honom, desto mer älskade jag honom.

Jag beslöt, att det som skulle bli utslagsgivande i vårt förhållande, att det som skulle få mig att ange honom eller beskydda honom, var, om han var skyldig till kofotsmordet eller ej. Jag ansåg ännu inte att jag hade tillräckliga bevis. Därför fortsatte vårt

förhållande även efter hans första bekännelser, som jag hoppades att därigenom skulle bli flera.

Det blev de också.

16. Det svarta hålet

Jag är det svarta hålet
som världen, civilisationen, kulturen och all mänskligheten
beständigt har störtat sig utför
allenast av åtrå
men utan att någonsin hava nått botten.
Jag är Herren Guds egen sinnlighet,
den som förförde herr Adam och hans hustru Eva,
det hatiska och destruktiva i urkristendomen,
som åstadkom att Rom gick under
och att kristendomen blev intolerant och dogmatisk.
Jag är den som frambragte Dante
och hela hans svarta fantastiska festliga helvete,
som inspirerade världen till avfall från kyrkan.
Jag vägledde Faust och herr Luther, Copernicus,
Gutenberg och alla de som materialiserade världen
och gjorde den mindre gudomlig.
Jag är Odysseus i hans outgrundliga mänsklighet.
Jag är den som fick en Händel, en Mozart,
en Schubert, en Beethoven och en Musorgskij
att offra sig för en idé och förtära sig för den.
Jag är demonin i Karl Marx och hans ondska,
hans vilja att störta en mänsklighet utför en avgrund.
Jag är Adolf Hitler och hans genialiska dårskap
som störtade världen åt helvete.
Och varför gjorde jag detta?
Av åtrå allenast och lust.
Jag är Herren Guds sinnlighet
som i sin nyckfullhet
utlöser världskrig och revolutioner
för att det bereder mig vällust.
Att jag därvid själv blir mest lidande
stegrar blott denna gudomliga universella
och självdestruktiva men aldrig tillfredsställda
evigt förbannade men attraktiva förtrollande åtrå.

17. Fegheten

Jag vågar inte älska.
Därför hånar mig en kvinna.
Den jag älskar vågar jag ej fria till,
ty hon som alla andra kunde skratta ut mig.
Även hon kan ju få för sig
att jag är en galning
såsom alla andra
som blott tror på kärleken.

Men jag tror ej på kärleken,
 och därför är jag feg.
 Min första dam, en äldre dam
 som själv fräckt insisterade på att få älska med mig,
 och som jag förgäves av pur artighet
 försökte få ett äktenskap till stånd med,
 (varje präst, tre stycken, vägrade att viga oss,)
 var den värsta av bedragarsläktet:
 när hon trodde sig helt säker på sin sak
 och på att jag nu skulle skruva håll på henne
 skaffade hon sig i lönnedom en spiral
 fastän hon visste att jag aldrig kunde hylla samlag
 utan viljan att därmed få barn.
 Hon tänkte att jag skulle vara fast
 när väl hon fått mig i sitt svarta håll
 och att hon ändå skulle slippa barn,
 som jag mest önskade av allt.
 Men hennes falskspel avslöjade sig
 i det erotiska umgänget:
 något stämde inte i den falas sätt
 att överila sig och praktisera ojusta metoder
 för att få mig i sitt håll.
 Och när hon snöpligen misslyckats med
 att få mig fast i sin spiral
 så kunde intet längre dölja den spiralen:
 "Intet hade du att frukta,
 ty jag hade en spiral.
 Om du var rädd för ansvaret att göra barn
 så var den fruktan obefogad."
 Allt jag ville var att göra barn,
 och hon tog livet av det barnet,
 av min kärleks barn,
 i god tid innan jag ens hunnit avla det.
 Hon tog min själ ifrån mig.
 Endast sexuellt kan mannen
 frångas sin själ,
 och om han gör det frivilligt
 kan ingenting ge honom åter
 själen, som består av människans oskuld.
 Men ej någon umgicks någonsin
 med någon annan sexuellt
 om ej han själv därtill var villig.

18. Fredlös

Paranoid är blott den som förföljer,
 som tror att folk är just så onda
 som han, paranoikern, inbillar sig.
 Ingen människosjäl är egentligen ond,
 ingen människa, och ingen man eller kvinna.
 Ond är endast misstanken, misstroheten,
 den ensamma tanken, som i ensamheten

i brist på uppskattning och uppmuntran
från den naturliga mänskliga positivismen
blott söker sig själv och begränsar sig
genom omedveten undermedveten
fatal självdestruktivitet,
den mest farliga av alla sorters destruktivitet,
eftersom den består i att missbruka tanken,
det heligaste mänskan har,
som är själens essens.
Jag vet att jag ej själv är en ond man,
trots att jag tog livet av henne med kofoten.
Misstrogenheten och misstänksamheten mot henne
allenast var ond. Icke handlingen,
utan blott tanken bakom den var ond.
Ej var jag led vid henne.
Jag var endast led vid den fallnas otaliga män.
I dem alla så sökte hon mig endast,
men aldrig sökte hon mig,
fastän jag fanns att tillgå.
Hon uteslöt mig ur sin vänkrets,
hon helt nonchalerade mig,
som dock alltid förblev henne trogen i vänskap och kärlek,
och inbjöd i stället varenda grobian,
alla som kunde skada och missbruka henne,
att bo hos sig och slita ut henne.
Kofoten var hennes otaliga parasiter,
de massor som fick borra henne
så att hon blev såsom ett såll.
Deras missbruk av henne materialiserades
till den ohyggliga kofot som genom min tanke,
min bitterhet mot hennes öde,
tog livet av henne.
Barmhärtighetsmord?
För den skull är jag fredlös bland människor.

19. De eviga såren

Min bäste vän och min bästa väninna
har funnit varandra och älskat varandra.
Jag älskade henne, ty hon var den enda
som hade en anstrykning av någon ärbarhet
av alla kvinnor. Jag älskade honom,
ty han ensam mäktade älska platoniskt
och var icke en grobian som de andra,
de flesta, som blott söker lustarnas utlopp.
Jag älskade henne långt mer än de män gjorde
som hon beständigt omgav sig med
och som hon älskade i tur och ordning;
men aldrig tog hon själv kontakt med mig
och ännu mindre gav hon mig den kärlek,
som jag alltid hyste för henne, tillbaka.
Hon var som de andra: hon låg med de flesta

och vem som helst bara hon slapp att få ligga med mig,
jag, den enda som älskade henne.
Och ändå var hon bland dem alla den enda
som ägde en blek skymt av ärbarhet.
Därför så umgås jag icke med folk:
dessa två, min platoniske vän och min enda väninna,
kan jag icke höra tillsammans, ty allt vad de säger
förråder blott ytlighet, lättsinne, vulgaritet
och det värsta av allt: ignorans.
Mänskors ord är blott sårande när de ej vet vad de säger,
och det vet de aldrig.
Den enda som korsfästes var icke Jesus;
med honom är all mänskligheten för evig tid korsfäst,
åtminstone alla som upplever vad han fick uppleva:
människor som icke vet vad de göra.
Förvisso förlät han dem, men icke kunde han
orka stå ut med dem.
Det gör ej någonsin någon
som hör vad de säger
och ser vad de gör
och förstår dem
mer väl än
de själva.

20. Et in Inferno ego

Min lastbarhet är utan gränser.
Jag skäms ej att medge det.
Och alla de är mitt folk
som ej skäms över att kunna medge det samma.
Den långhårige helt utflippade dåren,
med hår ner till bältet och galen av hasch,
heroininjiceraren som lever på att
proselytisera fler offer åt leverantören,
förkunnaren av narkomanevangeliet,
och alla som känner sig frälsta av droger
och därför ej någonsin upphör att använda dem,
och de stackare som får den sjukdomen Aids,
alla de som vet om denna sjukdom och som ändå vågar förbli
gränslöst lastbara som narkomaner och homosexuella
och prostituerade, är mina skyddslingar,
och jag är samtliga dessa osaligas skyddshelgon.
Det svarta hålet som de alla slungar sig in i
och som måste leda till hemskaste undergång
är även jag en sann representant för,
ty jag även har en gång varit i helvetet.

21. Skrälingar

Jag älskar det vackra och ädla hos människan.
Därför är jag alltså en mänskoälskare.

Och därför hatar jag skrälingar,
alla de massor som saknar i sig det gudomliga,
som ej är sköna, som icke är någonting
annat än odugliga ignoranta barbarer.
Jag räknar till dem alla raggare,
rockmusiker och barbarer,
kroppssbyggare och alla som hyllar den råa styrkan
och varenda jävel som tillgriper överlagt avsiktligt våld.
Alla materialister och kapitalister
som sätter en rå egoism över all religion och moral
tillhör samma ohyggliga släkte av skrälingar,
kanske så mycket som tvenne miljarder av samtliga människor,
som i sin värdelöshet och sin parasitism,
skadegörelse och hänsynslöshets förblindelse
absolut skulle förtjäna att utrotas.
Låt parasiten och människoodjuret
svälta ihjäl och förgås genom sjukdom!
Det hemska vulgära förbannade människohavet
förtjänar ej annat.
Giv åter all världen åt moder naturen,
och må hon få härska i fred över människan
och över den större delen av jorden.
Så talar jag endast av människokärlek.
Låt massorna dö, så att människan
som individ kan få leva.

22. En tragedi

Jag älskade henne som barn redan.
När jag var ung var hon mitt ideal,
och jag drömde så innerligt om henne
som aldrig om någon annan.
Vi umgicks på eternas jungfruliga vingar,
och märkligast var, att jag fick genom hennes mor veta
att även min älskade upplevde vår intensiva kontakt
bortom etern och blott genom anden.
Jag blygs ej att tillstå, att fastän det bara var andligt
så älskade jag henne mer passionerat
än jag kunnat älska den mest älskogs-kunniga fysiskt.
Hon var, som sagt var, för mig mitt ideal,
och då redan så hade hon en kavaljer.
Hon har haft många älskare sedan.
Som mitt ideal gjorde hon aldrig annat
än drog det i smutsen och skändade det,
ty själv var hon sin digraste fiende.
Destruktiv var hon mot mitt ideal,
allt jag älskade hos henne prostituerade hon
själv helt frivilligt
utan att lämna ett brottstycke kvar
åt den trognaste älskaren att få behålla
av hennes jungfrulighet, den, som han älskade
och som han, fastän han aldrig fick komma vid henne,

fortfarande älskar,
som en idiot;
ty en dåre är oskulden
i sin befängda och fromma inopportunism
men mer envis än synden
och desto mer oövervinnelig
ju längre han avstår från att förbruka den.

Det gick för långt när jag fick följande brev från honom:

"Kära Eva, ursäkta att jag skriver till dig, men vissa samtalsämnen är så allvarliga att de kräver att man sätter dem på pränt så att den andra parten i lugn och ro kan läsa om dem på nytt och sålunda eliminera alla eventuella missförstånd. Och det kan kanske glädja dig, att även jag är förföljd av otrevliga varelser av motsatt kön. Det senaste exemplet är en före-detting som telefonterroriserat mig ett antal dagar nu och senast, bara för att jävlas, föreslog att jag skulle börja umgås med henne och hennes nya kavaljer, för vilken hon har vågat förneka sin förflutna förbindelse med mig. Mitt svar blev kanske något drastiskt:

"Kära Ursula,

Du kan inte för någon och allra minst för dig själv förneka följande fakta:

Att vi så länge vi var gifta umgicks sexuellt med varandra och gjorde allt utom knullade.

Att du metodiskt utnyttjade min godtrogenhet, min oförmåga att säga nej och min önskan att ha barn till att efter behag missbruka mig sexuellt medan du samtidigt försåg dig med en spiral utan att tala om det.

Att du upprepade gånger hävdade att du efter mig, om jag lämnade dig, aldrig skulle ha en man mer, och att du omedelbart efter vår skilsmässa ringde och talade om för mig att du fått C. till att övernatta hos dig, och att du gjorde detta bara för att jävlas.

Kort sagt: jag var lika litet din sista kärlek som du var min första, och även om du var den enda som var så oförsämd att du själv gick in för att förföra mig, så har jag kunnat älska alla dem, som jag slapp ligga med, med mycket större välbehag. Sådant kallas platonisk eller odödlig kärlek. Den kärlek som du visade prov på var ingenting annat än kallhamrad sexuell opportunism.

Du var svår att genomskåda, du lyckades nästan få mig till det yttersta, men den förråder sig själv i sin falskhet som tror sig lyckas genomföra den: du skulle aldrig ha blivit för ivrig.

Jag trodde du kunde lära mig något nytt i fråga om kärlek, men du lärde mig endast hur dödlig den kan vara.

Jag kan lika litet hjälpa dig med ditt förflutna som du kan hjälpa mig med min framtid, och med att umgås kan vi bara såra varandra. Låt oss därför inte umgås."

Jag har inte hört från henne sedan mera, men för säkerhets skull svarar jag inte längre i telefonen om det är någon som bara orkar vänta några signaler. Så om du någon gång försöker ringa mig, så ge aldrig upp förrän efter sju signaler.

Även jag är bara en människa med, som de flesta andra, ett ovanligt trassligt kärleksliv som är så undermedvetet belastat, att jag blott genom astrologiska studier de senaste åren mer och mer kommit på det klara med att dess problematikens upprinnelse står att finna i tidigare liv. Jag måste ha varit fruktansvärt lastbar i tidigare liv, vilket min sjukliga dragning till fallna kvinnor i detta liv visar, och vilket mitt öde kräver att jag sonar.

Jag ber dig att läsa detta brev riktigt långsamt och flera gånger, så att du verkligen inte missförstår något. Och jag ber dig även att betrakta det som det mest konfidentiella brev du någonsin fått.

Jag har just nu varit av och an och suttit på holken och skitit, och min granne borrar i min köksvägg. Omständigheterna omkring dessa tankar är alltså de mest triviala tänkbara.

Men låt oss komma till saken. Du har kanske märkt att jag går som katten kring het gröt och verkar vara ytterst obeslutsam, hämmad och långsam. Men jag är bara försiktig.

Denna vecka blev jag erbjuden en ersättningslägenhet för min gamla lägenhet i Masthugget. Denna ersättningslägenhet är för dyr för min hyresgäst, den har två rum och kök, ligger högst upp och är i allt en idealisk lägenhet. Vill du ha den? Min hyresgäst kunde i så fall överta din gamla sketna lägenhet, som är billigare, utan att du förlorar kontraktet. Men ännu har jag inte kommit till saken.

Saken är den att jag älskar dig. Sedan vi sista gången sågs före jul har jag tänkt mera på dig än på någon annan, och jag misstänker att jag redan tyckte mer än om dig ganska tidigt i höstas, när jag bestämde mig för att göra ditt horoskop och gav dig företräde framför många andra. Sedan dess har du fått veta alltför mycket om mig från det bästa till det värsta.

Om du tackar nej till min kärlek, så ber jag dig endast som vän att bevara hemligheten som jag själv kommer att bevara den. Ingen annan har någon rätt att få veta något därom.

Om du tackar ja så betyder det allt eller ingenting. Det betyder mer än samlevnad, det betyder äktenskap, och om det kommer att betyda mer än bara äktenskap (– barn, trygghet, försörjning och så vidare) kan jag inte lova. Jag kan inte ens lova att utgöra något ideal som äkta man, då den mänskliga faktorn alltid är outrannsaklig.

Låt oss i varje fall fortsätta leva som hittills utan att inviga yttervärlden i vår hemlighet. Ju mindre den får veta om våra förehavanden, desto mindre kan den i så fall skada oss.

Tänk över saken i lugn och ro. Din betänketid är obegränsad. Om det är ja sker ingen förändring utom långsamt, och om det är nej innebär det bara att det att en förändring hade kunnat ske måste förbli en djupt begravnen hemlighet.

Din ärlige,

Josef K."

När jag hade läst detta brev förstod jag att han måste vara allvarligt sjuk i själen, och då bestämde jag mig äntligen för att gå till polisen.

"Ni har gjort alldeles rätt i att komma till oss, fröken Larsson, men varför vill ni inte avslöja vem karlen är? Vi kan då skugga honom och sätta fast honom så fort vi får tillräckligt med bevis, men bara dessa dunkla dikter räcker inte. Som ni säger kan han mycket väl ha fantiserat ihop sina historier själv, men risken finns dock att han är den skyldige, och då svävar ni i livsfara."

"Men förstår ni då inte, att om han får veta att jag gått hit så kommer han att mörda mig!"

"Om han är en mördare."

"Jag vet att han är en mördare! Jag har bara kommit hit för att jag inte visste vad jag skulle göra. Jag är livrädd för honom! Jag måste göra något. Därför kom jag hit."

"Ni får inte träffa honom mer, fröken Larsson."

"Då kommer han att undra varför jag inte vill se honom mer, då får han veta att jag har gått hit, och då kommer han aldrig att förlåta mig. Nej, jag måste gå hem nu. Han undrar säkert redan var jag är."

"Ni måste åtminstone hålla oss underrättade. Ge oss fler dikter om ni kan. Får vi behålla dessa?"

"Ja, kopiorna får ni behålla. Säg, tror ni verkligen att han skulle kunna ha hittat på vad han skriver?"

"Vi vet bara att hans dikter inte är tillräckliga bevis, ty de är sista slutligen bara dikter."

"Ja, tack då, kommissarien."

"Tack själv för ert förtroende, fröken Larsson."

"Kom ihåg: ingen får försöka ta reda på vem han är, ty om han misstänker något är jag förlorad."

"Vi är väl medvetna om sakens känsliga natur. Fastän vi är poliser är vi inga dumbommar."

"Tack."

Och Eva Larsson gick ut ur vårt kontor. Hon var en vanlig prostituerad men var ännu intagande och såg yngre ut än hon var. Antagligen brukade hon inte knark. Och att skugga hennes manliga besökare för att få veta vem av dem som skrivit dessa häpnadsväckande bekännelser skulle vara lönlöst, ty som en vanlig dam i det facket kunde hon ju ha hur många andra kunder som helst, och vi ville inte skrämma hennes kunder bort från henne med att bevaka hennes hus eller ställa dem frågor.

"Jag är ledsen, Josef, men du kan inte komma hit mer."

"Varför inte det?"

"Jag kan inte vara oärlig mot dig."

"Hur kan du vara oärlig genom att ta emot mig?"

"Jag har förrått dig."

"Hur?"

"Jag har lämnat dina dikter till polisen."

"....."

"Du svarar ingenting."

"....."

"Varför är du så tyst?"

"....."

"Vad tänker du på?"

"Har du också lämnat dem mitt kärleksbrev?"

"Nej, det behåller jag."

"Du vill alltså inte veta av mig?"

"Jag vill bara att du skall veta att jag har förrått dig."

"Vad skulle det tjäna till?"

"Varför skrämde du mig så? Och varför begick du kofotsmordet?"

"Här skiljs tydligen våra vägar. Jag gav dig min kärlek, och du angav mig till tack."

"Varför begick du kofotsmordet?"

"Det fanns ingen anledning till att jag inte skulle göra det. Hon var färdig. Hon bad om det. Hon var prostituerad, och hon började sin bana som prostituerad med att bedraga mig. Hon levde på att bedraga sina älskare. Till slut fick hon Aids. Hon bad mig ta kål på henne. 'Om du är en man så tar du livet av mig, ty själv förmår jag det inte.' Hon ville leva fastän hon var dödssjuk. Som svag kvinna kunde hon inte själv ta initiativet till den enda förnuftiga lösningen, utan hon måste be en man, och den enda man hon vågade be om den saken var den som tog hennes oskuld. Och jag tvekade inte, ty hon förtjänade det. Hon förtjänade att dö liksom alla sjuka parasiter som smittar ner samhället, alla kroniska mentalfall och långvårdsfall, alla som fallit samhället till last och inte kan upphöra att vara samhället till last så länge de lever. Hela den statskontrollerade socialvården med alla som lever på den som antingen offer eller offrare borde skrotas, ty därmed skulle staten och samhället vara räddat. Ty i dagens läge är hela socialdepartementet bara ett ständigt större svart hål som staten, samhället och hela nationen försvinner igenom genom att det ständigt slukar mera pengar och mera människor."

"Jag tror inte att hon hade Aids. Varför låg hon inte på sjukhus i så fall? Jag misstänker att du mördade henne bara för att hämnas på kvinnosläktet, som du hatar och är bitter på för att du ständigt blivit så besviken på alla kvinnor som du känt."

"Din misstänksamhet saknar grund. En av Mariannes kunder var en läkare, och det var han som på hennes önskan undersökte henne och fann hennes Aid-syndrom. Han beordrade henne att genast sluta med sitt yrke och gjorde sedan en grundlig kroppsundersökning på sig själv. Hon ringde mig och berättade allt för mig. Och hon bekände att hon aldrig skulle kunna sluta älska. Därför bad hon mig om råd. Jag rådde henne till självmord, då ju Aids-sjukdomen inte kan botas och alltid leder till den långsammaste och hemskaste tänkbara död. Hon sade då att hon saknade mod till att begå självmord, fastän hon medgav att det var det enda förnuftiga. 'Kan du inte hjälpa mig?' bad hon slutligen."

"Kan du ha smittats av henne? Kan jag ha smittats av dig?"

"Nej, jag kan inte ha smittats av henne."

"Men varför en kofot? Varför inte en drog, en överdos heroin eller något så enkelt och smärtfritt som sömnpiller? Det är kofoten endast som anklagar dig. Den är det enda som för mig inte får helhetsbilden att stämma. Hatade du henne?"

"Nej."

"Varför då hugga ut hennes hjärna med en kofot?"

"Jag är ledsen, men det är det enda som jag aldrig kommer att kunna förklara för dig."

"Finns det en förklaring?"

"Ja."

"Det tror jag inte förrän jag får höra den."

"Du får inte höra den."

"Då får du aldrig mera se mig."

"Adjö då, och tack för din kärlek."

"Jag gav dig aldrig något, men du gav mig desto mer."

"Tack då för din tacksamhet."

"Jag var aldrig tacksam. Därför var jag aldrig värd dig."

"Om vi skall resonera på det sättet, så har den människa aldrig funnits som förtjänade att älskas."

Med de orden gick han. Jag sade ingenting om detta samtal till polisen, och jag hoppas att polisen aldrig får tag i honom.

Men mest av allt hoppas jag att jag inte själv ska behöva ringa honom som Marianne.

23. Häxan

Till det yttre en anständig fin kultiverad och till och med ädel ung dam blev det uppenbart efter en tid att hon var storhetsvansinnig till följd av, såsom det visade sig, alltför många historier av vilka alla de senare samtliga handlade om män som oskulder var, ofta yngre än hon, som hon gått in för själv att förföra och aldrig en enda gång utan att lyckas, men alla de männen blev förr eller senare som följd av hennes förförelse psykiska vrak. Först med tiden, när jag redan var hennes offer och sanningen om henne småningom bit efter bit uppenbarade sig

och hon visade sig som hon verkligen var
med sitt gråsprängda rika och långa hår utsläppt offentligt
och med sina alltför rött målade läppar
hysterisk av sitt sexuella begär
som ej något förmådde att stilla
och med sina rynkor och skrynklor helt nakna i ansiktet
och sin besatta harpyeblick
förstod jag att hon var en häxa och trollpacka
vars storhetsvansinne intet och inte ens jag
kunde bota. "Låt se vad du går för.
Låt oss först ha två dussin samlag minst.
Sen får vi se om jag fortsätter leva med dig eller inte."
Så lät det i början.
Men jag var den förste som lämnade henne,
som vågade visa den fräckheten att överge henne
till och med innan hon åtnjutit ett enda samlag med mig.
Ej en enda av hennes otaliga offer gav före mig henne på båten.
Hon plögade vara förbrukaren, skilsmässoinitiativtagaren,
den som skrotade partnerna och inte tvärtom.
Men jag var den förste i hennes mer än fyrtioåriga bana
som brädade henne, och därför fick jag hennes digra förbannelse:
"Aldrig skall du lyckas med någon enda person
genomföra ett samlag. Det jag ej har lyckats med
skall icke någonsin heller en annan få lyckas med."
Och dagen efter att jag lämnat henne
förförde hon en som var tjugo år yngre än hon,
och han var ej den som protesterade.
Jag var den enda i hennes liv som hon ej lyckades med,
och därför så nöjde hon sig ej
med blott en förbannelse av mig.

"Vi har att göra med en farlig psykopat, ty något annat kan det inte röra sig om. Fastän detta nya mord inte har någonting till det yttre gemensamt med kofotsmordet är det dock klart att det är samma mördare. Här liksom i fallet Marianne von Bothmer är mördaren tydligt den man som offret minst av alla väntade sig att bli mördad av. Han är kultiverad och skriver dikter. Antagligen ser han högst normal ut, kanske *för* normal. Ändå ska det inte vara så svårt att spåra honom, ty det är inte många som kan skriva sådana dikter. Liksom i fallet Marianne von Bothmer har vi även här offrets egna dagboksanteckningar att gå efter, och det är det som bevisar att det är samma mördare, ty från Marianne von Bothmer fick vi en likadan bild av mördaren som av Eva Larsson: båda väntade sig minst av allt att bli mördade av honom. Av särskilt intresse är Eva Larssons uppteckning av sin sista konversation med honom där han "förklarar" sitt kofotsmord. Vi kan tyvärr inte kontrollera om von Bothmer led av Aids eller inte då hon nu har legat död för länge och då hon hade flera läkare bland sina kunder av vilka ingen vill medge att han haft något som helst samröre med henne. Minst av allt vill de kännas vid att ha upptäckt Aids hos henne: detta är en alltför känslig sak för att någon läkare skall kunna fås till att medge att han gick till en prostituerad som han visste att led av Aids. Vi kommer ingen vart på den linjen. Gemensamt för de båda morden är också att mördaren inte finns med i någonderas kundregister: de kände honom båda för väl för att behöva ha honom registrerad. Märkligt är att de båda torde ha litat på honom och tyckt om honom. Men det som vi står mest handfallna inför är mördarens outransakliga motiv. Det är för att vi inte känner till motivet som vi fruktar att han är psykopat. En sak är säker: Eva Larsson hade inte Aids och kan således inte ha haft det

motivet till att be honom mörda henne på ett så besynnerligt sätt. Om de båda morderna inte har något praktiskt gemensamt liknar de dock varandra genom att det ena skedde på ett mera absurt vis än det andra.

Vi har låtit pressen veta alla detaljer, och därigenom hoppas vi att alla prostituerade som läser tidningen skall vara på sin vakt mot diktande kultiverade kunder. Fast därigenom varnar vi förstås även mördaren. Men vi vill inte ha ett sexmord av denna karaktär till, ty det är tyvärr troligast att det rör sig om vanliga vanvettiga sexmord. Någon annan förklaring till att han strypte henne naken finns inte. Och varför strypte han henne med en plastpåse om huvudet? Ville han inte se hennes ögon när hon dog? Båda dessa mordfall ger anledning till alltför många frågor och alltför få svar."

24. Samhällets prostitution

Även jag har haft en moder god och huld
som kunde älska mig så länge jag var barn.
Även mitt livs högsta ambition var en gång
att få grunda en familjelycka, bygga upp ett hem,
uppfostra dygdiga små barn och ge mig hän
åt det sociala livet i en borgerlig tillvaro.
Även jag var en gång mänsklig och normal,
naturlig och materialistisk.
Även jag var en gång villig att få älska
helt reservationslöst, konstruktivt och varmt,
ty jag var först av allt en sentimentalist
som levde blott för mina känslor.
Dessa känslor missförstods, utnyttjades,
missbrukades och sårades
för att omsider misshandlas ihjäl
av denna världens etablerade okänslighet,
av människosamhällets känslolöshet.
Samhället och världen kräver
att man icke ger sig hän åt sina känslor.
Därför är vår värld och människosamhället
så erbarmligt fult och dött, barbariskt och omänskligt.
Denna värld och detta etablerade känslobankruttsamhälle
som ger damer piller och spiraler
och åt herrarna pornografi på bio och i tryck i varje kiosk,
som är ihjälprostituerat och ej längre äger någon själ,
är vad ej någonting kan få mig att behärska
mina farligaste och mest destruktiva känslor inför.

"Varför kommer du hit? Vet du inte att jag har Aids?"

"Det är just därför."

"Inbillar du dig att du kan bota mig?"

"Nej."

"Tänker du försöka övertala mig att överlämna mig åt sjukhuset?"

"Nej."

"Det är ingen idé du försöker. Jag går aldrig till något sjukhus. Hellre dör jag."

"Jag vet."

"Går jag till sjukhuset dör jag nämligen säkert, men så länge jag är fri vet jag att jag lever. Varför har du kommit hit? Tänker du ta livet av mig?"

"Nej."

"Har du läst vad de har skrivit om dig i tidningarna? Alla vet att det är du utom alla de som inte skulle tveka inför att ange dig. Men du vet att alla som känner dig och som därför vet att du är mördaren aldrig skulle ange dig."

"Ja, det vet jag."

"Men varför dödade du Eva? Vad ont hade hon gjort dig?"

"Jag har inte dödat Eva."

"Men det står i tidningen att det är kofotsmördaren som också mördat henne."

"Tidningen ljuger. Eva tog sitt eget liv."

"Vad hade hon för motiv? Hon hade inte Aids."

"De flesta självmördare tar sina liv utan direkta motiv. Livet och världen som den ser ut är tillräckligt motiv för dem."

"Du har rätt. Men det står att Eva blev strypt."

"Hon tog en plastpåse om huvudet och spände ett skärp om dess öppning och halsen. Därför tror polisen att hon ströps."

"Men varför gjorde hon det naken?"

"Det var hennes protest mot det prostituerade samhället. Hon såg ingen möjlighet att komma ifrån sin egen prostitution som drabbat henne genom samhället. Bättre kvinnor än hon har prostituerat sig för att samhället drivit dem till det."

"Hur driver samhället kvinnor till prostitution?"

"Och det frågar du som är narkoman? Är du det för skojs skull eller är du det i protest mot samhället? Tog du din egen första drog frivilligt eller bjöds du på den utan att du visste det? Vad är Aids om inte vår tids stora samhällssjukdoms starkaste symptom?"

"Är du inte rädd för att bli smittad av mig?"

"Om jag blir smittad gör det mig det samma. Det är bara en tidsfråga hur länge jag ännu är fri innan polisen spårar upp mig."

"Tänker du då smitta ner polisen?"

"Det räcker med att sådana som du smittar ner alla sjukhus."

"Det njuter jag av att vi gör. Vet du, att jag ångrar ingenting. Jag ångrar inte en enda drogtripp och inte ett enda onaturligt samlag. Jag ångrar inte en enda av alla mitt livs stora överdrifter. Jag ångrar bara att de inte var större. Fick jag chansen skulle jag göra om alltsammans fast ännu bättre. Jag är stolt över alla de proselyter jag vann för hasch och LSD. Om jag blev frisk från Aid-syndromet och visste att min första omgång snö skulle ge mig återfall skulle det inte kunna hindra mig. Jag är säker på att vi narkomaner och homosexuella får ut mer av livet än någon normal person."

Men jag tror att du kan hjälpa mig. Jag tror att du ensam bland alla socialarbetare skulle ha en så god vilja att du skulle vilja låta mig, en långhårig homosexuell narkoman, som en gång var vacker men inte är det längre, fortsätta leva i evighet som långhårig homosexuell narkoman, och jag tror att du ensam inte skulle ha något emot att jag fortsatte göra nya ungdomliga oskulder till långhåriga homosexuella narkomaner. Därför tror jag att du ensam skulle kunna bota sjukdomen Aids hos alla rucklare, ty du ensam är inte något av en rucklare själv."

"Det går just nu en serie på TV om en fader vars son dött genom heroin."

"Jag vet, och som hämnd går den fadern och korsfäster heroinlangare. Den fadern vet inte vad han gör, och den författaren vet inte vad han talar om. Endast narkomaner förstår att den sonen genom sin överdos heroin dog lycklig. Vilken naturlig far vill hindra sin son från att dö lycklig? Endast egoistiska fäder som ser barnet som sin egendom och sitt eget kött och blod och som således gör anspråk på att äga det, men just sådana föräldrar måste förlora sina barn, emedan just sådana barn måste bli självdestruktiva genom att de inte tål att inte få tillhöra och vara sig själva."

"Så du hyllar heroinet?"

"Nej, jag hyllar endast hasch och LSD. Alla andra medel fyller mig med äckel och avsky lika mycket som sprit. Hasch är oskyldigt och LSD är oöverträffbart, och inget av de medlen för med sig Aids. Jag har fått Aids enbart genom min homosexualitet."

"Är du säker på att du inte fått det genom horor? Du har ju legat med sådana också."

"Jag medger att det inte är uteslutet. Men jag har alltid njutit mer av män."

"Hur tror du att jag skulle kunna bota dig?"

"Jag vet att du botade den sexuellt sjuka häxan Salome genom att helt enkelt ligga med henne."

"Jag ligger aldrig med dig."

"Det vet jag. Men du kan bota mig."

"Hur?"

"Det vet jag inte. Det är din sak att finna ut."

25. Livet, döden och helvetet

Jag lever blott för döden.
Jag lever blott igenom att dö.
Så länge jag dör vet jag att jag lever.
För mig är livet döden.
Jag balanserar på en rakknivsegg:
det är mitt liv, och den ska vara vass,
och den ska göra ont, ty annars
är mitt liv ej mycket värt.
För varje dag så dör jag,
och det är mitt livs enda njutning.
När döden upphör upphör livet,
men när livet upphör upphör icke döden.
Därför är just döden det enda säkra här i livet
och det enda man kan bygga någon trygghet på,
ty allting annat är förgängligt.
Jag lever ständigt fullt beredd på döden,
jag kan dö i vilket ögonblick som helst,
jag kan få hjärtslag varje natt jag sover,
emedan jag vet detta och är ständigt medveten därom
så kan jag med att leva och att härda ut
med detta helvete som kallas livet.

"Varför har du aldrig tagit droger?"

"Varför har du aldrig knullat?"

"Därför att jag inte vill besudla mig."

"Därför har jag aldrig tagit droger."

"Men de är inte alls så farliga som ryktet påstår. Alla icke-knarkare överdriver berusningsmedlens verkningar. De flesta som röker eller silar första gången blir besvikna bara för att ryktet därom har tagit sådana orimliga proportioner."

"Du kan inte påstå att hasch inte är vanebildande och att heroin inte är farligt."

"Nej, det har jag inte gjort heller, men det finns andra droger som är helt ofarliga."

"Börja inte predika evangelium nu igen."

"Ingen kommer någonsin att lura på dig knark eller tvinga dig att ta någon drog. Men det finns verkligen en drog som är helt ofarlig, inte alls vanebildande och som dessutom är enbart uppbygglig."

"Är det möjligen koffein?"

"Nej, det är LSD."

"Kör du med det nu? Är inte det det farligaste av allt?"

"Hör nu. Jag har experimenterat ytterst försiktigt med den. Hur farlig den är beror helt på vem som använder den. LSD har den unika effekten att det öppnar för vederbörande hela hans undermedvetna, och han blir i stånd till att se det klart som i dagsljus. Somligas undermedvetna är så belastat att de inte tål att konfronteras med det medan andra endast har att vinna på det och till och med kan njuta av det. Själv får jag alla mina intressanta uppenbarelser den vägen. Alla stora stjärnor använder LSD. Det är den mest raffinerade av alla droger. Paul McCartney använde den dagligen under långa perioder av det mest produktiva skedet i sin karriär. Och det är den enda drog som kan smugglas obehindrat överallt då den som vätska kan döljas i vilka former som helst. Därför hör man aldrig om tullbeslag av LSD, knarkligor som åker fast genom handel med LSD eller ens om att drogen existerar och används. Det är den mest underjordiska, gåtfulla och svårfångade drogen. Det är den drog som mest är influerad av planeten Pluto. Genom att dess effekt är så stark och genom att den är den enda drog som är mera lätt att sprida än att spåra, så är jag övertygad om att den kommer att bli den nya tidens religion. Alla kommer förr eller senare att falla för den. I stället för Herrens heliga nattvard kommer man att i kyrkorna dela ut den mycket verksammare söta oblaten LSD. Du skall få se. Till slut kommer du att stå ensam kvar som oskuld i en värld av LSD-frälsta eller LSD-våldtagna, beroende på hur man ser det. Har du aldrig lockats av att pröva LSD?"

"Vad får du för uppenbarelser?"

"Låt mig få fortsätta. LSD kom på modet under 60-talet i samband med Vietnamkriget. Den fick då en avgörande och positiv betydelse för konsthistorien. Se på filmerna "Wild in the Streets" och "Hair" till exempel. Se vilka färgupplevelser konstnärerna fick, se vilket lyft människors fantasi fick, se vilken dynamisk och vacker kraft ungdomsrevolten därigenom fick på 60-talet! Vad hände sedan? Jo, fördomarna gjorde slut på vad som kunde ha blivit ett paradiset men som inte ens fick slå rot.

Heroin, hasch, amfetamin, kokain, marijuana och morfin är allt barnsligt nonsens mot LSD som kommer att vara den enda som överlever och stannar kvar, ty den bjuder alltid på överraskningar. Vilka uppenbarelser jag får? Jag genomskådar livet. Jag lämnar kroppen och flyger. Jag ser mitt eget och andras verkliga jag. Jag ser vad du egentligen går för. Jag har sett att du visst var den som tog livet av även Eva Larsson och att du mördar alla kvinnor som har den fräckheten att de vågar älska dig. Du är oemotståndlig som älskare för kvinnorna, de faller alla för dig, men du kan inte älska en kvinna. Du upplever ett naturligt förhållande som en förödmjukelse. Du tål egentligen inte människor då du tror att du är överlägsen alla andra. Men LSD är överlägset dig, ty LSD är något som Gud själv verkar genom."

"Du hädar."

"Du vet inte vad du talar om, för du har aldrig provat det."

"Du är sjuk på grund av ditt missbruk."

"Du är sjuk på grund av din brist på missbruk."

"Jag dödade inte Eva."

"Polisen är av annan åsikt."

"Jag måste gå nu."

"Du tål mig inte längre. Du är rädd för att falla för LSD. Var inte orolig. Du kommer aldrig att falla, och det blir din undergång."

"Jag tänker inte träffa dig mer."

"Du slipper mig men inte ditt öde."

"Hej då."

"Välkommen åter. Jag står till din tjänst om du någon gång vill lära känna dig själv."

"Nej tack."

Dörren smälldes inte fast efter honom när han gick.

26. Min religion

Jag idkar samlag varje natt.
Jag pippar någon oskuld varje natt.
Jag tömmer ut mig varje natt
och önskar varje gång att jag fick dö i akten,
ty så njuter jag av att ge bort mig själv till andra.
Varje natt våldtar jag någon oskuld,
varje natt så faller nya offer för mig,
men jag njuter av att komma dem på fall,
ty endast genom det att jag ger dem mig själv
så faller de och går de genom mig sin undergång till mötes:
deras undergång är mitt livs högsta njutning.
Kärleken är ljuv, ty den är döden.
Allting annat, såsom samhället och livet,
är blott tråkigt och kan icke jag stå ut med.
Döden genom kärleken är min religion,
och ingen präst kan påstå att ej Kristus hade samma.

27. Kärlekens kompromisslöshet

Hatkärlek är icke kärlek.
När kärleken övergår till att bli hatkärlek
kan ej förhållandet utvecklas mera,
och det är då säkrast att bryta det
innan den ene begynner att skada den andra.
Nej, vitsen med kärlek är att den är blott och bart kärlek
och ingenting annat. Den får icke uppblandas
med mindre ädla metaller, som gräl och kritik,
hat och vrede och negativism, pessimism
eller något som icke är konstruktivt.
Ty kärlek är endast kärlek och kan blott fungera
om den är total, tjugofyra karat och helt äkta,
och ej heller någonsin tappar ett uns av sin äkthet,
som ligger i ärlighet, renhet och skapelsedrift.
Ty om kärleken tragiskt förlorar
ett gram av sin känslighets vikt
så är vågen ej mer i balans
och den kärleken död och förlorad för evigt.

Ända sedan jag sista gången var hos Torvald och han kom med sin ohyggliga LSD-propaganda har jag legat sjuk. Det är dags nu att jag fattar pennan och börjar skriva litet utförligare om mig och mitt liv fastän jag avskyr att behöva göra det – jag själv är den sista person i världen som jag vill befatta mig med. Det som nu tvingar mig att göra det är att det händer så sällsamma saker.

Jag har aldrig tagit någon drog själv, och endast därför orkar jag med dessa ohyggliga utflippade socialfall, lyssna på dem och i den mån det möjligt är hjälpa dem. Men de är alla besatta av Gud, och det är ohyggligare än att vara besatt av djävulen.

Torvald med sin LSD-propaganda är inte att förväxla med Benjamin, som är den som lider av Aids och som jag också upptecknat ett samtal med här tidigare.

Folk tror att jag är narkoman för att jag umgås med narkomaner, de tror att jag är homosexuell för att jag kan umgås med homosexuella, i skolan beskylldes jag för att sprida LSD-propaganda bara för att jag råkade demonstrera min starka fantasi, som ensam gör att jag kan klara av mitt ohyggliga yrke som socialarbetare bland de värsta socialfallen – folk tror allt det värsta om mig utom det som är det värsta, nämligen att jag också är en mördare. Jag är nämligen inte helt utan laster, och min stora last som överträffar alla andras är kärlek med kvinnor.

Men till saken. Just när jag låg som sjukast kom naturligtvis Torvald av alla satar och hälsade på mig. Han såg alltför finurlig ut när han sade:

"Jag har nyheter åt dig."

"Vad då för nyheter?"

"Benjamin har blivit av med sitt Aids."

"Hur då?"

"Det kan du aldrig gissa."

"Hur vet man att han är frisk? Han går ju aldrig till läkare."

"Han har gjort det nu och undersökt sig från topp till tå."

"Och?"

"Han har aldrig varit friskare."

"Men han hade Aids."

"Ja, det hade han, och det vet han mycket väl."

"Hur har han då botat det?"

"Det är det du aldrig kan gissa."

"Ut med språket då!"

"Jag gav honom LSD."

"Du ljuger."

"Gå själv och fråga honom."

"Berätta allting från början."

"Han kom till mig och grät och var olycklig för att han måste dö och på så långsamt och gräsligt sätt och att han inte ville gå till doktorn. Då sade jag: 'Min vän, lev så länge du lever! Tag LSD!' Och han tog LSD. Och under sitt rus fick han det klart för sig att han inte hade Aids längre. Han var så säker på sin sak att han vågade låta läkarundersöka sig. Och läkaren konstaterade att han var fullkomligt frisk. *Alla Aidsprov som han insisterade på att få genomgå var negativa.*"

"Då hade han aldrig Aids."

"Det är lätt för vem som helst att dra som slutsats, men du vet lika säkert som jag att han hade Aids. Det syntes redan på honom. Hans kropp höll redan på att upplösas."

"Jag måste medge att du har rätt. Men det måste finnas en förklaring. Aids botar man ju bara inte."

"Det finns en förklaring. Benjamin har exakt förklarat för mig hur han upplevde det hela. Under LSD-ruset lämnade han helt enkelt kroppen, han blev helt och hållet en själ från att ha varit alltför fixerad vid sin kropp, han tog avstånd från kroppen, och ingenting är hälsosammare för kroppen än det. Vid en dylik operation restituerar själen alla sina krafter som den vid återinträdet i kroppen kan mobilisera kroppen på nytt med. *Endast själen kan bota kroppens sjukdomar*, har visst redan Hippokrates bland många andra sagt, och det anser Benjamin att var vad han lyckades göra. Han är frisk från sitt Aids, och det har han att tacka mitt LSD för."

"Det är ohyggligt. Narkomaner får Aids genom sitt knarkande, och så botas de från den sjukdomen av det farligaste knarket. Det är nästan absurt."

"Och inser du konsekvenserna? Knarket får en renässans! Fritt fram för de homosexuella igen, som nu kan bli friska igen genom att dessutom bli narkomaner! En storhetstid för LSD är på väg!"

"Du är galen. Men jag måste tala med en läkare om detta. Framför allt måste jag tala med Benjamin. Är han hemma?"

"Ja, han är hemma och lycklig."

"Tack för att du kom och berättade detta för mig. Men gör mig en tjänst. Sprid inte nyheten."

"Vad menar du? Skulle jag hålla tyst med sanningen? Aldrig, gosse! Varenda prostituerad med Aids skall få veta att de kan bli friska genom blott några kraftiga omgångar LSD. Varenda Aidssjuk skall få veta att knarket kan rädda honom. Och även om det inte kan rädda alla Aidssjuka, så är det värt för dem att gå på LSD tills de dör ändå."

Och jag kunde inte hindra Torvald. Han hade mera luft under vingarna och vatten på sin kvarn än någonsin.

Men jag insåg vikten av att jag så snart som möjligt talade med en anständig läkare om saken i alla fall.

"Marta, du förstår mig inte."

"Nej, och jag vill inte förstå dig. Du skrämmer mig."

"Men vad ont har jag gjort dig?"

"Ingenting, men jag vill inte bli ditt offer som Marianne och Eva. Jag vill leva."

"Du vet ingenting om mig. Marianne tvingade mig till vad jag gjorde, och Evas ändalykt är jag helt oskyldig till."

"Det kan du försöka inbilla polisen."

"Gråt inte. Jag älskar dig. Jag älskar ditt långa rika hår. Det gör ingenting att du har gråa stänk här och där. Du är inte fulare fastän du är gammal."

"Varför plågar du mig? Om du inte mördade Eva, vem gjorde det då?"

"Ingen utom hon själv."

"Och hur kunde Marianne tvinga dig till att hugga ihjäl henne med en kofot?"

"I motsats till andra kvinnor, Marta, kan du inte vara hjärtlös och hård. Marianne kunde vara hjärtlös och hård. Min egen mor kunde vara hjärtlös och hård. Inga människor kan vara så grymma som kvinnor kan vara."

"Men de brukar aldrig våld."

"De sargar själen hos andra, och det gör mera ont, och särskilt hos en känslig natur som jag. Jag kan aldrig glömma det, och en som sårat mig i själen undviker jag att någonsin träffa mer. Jag tål inte hårdhet och hjärtlöshet."

"Så talar en mördare."

"Du vet ingenting. Vet du vad Marianne sade till mig? Hon skydde inga medel för att få mig att döda henne. Jag ville det inte. 'Om du nödvändigt vill så kan jag skaffa dig sömntabletter i överflöd."

– Nej, det duger inte. Jag måste få dö på riktigt. Sömntabletter fungerar inte alltid. Man kan hittas och magpumpas. Jag måste få känna att jag dör. Det är din plikt att döda mig, för det var du som störtade mig i olycka.

– Det var du själv som friade till mig och förförde mig.

– Ha! Säg det till polisen! De tror dig aldrig.

– Jag har i alltför färskt minne ord som du själv sade till mig. 'Om några år är du för gammal för att längre kunna bryta ditt dödläge som ungarl.' Du skydde inga medel för att få mig till din säng. Du gick till och med kroppsligt till väga.

– Ha! Säg det till polisen! De tror dig aldrig. De vet att kvinnor aldrig våldtar män. Det vet alla, att det bara är män som kan våldta kvinnor. Du kan aldrig sätta dit mig.

– Du kan aldrig få mig till vad jag icke vill.

– Det har jag redan lyckats med en gång.

– Det är bäst att jag går hem. Jag skulle aldrig ha kommit hit.

– Om du inte vågar döda mig så har du aldrig älskat mig.

– Du vet att jag har älskat dig och att jag fortfarande gör det.

– Döda mig då! Du vet att jag har Aids. Om du inte dödar mig släpper jag dig aldrig förrän du själv har fått det.

– Hur skulle jag kunna döda dig?

– Du kan strypa mig. Det är enkelt. Du har sett hur det går till på bio.

– Det gör ont.

– Inte så ont som kärleken. Döden gör slut på all plåga, men kärlekens plåga tar aldrig slut.

– Jag kan inte döda dig.

– Då älskar du mig inte.

– Det vet du att jag gör.

– Du är homosexuell.

– Det vet du att jag ingenting föraktar så mycket som homosexualitet utom lesbicism.

– Om du inte visar dig som en man och tar det liv vars olycka du ändå har på ditt samvete så vare du förbannad för evigt. Jag förbannar dig! Frukta en kvinnas förbannelse! Den ensam är värre än hennes kärlek. Den släpper dig aldrig.

– Jag fruktar inte din barnsliga förbannelse.

– Jag förbannar dig!

Och då lyfte hon sin egen kökskofot och skulle hugga dess böjda spets i huvudet på mig. Jag tog den milt ifrån henne. Då omfamnade hon mig och fann min mun i en så passionerad kyss att jag bara kunde besvara den. Våra tungor möttes. Kyssen var lång. Så plötsligt när hon hade min tunga i sin mun så bet hon i den så kraftigt att det gjorde så förtvivlat ont att jag såg svart. Jag var aldrig arg i mitt liv före den stunden, men just i den stunden for fan i mig och jag såg allting så svart som jag aldrig sett världen förut. Hennes kyss var så varm och generös, och så försökte hon med flit bita av mig tungan! En utomstående kan inte föreställa sig hur det kändes. Jag hade kofoten i handen, och i en ren reflexrörelse som jag inte själv kunde följa med i hade jag slitit mig ifrån henne och huggit henne i huvudet med kofoten. Och då sade hon som sitt livs sista ord med ett tydligt leende som jag ännu idag inte vet om det var ironiskt eller äkta: 'Du älskar mig.' Men såret i tungan som hon hade gett mig gjorde så ont att blotta smärtan fick mig att fortsätta hugga ut hela hjärnan på henne tills hon var död. Och då log hon fortfarande."

Han tystnade. Jag vågade inte se på honom.

"Jaså, så gick det till," sade jag med en rysning halvt under rösten. Jag sade det bara för att fylla ut tystnaden.

"Ja," återtog han äntligen. "Jag kunde inte motstå hennes kyss, men när hon bet mig i tungan var det så uppenbart klart för mig att hon gjorde det enbart i avsikt att ge mig hennes sjukdom att jag aldrig någonsin hade trott att jag kunde bli så rasande som jag blev."

"Så du vet inte om du har Aids."

"Om jag har det fick jag det av henne, och det vet jag som sagt var inte. Och det vill jag inte veta heller."

"Det är bra att vi inte har legat med varandra."

"Det skulle aldrig falla mig in att utsätta dig för den faran."

"För resten så kanske jag redan har det själv ändå. Det vet man aldrig. I USA har en människa det på 500, och i städerna är tätheten större."

"Ja. Det är sällsamt om vi här har upptäckt något som kan bota det."

"Har vi det?"

"Jag känner ett Aidsfall som blivit alltför tydligt botat."

"Hur då?"

"Det skall jag berätta för dig en annan gång. Nu vill jag berätta för dig om mig själv. Du säger att du är rädd för mig för att du inte förstår min bitterhet. Läs dessa artiklar,

så skall du förstå den. En gång försökte jag bli både kompositör och författare men mötte så mycket motstånd att jag gav upp."

"Har du varit organist också?"

"Nej. Hur så?"

"Här är en som heter 'Mitt liv som organist'."

"Den har inte jag skrivit. Den har Marianne skrivit. Javisst, hon gav mig en kopia för länge sedan i början av vår bekantskap. Den kan du läsa först, så får du läsa om mitt öde sedan."

Och här är de fyra artiklarna. Den första, som är skriven av henne, är, tycker jag, den enda positiva.

Mitt liv som organist.

När jag i september 1981 började som organist i judiska församlingen hade jag ingen annan musikalisk underbyggnad än 15 månaders erfarenhet som kantor i Katolska Kyrkan (där det gällde att regelbundet genomföra högmässor på latin, svenska, polska, ungerska, tjeckiska, slovenska, kroatiska och italienska, varje etnisk minoritet med sin särskilda musikrepertoar,) samt 15 års bakgrund som pianist. Den judiska liturgiska musiken visade sig snart vara svårare än all liturgisk och pianistisk musik som jag tidigare haft att göra med, då den var så vidlyftig och variationsrik.

I kristna mässor spelar man ungefär fem olika psalmer, var och en med ett antal verser, under en längre gudstjänst, med olika preludier, postludier och liturgiska ackompanjeranden därtill. I den katolska mässan är kraven på organisten-kantorn större, då han där även måste spela och delvis sjunga Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus och Agnus Dei. Men i den judiska gudstjänsten flyter musiken i ett utan uppehåll utom för Thoraläsningen och predikan och utan att någonting under gudstjänstens gång upprepas, så att gudstjänsten blir till ett mindre oratorium. På grund av den judiska gudstjänstens enorma musikbörda finns det i den en särskild kantor och en särskild organist. Kantorn sjunger oavbrutet, och organisten spelar nästan oavbrutet. Det högsta ansvaret har kantorn, medan organisten slipper sjunga och endast har att se till att orgeln och kören klaffar perfekt i samarbetet med kantorn, som står så långt ifrån orgelläktaren som han kan komma.

I stort sett är musiken för de normala sabbatshögtiderna den samma från vecka till vecka, men kantorn kan när som helst hitta på att sjunga andra saker och byta ut det ena mot det andra. Inte sällan inträffar det hastiga musikaliska beslut strax före gudstjänsten och till och med mitt under den.

Under de judiska helgerna förändras dock musikrepertoaren helt, då varje helg har sina särskilda melodier och liturgier. Helgerna är Påsk (Pesach), Pingst (Shavuot), Nyåret (Rosh Hashono), Försoningsdagen (Jom Kippur), Lövhdyddohögtiden (Suckos), Thorafesten (Ssimcha Thora) och den med julen sammanfallande Tempelinvigningsfesten (Chanucka). De fyra helgerna före den sistnämnda avlöser varandra under en tre veckors period på hösten och utgör alltså ett sammanhängande helt som kräver de största musikaliska ansträngningarna under året. Nyårsfirandet pågår under två dygn och omfattar två aftongudstjänster och två tretimmars middagsgudstjänster. Men störst av högtiderna är Försoningshelgen, som pågår under ett dygn med start på kvällen och fortsättning morgonen därpå varvid den påföljande gudstjänsten sedan inte är slut förrän vid solnedgången. Under denna tio timmars gudstjänst måste hela tiden kantorn, organisten och kören fungera perfekt.

Det var några ord om de primära kriterierna och svårigheterna. Till svårigheterna för min del kom, att vår käre kantor sedan 13 år Laszlo Pasztor 1983 behagade flytta till Amsterdam, varefter vi har fått klara oss utan kantor, vilket har ställt den synagogala musiken i Göteborg på sin spets. Lyckligtvis hade vi i stället en skönsjungande rabbin, som dock bara räckte till under de ordinarie gudstjänsterna. Till de stora helgerna 1983

fick vi en gästkantor från Israel som tidigare aldrig hade sjungit till en orgel, varvid hela grunden för ett normalt samarbete mellan organist och kantor totalt försköts och i stället måste vila nästan uteslutande på improvisation. Lyckligtvis var den kantorn förvånansvärt smidig så att han kunde anpassa sig, och samarbetet med honom förflöt utan några disharmonier. Till de stora helgerna 1984 fick vi en solid kantor från Wien som aldrig hade sjungit annat än till orgel, men egendomligt nog blev samarbetet med honom allt annat än friktionsfritt, då han krävde att vi i Göteborg för hans skull skulle lära oss en helt ny repertoar som inte alls passade in i de göteborgska musiktraditionerna. Det bästa med erfarenheterna av dessa båda gästkantorer har varit att man har fått vidgade perspektiv utåt i världen inom världsjudendomen och dess musik, vår gamla ärbara Göteborgstradition att utgöra världens judiska liturgiska musiks uppsamlingsplats, (en tradition som inleddes av kantor Abraham Baer, som ledde gudstjänsterna här när Göteborgs synagoga såsom den äldsta i bruk varande i landet invigdes 1855, och vars samling av judisk liturgisk musik gjorde honom världsberömd inom judiska kretsar, då det var ett berömvärd pionjärbete,) kan därmed skriva nya kapitel i sina hävder och sin meritlista, och vi har all anledning att se framtiden an med spänning och förväntan, då det att vara organist i Göteborgs synagoga är minst sagt en aldrig upphörande och omåttligt spännande thriller.

Då judendomen till skillnad från protestantismen inte är statsunderstödd är organistlönen i synagogan nästan lika låg som i engelska kyrkan, var jag också har gästspelat. När jag började här fick jag en bruttolön av 666:65 kronor i månaden, och den är idag 1200 kronor, det vill säga 1000 kronor i månaden efter skatt. Givetvis kan man icke leva på detta, det räcker nätt och jämnt till hyran, men denna brist kompenseras till fullo av det musikaliska utbytet, som icke kan mätas i pengar. Bättre organister än jag har före mig struntat i det världsliga och spelat sig in i paradiset. Det är det egentligen som organister är till för – till glädje för andra.

Messias i Scandinavium och Albert Hall.

(Med anledning av 300-årsminnet av Händels och Bachs födelse öppnades i Göteborg ett europeiskt internationellt musikår 1985 trettondagsafton genom ett framförande av Händels oratorium "Messias" i vilket 3000 sångare deltog efter ett öppningsanförande av prinsessan Christina Magnusson-Bernadotte.)

Scandinavium, denna brandgula monstruösa toffel mitt i Göteborg, denna idrottsarena för 14,000 åskådare, detta abnormt fula arkitektoniska missfoster i plåt och betong, denna Nordens största gladiatorstridsarena och största plats för rockmusikorgier, har även varit högsätet för högkulturella sammanhang av internationell vikt och klass. Wienerfilharmonikerna har spelat där under Willi Boskowski, Sixten Ehrling har där dirigerat Aida och Turandot, Birgit Nilsson och Nicolai Gedda har sjungit där jämte andra internationella artister av samma klass, och där gjorde Helena Döse sin debut i Aida sommaren 1971, som var arenans invigningsår. Den går akustiskt och arkitektoniskt inte alls upp mot exempelvis den romerska arenan i Verona, som visar dussintals titaniska operor för en 30,000-hövdad publik alla somrar; men med sina tekniska hjälpmedel och elektroniska utrustningar med högtalare och förstärkare in absurdum så duger dock även Scandinavium.

För några år sedan blev en norrman chef för Konserthuset i Göteborg, och det var han som fick idén att ställa till med ett Messiasjippo i Scandinavium med en rekordstor kör. Det skulle en norrman till för att få en sådan idé, och det skulle en norrman till för att genomföra den. De tre tusen sångarna skrapades ihop från fem olika länder, och ett sjätte land skulle ha varit Sovjetunionen. Emellertid blev det bara fem: Storbritannien, Sverige, Norge, Danmark och Finland. Den ryska kören lämnade återbud av okänd

anledning, och såsom så mycket sovjetiskt försvann alla fakta i saken i en dimridå av tystnad. Den engelska truppen av 500 sångare organiserades av en mycket liten engelsman som visade sig vara den mest makalösa universalorganisator: en engelsk Napoleon i musikens tjänst. Högsta ansvaret vilade på en annan engelsmans skuldror: den haltande krigsveteranen Charles Farncombe, före detta utbildad ingenjör, numera världens främste Händelexpert och en av de två bästa dirigenter undertecknad har upplevat, (Sixten Ehrling är den andra,) och beundransvärt outtröttlig i sitt uthärdande av de tre tusendenas dåliga sång under repetitionerna: hans lidande och förtvivlan under det omöjliga repetitionsarbetet drevs konsekvent och ständigt till sin spets. Hur orkade han ta det med humor?

Solisterna utgjordes av en storslagen bas från Jamaica, vår egen altsångerska Ann Sofie von Otter med sin varma harmoniska stämma, den älskliga sopranen Barbara Hendricks, som tyvärr måste avstå från att komma på grund av långt framskriden graviditet, (sådant kan hända den bästa,) den tyske hjältetenoren Peter Schreier, som fick influensa och därför inte heller kunde komma, varför australiensaren Thomas Edwards importerades från Sydney i stället, som satte publikens hjärtan i brand av hänförelse; och i stället för Barbara Hendricks från Amerika fick vi den säkra Isobel Buchanan från Skottland, som sedan sjöng ännu vackrare i Albert Hall i London.

Naturligtvis ställer ett sådant gigantjippo till med praktiska problem. Ett är klädseln. Det var naturligtvis oundvikligt att det bland 2997 sångare i uteslutande vitt och svart även skulle förekomma tre cigarrökande danskor av vilka en blomstrade med en grönblommig väst, en annan lyste med ett knallrött skärp och den tredje bar alla regnbågens färger från topp till tå. Och det är mycket mänskligt, att ju mer man sticker av, desto mer envisas man med att fortsätta sticka av. Likaså var det oundvikligt att den mastodontdimensionerade högtalar- och förstärkaranläggningen i Scandinavium alltid då och då antingen tjöt långvarigt och högfrekvent eller också upphörde att fungera under pågående musicerande: sådant hör till ordningen i konsertsammanhang i Scandinavium. Det kan Sixten Ehrling intyga.

Men ordningen är det viktigaste av allt. Var och en av dessa 3000 sångare måste vid varje repetitions- och konserttillfälle uppvisa sin passersedel vid ingången med dess smala passage, enda öppna dörr och enda väktare, som noga måste kontrollera var och en. Allt för ordningen! Naturligtvis är abnorm köbildning oundviklig i sådana sammanhang, och vem kunde ana att det på generalrepetitionsdagen skulle vara 15 grader kallt utanför?

En vecka senare fortsattes jippet i the Royal Albert Hall i London, som är något mindre, och där inte fullt så många sångare och ej heller fullt så många körer deltog. Konserthuskören från Göteborg samt några körer från Nottingham och London var alldeles tillräckligt.

Vilken kontrast mot Scandinavium! The Royal Albert Hall är mindre men ser större ut. Den rymmer bara 6000 besökare, men i gengäld behövs varken mikrofoner, högtalare eller förstärkare: denna gigantiska konsertlokal var fullständigt fri från tekniska hjälpmedel. Och vilken akustik! Varje enskilt instrument kunde urskiljas kristallklart. Lika sublimt samspelta som Göteborgssymfonikerna är, lika sublimes är musikerna i Royal Albert Hall var och en för sig. Och vilken konsertsal! Den är från förra seklet och liknar närmast interiören i Scalaoperan i Milano men är avsevärt större, och allt är i rött och gyllengult. Men det märkligaste är arkitekturen. Albert Hall är oval liksom Scandinavium. I Scandinavium framfördes verket längs långsidan, men i Albert Hall är konsertpodiet på kortsidan. Men från detta podium ser auditoriet lika brett ut som det är smalt och lika kort ut som det är långt: det ser ut som om man även här befinner sig på långsidan. Men det är en optisk förvillelse som är svår att förklara. Det praktiska resultatet är, att man tror sig och ser sig ha publiken mycket närmare än den är. I Scandinavium är det tvärtom: publiken ser ut att vara mycket längre bort än vad

den är. Men i Albert Hall har man de facto publiken närmare än vad den är emedan akustiken är så underbar.

När engelsmännen kom till Göteborg hotades det med att mottaga dem med öl på Konserthuset. Mottagningsceremonierna avlöpte sedermera bakom lyckta dörrar på Börsen och med endast de få utvalda närvarande. Hur dessa tappra engelsmän verkligen togs om hand har ingen känd person någon aning om, och det fruktas allmänt att de för det mesta lämnades åt sig själva.

Annat blev det när göteborgarna kom till London. Inte bara de engelska värdarna utan hela London tog varmt emot oss med öppna armar och gav fester för oss och ville inte skiljas från oss och tackade innerligt för den stora ära som vederfarits dem i Göteborg.... Våra kalla nordiska hjärtan smälte av skamsenhet.

Och vilken värld är icke detta London! Hur mycket har icke det inskränkta lilla självgodas Sverige att lära av denna universalmetropol, som i princip har stått för civiliserandet av större delen av världen! Under våra dagar i London pågick det där en kampanj mot moms på böcker. "Don't tax reading!" stod det i alla bokaffärer: "Beskatta inte läsandet!" I Sverige har de flesta inte råd att köpa böcker och de flesta förlag inte råd att ge ut dem på grund av beskattningen av dem, och ingen ifrågasätter Systemets rätt till denna överdrivna beskattning och bestraffning av läsandet.

I London står kyrkorna öppna under natten om luffare och andra olycksbarn inte skulle ha någon annanstans att sova. I Sverige är kyrkorna kanske öppna någon timme under dagen.

I London möts det äldsta och det modernaste i full kollisionkurs. Vi bodde vid Russell Square, var det gamla anrika otroligt vackra och pampiga Russell Hotel står med sin sagolika viktorianska utsmyckning med gavlar och burspråk in absurdum samt förlängda skorstenar. Vi bodde på the Royal National Hotel, ett hypermodernt hotell utan arkitektur med dusch och TV i varje rum, restaurang, krog och cafeteria utom mycket annat, men i detta perfekta moderna *up-to-date*-hotell fungerade ingenting som det skulle. Hissarna stannade ständigt mellan våningarna eller upphörde med sin belysning, hotellet kryllade av tjuvar, och två av våra körmedlemmar blev rånade, den ena på sitt rum och den andra i vestibylen, kaffet smakade kräkmedel, en middag för närmare 100 kronor var inte värd 30, rummens värmeaggregat dånade som helikoptrar, och rumsdörrarna saknade dörrhandtag. Aldrig ett modernt hotell igen! Man blickade längtansfullt upp mot det underbart föråldrade Russell Hotel varje gång man passerade Russell Square.

Det bästa kaffet i London drack jag på en krog utan namn nere i Wapping i skuggan av den färggrant målade och väl restaurerade Tower Bridge (– vilken ansiktslyftning skulle inte Göteborg få om man bara målade upp den gråa Älvsborgsbron i exempelvis Göteborgs egna färger blått och vitt!) i hjärtat av East End, där jag även åt min bästa lunch, och där en engelsman nödvändigt ville gifta bort mig med sin fästmö. Detta mitt besök i Wapping kändes mycket märkligt, då hela stadsdelarna utanför mot öster, hela Docklandsområdet var helt rivet och jämnat med marken och samtliga dockor torrlagda inför det kommande uppförandet av modern bebyggelse: London skulle förbereda sig för nästa årtusende genom att bygga upp sig till en helt ny stad, framför allt i Wapping, East End och Docklands. Tyvärr nappade jag inte på kroken. Jag vågade inte tacka ja till det alltför generösa och älskvärda anbudet om att få hans fästmö till hustru gratis, fastän jag gärna hade bytt ut hela världen mot London.

På förekommen anledning.

De flesta människor pratar så att man inte fattar vad de säger. De använder en massa ord som de är helt ensamma om att fatta, och de är förfärligt stolta och viktiga över att de kan ord som ingen annan kan. Ännu värre blir det när man läser vad folk skriver.

Vart tionde ord är obegripligt eller oegentligt, vart tionde ord är ett språkfel, var tionde mening är ett enda stort meningsbyggnadsfel, och ju mera man läser, desto värre blir det. Till slut blir man så förbannad att man kastar boken i väggen och aldrig öppnar den mer. Och ju större och mera berömda författarna är, desto uslare är deras språk, desto värre och fler är deras fel, och desto obegripligare är det vad de säger. En sådan som Selma Lagerlöf kan man ju bara inte läsa idag. Hennes språk är alldeles för tungt. Och man gör alldeles rätt i när man skalar bort alla ord i bibeln som inte är aktuella och ersätter dem med enklare ord i stället. Den gamla bibelöversättningen från 1917 är ju antik. Dess språk är alldeles för högtidligt för att passa dagens gråa svenska samhälle. Och man gör alldeles rätt i att förenkla Selma Lagerlöfs böcker så att enkelt folk kan läsa dem. Och om en så svår svenska som Karl-August Hagberg använder i sina översättningar av Shakespeare kan man bara säga, att en sådan svenska är omöjlig idag. Då är Åke Ohlmarks och Britt G. Hallqvists torra nakna översättningar mycket mera tidsenliga. Vi svenskar bör följa de förnuftiga engelsmännens exempel och komprimera vårt språk till ett ordförråd av 800 ord som täcker allt. Och ve den som använder sig av ord som inte längre står i Svenska Akademiens Ordlista! Bara ord som står med där får användas i vårt skrivspråk. Det heter skrivspråk och inte skriftspråk, det heter bara och inte endast, det heter alltid inte och aldrig icke, gamla ord får inte användas, och det är bara bra om allmänt använda slangord kommer in i ordlistorna i stället, som "kul" och "skoj" och "ball" i stället för roligt, och "schysst" och "smart", "okej" och "häftig" i stället för löjliga ord som rekorderlig, rättskaffens och präktig. Språket får inte vara fint längre. Det var fint för 80 år sedan, när Verner von Heidenstam och Selma Lagerlöf och 1917 års bibelöversättning kom till, men den nivån kommer det svenska språket aldrig mer att nå upp till. Det är lika bra att acceptera det genast. Låt oss glömma Selma Lagerlöf och Verner von Heidenstam, Viktor Rydberg och de andra svenska nobelpristagarna som Karlfeldt och andra alltför strama och perfekta lyriker. Så kan ingen skriva mer, och sådant kan man bara läsa idag om man gör det ordentligt. Vi lever ju trots allt i ett socialistiskt samhälle som inte medger några undantag, så varför skulle vi göra undantag för de avlidna? Varför skulle de få behålla ett bättre språk än vi? Nej, bannlys allt ålderdomligt språkbruk, utrota dialekterna, inför hårdare grammatiska regler som hänsynslöst avrättar alla språkliga friheter, och skär ner Svenska Akademiens Ordlista med hälften, som är ord som ingen begriper ändå och som det bara kostar pengar att behöva definiera i ordlistan. Reducera det svenska språket till ett minimum så blir alla samhällets medborgare förståeligare för varandra, så fattar arbetarna vad professorerna menar, och så kan Olof Palme bättre göra sig förstådd för folket, så kan svenskarna förstå Shakespeare bättre än engelsmännen, och så slipper man läsa Dante, vars verser är så tekniskt avancerade att de inte kan översättas till ett naturligt språk. Bannlys alla språkvårdare och skrota alla författare som skriver för budskapets skull och inte för att underhålla folket. Vägra att publicera allt som inte kan fattas av vem som helst. Avskaffa kanslisvenskan med alla dess språkliga traditioner sedan 1600-talet. Det samhälle som vi har idag har ingenting med Gustav Adolfs Sverige eller med gustavianernas snille och smak att göra.

Men vad skall vi då göra med alla gamla böcker som trots allt finns? Skall vi bara bränna upp dem? Och vad skall vi göra med alla de svenskar som envisas med att fortsätta njuta av Selma Lagerlöfs och Verner von Heidenstams klassiska språk och som vägrar att sluta läsa i 1917 års Bibel bara för att den har ersatts med en modernare? Vad skall vi göra med alla dem som vägrar att lära sig den nya "Fader vår" så länge de ännu kommer ihåg den gamla, som i deras öron låter vackrare, renare och mera rytmisk? Vad skall vi göra med alla musikaliska människor som envisas med att förbli känsliga för språkets nyanser och som vägrar att rationalisera bort synonymer? Vad skall vi göra med alla dem som lägger sig vinn om att begagna ett rikt och uttrycksfullt språk som de menar att de kan uttrycka sig bättre genom än genom ett i deras mening banalare, fattigare, tråkigare och mera barbariskt språk? Vad skall vi göra med alla dem som

fortfarande lär sig latin och därigenom alla de gamla svåra och högtravande ord i vårt språk som kommer från latinet? För att inte tala om grekiskan! Och vad skall vi göra med alla våra språkkonstnärer, som Gunnar Ekelöf, Harry Martinson, Eyvind Johnsson, Frans G. Bengtsson och alla de andra obegripliga monologiserande språknobbarna som tror att de är något för att ingen längre läser dem? Skall vi bara låtsas som om de inte fanns och aldrig hade funnits?

Det kommer i dessa dagar upp i tidningarna de befängdaste idéer och teorier. Någon påstod helt nyligen att om man förenklade Selma Lagerlöfs språk det inte längre skulle vara henne man umgicks med när man läste hennes böcker, som om en författare skulle identifiera sig med det språk som han använder! Och en annan fiffikus kläckte helt nyligen den idén att man i stället för att skrota alla otidsenliga ord skulle gå in för att ta vara på dialektala ord som i deras mening skulle berika vårt språk, och den spjuvern går till och med så långt att han vågar föreslå att man skulle återuppväcka gamla insomnade ord till liv som man påträffar hos just sådana dammiga författare som Selma Lagerlöf och Verner von Heidenstam och som inte har använts sedan dess, otidsenliga obegripliga ord som "ity" och "esomoftast" och "ehuruväl", och till och med önskar denne spelevink att ålderdomliga verbformer som "voro" och "skola" skulle få fritt spelrum i svenskan igen liksom alla de konjunktivformer i presens och imperfekt som vi äntligen lyckligtvis efter ett halvt sekels vedermödor lyckats göra oss av med! Det vore väl för fasligt om sådana mormorsfasoner från tjugotalet på allvar bleve upptagna i vårt avromantiserade skriftspråk igen! Lyckligtvis blev en sådan fräck artikel med så djärva förslag om att så våldsamt revolutionera vårt språk i riktning mot större ordrikedom och mindre stramt reglerade språkstrukturer grundligt refuserad av all fri press i detta land som icke tål artiklar där det inte finns en enda mening som inte saknar antingen subjekt eller predikat. Så obegriplig smörja om sådana individuella friheter och extravaganser inom det språkliga kan bara inte tolereras! Inga nya Selma Lagerlöfar och Verner von Heidenstamar här! Sådana litterära fackidioter har vi lyckligtvis en gång för alla blivit av med, och låt på inga villkor någon inbilla sig att han kan blåsa nytt liv i en gammal tradition! Nej, traditioner är i vår tid till för att begravas och helst levande. Och ve den som tror att han kan skipa rättvisa och ge folket tillbaka dess frihet att använda ett hur rikt och blomstrande språk de vill!

Är det då meningen att man skall dö innan man blir publicerad? Är förläggarna så måna om att skona mig från en Euripides' öde, att leva föraktad för sina obehagliga sanningsdramers skull? Men om jag inte är rädd för ett sådant det värsta tänkbara författarexempel, varför tvekar då förläggarna?

Julkortet.

När jag kom hem från min julsemester väntade mig ett enda julkort i brevlådan: ett refuserat bokmanuskript. Det hör numera till mina jultraditioner, att den enda julhälsning som jag får någonstans ifrån är ett refuserat bokmanuskript. Och aldrig är refusörernas stil mera korrekt än när de refuserar en till julen: bara helt kort: "tyvärr!" eller "beklagar!" utan någon närmare motivering.

Kära 34 förläggare som nu har nobbat mig, vad menar ni egentligen? Vad skall en ung författare av idag ta sig till med er egentligen? Är det något fel på mig eller något fel på er? Om det är något fel på mig, varför säger ni det inte då? Var inte rädda för att såra mina känslor: känslor är till för att såras, och därför är jag inte rädd att såra edra. Men ni måste förstå, att detta liknar ingenting och är inte klokt. Det enda ni säger i era intetsägande refuseringar är att ni absolut inte engagerat er eller försökt förstå mina

texter. Jag är i alla fall en ärlig författare som står för vad jag skriver och som försöker säga sanningen. Det borde räcka för vilken förläggare som helst till att acceptera vad jag än skriver utan att ens ha läst det, i sanningens, rättvisans och humanitetens namn.

Eller är det just sanningen som ni är rädda för? Är den för kontroversiell? Är ni som så många andra rädda för att stöta er med staten för sanningens skull? I så fall vill jag genast lugna er: någon mer opolitisk författare än jag har aldrig funnits. Skicka en politiker i min väg, och jag skall genast säga upp bekantskapen med honom. Politiskt medvetna personer kan en konstnär som jag bara inte tåla. Därför är jag varken kapitalist: därom vittnar min fattigdom, eller socialist: därom vittnar mitt umgänge, eller ens anarkist: därom vittnar min kärlek till rättvisan. Är det det, att jag är så opolitisk och därför så diffus som avskräcker er? En socialist vet man ju alltid var man har honom. Och det är kanske det som är så obehagligt med mig: mig vet ingen var han har. Jag är fullkomligt oberäknelig, därför att jag vägrar finna mig i ensidighet. Fördömer man Sovjetunionen anser jag också att man bör vara konsekvent och även fördöma Förenta Staterna, för deras maktmissbruks skull. Hyllar man judendomen anser jag även att man bör hylla buddhismen, som är lika from som religion. Är man religiös, så anser jag även att man bör tolerera materialismen, ty vad är religion utan tolerans? Och hatar man lögn och hädelse så som jag gör så anser jag att man bör bli diktare, ty endast i dikten kan lögnen och hädelsen uttryckas på ett acceptabelt sätt, och vilken människa gör sig icke ständigt skyldig till lögn och hädelse?

Detta var nu en liten klargörelse över var jag egentligen står, ett litet manifest angående mitt författarskap. Om min kontroversialitet fortsätter att avskräcka er, så vet, att ingenting lockar mer publik än just det kontroversiella och det förbjudna. Jag är den som vågar upprätthålla det som ingen annan tror på, plädara för det som alla andra har övergivit och skriva om det som ingen annan vågar skriva om. Jag sätter min ära i att vara motsatsen till opportunist, till förbannelse för alla opportunisterna. Idealistiskt arbete utan lön tar min högsta flit i anspråk, till förargelse för all trög etablerad slentrian. Och mest av allt försöker jag älska allt som är mänskligt, på bekostnad av allt som är omänskligt.

Ärlighet och självutplåning.

"Ärlighet ger inte alltid god litteratur," sade en förläggare en gång till mig. Vad ger då alltid god litteratur? Oärlighet? Dra åt helvete!

Min bästa läsare gav mig en gång det rådet: "Om du någon gång vill göra lycka som författare, så skriv allt utom sanningen." Skulle jag då enbart skriva lögn? Han kan också dra åt helvete.

Min stora svaghet är att jag aldrig kan skriva en lögn, och, om man får tro de tvenne ovanstående auktoriteterna, så är det därför jag aldrig lyckats producera någon allmänt vedertaget 'god litteratur'. Jag är helt enkelt inte rumsren på grund av min kompromisslöshet med sanningen.

En annan förläggare gav mig det goda rådet: "Skriv för skrivbordslådan." Han menade, att om alla förläggare skulle svika mig, vilket de alla inklusive honom själv har gjort, så skulle skrivbordslådan inte göra det. Men skrivbordslådan är ljusets skäppa, som inte ens kan läsa. Och vad skriver man för om inte för läsare?

Ni kan dra åt helvete allihop, era förbannade litteraturtorskar, som bara parasiterar på sanningen genom att utgiva sådan oärlig och lögnaktig litteratur som är tillräckligt okontroversiell för att ni skall kunna tjäna pengar på den.

Är jag orättvis? Nej, bara arg och bitter. Under mitt tjugoåriga alltför ärliga författarskap har lika många förläggare avsiktligt fisit mig i ansiktet för min ärlighets skull som det finns dåliga författare i Sverige som går med vinst. Sven Stolpe har rätt att

gnälla, ty han vet vad han talar om när han menar att ingen i Sverige kan skriva, och därmed utesluter han inte sig själv.

Men jag skall lämna er i fred, kära förläggare. Lita på mig. Jag skall fortsätta skriva för skrivbordslådan, som jag redan troget gjort i tjugo år. Ni skall aldrig behöva läsa dessa rader så länge jag lever. I fortsättningen skall jag inte skriva ett ärligt ord om mig själv längre utan endast sådant som ni vill ha och som ni kan tjäna pengar på: allt utom sanningen.

Men jag kan ju aldrig skriva en lögn? Vilket dilemma! Nåväl, ni får väl slippa mig för gott då, alla förbannade opportunistiska förlagstorskar, som konsekvent vägrar att ge en ärlig författare en chans med att läsa ett enda manuskript av honom helt igenom! Det är inte konstigt att det går dåligt för förlagen i Sverige.

En dålig författare? Nej, en envis åsna som inte sviker sanningen.

"Håll vad du skriver för dig själv, och visa det inte för andra," sade till mig en socialistisk präst som vållade mitt och sitt eget fördärv. Varför skall man då skriva det om inte andra får läsa det? Vem har någon glädje därav? Då är det i alla fall bättre att andra får läsa det, så att de som tar anstöt av sanningen får vad de förtjänar, och de som förstår att uppskatta den får lov att uppskatta den.

"Välsignad är du bland människor."

"Vet du inte att jag är en mördare?"

"Du har botat mig från mitt Aids."

"Jag?"

"Ja, du och ingen annan."

"Är det för det första så säkert att du är botad då?"

"En läkare har bevisat det. Du kan själv ringa honom och fråga."

"Och så ger du mig skulden för att ha blivit botad?"

"Ja."

"Du kan inte mena allvar. Driv inte med mig."

"Jo, det var du. Det såg jag i mitt rus."

"Och hur kunde väl jag bota dig?"

"Du ville bota mig, och det räckte."

"Hur vet du att jag ville det?"

"Du vet att jag botades genom en LSD-tripp. Men du vet inte hur jag botades genom min LSD-tripp. Under trippen lämnade jag kroppen och flög, och då såg jag allting klart. Och jag såg att det var du som stod bakom att jag kunde bli botad, ty du ville det. Det var din vilja att frälsa alla sjuka rucklare från Aids. Och du lyckades. Med mig. Med LSD, den värsta, tyngsta, farligaste av alla droger men den enda effektiva. Läkarna kommer att säga att det var LSD som botade mig, men jag vet att det var du och din goda vilja. Du har frälst mig. Vare du välsignad för den sakens skull."

"Du vet inte vad du säger. Du har fått fnatt. Du har gjort en tripp för mycket."

"Och jag är bara den förste. Nu kan alla Aids-sjuka botas genom LSD genom din goda vilja."

Med ens fick jag kväljningar. Jag var tvungen att lämna den gode Benjamin för att gå ut och spy. Och jag spydde ordentligt. Och det var bara början till en långvarig akut magkatarr.

Jag sökte upp läkaren.

"Ja, det är faktiskt ytterst sällsamt, men Benjamin är faktiskt fri från sin Aids. Han är det första kända fall som klarat av sjukdomen. Och därför grämer det oss mycket att han vägrar att tala om hur han lyckades med det. Ty något måste han ha gjort."

"Vad tror ni han kan ha gjort?"

"Jag kan bara tänka mig en sak. Han måste nästan ha funnit någon sorts healingkur, som just i hans fall har haft effekt. Men han borde ha talat om det i så fall, ty det finns ingen anledning för honom att göra hemlighet av det."

"Han talar i stället om det för desto fler Aids-kandidater."

"Då vet ni hur han botade sig?"

"Ja."

"Vågar ni tala om det?"

"Han blev botad genom drogen LSD."

"Det menar ni inte!"

"Jo."

"Driver ni med mig?"

"Nej."

"Men det är fullkomligt omöjligt!"

"Ni kan själv ringa och fråga honom om det inte var så."

"Det får inte vara så."

"Ni verkar betänksam."

"Jag är mycket betänksam."

"Jag trodde nog att ni skulle bli det."

"Det är därför ni är här?"

"Ja, jag ansåg fenomenet tarva någon diskussion."

"Om detta kommer ut och sprider sig...."

"Får jag ställa en fråga?"

"Ja, var så god."

"Om det visar sig att LSD kan bota Aids, tänker då läkarvetenskapen använda LSD mot Aids?"

"Unge man, för det första har vi inget bevis för att denne Benjamin kurerats från sin Aids av just LSD. Han må ha tagit LSD, och han må ha blivit frisk, men det bevisar ingenting. Hans påstående är inte tillräckligt, och att ni tror på det är heller inte tillräckligt. Vi måste ha bevis.

För det andra är det omöjligt att en drog som LSD kan bota Aids. Det är vetenskapligt, biologiskt och logiskt omöjligt. I så fall kan man också bota benbrott med morfin. Nej, en sådan gubbe går bara inte. Benjamin får hitta på något annat."

"Alltså vägrar läkarvetenskapen inlåta sig på att pröva LSD mot Aids?"

"Absolut säkert, ty LSD är en livsfarlig drog som påverkar arvsmassan och sätter sig i cellerna."

"Och antag då att LSD faktiskt botar Aids. Skall läkarvetenskapens blindhet då innebära att många Aidssjuka aldrig får chansen att bli friska?"

"LSD kan aldrig bota Aids. Det är ett som är säkert."

"Om den kan det så visar det sig i längden, och då återupprepar sig den gamla historien om doktor Semmelweiss som dog för att han hade rätt och för att folk aldrig trodde på honom."

"Unge man, ni vet inte vilket ansvar ni tar på er med era utsagor. Den livsfarliga drogen LSD, vars verkningar aldrig helt har kunnat kartläggas, kan genom ett sådant rykte få en spridning som aldrig tidigare. Inte bara alla homosexuella, narkomaner och prostituerade kan bli helt fixerade vid denna drog, som lätt ger bestående hjärnskador, utan alla som ens provat droger, homosexualitet eller varit hos prostituerade kan förse sig av drogen i blind tro på att det skall göra dem immuna. Och inte nog med det: sprider sig ryktet om att LSD botar Aids, så kan därigenom homosexualiteten, prostitutionen och narkotikamissbruket få nya vingar och ta värre fart än någonsin med katastrofala följder för hela vårt samhälle och hela vår kultur. Ni måste ju dock ha förståelse för att allt drogmissbruk är direkt självdestruktivt inte bara för individen som utsätter sig för det utan för alla som har med den individen att göra och ytterst för hela samhället."

"Men om LSD botar Aids, är det då inte värt att göra det? Vad kostar varje Aidsfall? Miljoner! Blir det inte då billigare att bota dem?"

Nu var läkaren tyst. Till slut sade han:

"Jag skall tänka på vad ni nu har sagt. Men för Guds skull, sprid inte ryktet vidare!"

"Vad vill ni att jag skall göra? Tiga?"

"Ja, ty detta ämne har en farlig känslighet som dynamit. Det kan utlösa mänskliga katastrofala kedjereaktioner."

"Jag kan icke tiga."

"Ni måste!"

"Varför?"

"För samhällets skull. Hör nu här. Jag litar på att ni är en förnuftig person. Ni har ju en gång sagt att ni hellre skulle ta livet av en Aidsjuk själv än att låta henne dö den hemskaste tänkbara död. Om ni sprider ryktet om att LSD kan bota Aids riskerar ni att väcka ett inferno till liv, som vi delvis tack vare Aids trodde oss ha fått bukt med. Jag talar om flum-kulturen, som började på 60-talet med hasch och popmusik, långt hår och total ansvarslöshet, som på 70-talet övergick i astrologi och total övertro och vidskepelse: ända fram tills Aids lokaliserades fanns det ingen hejd för människans självmisbruk. Narkomani, prostitution och homosexualitet utbreddes sig utan gränser, och man såg ingen ände på eländet. Så dyker Aidsjukdomen upp som en skänk från ovan: äntligen något som kan skrämma alla de asociala samhällsfientliga elementen drogmissbruk, prostitution och homosexualitet till en smula eftertanke och välbehövlig avhållsamhet. Skall ni då få sätta i gång helveteskarusellen igen? Nej, aldrig! Hellre tar jag själv personligen livet av er! Om ni sprider detta rykte skall jag göra allt för att krossa er!"

"Om jag inte sprider det gör likväl andra det."

"Om andra gör det, som er vän Benjamin, så skall jag ändå se till att ni får skulden och att ni får betala för det. Benjamin sorterar under er. Vad han säger eller inte säger är på ert sociala ansvar. Ni får svara för honom."

"Ni har ännu inte besvarat min viktigaste fråga."

"Vad var det?"

"Om LSD kan bota Aids, är det inte då värt att göra det?"

"Saken måste utredas, och sådant tar tid."

"Under tiden avlider många Aidspatienter."

"Jag kan inte besvara er fråga. Ni kan endast göra det själv. Ni ansvarar för följderna vilka följderna än blir."

"Det finns ingen lag mot underlåtelser."

"Vad menar ni?"

"Ingen kan enligt lag straffa någon för något som han inte har gjort. Jag menar, att om ni låter många Aidspatienter dö kan ingen hålla er ansvarig där för. Adjö."

Och jag gick, men jag kände hans vrede blick i min nacke.

28. Den gamla horan

Hon kunde inte motstå mig, den gamla horan.
Hon var tvungen till att få mig i sin säng till vilket pris som helst,
och enda sättet för mig att bli av med henne var att samarbeta
och ge henne vad hon tålde.

Därav blev hon, till min häpnad, bara kåtare
och till min gränslösa besvikelse blott angelägen om
att aldrig släppa mig ur sikte.

Hon betraktade mig redan såsom sin
och såg med den groteskaste sorts glädje

fram emot att ha mig som sin knullare
för resten av sitt liv, som gammal led och äcklig käring!
"Du, när vi är gamla, jag är skrynklig, vissen, grå,
och du är slö, förbrukad, bortskämd av min kärlek,
då skall vi på allvar ta i tu med knullandet!"
Och hennes skratt i detta övermod
var det ohyggligaste fulaste mest falska skratt
som jag har sett i mina dagar:
det var tandlöst redan som en häxas.
Givetvis tog därmed episoden slut,
men till den avskryvårdas förmån måste vi dock
i all helig sannings namn framhålla,
att den människan var ärlig.
Hon var trogen mig i all sin hemskhet,
hur grotesk än hennes kärlek var så var den äkta,
och på heligt allvar menade hon vara mig för livet trogen;
och en sådan sanning, äkthet, trohet och fullständig offervilja
har jag aldrig mött hos någon som fortfarande var vacker
och än mindre hos en enda som var yngre än jag själv.

I centrala Göteborg låg det ett stort 'kulturhus' för alla möjliga aktiviteter som alla var socialistiska. I det huset hade Hagabion sina lokaler var det mest ensidigt visades filmer av socialistiskt uppbygglig karaktär, som "Jordens salt", latinamerikanska, sydafrikanska och palestinska protestfilmer, och andra avskräckande filmer som man avhöll sig ifrån eller aldrig kom ihåg. Men de hade där även en stor kaffeservering, där det kunde vara angenämt att sitta och läsa eller njuta när inte den förbannade jukeboxen spelade den värsta sortens musik – den hade bara sådan på sin repertoar.

En kväll när där var riktigt lugnt och trevligt så kom naturligtvis galningen Benjamin dit. Jag var trött och bad honom lämna mig i fred, ty hela natten dessförinnan hade varit sömlös på grund av en grannes oupphörliga gallskrrikande yttringar av delirium tremens, men inte lämnade han mig i fred för det. Tvärtom. Det kunde han minst av allt så fort han fick se mig.

"Se, här sitter han!" skrek han så att alla i lokalen måste höra det, "mannen som frälste mig! Denne man har frälst mitt liv! Det skall ni alla få veta, att jag led av Aids och var dödförklarad, men denne man räddade mig till livet!"

"Hur kunde han väl göra det?" frågade en onykter polare.

"Han gav mig LSD, och LSD botade mig! Hör ni det, alla ni Aidssjuka i hela världen, att LSD kan göra er alla friska! Ni behöver inte lägga in er på sjukhus och där duka under för långvård och död, ni behöver inte sluta knarka eller knulla med bögar eller prostituerade, ni behöver inte sluta vara er själva! Tag LSD, och kom tillbaka efter trippen som en hel och frisk människa! Att ni lämnar hjärnan och förståndet bakom er är bara hälsosamt!"

"Är det sant att du blivit frisk från Aids genom LSD?"

"Javisst. Fråga honom där borta. Allt är hans förtjänst."

Fler och fler vände sig till mig. Jag blev allt mera irriterad.

"Har du botat honom från Aids? Har han blivit bra genom LSD?"

"Ja," svarade jag, "han har blivit botad av LSD genom en olyckshändelse, men den drogen tog han helt och hållet själv."

"Då är det sant."

"Det är inte klokt. Alla Aidssjuka kan bli friska och saliga genom LSD."

"Ta det inte för mycket på allvar," sade jag. "Det är inte vetenskapligt bevisat."

En ung slarvig dam sade till mig: "Vill du missunna oss att klara oss från Aids genom den häftigaste av alla droger? Vet du hur mycket varje prostituerad lever i

skräck inför Aidshotet? De har rätt att leva de också! De förtjänar ingen Aids! Det gör ingen!"

"Ingen hindrar dig, unga dam, från att knarka ihjäl dig."

"Jo, alla, för det är olagligt, och det är myndigheterna som bestämmer här i landet."

"Men LSD är lättare att smugla än alla andra droger," sade en ung man.

"Det är en farlig drog," sade en annan. "Min kusin blev knäpp av den och mumlar nu bara för sig själv som kroniker på lustiga huset."

"Benjamin, är det fullkomligt sant att det är LSD som gjort dig frisk? Är det fullkomligt sant att du alls hade Aids?"

Benjamin visade triumferande upp sitt friskhetsintyg. "Samma läkare kan verifiera att jag hade Aids. Jag hade Aids ända fram tills jag tog drogen. Då hade jag det inte längre."

"Du vill driva världen från vettet," sade en klok ung man till honom.

"Behövs inte. Den kan inte bli galnare."

"Han har rätt. Och alla Aidssjuka, ja, alla prostituerade och bögar och knarkare har rätt att få frita sig från skräcken för Aids genom LSD. Ingen laglig rätt i världen har rätt att hindra en individ från att kurera sig själv med vilka medel som helst."

"Då blir den sista villan värre än den första," sade den kloke.

"Vi har rätt att knarka. Vi hade rätt att knarka ända tills Aids uppstod. Nu när LSD kan bota Aids har vi rätt att knarka med LSD."

Jag satt lugnt och hörde på. Så sade jag:

"Alla ni som knarkar, vet ni vad ni gör egentligen? Är det inte väl barnsligt självdestruktivt att hålla på som ni gör? Och nu predikar ni LSD-evangelium, som är den farligaste av alla droger, som får folk att riva ut sina ögon och kasta sig ut för höghus. Om någonting kan göra människan galen så är det LSD."

"Men det är just det som behövs," sade någon som verkade mer intelligent än de andra. "Se på dessa tråkiga svenskar. Se på detta jämmerliga samhälle. Se på denna omänskliga byråkrati. Se på dessa vansinniga politiker som bara slösar pengar på kärnvapen. Vad kan bota all världens ondska? Jo, LSD!"

Se på alla tråkiga tanter som bara går och gnäller över sina krämpor. Tänk så mycket trevligare de skulle bli med lite LSD! De skulle kanske rentav kunna börja skratta. Se på alla destruktiva sjuka punkare och skinnskallar. Med lite LSD skulle de glömma sitt hårresande mode och kanske börja låta håret växa igen. Se på alla poliser som anhåller cyklister för att de cyklar utan rätt ljus och trakasserar dem därför, se på alla taxeringsintendenten som skönstaxerar alla som lever under existensminimum bara för att de inte tror att man kan leva under existensminimum, se på alla präster som predikar förföljelse mot alla oliktankande religioner, se på alla gråa människor här i Sverige som bara är ensamma och har tråkigt och inte vågar vara sig själva! Vilka underbart överraskande predikningar skulle man inte få höra från predikstolen av präster som preparerats med LSD! Vilken enastående ändalykt skulle inte all obegriplig kanslissvenska få i riksdagen om riksdagsmännen fick sig en omgång! Vad världen behöver är LSD! På 1700-talet var det kaffe som var den brottsliga drycken, på 1800-talet var det sprit som förbjöds, och på 1900-talet är det LSD och alla andra hälsosamma droger!"

"Och vilken ytlighet och barnslighet skulle inte bli följderna!" utbrast jag. "Alla människor skulle bli precis lika gaggiga och imbecilla som småbarn, ingen skulle mera kunna ta hand om sig själv, alla skulle bli omyndigförklarade, och all ordning skulle upphöra, ty allt förnuft skulle försvinna, som dock är det enda som upprätthåller världsordningen."

"Men folk har rätt att få vara ytliga och barnsliga," genmålde den intelligenta allvarligt och menande. Han var blond och tydligen högt ansedd i dessa kretsar. "Folk har rätt att få vara lättsinniga och vulgära. De bara lider av att ständigt behöva vara så strikta och seriösa, så snusförnuftiga och behärskade intill intighet. Och du har ingen

rätt att hindra någon lössläppt person från att frälsa sig från Aidsskräcken genom LSD. Kanske LSD verkligen kan bota Aids. I så fall vore det omänskligt av dig att ställa dig på myndigheternas sida mot spridningen av LSD. Det måste du erkänna själv.

Du med dina horor – skulle du kunna förbjuda en enda av dem att använda LSD om du visste att LSD kunde bota dem från Aids och du visste att de hade det?"

Jag var ställd. På något sätt var jag tvungen att erkänna att de faktiskt hade rätt. Men jag vägrade.

"Även om jag hade Aids själv skulle jag aldrig ta LSD."

"Det är en annan sak," sade den blonde führern. "Tänk på dig själv, så sköter vi om oss. Om du dör genom Aids är oss likgiltigt. Men alla vi i detta hus skulle kunna ha Aidssmittan inom oss, och inte en enda av oss skulle tveka inför att ta LSD emot det, efter vad din vän Benjamin här har berättat för oss."

Jag kunde bara säga: "Knarka ihjäl er då hela bunten. Utplåna er själva från jordens yta bara, alla era fördömda punkare, era groteska rockare, era vettlösa dagdrivare och hela ert förbannade sedeslösa och ignoranta pack! Ni kommer att dö i Aids allihop!"

"Förr gör Du det än någon av oss," sade führern lugnt och betraktade mig. Han sade det kusligt lugnt. Hur kunde han få en sådan ingivelse?

29. Aquarius

En ny tid gryr som är befrielsens.
Vi skall befrias från allt tyranni
och varje form av myndighetsgodtycke.
Ingen skall bestämma över någon;
blott förnuftet skall bestämma över alla.
Alla religioner skall förlora all auktoritet,
och endast de skall överleva som helt fria är från dogmer.
Överdrifterna och fanatismen skall försvinna:
aldrig mer en Martin Luther eller en Muhammed,
aldrig mer en Marx, en Lenin eller någon Hitler,
aldrig mer en demagog, och i den mån
traditionella monarkier fortbestår
skall dessa vara främst demokratins beskyddare.
Martyrium och självuppoffring skall ej mera krävas av
en enda människa; blott heder och förnuft
skall vara ledstjärnan för alla.
Rättvisa skall vara livets högsta goda,
och den enbart skall all mänskligheten sträva efter
oupphörligt och gemensamt.
All intolerans skall vara enligt lag förbjuden,
och den stackare som hänger sig åt den ändå
med den irrationalitet, det godtycke och den dåraktighet
och självdestruktivism som därav följer skall man tycka synd om;
ty all destruktivitet skall då betraktas helt naturligt som en sjukdom.
Gud skall icke längre vara dödlig såsom korsfäst,
Satan skall förvisas till mytologi och sagovärld,
och enkelt mänskligt lugnt förnuft skall känneteckna
världens religion och ideal;
och denna bondska religion av sunt förnuft
skall innefatta och omfatta icke alla religioner blott
men även alla icke-religioner.

"Nå, doktorn, har ni tänkt på saken?"
"Vilken sak?"
"Det här med LSD mot Aids."
"Tänk inte mer på det."
"Det är ni som ska tänka på det, inte jag."
"Jag har inte tänkt på det."
"Varför inte det?"
"Jag befattar mig inte med dumheter."
"Varken Aids eller LSD är dumheter utan blodigt allvar."
"I kombination är det bara dumheter. Aids är en allvarlig sjukdom, det medger jag, och LSD är en allvarlig drog, men LSD mot Aids är dumheter."
"Det menar inte den som blivit botad mot Aids av LSD."
"Han är en bedragare."
"Hur kan ni veta det så säkert?"
"Hör nu här. Jag är vetenskapsman och ingenting annat. Att LSD kan bota Aids är inte vetenskapligt bevisat. Och tills det är vetenskapligt bevisat faller dylika enstaka fenomen utanför mitt befogenhetsområde. Jag befattar mig inte med äventyr."
"Och ni vill inte låta möjligheten testas?"
"Aldrig! Det vore kriminellt!"
"LSD kan kanske rädda miljoner människoliv, och ni vill inte ha äran där för."
"Vänd er till någon annan."
"Jag känner ingen annan läkare än ni."
"Vänd er till THX-doktorn då eller vilken kvacksalvare som helst."
"Jag känner inga sådana."
"Hör på här. De som får Aids är fördömda. Det är inga människor som får det. Det är människovrak. Det är människor som ändå aldrig kan bli normala igen. De är alltid redan psykiskt skadade för livet. Det är homosexuella som lever för att förföra unga ofördärvade gossar. Det är narkomaner som lever för att göra fler till narkomaner. Det är prostituerade som lever blott för att få dö."
"Nej, de lever för att få leva."
"Du vet inte vad du talar om."
"Jag vet alltför väl vad jag talar om."
"Hör på här. De Aidssjuka är socialfall, missbrukare, kriminella och allmänt destruktiva vettvillingar, djuriska demoner och perversa vampyrer som bara ligger samhället till last och fördärvar det som råttor. Låt dem dö i sin fruktansvärda sjukdom. Låt den naturliga rättvisan ha sin gång. Låt dem få sina gärningars lön."
"Narkomanerna blir narkomaner för att de utstötts ur samhället och kommer från vidriga familjeförhållanden. Vanligen blir de först mobbade i skolan. De kallar sig inte sällan för offerlamm. De prostituerade blir prostituerade för att de en gång förförts av överlägsna män som du om de inte har våldtagits. De blir aldrig prostituerade av egen fri vilja. Endast några av de homosexuella pedofilerna kan du ha någon rätt i att förtjänar sitt straff. Men jag kan inte låta alla prostituerade och narkomaner förgås med dem."
"Du är alldeles för gentil. Men jag kan inte hjälpa dig med att hjälpa dem. Du får vända dig till någon annan."
"Du kan bara låta dem dö, som hela läkarkåren gör för övrigt."
"Vi forskar ständigt."
"Ni forskar men gör ingenting."
"Vi gör vad vi kan."
"Ni vill inte göra vad ni kan. Ni vill inte testa LSD mot Aids."
"Nej, det vill jag inte."
"Alltså vill du bara låta dem dö."

"Hör på här. Benjamins fall är ett absolut unikum. Han kan ha botats från det på övernaturlig väg genom någon sorts healingmekanism, men hur han än gjorde det, och vad han än gjorde, är det inte troligt att det fungerar på någon annan."

"Men det vill ni inte testa."

"Det är alltför absurt för att någon vetenskapsman skulle kunna ge sig in på att på allvar testa det."

"Alltså dömer vetenskapen dem till döden."

"Nej, vi forskar."

"Att forska är rena navelskådningen. I stället för att kurera människor dödar ni små vita råttor."

"Nej, ibland ger forskningen resultat. En fransman har funnit att Aids kommer av ett virus, en amerikan har nästan kommit fram till samma resultat, och de är så optimistiska att de tror att det rör sig om samma virus fastän de kallar det olika, så att det eventuellt skulle vara samma virus som angripit alla Aidssjuka i hela världen, vilket dock knappast är troligt. Bara de Aidsfall vi har här i staden skiljer sig väsentligt från varandra både vad beträffar symptomen och utvecklingen. Jag för min del tror att Aidssjukdomen har sin upprinnelse i den så kallade sjukhussjukan. Och fransmannen är så optimistisk att han redan tippar sig som säker nobelpristagare och ställer i utsikt att komma ut med ett kanske verksamt vaccin inom minst fem år...."

"Under fem år hinner alla Aidssmittade i världen idag dö bort."

"Vi gör vad vi kan för att förlänga deras liv."

"Ja, ni isolerar ihjäl dem och murar in dem i evig karantän. De behandlas som forntiden behandlade spetälska."

"Du överdriver. För övrigt ser du inte ut att vara helt frisk själv."

"Jag har haft akut magkatarr."

"Det också? Vad jag betraktar är dina ögon. Får jag ta ett blodprov?"

"Självfallet."

"Du är så säker på att du är frisk?"

"Nej, jag är så säker på att jag är sjuk."

"Är du sjuk?"

"Om jag är sjuk så är det Aids jag har."

"Det var precis min misstanke när jag såg dina glåmiga ögon."

"Tag mitt blodprov och ställ min diagnos."

"Kan du ha blivit smittad av Aids?"

"Du vet att jag gärna umgås med prostituerade."

"Du borde vara mer försiktig."

"Du borde vara mera mänsklig."

"Du vet vad följderna är om du har Aids?"

"Jag har inte den blekaste aning."

"Du måste stanna kvar här på sjukhuset och fullständigt isoleras."

"Larva dig inte."

"Jag ringer dig om några dagar."

"Du vet mycket väl att jag, om jag har Aids, aldrig kommer tillbaka."

Han var färdig med sitt blodprov och sade bara:

"Jag ringer dig om ett par dagar."

Det var det självdestruktiva läkarbesöket. Jag vet att jag kommer att gå dit tillbaka, ty han är den ende jag vet som skulle kunna åstadkomma någon forskning i om huruvida LSD skulle kunna användas som medel i kampen mot Aids.

30. Nobbad av livet

Han är musiker, ödmjuk och fridsam och god.
Han är gudabenådad som kompositör och improvisatör
fastän han aldrig fått någon utbildning.
Han är i samhällets ögon en nolla,
ty han saknar papper på att han kan det som han kan.
Men hans utvecklingsmöjligheter är begränsade
om icke till och med helt obefintliga,
ty han är avskuren från alla vägar till fortbildning
eftersom han icke har något papper på att han kan det som han kan.
Men han envisas ändå med att förbli musiker
i isolering, i eländig obemärkthet och i jämmerlig fattigdom,
och det har han nu helt sonika envisats med
i ett antal av aderton år, fastän hans musik,
hur tonal, vacker, gudomlig och hög den än är,
aldrig någonsin mottagits tacksamt.
En värld utstår den jämmerligaste hesaste hårdaste
mest infernaliska och nyanslösa vulgärrockmusik,
men den klagar hysteriskt och himmelshögt
när den hör denne gudomlige pianist spela med känsla.
Och därför så spelar han aldrig offentligt
men blott för sig själv i sin vrå.
Men hans envisa framhårdande i musiken som yrke
har gjort att han helt har stagnerat i ekonomin:
han är fattigare nu för tiden än han var för femton år sedan.
Och denna hans envisa fattigdom har så förbryllat
taxeringscensurerarna att de har, blott för att de ej kan fatta
hans fattigdom, hårt skönstaxerat den arme.
Han har överklagat i fem års tid
men utan något som helst resultat:
kronofogden förföljer den arme för fullt.
Ju mer han har förklarat sig, desto mer hårt har de vägrat att tro honom.
Sålunda gör mänskligheten och samhället precis tvärtom
mot vad man skulle vänta sig av dem. Är icke en sådan
unik och gudomligt ren musiker värdig all uppmuntran,
uppskattning, hjälp och belöning? I stället så hjälper
de ansvariga i vårt samhälle ivrigt varandra med
att pressa ner honom längre i rännstenen,
att göra hans isolering än tyngre och svårare,
att rätt förskjuta den flitige längre och längre ifrån
varje räddning och hopp, varje skymt av förlossning,
och att cyniskt påskynda särlingens, utbölingens,
den oförskämt annorlundes och skapandes
bittra ruin, hans förlust av sin frihet,
hans undergång och ofrånkomliga självmord,
så att sedan de kan vad han icke fick:
tjäna pengar på sin underbara musik.

"Är det inspektör Israelsson?"

"Ja."

"Det här är doktor Mattsson. Jag assisterade vid undersökningen av Marianne von Bothmers lik, om ni minns."

"Ja, jag minns. God dag."

"Som ni kanske kommer ihåg förbryllades undersökningen av det faktum att mordfallet hade blod i munnen som visade sig inte vara hennes eget."

"Nej, det minns jag inte."

"Också doktor Loeb avfärdade det som en ovidkommande detalj medan jag ensam vågade hävda att detta främmande blod i hennes mun var det enda säkra spår efter mördaren vi hade."

"Ja, jag minns att ni var envis."

"Ni minns kanske också att den mördade var Aids-smittad?"

"Ja."

"Jag tror mig ha funnit mördaren."

"Vad har ni för indicier?"

"Min teori är att mordoffret av någon anledning kom åt att bita sin mördare i tungan. De måste ha kyssts. Därigenom råkade hon möjligen överföra sin sjukdom på honom. Man har aldrig kunnat bevisa att det är omöjligt att Aids kan överföras genom orala slemhinnor. Om hon hade det minsta sår eller tandköttblödning i munnen var risken definitiv. Om han visste att hon hade Aids och att han riskerade att få det av henne veta vi icke, men om han visste det kan det ha varit ett motiv till plötsligt oöverlagt dråp på henne. I varje fall, jag har funnit en man som lider av de första stadierna av Aids och vars tunga bär spår efter ett djupt sår som bitits på tvären av en annan i en tänkbar kyss. Och den mannens blodgrupp är den samma som det främmande blodet i den mördades mun."

"Vad ni berättar är häpnadsväckande. Vem är mannen?"

"En man som man minst av allt skulle kunna misstänka för mordet. Han är socialarbetare, har skrivit ett antal böcker, är djupt kultiverad och dessutom djupt musikalisk."

"Vad heter han?"

"Det har jag ingen rätt att avslöja."

"Det är det er plikt att göra!"

"Hör här, inspektorn, vi har inga bevis. Många har samma blodgrupp som han, och han kan ha blivit biten i tungan av en annan. Han kan till och med ha bitit sig själv. Han kanske rentav har epilepsi, och då kan man till och med själv bita av sig hela tungan. Och även om han verkligen blev biten av henne så behöver han inte vara mördaren för det."

"Men han måste förhöras. Kände han henne?"

"Han måste ha känt henne, ty han känner alla horor i stan."

"Ni måste medge att indicierna är starka."

"Det medger jag, men ingenting är bevisat."

"Vem är han?"

"Jag är ledsen, inspektörn, men det är jag som har högsta ansvaret för honom i egenskap av hans läkare. Han är sjuk, och han måste in hit på sjukhuset först av allt. Jag skall tala med honom, och får jag bevis på hans skuld skall jag låta er veta det. Ni får tills vidare vara tacksam för vad jag redan har berättat."

"Gör det någonting att vi har spelat in detta samtal på band och att vi behåller det?"

"Det får ni gärna göra. Det var bra att ni gjorde det, så har ni bevis i fall han skulle bli våldsam mot mig."

"Tag er i akt. Tag inga risker."

"Var lugn, inspektörn. Det svåraste blir att locka honom hit tillbaka till mitt sjukhus."

Det var det samtalet. Så fort jag hade lagt på ringde jag omedelbart till min patient. Jag visste att han visste att han hade Aids och att han aldrig frivilligt skulle komma tillbaka till mig.

"Är det Josef?"

"Ja."

"Hej. Det är Mattsson. Jag förmodar att du själv för länge sedan är medveten om att du faktiskt har Aids."

"Är det sant att jag har det?"

"Ja, det är det tyvärr."

"Förbannat också!"

"Men hur fick du det, Josef? Vet du det?"

"Vet *du* det?"

"Jag vet att du kan ha fått det genom Marianne von Bothmer."

Han var tyst en sekund.

"Hur vet du det?"

"Jag var med vid undersökningen."

"Samarbetar du med polisen?"

"Ibland."

"Då tror du alltså...."

"Jag vet att du var hennes mördare, och jag har sagt det till polisen."

"Hur vet du det?"

"Jag såg din tunga. Marianne hade blod i munnen som inte kom inifrån, ty det blodet var inte hennes eget. Det var ditt."

"Hur vet du det så säkert?"

"Ingenting är säkert. Men jag tror jag vet hur det gick till. Du älskade henne. Hon hade Aids. Hon hade ingenting att förlora. Det är ett känt faktum att människor medvetna om att de har Aids ibland av ren desperation avsiktligt försöker överföra sin sjukdom på andra. Ni kysstes. Hon bet dig i tungan. Du såg genast klart hennes ohyggliga avsikt med detta och slog i blint raseri ihjäl henne med kofoten."

"Har du berättat detta för polisen?"

"Ja. Men jag har inte angivit dig ännu. De vet inte vem du är."

"Jag kan ha fått Aids tidigare."

"Det spelar ingen roll. Det var hennes avsikt att ge dig Aids, och det gav dig ett fullgott motiv till att slå ihjäl henne."

"Jag beklagar."

"Jag också. Kan du ha fått Aids tidigare?"

"Allting är möjligt. Men fick jag det tidigare vet jag inte hur. Jag var alltid försiktig."

"Då är det möjligt och troligt att du fick det av henne. Hon kan ha haft det minsta obetydliga sår i munnen."

"Du tycks ha reda på allt."

"Nej, bara det mesta. Jag kan förstå varför du gjorde det. Jag kan förstå ditt raseri."

"Nej, det kommer ingen någonsin att förstå. Kommer polisen att hämta mig?"

"Nej. Du står under min vård. Du är min patient. Jag har inte ens sagt till dem vad du heter. Kom hit till sjukhuset."

"Nej."

"Jag visste att du skulle vägra."

"Jag kommer på ett villkor."

"Vilket?"

"Att du testar LSD på Aidssjuka."

"Du är inte klok."

"Då kommer jag inte. Tack för din varning."

Jag var rädd att han skulle lägga på.

"Vänta lite!"

"Du kan testa LSD på mig om du vill."

"Aldrig. Den drogen är för farlig."

"Hasch och amfetamin är farligare. De är vanebildande. Det är inte LSD."

"Man vet för litet om LSD:s efterverkningar."

"Hög tid att utforska saken då."

"Jag kan aldrig använda dig som försökskanin."

"Det betyder att många Aidssjuka kommer att dö i onödan."

"Jag har redan sagt dig: låt dem dö. De är vrak som aldrig kan bli människor igen."

Han lade tvärt på luren. Hade jag gått för långt och sagt för mycket? En läkare förlorar alltid sin auktoritet om han säger för mycket av vad han tänker och vet. Jag funderade på att ringa upp honom igen, men jag visste att han inte skulle svara. I stället ringde jag till polisen.

"Ja, hallå?"

"Är det inspektör Israelsson?"

"Ja."

"Det är doktor Mattsson igen. Patienten har just bekänt sitt mord för mig i telefonen och vägrar att komma hit till sjukhuset. Det är bäst att ni hämtar honom. Kom ihåg att han är Aidssmittad."

"Lita på oss. Vi skall isolera honom. Namn och adress?"

Jag angav min patient, polisen lade genast på luren, och jag anade att de genast skulle rycka ut för att häkta honom. Men jag visste samtidigt att Josef icke mer skulle vara hemma. Han kanske aldrig skulle komma hem mer. Ty jag visste att han var en fri man som aldrig skulle låta sig fångas. Han skulle bjuda det yttersta motstånd och kanske hellre dö än åka fast. Och samtidigt anade jag att han hade en sådan karaktär att han aldrig själv skulle ta LSD för att försöka fåfängt bota sin sjukdom, den svåraste av alla sjukdomar, som en olyckligt fallen och desperat kvinna givit honom genom sitt livs sista kyss.

Idag har jag fått höra en ytterst ovanlig bikt som mitt samvete tvingar mig att skriva ner i fall att mitt vittnesmål i saken skulle kunna ha någon betydelse juridiskt. Som katolsk präst är jag belagd med den heliga tystnadsplikens oantastliga sigill som dock i det här fallet mitt samvete ovillkorligen måste bryta.

Mannen som sökte upp mig var inte någon katolik. Själv sade han att han var poet, och vårt samtal förlöpte ingalunda under biktens former utan snarare som ett helt vanligt samtal uppe på mitt rum. Jag hoppas att ingen annan hörde det.

Men jag skall berätta alltsammans från början. Det regnade ute för femte dagen i sträck när det ringde på porten. Eftersom ingen av de andra prästerna var hemma lämnade jag min expedition och gick och öppnade. Utanför dörren stod det en våt ung man med lång mörkblå vinterkappa. Det var inte en regnkappa.

"Jag undrar om jag kan få tala med en präst," sade han.

"Jag är ledsen, men det är inga präster hemma just nu, och själv är jag strängt upptagen."

"Är inte ni en präst?"

"Jo, jag är kyrkoherde här, och eftersom ingen annan hjälper mig just nu sitter jag upp över ögonen i arbete."

"Ni kan hjälpa mig."

"Jag är ledsen, men..."

"Era plikter mot era medmänniskor är viktigare än förbannad pappersexercis. Jag har begått ett mord och måste få bikta mig. Var god och släpp in mig."

Inför den myndiga tonen måste jag lyda. Han var respektingivande, och jag förstod att han inte var att leka med. Ändå försökte jag:

"Är det inte bättre att ni vänder er till polisen i så fall?"

"Det är just det jag tvivlar på," sade han genast, "och endast ni kan hjälpa mig avgöra den saken."

Jag släppte in honom. Han var lång och mörkhårig, mager men kraftig och hade ett ädelt, jag skulle vilja säga för kvinnor tilldragande utseende.

"Ni vill förstås tala i enrum?"

"Helst," sade han, och så gick vi upp på mitt rum.

När han satt i min stol och jag kom in efter att ha stängt dörren såg jag att det vilade ett tungt moln över hans väsen. Han bar på en stor djup sorg. Jag satte mig ner framför honom.

"Berätta vad som tynger er." Jag hade aldrig talat så milt förut.

Han tog ett djupt andetag och började.

"Jag behöver inte berätta mycket för att ni ska veta vem jag är. Tidningarna har skrivit om mig, och polisen är efter mig. Har ni gårdagens tidning?"

"Nej."

"Har ni läst den?"

"Nej."

"Där står det på första sidan om sexualmördaren som går fri, som har två mord på sitt samvete och som polisen förlorat alla spår av."

"Nu minns jag något. Är ni den mördaren?"

"Ja, det är jag, men jag har bara begått ett av mordena som inte var ett mord utan ett dråp. Då har ni läst om mig?"

"Ja, det stod utförligt om er. När polisen kom till er bostad hade ni lämnat den redan, sagt upp telefonabonnemanget, sagt upp hyreskontraktet och troligen redan rest utomlands. Men alla tullstationer har fått ert signalement."

"Ja, det är jag det, men jag tänker inte resa utomlands. Det hoppas jag att ni inte för vidare?"

"Allt vad ni säger här är som i en bikt belagt med tystnadsplikt från min sida."

"Då är ni en hedersman. Och ni har inga mikrofoner eller hemliga bandspelare som så många myndigheter nu för tiden?"

"Sällan."

"Tack."

"Berätta bara helt enkelt hur dråpet ni gjorde gick till."

"Nej, jag måste berätta mera än så, ty ni måste förstå mig. Jag går inte härifrån innan ni har förstått mig."

"Jag skall göra mitt bästa."

"Kvinnan jag mördade var en prostituerad som led av Aids. Hon bad mig själv att döda henne, för hon kunde inte göra det själv. Jag vägrade. Då försökte hon slå ihjäl mig med en kofot. Jag tog kofoten ifrån henne. Då gjorde hon sitt yttersta för att ge mig sin sjukdom."

"Låg ni med henne då?"

"Nej, hon bet mig hårt. Hon gjorde det i avsikt att smitta ner mig. Då blev jag så arg att jag slog ihjäl henne med kofoten. Jag kunde inte behärska mig själv. Jag har aldrig varit så arg förut. Det var första gången i mitt liv jag förlorade kontrollen."

"Jag förstår. Man kan kanske säga att ni begick dråpet i självförsvar för livet?"

"Någonting ditåt."

"Jag har läst om detta kofotsmord. Det har i allmänhet framställts som det brutalaste mordet i landet på decennier. Så ni mördade inte den andra kvinnan?"

"Nej, Eva var också prostituerad men tog sitt eget liv."

"Och varför går ni inte till polisen med denna bekännelse? Jag är säker på att ni skulle få villkorlig dom om ni själv gick och anmälde er."

"Saken komplicerades genom att det småningom visade sig att även jag började lida av Aids."

"Har ni Aids?"

"Ja. Normalt är inkubationstiden lång och kan vara hur lång som helst, men hos mig måste processen omedelbart ha skenat iväg, ty jag kan inte tänka mig ett tidigare tillfälle när jag skulle ha kunnat ådra mig infektionen. Somliga får galopperande cancer genast, men jag tycks omedelbart ha fått galopperande Aids."

"Stackars människa!"

"Nej, det är inte så synd om mig som om alla de Aidssjuka som redan ligger isolerade på sjukhus förutbestämda att dö. Det är nämligen så att det finns ett sätt att bota Aids."

"Nej, det gör det inte."

"Jo, det gör det. En narkoman som led av Aids blev vetenskapligt bevisligen botad i samband med att han tog en omgång LSD."

"Ta om det där igen fast långsammare."

"Det finns ett fall här i staden som har lyckats bota sig från Aids genom LSD."

"Menar ni att LSD kan bota Aids?"

"Det är bevisat av den karlen."

"Det är alldeles omöjligt! Det är absurt! Det måste vara något misstag."

"Nej. Det har faktiskt hänt."

"Men det går inte. LSD är en kemisk artificiell drog som inte kan påverka immunsystemet. Det är elementärt och självklart. Det är fullkomligt omöjligt."

"Ja, så säger vetenskapen, men för vetenskapen är allting omöjligt."

"Har ni botat er Aids med LSD?"

"Nej, och jag tänker inte göra det."

"Är det inte värt ett försök, om det nu en gång tycks ha lyckats?"

"Jo, men det är inte etiskt. Ni förstår, jag är socialarbetare."

"Är ni det? Då blir vi nästan kolleger."

"En läkare i hög ställning på Sahlgrenska sjukhuset känner till mitt fall, det var han som ställde min Aidsdiagnos, och han känner även till fallet med mannen som blev botad från Aids genom LSD. Han skulle utan vidare kunna se till så att detta faktum blev prövat och sålunda kanske göra ett genombrott och förstå hur Benjamin lyckades göra sig frisk och därigenom få alla Aidssjuka utskrivna. Men han vägrar."

"Han vägrar att experimentera med LSD på Aidssjuka försökskaniner?"

"Ja."

"Typiskt läkarvetenskapen! Men ni är lika kortsynt och korkat ädel som då inte vill experimentera med LSD på er själv fastän ni har sjukdomen."

"Ja, och det vet min doktor. Han heter doktor Mattsson. Det är han som har skickat polisen på mig, och polisen har i sin tur skickat pressen på mig. Ni får gärna diskutera saken med honom om ni vill."

"Jag har tystnadsplikt."

"Ja, jag vet att ni har det tills vidare. Men jag tror att ni kommer att skriva ner detta vårt samtal efteråt när jag har gått, eftersom jag ju kan dö, och det får ni för min del gärna göra."

Men, kort sagt, situationen är denna: det är ett vetenskapligt faktum att LSD i åtminstone ett fall har kurerat en Aidssjuk, att läkarvetenskapen vägrar att befatta sig med detta sensationella fenomen, att läkarvetenskapen jämte poliskåren till varje pris vill fånga mig levande för att döma mig för två mord som jag inte har begått och isolera mig för en sjukdom som kan botas men som de inte tänker bota mig från. Nå, vad gör jag?"

"Har ni tänkt på, att om alla Aidssjuka tog LSD och blev botade från sin sjukdom, så skulle det innebära en enormt tilltagande prostitution, homosexualitet och allmänt drogmissbruk i samhället med ökad kriminalitet som följd?"

"Det är därför doktor Mattsson vägrar pröva LSD mot Aids. Han är rädd att det skall fungera."

"Jag förstår. Ni har hela samhället emot er inte för att ni är brottslig eller Aids sjuk utan för att ni vet att Aids kan botas genom LSD."

"Någonting sådant. Ni följer med bra. Var står kyrkan och religionen i sammanhanget? På vilken sida? Vill ni med samhället låta alla Aids sjuka dö för samhällsordningens skull, eller skulle ni hellre medverka till en renässans utan like för allt drogmissbruk?"

"Ett högst sällsamt val, som skulle vara både omöjligt och förbjudet för mig att fatta. Jag tjänar Gud i första hand och människorna och samhället i andra hand. Och i egenskap av Guds tjänare är det förbjudet för mig att vare sig ta människors parti mot samhället eller samhällets parti mot människor."

Dock måste jag avge ett betänkande mot eventuellt ökat drogmissbruk i samhället. Ni känner väl till taximordet? Tre unga män berusar sig med hasch för att få mod till att råna en taxichaufför, och när de väl är påverkade visar det sig att de har så mycket mod att de skjuter honom. Samhället har nog med kriminalitet, droger, prostitution och homosexualitet redan. Jag kan inte säga att jag med gott samvete skulle kunna medverka till att saken blev värre. Jag kan förstå samhället även om jag inte kan ta dess parti. Men vad tänker ni göra?"

"Dess värre vet jag alltför väl hur mycket ruttnare samhället är än människorna. Vad är samhället? Samhället är vad som står bakom haschpåverkade sovjetiska soldaters massakrer på civilbefolkningar i Afghanistan, samhället står bakom detta lands legaliserade orättvisa i form av ett omänskligt skattetryck som skönstaxerar de fattigaste som aldrig kan betala eller få någon rättvisa...."

"Det sista kan jag skriva under, ty jag har också blivit skönstaxerad för min inkomst av 10,000 kronor om året."

"...och samhället står bakom läkarvetenskapens omänskliga beslut att hellre låta samtliga Aids sjuka dö än testa en icke vanebildande drogs effektivitet mot sjukdomen. Och därför ämnar jag bekriega samhället."

"Hur?"

"Genom att göra gemensam sak med narkomanerna. Jag kommer att hjälpa till med att sprida frälsningsbudskapet att LSD kurerar Aids. Mitt hem i fortsättningen blir hos de utstötta och utslagna, de långhåriga narkomanerna i rännstenen, i rivningskåkar, i knarkarkvarter och i alla asociala sammanhang. Men jag tänker inte nöja mig med det. Jag kommer även att uppmuntra alla Aids sjuka homosexuella, prostituerade och narkomaner till att sprida sjukdomen Aids i samhället allt vad de bara kan tillsammans med sina droger, sin homosexualitet och sin prostitution, ty samhället förtjänar det. Aids är en samhällssjukdom och inte en mänsklig sjukdom. Människorna får sjukdomen för att samhället är som det är. Individerna i samhället slås ut för att de tvingas leva i en lyxstandard som ingen har råd med och allra minst samhället medan samhället river alla gamla vackra billiga hemtrevliga hus för att ersätta dem med steriliserad plast och betong som i stället för att uppmuntra det mänskliga hos människan isolerar henne till intighet. Jag ämnar göra allt för att riva ner samhället för att ersätta det med Människor."

"Då tar du lagen i egna händer."

"Nej, samhället har tagit lagen i egna händer mot människorna, och därför är människornas revolt ofrånkomlig. De första symptomen är verklighetsflykt genom knark, förtvivlad ekonomi som resulterar i prostitution, och degenerering som visar sig i homosexualitet. Följande symptom är sjukdomar som Aids. När sjukdomen i samhället blir akut slår revolten ut."

"Jag tvivlar på att ni har Aids."

"Det gör inte doktor Mattsson. Fråga honom."

"Gud skydde dig, min son. Mera kan jag inte säga. Din bikt förblir min hemlighet, jag avslöjar icke vad du nu här har sagt, och jag kan icke säga till dig vad du bör göra eftersom du redan bestämt dig för vad du tänker göra. Men jag tror att jag kan ge dig

ett råd som snarare är en spådom. Jag tror att du kommer att klara dig både från polisen och sjukhuset och Aids om du inte tar knark själv. Men den dag du själv tar LSD mot din sjukdom tror jag att du är förlorad. Det är bara min tanke som inte alls grundar sig på något förnuft. Ta den för vad den är. Det är det enda råd och den enda absolution jag kan ge dig. Beträffande kofotsmordet så tror jag att endast Gud kan döma i den saken, och den blir förmodligen inte avgjord förrän när du åter träffar ditt offer i paradiset. Men före det har du en lång och svår väg att gå."

"Tack, fader, för ert goda råd. Tro mig, det betyder mera för mig än ni kan ana. Nu skall jag icke stjäla er tid mera. Jag hittar vägen ut själv. Tack så mycket."

Och han var märkbart lättare när han gick ut från mitt rum än vad han hade varit när han kom in.

31. En poets klagan

Ej skriver jag längre för er, kära läsare,
ty ni har visat mig enbart en mördande likgiltighet,
som beror på en avskyvärd intighet,
som kommer av en förkrossande okunnighet.
Ja, jag vet: ni vill ej läsa böcker.
Ni vill bara titta på TV.
Ni vill icke mer köpa böcker, ty de är för dyra,
och ni har blott råd med er video, stereo,
television, radio med program tre
och perfekt teknisk skvalmusik,
luftförorenande bilar och allt som ger
möjlighet till fiffigt skattsmiteri.
Ni föraktar den ensamme kloke i hans isolering,
aldrig vill ni bli så kloka som han.
För ni tål ej hans sanning och uthärdar ej hans geni
som ju är kverulantiskt och negativt och nästan destruktivt
i sin förbannelse av allting lättsinnigt, ytligt, vulgärt
och omänskligt. Ni tål icke skönhet, I människor,
längre, ty ni har för länge se'n blivit för fula och
socialiserats ihjäl. Ni kan ej längre fatta
att den fantasi som är mänskans naturliga arv
är det enda som kan rädda livet och framtiden för henne.
Blunda då, era förbannade människor, för denna sanning
som jag er förkunnar: så länge er slapphet och hårdhet
och omänsklighet och okunnighet varar,
så länge skall världens narkotikasjukdom,
beroendet och konsumtionen av knark,
varje år vackert fortsätta stiga med femtio procent
rent statistiskt. Ju mera ni avvisar anden,
dess värre skall bli ert helvete
i de allt talrikare narkomanernas fotspår
med Aids som det oifrånkomliga slutmålet.

32. Två sorters narkomaner

Det finns två sorters knarkare,
som det är viktigt att skilja emellan.
Den ena tar droger för att deka ner sig,

bedöva sig, döda sitt känsloliv
och bli befriad från ansvar.
Han är den renodlade missbrukaren,
som är rent destruktiv
och alltid blir kriminell.
Men den andre är icke en sådan.
Den andre tar droger för sällskaps skull,
för att få njuta av verklighetsflykten,
för att komma från världens trista grå vardag,
för att det är spännande, för att få drömma
och ej sällan för att få bli en martyr
för ett alternativ till den sanning
som är dagens samhälles fulhet, omänsklighet
och onaturlighet. Han visar upp injektionssprutan
och säger glatt: "Ecce homo! Här är
vår tids korsfästelse! Vi dör alla som offer
för det socialistiska samhällets omänsklighet.
Vi tål icke att storebror ser, kontrollerar och styr oss
och tar hellre livet av oss som protest."
Ändå brukar ej verklighetsflykten
vara den som injicerar. Nej,
han håller sig mest till LSD, marijuana och hasch,
medan den som tar sprutor i regel är destruktiv
och kriminell och som blir desperat,
medan verklighetsflykten vanligen klarar sig,
eftersom han vet med sin fantasi vad han gör.

33. Det ofria samhället

Sjuk och trött låg jag hemma och led,
medan grannarna firade helgen i dagarna fyra:
från långfredag ända till annandag hördes ej annat
än dunk-dunk om dagarna från deras vidriga rockmusik
och endast stön-stön och skrik-skrik om nätterna från deras samlag,
när de icke slipade golvet, när de icke grälade
och när de ej hade gäster som vred upp volymen
på den infernaliska dunk-dunk-maskinen till dubbel tortyr.
Detta förekom dagligen runt hela påsken från fredag till måndag:
blott dunk-dunk och stön-stön och skrik-skrik och gräl.
Är det konstigt att man då blir farlig som människa
när man på sådant sätt utsätts för hjärntvätt
av denna vår tids mest tidstypiska människor:
grälände ytliga lättsinniga och vulgära totalt kulturbankrutta
omänskliga men ändå etablerade människor
som lever i synd enligt stadgade lagen för samboende
och som man såsom idealist aldrig ens skulle drömma om
att börja umgås med frivilligt.
Fri blir man aldrig så länge man har dessa grannar
där ovanför sig som blott ger vibrationer av sämsta,
mest vidriga slag. Fria är icke heller de själva
så länge de lever tillsammans i synd.
Fri är ingen som bundit sig fast i ett äktenskap

eller ett sambolag eller fått barn. Fri är ingen
som har blivit smittad av sjukdomen sex
och som frossar i liderlighetens självdestruktivism
och som njuter av att falla ner i det svarta hål som heter årå.
Men vem är då fri? Endast den asociale,
den hemlöse, utstötta, fredlöse, den som föraktar
det mänskliga samhället, makten och all politik,
den som alla sociala system vill bli av med
så fort de får in denna valfisk i nätet
som blott kan förgöra det:
den skönstaxerade fattige,
konstnären som ej vill sälja sin konst,
den som hamnar på sinnessjukhus utan anledning,
knarkkungen som aldrig ertappas,
eftersom han är socialt etablerad och högt respekterad,
den kriminelle juristen som domare är i den högsta instansen,
den minst lika brottslige lagvrängaren och polischefen
som aldrig fälls eftersom de kan lagen och vränga den,
den liberale politikern som säger att alla människor
har rätt att få knarka,
den fiffige juden som gör så gynnsamma affärer
med judarnas värsta förtryckare ryssarna,
och icke minst den skenhelige prästen
som bara predikar om kärlek men som bara odlar sitt hat.
Endast den dubbelbottnade samhällsmedlemmen
som både är helgon och skurk är en fri man i samhället,
och endast de är naturliga fria och mänskliga människor
som står helt utanför samhället och icke har något med det att göra.

Det värsta med fallet "Maggan" är att hon inte vill berätta något. Hon är förstås allvarligt chockad, och det tar väl sin tid innan psykiatriska avdelningen blir färdig med henne, men jag tror inte att hon efteråt heller kommer att avslöja någonting.

De enda fakta vi känner är följande: i avsikt att våldta henne band en man hennes händer vid hennes sängs långsidas yttre ben ovanför hennes huvud, varefter han med hammare och spik spikade fast hennes händer i parkettgolvet. Detta skedde annandag påsk på kvällen då han gästade henne. Vi vet även vem det var då hon har avslöjat hans namn. Det är vår gamle sjuke sexualförbrytare Josef, som det nu är dags att kriminalpolisen äntligen fångar in. Men det egendomliga är, att fastän hon har sagt hans namn påstår hon även att han var oskyldig. Och det mest egendomliga är, att fastän han fick henne fastspikad på golvet naken, så våldtog han henne aldrig. Han bara lämnade henne där i sin nakenhet. Och hon upprepar ständigt att han var oskyldig. Men vad som verkligen hände vill hon inte avslöja.

Det hör även till saken att hon är prostituerad och narkoman. Man har påträffat såväl valium, amfetamin som LSD i hennes lägenhet. Men hon är inte smittad av HIV.

Doktor Erik Mattsson har talat.

Det är min plikt att berätta precis allt vad som hände mellan Josef och mig den där påskkvällen, men jag kommer aldrig att visa det för någon annan än för dig själv, Josef, så att när du en gång får läsa detta, du skall förstå att jag har varit dig trogen och inte avslöjat dig för någon och framför allt att jag inte har ljugit för någon om dig. Jag har tigit om dig för alla som utfrågat mig om dig, ty du är sådan att man inte kan berätta

sanningen om dig. Ty försöker man måste den missförstås, såvida inte lyssnaren är värdig att höra den, vilket ingen av alla dessa läkare och psykologer och psykiatriker är.

Jag erkänner att jag åtrådde dig. Jag har aldrig åtrått någon man som jag åtrådde dig. Du var så vacker, du var så trevlig, du var så dramatisk, och du var så stark. Jag upplevde det som en ära att du gästade mig den aftonen. Och du visste att du kunde lita på mig. Annars hade du aldrig kommit.

Rätta mig om jag har fel i något som jag nu citerar av våra samtal.

"Jag älskar dig, Josef. Jag har alltid älskat dig. Säg att du stannar hos mig i natt."

"Jag är färdig med kärleken, Maggan. Jag tänker aldrig ligga med någon mer. Dessutom är det säkert att jag skulle kunna smitta dig med mina Aidsymptom. Jag vill inte göra dig illa."

"Vet du inte att Aids numera kan botas med LSD?"

"Jag har hört talas om det."

"Har du inte provat det?"

"Nej."

"Varför?"

"Det skulle aldrig falla mig in att börja knarka."

"LSD är inte knark. Det är eskapism."

"För mig är det bara en farlig drog som jag aldrig ämnar pröva."

"Vill du hellre dö i Aids?"

"Nej."

"Du vet inte vad du vill."

"Jag vill inte ta några risker."

"Du är feg."

"Nej, klok."

"Du har tagit risker i hela ditt liv. Hela världen vet att du vågade döda Marianne. Vad gjorde hon för att reta dig till sådant ursinne?"

"Det vet du. Hon gav mig Aids."

"Med flit?"

"Ja. Annars hade jag kunnat behärska mig."

"Så det var egentligen hon som försökte begå ett överlagt mord på dig."

"Så kan man se det."

"Men om du inte vill knarka och vet att jag är narkoman – varför kom du hit då?"

"Jag behövde träffa en människa."

"Varför valde du mig?"

"Du hör inte till de fördömda. Du kan ännu räddas. Det finns hopp för dig. Dessutom har jag alltid tyckt om dig."

"Fast du har aldrig legat med mig."

"Nej. Jag har respekterat dig för mycket."

"Varför?"

"Därför att du fastän du är prostituerad och narkoman aldrig har fallit. Du har alltid behållit din värdighet. Du har aldrig prostituerat din själ med din kropp. I själen är du ännu en oskuld. Du har distans till dig själv och till ditt liderliga liv."

"Jag vill ligga med dig."

"Fresta mig inte."

"Du måste ha lidit bra av ensamheten i påsk eftersom du kommit till mig."

"Påskan har varit ohygglig. Jag trivs inte alls i min nya hemliga lägenhet. Grannarna ovanför mig och bredvid mig ylar ständigt om nätterna som katter i sina samlag, han ovanför bedövar sig dessutom ständigt med den sämsta tänkbara rockmusik som jag får lida ont av, och den andra grannen bredvid spelar trombon."

"Du bor i ett helvete."

"Som alla människor. Men i lördags var det en underbar opera i TV. De visade 'Orfeus och Eurydike' av Gluck med Hans Arnolds dekor, och det var en oförglömlig upplevelse. Hans Arnold är ju Sveriges idag mest framstående konstnär."

"Jag har aldrig begripit mig på sagan om Orfeus och Eurydike. Vad hände egentligen mellan dem som skilde dem åt?"

"De var lyckligt gifta, men så blev hon i sin trädgård stungen av en giftorm så att hon dog. Men Orfeus var en mycket märklig man. Han sjöng så att alla ögon tårades, så att träden dansade och så att stenar rördes av hans toner. Han var guden Apollons älskling och främsta lärjunge, medan Dionysos avundades honom och hatade honom. Apollon är ju ljusets och kulturens gud medan Dionysos är rusets och vansinnets och den djuriska lustans."

"De är lika mäktiga."

"Orfeus menade att Apollon var större och föredrog honom."

Men alla älskade Orfeus för hans skönhets och för skönhetens skull i hans konst, och även Döden drogs till Orfeus och ville locka honom till sig. Det heter ju, att den gudarna älskar dör ung. Därför så sade Döden i Eros' skepnad till Orfeus att han kunde återfå Eurydike om han kom ner till dödsriket och hämtade henne. Orfeus ansåg att ingenting var omöjligt och beslöt sig för att våga försöket. Och här börjar den intressantaste episoden i hans liv, ty han är den första människan i historien som självmant har uppsökt dödsriket.

Han saknade Eurydike så djupt. Han drömde om henne varje natt, sjöng bara om henne och längtade bara tillbaka till henne. Så går han då till de fördömda, och den underjord som han besökte har skildrats ytterst olika av olika operor och filmer. I den franska filmen 'Orfeu Negro' är underjorden en nattklubb, och om jag filmade Orfeus' liv skulle jag låta honom hämta Eurydike bland narkomanerna. Hon är förlorad och fördömd, men han menar att det finns hopp för henne och går ner i helvetets djupaste träsk för att hämta upp henne. Och Döden ger henne åt honom men på ett villkor: att han aldrig vänder sig om för att se henne. Han får inte tvivla på att hon finns, tvivla på Dödens ordhållighet eller kontrollera att ingen lurat honom.

I Glucks opera så lockar Eurydike honom på alla sätt till att reagera emedan hon inte känner till Dödens list, och stackars Orfeus pinas ihjäl av att inte genast få omsluta henne i sina armar. Men i de flesta versioner går det till som så, att när Orfeus äntligen är uppe ur Underjorden och tror sig ha vunnit sin seger, så vänder han sig om för att få se henne. Men hon har inte hunnit ut ur underjorden ännu. Så varseblir Orfeus att Eurydike bara är en skugga, en själ utan kropp som aldrig kan komma åter till honom och som definitivt hör dödsriket till. Och han återvänder från helvetet utan att ha lyckats rädda henne därifrån.

Därefter ägnar han sig åt att förkunna den sinnliga kärlekens förkastande. Han menar att sexuella förbindelser endast kommer gränslöst lidande åstad och att endast platonisk kärlek är lämplig, såsom han alltjämt är trogen Eurydikes ande fastän han inte har hennes kropp. Men denna förkunnelse av frihet från kärlek väcker Dionysos' intensiva förargelse och hat, och liksom Agaue på Pentheus skickar han sina maenader på Orfeus, som söndersliter honom lem för lem. Sålunda blir han en martyr för den översinnliga kärleken och för den evigt trogna kärleken, dess renhet och helighet, och därigenom har både han och Eurydike blivit odödliga."

"Då älskade Orfeus verkligen Eurydike?"

"Om!"

"Och han trodde att han kunde rädda henne från knarkträsket?"

"Alla kan räddas från knarkträsket. Du skulle kunna rädda många därifrån om du ville. Du har karaktär och en god vilja. Du är inte destruktiv."

"Men jag är fallen."

"Ingen är fallen som vet vad hon gör och som ännu har känslor i kroppen."

"Du är också fallen. Du har Aids."

"Men vad är det för en konstig smak i teet?"
"Det är min present till dig."
"Vad har du lagt i teet?"
"Jag vill bota dig från din sjukdom."
"Svara mig! Vad har du lagt i mitt te!" Han röt och jag blev rädd.
"Jag ville bara hjälpa dig. Jag har gett dig LSD."
"Idiot!" Han reste sig så häftigt att han vräkte stolen över ända. "Vet du inte att jag har varit narkoman!"
"Har du?"
"Vet du inte hur ödesdigert det minsta lilla drogprov kan vara för en före detta narkoman?"
"Har du varit narkoman?"
"Ja, annars hade jag aldrig blivit socialarbetare!"
"Gud, vad har jag gjort!"
"Du vet inte vad du har gjort!"
"Hade jag vetat att du varit det hade jag aldrig gjort det!"
"Det kan du säga nu!"
"Min Gud! Vad skall hända?"
"Bara det värsta. En gång narkoman alltid narkoman. Var beredd på det värsta."
Han böjde sin nacke såsom i kramp. När han åter såg upp var han helt förändrad. Hans ögon brann, och han såg på mig som om han såg rätt igenom mig. En så genomträngande blick hade han aldrig haft förut. Jag kunde bara en sak göra: jag störtade fram till honom och omslöt honom i mina armar. "Förlåt mig! Jag visste inte vad jag gjorde! Jag ville bara hjälpa dig! Jag ville bara ha dig! Jag ville bara älska dig!" Och jag såg upp till hans ansikte galen av åtrå. Jag hade velat ha honom ända sedan han råkade illa ut hos Marianne.
"Det är för sent nu," sade han som om han var långt borta.
"Kom! Allt skall bli bra. Glöm dig själv och kom och lägg dig. Sov bara ut det."
"Du ville ju ligga med mig, sade du?"
"Ja!"
"Vill du det fortfarande?" Hans ögon brann ännu.
"Ja!"
"Gör då som jag säger." Han var skrämmande lugn. Och han förde mig mot min säng.
"Har du rep?" frågade han.
"Ja. Vad vill du med dem?"
"Fråga inte. Det gör inte ont. Gör bara som jag säger."
Jag visade honom mina tvättrep. Samtidigt som jag var dödligt rädd för honom fruktade jag inte det minsta för honom, för jag visste att han inte skulle skada mig. Och jag var villig att göra vad som helst för att få ett samlag.
Men när han band min ena hand vid ett av sängbenen på golvet frågade jag honom: "Vad gör du?"
"Fråga inte. Bara lyd, så får du ditt samlag. Jag tänker älska dig som ingen man har älskat dig förut."
Jag teg och lydde. När han bundit fast båda mina händer slet han av mig kläderna. Men ännu lade han sig inte hos mig. I stället hämtade han hammare och spik från köket.
"Vad gör du?" frågade jag.
"Det gör inte ont."
"Vad tänker du göra?"
"Jag tänker korsfästa dig." Jag ville skrika. "Skrik inte." Och han satte genast en trasa i min mun som han sedan band med rep runt munnen så att den satt fast i svalget. Jag nästan kvävdes. Jag ville skrika men kunde inte.

Under tiden spikade han fast mina händer. Fastän det gjorde så fruktansvärt ont så försökte jag njuta av plågorna, ty jag visste att han älskade mig, och jag försökte inbilla mig att det inte gjorde så ont bara han låg med mig sedan.

Till slut var han färdig. Han stod upp och tittade på mig. Hans lem hade inte ens rest sig. Så böjde han sig ner och frigjorde min mun. Så gav han mig en kyss som var mitt livs ljuvaste och längsta. Bara den kyssen fick mig att glömma mina fördärvade händer. Sedan sade han mycket lågt: "Jag tänker aldrig riskera att du får Aids." Så gick han.

Jag vet inte vart han tog vägen. Jag kände mig som ett fån och var lika snopen som häpen. Hade han korsfäst mig bara för att hindra mig från att försöka egga honom till ett samlag? Gud vet vad han under sin LSD-påverkan egentligen tänkte. Jag grubblade så länge på hela den vanvettiga situationen att jag inte märkte hur jag började frysa, och till slut frös jag så våldsamt att jag inte kunde annat än bara skrika. Och sedan skrek jag värre ju längre jag skrek. Jag jagade upp mig till hysteri. När äntligen sedan de första enfaldiga grannarna kom in till mig var jag redan medvetlös.

Men vad har det blivit av dig, stackars Josef? Gjorde jag fel som gav dig LSD? Kan du någonsin förlåta mig? Men Gud vet, att min innersta avsikt var bara att bota dig från din sjukdom. Lyckades jag? Och kommer jag i så fall någonsin att få veta det?

Ingen annan utom du kommer någonsin att få läsa om denna hemlighet som var mellan dig och mig, ty ingen annan har rätt till dess kännedom. Gud vare med dig och hjälpe dig, min älskade Orfeus.

"Är det doktor Mattsson?"

Jag kände genast igen Josefs röst.

"Hallå, Josef. Varför kommer du inte till polisen?"

"Hör på, doktor Mattsson. Jag mördade inte Eva Larsson, och Maggan korsfäste jag till följd av ett LSD-rus som hon själv utan att tala om det gav mig. Det kan hon och bör hon själv bekräfta. Och beträffande dråpet på Marianne så har jag lidit nog för det redan. Var vänlig och se till att pressen inte sprider mer lögn om mig."

"Du vet mycket väl, Josef, att de rykten som pressen sprider inte går att ta tillbaka."

"Mitt fall är på ditt ansvar. Du kan få slut på presskriverierna med att berätta den sanning som du vet."

Jag visste att han ringde från en automat och att det var lönlöst att försöka spåra samtalet.

"Jag vet inte sanningen om dig, Josef. Jag vet bara att du är sjuk."

"Jag är inte sjuk längre."

"Vad menar du?"

"Det är därför jag ringer dig. Hör på. Jag har låst in ett aktuellt blodprov i förvaringsbox 374 på centralstationen. Nyckeln ligger i ett kuvert till dig på Postcentralen under adressen Poste Restante. Jag vill be dig att analysera mitt blod och se efter om jag fortfarande bär på HIV."

"Tror du att du blivit botad?"

"Maggan gav mig LSD i hemlighet i avsikt att bota mig. Jag hade aldrig tagit det frivilligt. Dess värre fick hon lida för följderna, vilket jag beklagar. Men om det visar sig att jag inte längre har Aids måste jag få träffa dig – utan poliser."

"Om du inte har Aids längre får du träffa mig – utan poliser." Jag menade det.

"När?"

"På onsdag."

"Mosters kafé i Haga klockan 14?"

"Det går bra."

Jag följde hans instruktioner, gick till posten, hämtade nyckeln, låste upp förvaringsboxen, fann det väl konserverade alltjämt varma blodprovet i god ordning i en liten termosbehållare, for hem igen och grep mig ivrigt an med att analysera det. Jag

var klar på tisdag. Döm om min förvåning när jag fann att det inte längre fanns ett spår av antikroppar mot Aids i hans blod! Och blodet var hans. Det rådde ingen tvekan om saken. Jag fann till och med små återstående partiklar av LSD-kristaller i det som ännu inte hade tagits upp av cellerna.

Jag var mycket spänd när jag följande dag gick ensam in för att träffa honom på Mosters kafé i Haga. Han satt längst inne i hörnet. Jag kände knappt igen honom. Han bar skäggstubb, hade magrat betänkligt, bar stora mörka glasögon och en slokhatt, men han log hjärtligt när han såg mig, och då kände jag igen honom. Han tog då också av sig glasögonen varpå jag återsåg de välbekanta trevliga och innerliga, skarpa och genomträngande blå ögonen.

"Varför har du svarta glasögon?"

"Jag njuter numera av att se världen i svart. Men slå dig ned. Har du varit här förut?"

Stället var tämligen sjaskigt. I halvdunklet satt det en egendomlig samling konstnärliga figurer av vilka somliga utan tvekan var missbrukare. Två mycket långhåriga män satt närmast oss, och det rådde ingen tvekan om vad de nyligen hade rökt.

"Man beställer," förklarade han, "och sedan får man vänta i en kvart eller halv timme. Men alla som sitter här trivs bra här ändå. Alla är stamkunder utom du."

"Varför ville du träffa mig?"

"Naturligtvis har du konstaterat att jag inte längre har Aids?"

"Naturligtvis. Annars hade jag inte kommit ensam."

"Jag litar på att du har kommit ensam. Varför jag ville träffa dig? Jag ville att någon skulle förstå mitt öde. Vet du varför jag – hm – slog Marianne?" Han ville inte att obehöriga skulle förstå vad han talade om. "Därför att hon gav mig Aids med berätt mod genom att i en kyss passa på att bita mig i tungan."

"Det vet du att jag redan sedan länge varit fullt medveten om."

"Det var dråp – inte mord, som tidningarna alltid har skrivit. Hon försökte först slå mig med – hm – instrumentet. Det var nästan dråp i självförsvar. Och jag visste att hon i det ögonblicket lyckades med att ge mig sin sjukdom. Jag visste omedelbart att jag hade fått Aids, och mitt raseri var fullkomligt okontrollerbart till följd av en massiv chock som skakade mitt innersta väsen. Det var det totala förräderiet av mig och av min kärlek."

"Det skulle en vanlig jury kunna förstå och frikänna dig för, om du angav dig själv. Det enda som gör dig misstänkt är att du flyr."

"Låt mig berätta färdigt. Jag fick HIV. Jag fick mitt straff. Aids bröt ut nästan genast. Jag fick feber och utslag och började kroniskt frysa och orkade inte göra något. Det kom fullt av infektioner på en gång. Först trodde jag att jag fått galopperande, nej, skenande cancer i någon skum form. Men det var värre än så. Det förstod jag nästan genast, när symptomen började driva mig från vettet i sin nyckfullhet. Men allt detta var inte det värsta. Jag kom över chocken, och jag lärde mig leva med min sjukdom. Men det värsta av allt var, att jag också blev botad från Aids."

"Liksom Benjamin."

"Ja, men jag ville det inte. Jag botades mot min vilja. Mitt raseri mot Maggan var också okontrollerbart, och jag hade säkert mördat henne också, om inte drogen hade haft den effekt som den hade."

"Berätta om dess effekter."

"Ni låter som om ni bad mig ta er med ner i avgrunden."

"Försök åtminstone förklara hur ni tror att det gick till när ni blev av med ert Aidsyndrom. Hade ni någon upplevelse av detta, och vilken roll spelade egentligen drogen, om den alls spelade någon roll?"

"Jag kan bara förklara det på följande sätt. Jag förstår fullkomligt om ni inte kan acceptera mitt resonemang. Ni är ju vetenskapsman, och jag har inga illusioner om att ni skulle kunna ha några illusioner.

Drogen var en utlösningmekanism, som tvingade ut själen från kroppen. Själen tvingades till totalt avståndstagande och alienation från kroppen. Distansen till kroppen och allt kroppsligt var total och chockartad. Man var plötsligt en själ utan kropp, och man måste acceptera detta faktum. Effekten blev att själen måste verka och fungera utan kroppen. Man tvingades till det. Och då märkte man plötsligt hur man utifrån kunde manipulera med kroppen. Själen har oöverskådliga healingförmågor. Dessa kan utnyttjas i det oändliga, om man bara blir medveten och motiverad. Det blir man, om man plötsligt upplever sig stå helt utanför kroppen. Så ungefär skulle jag kunna förklara det."

Givetvis var det ett vetenskapligt fullständigt ohållbart resonemang. Jag skakade på huvudet och sade: "Tillbaka till saken. Vart ville du komma? Varför ville du träffa mig här?"

"Käre doktor, du måste förstå mig. Jag har drabbats av någonting mycket mera fruktansvärt än Aids. Vet ni att jag var narkoman förut?"

"Nej, det visste jag inte."

"I tonåren på 60-talet missbrukade jag både hasch och LSD i ganska stor skala tillsammans med jämnåriga spolingar som inte visste bättre. Detta ledde till kriminalitet och avgiftning, som medförde mitt beslut att göra vad som helst för att arbeta mot narkotikan. Jag var säker på att jag aldrig skulle återfalla om jag gav mig den på att motarbeta den av alla krafter. Därför blev jag socialarbetare och en effektiv sådan, ty med min erfarenhet av helvetet och beroendet visste jag hur andra narkomaner skulle tas. Men det är ett deprimerande yrke som frestar hårt på psyket genom de mänskovrak man måste ha att göra med. Min lindring för yrkets prövningar fann jag i fruntimmer. Jag vältrade mig i fruntimmer i årtal och tröttnade aldrig på dem. Ännu idag kan jag alla stadens horor på mina fem fingrar utom de allra nyaste i facket. Och denna mitt livs största glädje fördubblades genom att kvinnorna alltid älskade mig. Jag skulle fortfarande idag kunna få vilken prostituerad som helst som jag känner sedan gammalt gratis. Men inför Maggans sedan länge redan välkända saftiga kropp erfor jag någonting nytt och fruktansvärt. Jag hade ingen aptit längre. Fastän jag redan i årtal varit alltför rutinerad och för länge sedan förlorat den naturliga känslan för kärlekens helighet så förblev jag ändå alltid alltför potent. Men inför Maggan tvivlade jag plötsligt på mig själv. Och det måste ha varit drogens fel.

Min penis inte ens reste sig! När jag ställdes inför detta faktum var det som om jorden plötsligt försvann från under mina fötter. Jag har tidigare drömt om att jag en dag skulle sluta som sexuellt fullständigt likgiltig, men aldrig hade jag väntat mig att det faktiskt en dag skulle kunna hända i verkligheten! Och det var inte det värsta.

Det har dock hållit i sig. Kvinnor lockar mig inte längre. Jag har ingen sexuell aptit. Och det måste ha varit drogens fel.

Samtidigt har jag börjat få sinnesstörningar. Jag har fått tre olika black-outs under de senaste tre veckorna, och också ibland vid vaket tillstånd händer det mig alltför ofta att världen försvinner för mig, att jag inte kan tänka klart, att jag inte kan koncentrera mig, att jag inte kan tänka en tanke till slut och att jag kommer av mig mitt i ett samtal. Vad är det som händer med mig egentligen? Det var inte så så länge jag hade Aids, och aldrig erfor jag liknande kriser i min vilda tonårstid när mitt missbruk var som hetsigast. Men det är inte det värsta.

Under mina sju år som etablerad och respekterad socialarbetare har jag då och då anat, att om jag någonsin fick det minsta återfall, jag skulle vara förlorad. Därför har jag konsekvent avstått från varje form av medicin, stimulantia och till och med alkohol. Jag hade aldrig ens tagit en magnicyl eller en aspirin frivilligt.

Och så ger mig Maggan LSD utan att tala om det för mig. Avgrunden stod klar för mig så fort jag kände den försåtliga smaken och kände det gamla alltför välbekanta suget komma. Jag visste genast att det var färdigt. Och endast genom att drogen var så kraftig som den var blev hon inte mitt offer på samma sätt som Marianne.

Jag har förlorat smaken för kvinnor, men min alltid starka sexualdrift har avlösts av ett ännu starkare narkotikaberoende. Det är mycket värre än när jag höll på som ung. Den här gången slipper jag det inte utan måste jag gå till botten med det. Det kommer att bli min död.

En cynisk doktor sade till mig första gången jag var på rehabilitering: 'En gång narkoman alltid narkoman.' Jag vägrade att tro honom, men nu förstår jag hur rätt han hade. Naturligtvis finns det undantag från alla regler, mirakler kan inträffa, vilket både Benjamins och mitt fall illustrerar, men undantag är alltid undantag och ingår aldrig i statistiken. Jag är inget undantag från hans regel. För mig finns det nu ingen återvändo. Har man en gång rökt sitt första grässtrå måste det sedan bära utför så länge man lever. Det enda man kan göra är att göra utförsåkningarna så svagt sluttande som möjligt. Det hjälper inte hur man rehabiliteras. Inte ens Scientology hjälper. Återfall är oundvikligt förr eller senare. Jag talar av egen erfarenhet. Finns det undantag, så känner inte jag till dem. För mig är de lika obefintliga som UFO:s, emedan jag aldrig haft kontakt med dem.

Varje morgon när jag vaknar darrar jag av skräck inför avgrundens oavlåtliga närhet. Den uppslukar mig mer och mer för varje dag. Varje dag blir mörkret intensivare. Och det enda som på något sätt för tillfället kan hålla det på avstånd är det som är själva anledningen till avgrunden, nämligen drogberoendet, den lyckliga lasten, det yttersta självbedrägeriet, som man saligt hänger sig åt väl medveten om att det bara är den yttersta självdestruktiviteten."

Han tystnade. Jag visste inte vad jag skulle säga.

"Säg till tidningarna, doktorn, att Josef K. är död. Genom er har så många lögner redan nått pressen att ni är den skyldig även denna. Och i verkligheten är jag död, ty mitt liv efter kvällen hos Maggan är inte längre ett liv och allra minst ett mänskligt liv. Det är ett oavlåtligt uppgående i det eviga mörkret och den eviga tystnaden. Farväl, doktor."

Han tog på sig de mörka glasögonen. Jag förstod att han inte hade något vidare att säga mig, och jag hade då rakt ingenting att säga honom. Tyvärr kunde inte heller jag vara av någon annan mening än att 'en gång narkoman alltid narkoman'. Jag var till och med av den meningen och erfarenheten, att även om en narkoman blir rehabiliterad och lyckas avhålla sig helt för resten av livet, så förblir han ändå i själen fortfarande en kvalificerad missbrukare. Jag skulle närmast vilja likna drogmissbruk som ett slags masturbationsvanor som man aldrig växer ifrån.

Och när jag lämnade syltan var det huvudsakliga problem som sysselsatte mina tankar följande: vad var bättre – narkomani eller Aids? Och jag kunde bara komma fram till att det ena inte kunde vara bättre än det andra.

Jag är försatt i en ytterst pinsam belägenhet genom att jag omöjligt kan göra en publicerbar artikel av den intervju som jag just haft med "det tredje offret för den farlige och alltjämt frie våldtäktsmannen". Hon ville tala med en pålitlig journalist; doktor Mattsson, som var inkopplad i fallet och som kände mig, erbjöd mig att få ta hand om det artikelstoff som hela landet väntade på, och intervjun ägde rum. "Offret" var ännu på sjukhus, men hon talade fritt och var helt klar i skallen. Ingen slask i melonen där inte.

"Är ni journalisten?" frågade hon. "Jag har kallat er för att jag anser det viktigt att hela landet, som bara fått läsa lögner om min Josef, äntligen får veta sanningen. Och den sanning som det är er plikt att skriva i tidningarna är helt enkelt den att Josef är oskyldig. Han försökte korsfästa mig emedan han var farligt påverkad av LSD som jag

själv i smyg hade gett honom. Till mordet på Eva Larsson är han helt oskyldig då hon tog sitt eget liv. Och mordet på Marianne von Bothmer var ett dråp som han begick i självförsvar då hon först höjde kofoten mot honom och sedan bet honom svårt."

"Lugn, lugn, fröken, en sak i sänder. För det första: älskar ni er mördare?"

"Han är inte min mördare."

"Han försökte mörda er."

"Nej, det försökte han inte."

"Nåväl, men svara på frågan. Älskar ni honom?"

"Ja."

"Då är det inte så konstigt att ni tar honom i försvar. Och det betyder att ert vittnesmål ingenting är värt, ty ingen jury skulle tro er eftersom ni älskar honom."

"Men ni måste tro mig!"

"Det spelar ingen roll vad jag tror. Jag är här för att få en bra historia. Och er historia är inte bra. Det är inte vad folk vill läsa. De vill inte höra om er skuld utan om hans skuld och hans motiv. Varför försökte han korsfästa er?"

"Det vet jag inte. Men han var LSD-påverkad, och jag hade gett honom det utan att han visste om det!"

"Det är inte intressant. Och vad har ni för bevis på att han inte mördade fröken Larsson?"

"Jag *vet* att han inte gjorde det!"

"Bevis?"

"Det finns inga bevis. Hon är död."

"Alltså finns det ingen anledning att tala om för folket att han är oskyldig eftersom det inte kan bevisas. Och hur kunde han reagera mot att bli biten med att hugga ut hjärnan med en kofot på den som bet honom? Är inte det litet väl drastiskt och omotiverat?"

"Hon bet honom inte var som helst."

"Jaså. Bet hon honom i hans penis?"

"Nej. Hon kysste honom, och när de kysstes bet hon honom ett djupt sår i hans tunga."

"Nej, vet ni vad, fröken Maggan...."

"Det kan doktor Mattsson intyga."

"Er historia är absurd! Våra läsare skulle skratta åt er historia."

"Det är er plikt att upplysa era läsare om sanningen."

"Nej, det är min plikt att ge min redaktör en historia som kan säljas. Er historia skulle ingen mänska tro på. Min tidning skulle bli utskrattad."

"Jag misstog mig på er. Ändå trodde jag att er tidning var den bästa. Nu vet jag att ingen dagstidning är värd att läsas. Ni kan dra åt helvete. Jag säger ingenting mer."

"Men ni måste ge mig en bättre historia."

"Det måste jag inte alls. Dra åt helvete innan jag slår ihjäl er! Nej, för resten," plötsligt ändrade hon sig, och så följde min enda behållning av det hela, "om ni vill kan jag ordna så att ni får träffa honom själv. Han kan kanske ge er en bättre historia. Men ni måste i så fall träffa honom diskret. Han litar inte på någon och riskerar inte sin frihet. Men ni kan få träffa honom genom mig. Han kommer att ställa alla villkor, och annars går det inte. Vill ni det?"

Jag nappade genast på kroken.

"Javisst! När?"

"Så fort jag är ute. Ge mig ert telefonnummer, så skall jag ringa er."

Därmed slöt vårt samtal. Min intervju med henne var opublicerbar, och jag fick nöja mig med att kanske relativt snart få landets första pressintervju med den farlige sexmördaren själv. Och det såg jag fram emot.

För säkerhets skull sade jag än så länge ingenting om det till min chefredaktör.

34. Orättvisans vansinne

En konstnär på heltid – författare, musiker, kompositör,
levde han ytterst billigt i Haga i en idealisk lokal –
fyra hundra i månaden, två rum och kök,
ingen värme, ej varmvatten, dasset på gården,
men där kunde han musicera och skapa,
författa och arbeta långt in på nätterna
utan att störa en granne, ty våningen över och under
var evakuerade. Dessutom var hans kvarter idealiskt –
en park och en lekplats åt gården, och gatan framför
var helt tom på trafik. Endast utsikten störde –
den skändade helt demolerade krossade stadsdelen Haga.
Han trivdes och kunde där arbeta bättre än någonstans
var han bott tidigare. Men så kom ett beslut från kommunen:
just där var hans hus stod, vid foten av parken,
vid sidan av lekplatsen, skulle hans hus och ett annat
helt sonika rivas för att giva plats åt parkeringshus.
Bilar i stället för människor; betong och cement,
giftig gråhet i stället för pittoresk trähusbebyggelse,
mänsklig idyll och naturenlighet.
Men det var nu beslutat, och de sextio hyresbetalarna
skulle helt sonika tvingas att flytta.
De tvingades alla att flytta, den ena trögt efter den andra,
högst motvilligt, vemodigt, argt och ej någonsin utan protester.
Den siste var musikern, som stängdes in i ett hyreshus
var han ej längre förmådde betala sin hyra,
var han icke längre fick inspiration till att skapa,
var han icke längre fick arbeta uppe på nätterna,
var den moderna sterila betong- och plastarkitekturen
ej längre undfägnade människorna med någon ljuvlig natur,
var hans konst icke längre fick leva,
och var han så småningom blev ett socialfall.
Men hans förra hus blev helt sonika rivet.
I stället så byggdes det ett grått parkeringshus
helt i betong, som förgiftade parken och omgivningen,
och till lekplatsen kommer det aldrig mer barn för att leka.

35. Den siste hyresgästen

Vintern var ovanligt sträng. Endast en bodde kvar i det hus,
den idyll, den livsmyllrande lustgård, som makthavarna
hade skändat och till varje pris ville riva
för att bygga där ett parkeringshus.
En bodde kvar, och han frös, ty makthavarna
lät honom frysa. Det var deras skyldighet
att se till att lägenheterna under och ovanför honom
hölls varma, så att det blev möjligt för honom
att kvarhålla värmen hos sig,
men makthavarna lät honom frysa.
Det var deras skyldighet att hålla huset i ordning,

men varje tom lägenhet i hela huset blev uppbruten
och lämnad öppen, så att vem som helst kunde hemsöka huset
och lunta, och makthavarna gjorde intet åt saken.
Det var deras skyldighet att se till så att dasshuset på gården fungerade,
men ingen kattskit på WC-stolsitsarna torkades bort,
vattenledningen lagades ej, lavoaren fick stå ruinerad,
och ingen fick skita där utan att därigenom bli
mera skitig själv än han var innan.
På tre långa månader gjorde makthavarna intet
trots telefonpåringningar varje vecka,
och så länge varade vintern.
Han lärde sig frysa i skiten,
den siste som bodde i huset,
som makthavarna ville jämna med marken
för att råda bot på idyllen där en gång för alla
och för att få bygga parkeringshus.
Och såsom alltid så segrade makthaveriet:
de fick bort den siste som bodde i huset,
men till vilket pris? Jo, till priset av
mänsklighet, anspråkslöshet och förnöjsamhet,
trivsel, idyll, pietet och kultur.
Det var priset som gavs för att få ett parkeringshus.

36. Kuriren

Jag är ingen frälsare åt er, fastän ni tycks se mig som sådan.
Jag bjuder er verklighetsflykt, och ni får den rätt billigt,
men ej gör jag det utan blandade känslor.
Förvisso har människan rätt till sin eviga verklighetsflykt,
hennes verklighetsflykt är berättigad med vilka medel som helst:
om blott hennes verklighetsflykt blir ett faktum och lyckas
så är allting tillåtet: litteratur och kultur, film och video,
vilken musik som helst, sex och narkotika, alkohol,
marijuana och haschisch, morfin, kokain, LSD, heroin
och tabletter: ej någon har rätt att förbjuda en människa verklighetsflykt.
Men jag är ej er frälsare för att jag giver er snö eller kitt eller gräs,
ty jag vet att en del av er icke kan handskas med droger
och följaktligen måste bli narkomaner, som jag själv har varit i årtal.
Ni har förvisso all rätt att få bli det om ni själva vill det så gärna,
men jag vet att då era öden och liv blir så tragiskt som mitt eget är.
Självordstankar blir er bästa vän som han varit min egen alltsedan jag började
för tjugo år sedan, aldrig blir ni kvitt ert vemod, er sorg och ert helvete,
som är den eviga ständigt allt svårare lusten att droga er mera,
och aldrig kan ni mera sedan bli vanliga människor igen.
Det finns ej någon flykt ifrån flykten, och aldrig mer en återvändo
till det sociala, till identiteten i samhället och dess gemenskap.
Som outsiders är ni obönhörligt allt framgent fredlösa
rättslösa asociala suspekta och tacksamma kränkningsobjekt
för samhällsapparaten med socialbyråer och sinnessjukhus.
Det är viktigt att ni vet vad ni ger er in på,
den verklighetsflykten är från era kroppar och från deras bästa;
och att ni i stället kan finna er själ genom flykten

kan ingen romantisk och frälsande drogkurir
på något sätt garantera att alls är så säkert.
Jag varnar er därför för drogerna,
ty annars skulle jag ej kunna ge er dem.

37. Gudstjänsten

Han var en profet och predikade verklighetsflykt men ej utan reson.
Han var själv narkoman sedan sju år tillbaka
och ansåg att LSD blott var ett medel till umgänge med själve Gud.
Därför ansåg han drogen som helig och önskade att den ej någonsin intogs
förutom i ytterst seriösa högtidliga disciplinerade former.
"För varje kub av denna drog som ni intager
avlöder en narkoman för vår gräsliga värld
som ett vittne för sanningen att vad som helst då är bättre än världen
med dess barbari, svält och överbefolkning, politiska vanvett och kärnvapen.
För varje LSD-kub som ni intar så insjuknar en narkoman
i den hopplösa sjukdomen Aids som ett offer
för samhällssjukdomen omänsklighet
i form av plast och betong och bilism och förstöringen av vår miljö,
all naturens förgiftning, automatiseringen, datoriseringen
och den allmänna avhumaniseringen.
Därför så tar vi vår drog för att fly
ifrån människans egen omänsklighet,
och om vi själva en dag dör såsom narkomaner
så gör vi det frivilligt och i den glada förvissningen om
att vi även då dör som martyrer för mänskans omänsklighet."
Och han utdelade drogen som en Kristi nattvard,
och de som där mottog den gratis på knä
var så fromma som lamm inför mottagandet
av en för dem så helig oblat som den kristna.
Han framställde drogen helt själv liksom kuberna
helt ideellt, och han gjorde sig ingen vinst på det.
Han var en profet, och hans kall var att upphöja narkomanin
till en religion och att värva för den ständigt fler proselyter.
Med andra ord gjorde han just därigenom folk till narkomaner
som kanske ej någonsin annars ens skulle ha drömt om att bli det.

38. Sverige

Han har aldrig tjänat så mycket att han kommit över
nivån existensminimum. Han är konstnär
och har hellre svultit än tagit ett förvärvsarbete
för att få så mycket tid över som möjligt för konsten.
Men ingen som lever för anden kan undgå materiens förtryck.
Han blev av myndigheterna hårt skönstaxerad
för att de ej trodde på hans inkomstuppgifter:
de ansåg ingen kapabel att leva på det som han uppgav.
Jag har skrivit om sådant förut. Minsann är det
verkligen en typiskt svensk ständig upprepning.
Han dras nu med kronofogden för det femte året i rad.

Två konstnärer jag känner har helt slutat att deklarerat
emedan de då endast får kronofogden på sig för att
de faktiskt vågar förtjäna så litet.
Jag känner två mödrar med barn utan män
som på samma sätt stenhårt förföljdes av herr kronofogden
som varje år han kom tillbaka på nytt möttes av deras
yttersta fattigdom – sex år i rad kom han till dem
för att mäta ut vad de saknade
blott för att makthavarna vägrat tro att de faktiskt var fattiga.
Präster och munkar, då främst katoliker,
har även så drabbats för att de var fattiga blott.
På så sätt sätter staten åt de mest utblottade och de mest sårbara
och faktiskt utsätter dem för omänsklig förföljelse –
av allra renaste dumhet.
Så tro ej, ni svenskar och den tid som följer på detta,
att Sverige idag var ett rent ideal.
Nej, som samtliga namnkunniga högkulturer i världens historia
så är även Sverige idag ett rent helvete
samtidigt som det är dagens tids världs ideal.

Lockad av att få möjlighet att skriva ett riktigt rafflande reportage som skulle bli värt pengar nappade journalisten på kroken och fick jag det ordnat så att han fick träffa Josef på tu man hand. Naturligtvis såg Josef till att den intet ont anande journalisten blev dopad med LSD. Det var för resten hemma hos mig som tillställningen ägde rum, så jag var åsyna vittne till journalistens komiska förnedring. Mina händer värkte fortfarande, de var fortfarande förbundna, men jag kunde använda dem precis som vanligt. Och Josef var mycket snäll mot mig. Själv avstod både han och jag från alla droger den aftonen.

Men journalisten, som hette Peter, blev desto mer påverkad. Han blev frälst direkt. Aldrig hade vi anat sådana sidor hos honom som han blottade. Han höll en lång svindlande monolog som var rena orgien i andlig masturbering.

Och naturligtvis var han från och med det en kvalificerad och oförbätterlig knarkare. Jag såg till att han fick vad han ville ha tills han var ordentligt invand. Sedan, när han aldrig fick sin panghistoria till tidningen och började bete sig underligt på jobbet, som till exempel genom att börja predika knarkomanevangelium, som han kallade det, och fick sparken, så fick han börja klara sin drogförsörjning på egen hand så gott han kunde. Han började snart, som så många andra, klara det med att värva nya drogproselyter och fungera som frälsningsbringande kurir.

Men hans förvandling från ambitiös journalist, som gjorde allt bara för att få förtjäna stora pengar, till pervers galning var ganska märkvärdig. Han började snart även till och med trycka en egen underjordisk tidning som hette "Knarkbladet" och som var stadens obscenaste läsning. Dess upplaga var begränsad och nådde inte utanför vissa isolerade kretsar.

Han var tydligen impotent, ty hans fall till narkomani lösgjorde alla hans hämningar på området, och sedan kunde han knappt yttra ett ord utan att det var perverst eller obscen. En av de mest uppseendeväckande artiklarna i hans tidning handlade om de gamla liken i Danmarks mossar från bronsåldern. Han citerade Tacitus' ord om de gamla germanerna, att de brukade använda människor som idkade självbefläckelse till offer åt gudarna, varför dessa ströps eller skars halsen av och slängdes i träskan såsom hedniska människooffer. Han menade i sin artikel att dagens människooffer var narkomanerna, som hänsynslöst stämplades som brottslingar bara emedan de knarkade, vilket var deras självbefläckelse, och att de sedan dömdes till fängelse efter hur mycket de hade knarkat såsom samhällets syndabockar. Artikeln var

inte ointressant men gav läsaren det ofrånkomliga intrycket att författaren inte bara var knarkare utan även masturbant om inte rentav pederast.

39. Omänskligheten

Stadens varmaste allra mest mänskliga trivsamma lilla kafé
är förstört av en jukebox som ungdomen använder till
att bedöva sig med medelst hårdaste rockmusik
som gör kaféinnehavarna och alla mänskliga gäster helt döva.
Den samhällshårdheten, som går igen överallt,
är vad som är rena omänskligheten, allt mänskligt livs fiende.
Den är allt myndighetsgodtycke, kapitalismens omänskliga utsugning,
den totalt okontrollerade fria bilismen och miljöförstöringen,
den hårda materialismen, all religiös intolerans
och kriminaliseringen av all narkotika.
Ingen kan döma en knarkare som ej är knarkare själv
eller som icke varit det själv.
Ingen som icke vet vilket helvete knarkaren lever i,
som ej har provat och utforskat helvetet själv,
kan med mänsklig rätt döma en knarkare
för att han lever i helvetet
och därmed göra hans helvete värre.
Var mänskliga, människor! Var icke onda!
Var snälla i stället! Beflita er om att
till varje pris göra för medmänskorna livet lättare
och aldrig svårare.
Den som kriminaliserar narkotikan
lägger ett kors på en redan invalidiserad
ihjälgisslad halvdöd martyr.
Endast samhället kan släppa någon man fri
som har dödat sin hustru och sina två barn för att få ut
försäkringen för dem på en kvarts miljon.
Endast den etablerade psykiatrin kan förklara en sådan man frisk.
Paragrafer, bestämmelser, regler och pedanteripolitik
kan gå med på en sådan skandal, men ej människan.
Mänskor som går med på sådant är ej längre människor
utan av samhället hjärntvättade automater av omänsklighet.
Och den mänskliga faktorn är den mest obönhörliga
och mest oemotståndliga av alla världens historias faktorer.
När den icke längre kan uthärda omänskligheten
är det nog bäst för alla människor att koncentrera sig på
att blott vara som människor mänskliga och icke någonting annat.

40. Narkomania

Framtiden tillhör er, narkomaner.
Sanningen är aldrig den officiella,
de etablerade normerna.
Ju fler som följer en och samma sak,
desto falskare är den.
De falskaste lärorna på denna jord är just därför

katolicismen, all kristendom och kommunismen,
islam och buddhismen och så hinduismen
och givetvis även materialismen.
Minst av religionerna är judendomen
som av alla världsreligionerna därför är minst falsk
om dock även den är till stor del blott falskhet.
Men vad är då sanning? Att bryta mot mönstret
och söka sig själv. Den är mest religiös
som går mest emot samtliga religioner.
Den är mest politiskt sund som mest går mot
alla världens politiska läror, system och allianser.
Den är mest mänsklig som går sin egen väg mot mänskligheten,
den är mest social som är mest asocial,
den är lagenligast som ej känner och följer och lyder
en enda lag utom sitt eget förnufts och sitt samvetes lag.
Alla normer och lagar och regler är till för att brytas,
ty inramningar av den mänskliga anden, som fri är född evigt,
kan alltid i evighet blott leda hän in i döden.
Så var inte rädda, missbrukare, bröder i ödet och olyckan,
för att gå vidare och trotsa lagen, systemet och samhället
med att fromt ägna er åt salig verklighetsflykt
och att söka er själva och anden och Gud i ert rus
och i drömmarna, stämningarna och visionerna av er bedövning.
Frukta ej att synas olika och annorlunda än andra,
var ej rädda för att bli glada och öppet naturliga som Jesu barn,
var ej tveksamma inför att odla långt hår och att klä er fantastiskt:
ju mera ni vågar framhäva er själva och uttrycka er i ert sätt,
desto mer har ni kvar av er framtid och världen att vinna.

I Haga fanns det inne på en gammal ruskig gård i en källare en lönnkrog, som man gick in till ned för en trång ruskig trappa, men när man kom in i krogen i källaren visade den sig vara märkvärdigt stor. Det var högt till taket, och fastän det inte fanns någon ventilation eller någon annan utgång kunde man bra vistas där och andas där. Klientelet var naturligtvis idel bohemer och ungdomar av mer eller mindre asocialt slag. Där kunde jag ibland få träffa Josef K.

Jag upphörde aldrig att förundra mig över att hans Aids hade upphört, och därför ville jag inte att polisen skulle få tag på honom: jag ville ha möjlighet att följa med hans utveckling och liv som fri människa så länge som möjligt. Jag visste att han knarkade, att han langade knark och även bjöd proselyter, men han var ändå i mitt tycke för det inte förändrad som människa, även om han nog hade förändrats till det yttre: han bar numera alltid mörka glasögon, och han klippte varken hår eller skägg längre. Dock höll han sig ren.

Det var omöjligt att utifrån gatan gissa sig till att detta gamla trähus' källare dolde en välbesökt lönnkrog. Att sitta där inne i hjärtat av en gammal förtjusande arbetarstadsdel som bestått av träkåkar och som nu till tre fjärdedelar var jämnad med marken i en olaglig och hemlig källarkrog kändes nästan som att sitta i en judisk bunker i Warszawaghettot. Och krogen verkade harmlös: där förekom inte knark, av drycker serverades det endast öl, och krogen var som regel endast öppen på torsdagskvällar då där serverades ärtsoppa.

Emellertid kunde jag inte låta bli att sprida ryktet om denna olagliga oas i staden till mera etablerade samhällsmedlemmar som jag visste att förr eller senare skulle upplysa polisen om saken. Som alla vanliga etablerade borgare kunde jag inte åse en

avstickande företeelse i samhället utan att bidra till dess förintelse hur förtjusande den än var.

"Hur mår du, Josef? Vill du inte ta av dig glasögonen så att jag får se dig i ögonen?"

"Har du nu också slagit dig på irisdiagnostik?"

"Nej, men jag vill se hur du ser ut."

"Jag får väl lita på doktorn," sade han och tog av sig glasögonen. Han såg ut som förr, men glansen i hans blick var skarpare och något skärande.

"Du ser ju frisk ut."

"Ändå tar jag LSD varje vecka."

"Har du råd med det?"

"Jag har mina terminaler. Du vet att ingen drog är enklare att smuggla."

"Förr eller senare fångar polisen in dig."

"Inte så länge du beskyddar mig."

"Jag beskyddar dig inte. Jag är bara medicinskt intresserad av dig."

"Jag tror du också är religiöst intresserad av mig."

"Säg mig: hur kan ni hylla drogmissbruket som en religion?"

"Det gör vi inte. Vi menar bara att det vettigaste man kan företa sig inom samhället är att ta avstånd från det, och inget avståndstagande från samhället är så definitivt som att knarka, eftersom knark är total kriminaliserat, liksom kristendomen var det i Rom."

"Men knark föder brott."

"Inte om man handskas med det med måtta."

Längre kom vi inte. I det samma hörde vi oväsen från den grotliknande ingången, och fem poliser bröt sig in i krogen. Det var en razzia. Det uppstod genast tumult och panik, och poliserna försökte förgäves lugna de trettioåtta gästerna med att ropa: "Alla får gå utom de som arbetar här." Bartendern och två som serverade häktades genast och fördes effektivt ut. Först sedan kördes alla gästerna ut. Till dem som kördes ut hörde även jag och Josef.

Väl ute på gatan några kvarter därifrån sade Josef till mig:

"Du ser hur lagen, rättvisan och staten fungerar. Poliserna använder våld för att krossa en angenäm krog som hela staden frekventerar för dess speciella atmosfärs skull, dess krögare anhålls och sätts i fängelse, och den krogen får aldrig vara trivsamt mer. Ändå drack man bara öl där och åt man ärtsoppa, sjöng man och spelade man där piano och gitarr. Myndigheterna mördade stället för att det var mänskligt.

Och när de bröt sig in där råkade en sedan sex månader eftersökt mördare befinna sig där. Han satt där helt öppet med slokhatt och långt hår och mörka glasögon och allt och borde genast ha fallit poliserna i ögonen, men denne mördare ställdes inte en enda fråga av poliserna. De körde i stället faktiskt ut honom i friheten. Men den varma trivsamma mänskliga anspråkslösa krogen avrättade de direkt utan rättegång, som om den för sin trivsels skull var farligare och skyldigare än någon lösdrivande mördare."

I detta land upptäcks inga talanger. De begravs levande.

Vem knarkar? Den som är för lycklig.

Den civiliserade delen av världen är ett sinnessjukhus, och U-länderna konstituerar ett hopplöst slumghetto, medan kommunistländerna utgör ett koncentrationsläger.

Jag är bara lycklig när jag är riktigt olycklig.

Förnuftet har alltid bekämpat passionen, men passionen har alltid besegrat förnuftet.

Ju fler mänskorna har blivit, desto sämre har de blivit.

41. Heta testiklar

Om jag ej får genomföra ett samlag var natt blir jag sjuk.
Jag har varit så länge jag levat över-stimulerad.
Som treåring drömde jag redan var natt om
maskerade kåpklädda inkvisitorer i svart
som jag såg överallt i hallucinationer så fort det blev mörkt,
som förvisso blott jagade mig för att plåga, tortera och njuta av mig.
Redan tolvårig hade jag sädesuttömning
och var sedan professionell masturbant
ända till puberteten.

Men ingen dam orkar att knulla varenda en natt.
Därför blev jag i tonåren professionell narkoman även:
när jag ej fick något samlag så tjänade knarket
tillsammans med kompisar som surrogat:
enda njutningen i knarkmissbruket har varit för min del
rent fysisk och på något sätt sexuellt masochistisk.
Dock hatar jag knarket som jag hatar kvinnorna
och som jag hatar min dödlighet, denna min kropp.
Men det har aldrig funnits en människa
som lyckats med att besegra sitt kött och dess lust.
Även Buddha var gift, även Kristus blev korsfäst i köttet
och måste ha njutit av den masochistiska upplevelsen
något oerhört, liksom var kristen martyr och var lemlästad kättare:
ej endast plågorna, inkvisitorerna, bödlarna och proffstorterarna
njuter sexuellt av de offrades plågor men även de offrade själva.
Torteredes stön är exakt likadana som deras som knullar.
Det är ingen skillnad i ljudet, om dock det är skillnad på känslorna.
Marcus Aurelius, kanhända, besegrade köttet,
men till vilket pris? Han fann döden i stället
och någon sorts njutning däri,
som mest liknar en knarkares njutning i självplågeriet.
Hur skulle väl jag kunna då som den enda i världen
och i världshistorien besegra den köttliga oron?
Det går bara inte. Den dåre som flyr ifrån köttet
kan blott råka ut för än hemskare plågor och gräsligare surrogat
såsom knark, homosexualitet, masochism och sadism
och allt annat som leder till döden
i motsats till sexualitetens naturliga utlopp i samlag med motsatta könet
som alltid skall vara det enda sätt
på vilket köttets fördärv kan utnyttjas till förmån för livet.

Vi har fått in ett nytt Aidsfall på sjukhuset. Mannen är homosexuell och har varit det under de senaste 40 åren av sitt liv. Till det yttre är han en kultiverad engelsman, men till det inre är han sjukare än sin sjukdom.

Jag skulle inte nämna honom alls om det inte var så att han hade haft med min förlorade patient Josef K. att göra. Och den berättelse som han har berättat för mig om sagde Josef är synnerligen märklig.

Denne äcklige engelsman har tillbringat alla sina år i vår stad med att förföra unga män. På 60-talet var det långhåriga mods, på 70-talet gick han in för att göra dem till homosexuella genom droger, och på 80-talet har han koncentrerat sig på punkare och

medlemmar av NRP. Det är omöjligt att fastställa hur många unga män som han har fördärvat genom att förföra dem, kasta in dem på homosexualitetens räddningslösa bana och göra dem till narkomaner för livet.

En dag visade det sig att han led av Aids. Han hade alla skäl att ta sina sjukdomssymptom på allvar men slutade därför inte med att förföra ungdomar med knark. Någon sade till honom att Josef kände till ett sätt att bota Aids på. Den homosexuelle såg till så att han fick träffa Josef och hade ett samtal med honom. Samtalet förlöpte enligt engelsmannen:

"En dam sade till mig att du kan bota folk som har Aids."

"Har du Aids?"

"Ja."

"Rätt åt dig."

"Kan du hjälpa mig?"

"Jo, men ogärna."

"Varför?"

"Därför att du förtjänar din sjukdom. Om någon förtjänar den så är det sådana homosexuella som knarkar, sådana gamla homosexuella som ägnar sig åt att fostra en yngre generation av homosexuella, sådana homosexuella som tvingar ungdomar till underkastelse genom knark och gör dem till narkomaner. Inget av deras offer förtjänar Aids, men du har verkligen gjort det. Jag minns nog hur du försökte förföra mig en gång i tiden."

"Har jag försökt förföra dig?"

"Du gav mig mitt livs outhärdligaste kyss."

"Det är inte som du tror. Jag älskar ungdomen, men jag förför den inte. Tvärtom. Jag tar hand om sådana unga män som kommit vilse och som redan börjat knarka, och jag hjälper dem från knarket. Jag erbjuder dem ett alternativ."

"Och det alternativet är homosexualitet. Därför vänder du dig bara till unga narkomaner, ty de är lättast att vinna för homosexualitetens frälsning."

"Hjälp mig, Josef. Bara du kan göra det."

"Det enda jag skulle villigt hjälpa dig till vore självmord. Men boten för Aids är just en sorts självmord."

"Säg vad det är."

"Det är mycket enkelt. Tag LSD."

"Det har andra sagt till mig förut att det hjälper mot Aids, men jag har vägrat tro det."

"Faktum är att det har hjälpt i alla fall av narkomani och prostitution som jag känner till."

"Det är den farligaste av alla droger, och dess verkningar är oförutsägbara."

"Det är den enda bot som finns. Hjälper inte det hjälper ingenting, och de andra tröstmediciner som finns bara förlänger plågorna och lidandet."

"Nåväl, jag ska lyda ditt råd. Var kan man få tag på det?"

"Du kan få det genom mig."

Och Josef gav engelsmannen LSD, han intog det, vilket hade den förbluffande effekten att hans HIV och försiktiga Aidsymptom genast bröt ut i full sjukdom. Bara några dagar efter att han tog drogen måste han hämtas till sjukhus.

Här är alltså ett exempel på LSD:s motsatta effekt på Aids: LSD har bevisligen räddat enstaka fall av prostituerade och narkomaner från sjukdomen, men hos denne homosexuella man har sjukdomen endast förvärrats genom LSD, den farligaste och mest nyckfulla av alla droger.

Sista gången jag såg Josef och Maggan tillsammans var på den unkna lönnkrogen. Det var två dagar innan den stängdes. Jag kunde inte komma ifrån att de utgjorde ett vackert par: narkomanen och den prostituerade, han med mörka glasögon och långt

brunt hår, hon med klarblåa ögon och ett ännu rikare mörkblont hår som nådde henne ner till midjan. Man kunde se på dem att de båda var mer än erfarna. Ändå var det inte lasterna som förenade dem utan en verklig ömhet utan gränser. Han höll i hennes ena hand med bägge sina, och deras kärlek var iögonfallande ädel och vacker. Jag ville inte störa dem utan lät dem sitta där och samtala ömt med varandra. Jag gick utan att ha gett mig till känna.

Samtidigt upptäckte jag just då inom mig själv en oroväckande svaghet, och det var mest därför jag gick. Jag avundades dem. Jag ville inte unna dessa båda olyckliga människor någon lycka. Och denna min missunnsamhet skrämde mig. Och det var den och ingenting annat som drev mig till att angiva krogen för myndigheterna.

Därför har jag nu desto mer dåligt samvete när Maggan är död. Ännu ett mord på en prostituerad har jag att vetenskapligt undersöka, och det är tyvärr uppenbart att det är Josef som varit framme igen. Det är omöjligt att rekonstruera hur mordet gick till. Kanske vi får höra det från Josef själv en dag. Men han har bekänt mordet, och vi har ingen anledning att betvivla att han bekänt sanningen.

Dagen efter att Maggans kropp kom in till mitt sjukhus fick jag brev från Josef med de enkla raderna: "Jag gjorde det för att hon gjorde mig till narkoman. Må Gud förlåta henne." Alltför väl visste vi ju att han redan tidigare svårt misshandlat henne under inflytande av LSD, och det är inte omöjligt att han var det även nu. Men han ströp henne bara. Ingen kofot, inga verktyg, utan bara en enkel strypning, och det får oss att misstänka att han inte var påverkad.

Det märkligaste med hans korta meddelande är att han helt sakligt bekänner mordet utan att uttrycka någon ånger. Han ber Gud förlåta henne för att hon åter gjorde honom till narkoman, och inte honom för att han tog hennes liv.

Rättvisans snara hårdnar nu om hans hals. Jag har i detalj beskrivit hans signalement som nu går ut i alla tidningar, och ingen långhårig ung man i mörka glasögon torde undgå polisens uppmärksamhet. Och om jag någonsin träffar honom igen lär jag icke låta honom klara sig. Han må vara oskyldig till Evas död, och dråpet på Marianne von Bothmer må kunna få en villkorlig dom, men det blir svårt för honom att klara sig ifrån mordet på Maggan. Han har nu dräpt en prostituerad för mycket.

42. Ett möte

Ett sjaskigt kafé – jag har aldrig besökt det förrän detta år.
Endast under den senaste månaden har jag där blivit en stamkund.

Då kommer en dag plötsligt ut ifrån det hygieniska rummet
ett ansikte som jag blott alltför väl känner igen.

Dock är jag icke säker.

Hon stryker förbi mig helt tätt, men hon ser mig ej.
Hennes frisyr är en sådan som jag aldrig sett henne bära förut,
och det ökar min osäkerhet.

Jag kan ej släppa min uppmärksamhet ifrån henne
när hon sätter sig hos en gråhårig man –
alltför väl stämmer detta med henne.

Det kan icke vara ett misstag.

Det kan icke vara en annan än du.

Skall jag resa mig upp, artigt hälsa
och störa din samvaro med den gråhårige?

Medan jag grubblar på detta och oavvänt dras av min blick till ditt hörn
utan att kunna slita mig från det att du än en gång
kan på nytt träda in i mitt liv (– den hur många?)
så lyser du upp, störtar fram – du har upptäckt mig och känt igen mig.

Min älskade! Alltsedan vi läste franska tillsammans
för drygt tjugo år sedan har jag dig älskat i anden.
Och detta otroliga ögonblick i Mosters sjaskiga trivsamma sylta
har i blyxtbelysning bekräftat det faktum
att sedan jag började älska dig för tjugo år sedan
har denna kärlek ej någonsin det minsta lilla förändrats.

"Käre doktor Mattsson,

Jag antar att mitt korta meddelande kräver en närmare förklaring. Utan hopp om att kunna bli förlåten av er eller glömd av lagen skall jag ändå förklara mig.

En icke-narkoman kan aldrig förstå en narkoman. Därför tror jag inte att vare sig ni eller lagen någonsin kommer att kunna förstå mig.

Lagen är blind och tar blott i beaktande det faktum att jag utom Marianne von Bothmer dessutom även dräpte Maggan. Sådant kan lagen knappast ge mig mindre än livstids fängelse för.

Må jag således få den dom av livstids fängelse som jag förtjänar, om lagen någonsin infångar mig. Men jag kommer att göra allt för att undvika den. Jag har redan totalt bytt utseende: ni kan lika gärna genast säga till polisen att upphöra med att ofreda alla stackars människor vars enda brott är att de har långt hår och bär mörka glasögon. Jag har utplånat mitt signalement ur verkligheten, och inte ens om ni fick se mig skulle ni längre kunna känna igen mig.

Den enda pardon jag har någon chans om att någonsin kunna undgå för mordet på Maggan är en mänsklig pardon, men de enda som kan ge mig en sådan är narkomaner, och sådana har ingen mänsklig talan i samhället.

Jag dräpte henne för att hon gjorde mig till narkoman. Jag dräpte henne för att hon gjorde mig till sin älskare. Jag dräpte henne för att dräpa mitt eget onda jag. Hon var den som höll mig fången i lasterna och köttet. I och med att jag dräpte henne dräpte jag mina egna laster och min fångenskap i köttet. Och jag lyckades därmed. Om jag inte hade varit säker på att jag skulle lyckas hade jag aldrig gjort det.

Faktum är att jag inte längre är narkoman och att jag inte längre lider av kronisk brunst. Mitt sexuella begär har upphört i och med den prostituerades död, och mitt narkotikabehov har upphört samtidigt. Jag handlar fortfarande med narkotika, ty det är mitt enda sätt att överleva, men jag koncentrerar mig på att leverera LSD till sådana Aidssjuka som det kan finnas hopp om att de därmed kan kurera sig själva. Det har blivit min mission i tillvaron: att bota de Aidssjuka med LSD som kan botas. De enda som inte kan botas, vilket ni torde kunna instämma med mig i, är sådana homosexuella som gått för långt.

Jag skall gärna fortsätta med att dokumentera mitt fall för er, vars historia kan vara av socialt intresse för framtiden, och om ni vill kommunicera något till mig kan ni alltid lämna ett meddelande till vilket långhårigt socialfall som helst nere i Femman. De känner mig alla, de litar på mig, jag litar på dem, och ni kan lita på att inte en enda av dem någonsin skulle förråda mig.

Hälsningar,
Josef K."

När jag läst detta märkliga brev från min patient var min första reaktion den, att han enligt naturens lagar knappast skulle kunna avhålla sig varken från droger eller från kvinnor någon längre tid, att han förr eller senare skulle råka ut för att bli påverkad och samlagsflitig igen och att han i samband därmed utan tvekan skulle åka fast.

Men jag anade inte att han hade en ny kvinna som var olik alla andra.

43. Min älskade och ödet

Jag vågar icke kalla dig vid namn
av rädsla för att än en gång förlora dig.
Du är min älskade. Det vare nog.
Rättvist är vårt öde,
som förbjuder oss att träffas
på en hel outhärdlig månad.
Rättvist är mitt öde
som på nytt fört dig in i mitt liv
och ställt så hårda villkor
för att jag skall få dig.
Och ej vet jag om jag heller denna gång skall få dig.
Jag har ju aldrig fått dig tidigare
fastän vi nu känt varandra i knappt tre och tjugo år.
Och rättvis är ock du som håller dig ifrån mig
med det löftet att du endast skall bli min
om jag avhåller mig från knark och samlag
i en hel förfärlig månads tid.
Vi får ej träffas under denna månad,
då vårvädret är alldeles vintrigt i protest
och då vårt land är lamslaget av strejker
smittade av denna kärlekskris.
Jag vågar icke nämna dig vid namn.
Jag vågar ej ta risken att på nytt förlora dig.
Du är min älskade. Det vare nog.
Det vare mitt försvarsredskap mot hela världen,
mot min smärta, avgrundskris och mot mitt öde,
som onekligen skall göra allt för att
en gång för mycket störta mig ifrån dig
ner i hopplöshetens libido.

44. Mitt livs längsta månad

Trettio dagar återstår tills jag på nytt får se dig.
Trettio dagar återstår av denna mitt livs
svåraste omänskligaste prövning.
Skall jag härda ut? Mitt kött är vilt;
det rycker i mig och vill tvinga mig
till underkastelse och lastbarhet igen.
Och vad vet jag om jag kan lita på dig?
Kanske att du bara driver grymt med mig
och sedan när mitt straff är avtjänt
hånar mig med att då vara bortrest på semester?
Kvinnor har ej vanan att förtro sin ärlighet åt mannen.
Hon är katten lik, som mjuk och stillsam
går sin egen väg fullkomligt opålitlig
och kan såra den som kommer henne nära
mycket effektivare än hunden, mannen,
som är utan klor, som är naiv och trofastheten själv,
som blott är löjlig när han skäller
och som aldrig biter den han borde bita:
katter, kvinnor.

Men ej skall jag vara den som denna gång ger tappt,
ty Gud det vet att jag dig älskar
nu det tjugoförsta året
starkare än något av de tjugo tidigare.
Är det evig kärlek? Nära på.
Ty blott med mina tankar kan jag smeka dig,
kan jag dig vara trogen;
blott med mina önsketankar kan jag vara värdig dig
och tro att även du
kan vara trogen mig i dina tankar.

45. Kärlekens immunitet mot ondskan

Storma mig an bara, frestelser utan tal!
Bjud mig gratis narkotika av alla sorter,
ge mig stadens vackraste dyraste hora helt gratis,
ge mig ett helt harem,
ge mig alla former av Aids
och låt varje narcoticum vara dess bane
så skall jag dock ej kunna röra en spruta,
ej en enda naken gudomlighet iklädd en kvinnokropp,
jag skall ej ens kunna drömma om snusk eller libido,
ty jag är kär.
Jag är botad från allt livets köttsliga onda,
jag är helt immun mot all sinnlighet,
frestelser kan icke längre dra ner mig till männioskodjurens nivå,
ty jag älskar.
Jag älskar på det enda sätt som är kärleken värd,
som är kärlek i anden.
Vad ni är olyckliga, ömkliga, beklagansvärda,
och vad det är synd om er, alla ni djuriska människor,
som klättrar som djur på varandra,
besudlar och skadar varandra med sexualitetsvåld,
– ty våld är sex alltid, hur än man begår det, –
av rå sinnlig lusta, av ren egoism och av habegär,
– ty alla som idkar sex vill blott äga sin partner
och avreagera sitt habegär på henne
samt skaffa barn, för att ägandet ständigt må utsträcka sig
över allt fler och fler andra människor, –
kort sagt, vad ni är bedrövliga, som söker kärleken
var den ej någonsin finnes men endast tar slut!
Evig kärlek är den endast
som orkar vänta för evigt
på att få bli tillfredsställd.

46. Historien om Vietnamkriget

När hela världen blev koloniserad och civiliserad
av engelsmän, fransmän och européer
blev ock Indokina en fransk koloni.
Men i tjugonde seklet spred den kommunistiska revolutionen

fatalt ut sig från och med Ryssland och till och med Kina,
 och från detta Kina spred revolutionen sig och anarkin
 ner till vietnamesernas land,
 som så startade inbördeskriget
 i Annam, i Laos, i hela Vietnam
 emot fransmännen först av allt
 men även mot alla vietnameser
 som föredrog europeisk kultur och civilisation
 med den trygghet och livsstandard som därmed följde
 mot den kommunistiska totalitära regimen.
 Och inbördeskriget höll på tills Frankrike gav upp.
 Fyra stater blev bildade av Indokina:
 Kambodja och Laos, ett sydligt Vietnam
 och ett Nord-Vietnam som var såväl kommunistiskt som helt ateistiskt.
 Och snart var den legaliserade kommuniststatens
 revolutionära förpliktelser med ateism, kommunism,
 anarki och totaldiktatur på programmet
 med våld spridda helt över Laos och över det södra Vietnam.
 Då beslöt USA att försvara civilisationen i Syd-Vietnam.
 Kriget höll på mer än tio år och var historiens
 bäst dokumenterade, skarpast bevakade och därför
 kanske mest civiliserade krig: hela världen fick se vad som hände,
 varenda detalj och grov brutalitet från den civiliserade sidan,
 försvarande amerikanernas, blev återgiven i massmedia,
 och hela världen fick fritt protestera mot kriget så mycket den ville.
 Ej någonsin har en så högt civiliserad värld
 fått bevittna ett krig så autentiskt,
 och aldrig har därför ett krig väckt så gälla protester.
 Ej någon var tyst i sitt motstånd mot kriget,
 ej någon försummade att protestera
 förutom de visaste och katoliker.
 Protesterna blev så totala att herr Bertrand Russell,
 som efter det senaste världskriget rekommenderat
 att omedelbart fälla kärnvapen över Moskva,
 nu fördömde Amerika såsom Vietnamkrigets enda grobian.
 Så blev herr Richard Nixon Amerikas ledare.
 Aldrig har denna nation haft ett sådant totalfiasko till president.
 Han utvidgade kriget med ursäkten att snabbt få slut på det,
 (det samma resonemanget låg bakom Hiroshima och Nagasaki,)
 och utan att varna Kambodja spred han även kriget
 till detta ej tidigare alls inblandade land,
 enda fridfulla delen av allt Indokina.
 Han bombade städer i detta Kambodja
 med den följderna att intet land blev så hatiskt
 mot allt europeiskt och amerikanskt som Kambodja.
 Herr Nixon fick dra sig tillbaka med svans mellan benen
 insyltad i digra skandaler
 och fick ej den äran att avsluta kriget.
 Dock inledde han den totala reträtten,
 som innebar att världens bästa nation
 nedrigt lämnade samtliga vietnameser och kambodjaner
 som trott på Amerika, europeisk civilisation, kultur, levnadsstandard,
 och allt som var mänskligt, i sticket.

Sen dess kommer det ständigt horder av flyktingar
från Vietnam och Kambodja,
som alltjämt flyr undan det ännu pågående inbördeskriget
och de kommunistiska och ateistiska och anarkistiska
aldrig upphörande digra massakrerna,
som ej får dokumenteras, ej filmas, ej ens iakttagas,
och som hela den värld, som så protesterade mot Vietnamkriget,
är lika likgiltigt tyst inför som inför Afghanistan.

47. Don Quixote i sängen

Man kan dö av att icke få träffa sin älskade.
På alla sätt är det farligt:
sexuell abstinens är i längden ej hälsosamt,
man kan bli kär i en annan,
för att icke tala om att även partnern kan luras;
när sedan man äntligen träffas kan man bli besviken
på grund av för höga förhoppningar,
och icke minst är ej någon så ensam
som den som är kär men som icke får träffa sin älskade.
Kärlekslöshet är den värsta av sjukdomar,
och redan tidigt fick jag känna av dess ohyggliga plågor,
när mina föräldrar tog avstånd från mig
och ej mer lät mig träffa dem,
när mina släktingar ej ville öppna sin dörr för mig
när jag besökte dem, utan smög sig bort från dörren
i äckligt försök att ge sken av att ej vara hemma,
och när minst tre damer, som jag troget älskade,
sket i min trohet för att gå i säng med vulgäraste torskar.
Men sådant får varje man erfara som vågar älska.
Jag älskar och vet ej om den som jag älskar är trogen.
Men jag älskar henne ändå,
och jag vet att min trohet är vansinnig.

48. Resignation

Älskade! Ännu är det tjugotre dagar kvar av min prövning,
och visst skulle jag klara dem. Första veckan är svårast.
Men jag har beslutat mig. Jag kan ej älska dig
eller ta ansvar för dig eller hänge mig åt någon lycka
med brott på mitt samvete. Jag måste sona dem först.
Därför skall jag den sista dag som jag är fri
dagen innan vi åter skall mötas,
en dag före målet och lyckan och kärleken
för att bevisa att jag kunde uthärda
i elfte timmen på aftonen gå till polisen
och ange mig själv.
Och jag vet att de icke skall tveka att taga emot mig.
Ty förr eller senare måste det ändå ta slut,
och jag vill ej riskera att du skall bli inblandad.
Förr eller senare måste jag stå inför rätta,

och då skall ej du nödgas vara ett vittne.
För kärlekens skull skall jag sona mitt brott
för att göra mig värdig en god kvinnas kärlek.
Att jag därigenom ej någonsin får den
är av underordnad betydelse.

Det var en vanlig dag och helt vanliga telefonsignaler när jag på min mottagning med en suck lyfte på telefonluren.

"Hallå, doktor Mattsson i luren."

"Ni låter trött, doktor. Det är Josef."

"Josef! Var är du?"

"Hur så? Vill du sätta polisen på mig? Jag är just själv på väg dit, så du kan bespara dig mödan."

"Arme galning, vad har du nu hittat på?"

"Jag ville bara tala om att jag tänker ange mig själv."

"Det får du inte göra!"

"Vad!?"

"Jag förbjuder dig att gå till polisen! Var är du? Jag måste träffa dig."

"Har det hänt något?"

"Jag måste få tala med dig privat. Var kan vi träffas?"

"Börjes lönnkrog har öppnat igen. Det är torsdag idag. Jag går dit i kväll. Men skona Börje från polisen. Hans oas förtjänar inte en razzia till."

"Synden är envis. Nåväl, vi träffas där."

"I kväll?"

"I kväll."

"Men varför får jag inte gå till polisen?"

"Det får du veta i kväll."

Jag lade på och drog en suck av lättnad. För en gångs skull hade det hänt något positivt. Jag var faktiskt överlycklig för att Josef ännu var på fri fot. Och vilken lycksalig ingivelse att han skulle ringa upp mig just när han var i färd med att ge sig! Jag drog en suck av lättnad. Det hade varit nära ögat!

49. Uppvaknandet

Min älskade, tack för din ärlighet!
Det finns ingenting att förlåta, ty du hade aldrig bedragit mig så
om du ej hade älskat mig. Lev väl med din äkta man
och din lyckliga tvåbarnsfamilj! Aldrig kunde jag tänka mig
att du var så etablerad i samhällets borgerliga konvention!
Du såg mig blott som ett alltför lockande äventyr
som du högst ogärna desillusionerade,
och aldrig trodde du att jag en hel månad kunde stå ut,
men nu vet du hur väl jag det kunde.
Att du då ej längre förmådde behärska ditt bedrägeri
utan full av förtvivlan och ånger avslöjade
att du var hur gift som helst och dessutom var mor till två barn
är ett tecken på ärlighet som jag blott desto mer måste dig älska för.
Jag har blott lurat mig själv,
och jag tackar dig för underbarheten i illusionen
så länge den varade.

Jag häpnade när jag såg Josef. Det var som en helt annan människa. Så hade jag aldrig ens kunnat föreställa mig honom. Han var fullkomligt välvårdad i ren vit skjorta och elegant sidenslips samt mörk kostym. Hans hår var lika välfriserat som hans haka var barskrapad: han rakade sig tydligen noggrant dagligen. Han var så prydlig och gjorde ett så gott intryck att det var bara fracken som saknades. Det var omöjligt att tro om honom att han hade två mord på sitt samvete och dessutom levde på att handla med narkotika. Hans välvårdade uppenbarelse gjorde det på något sätt lättare för mig. Jag behövde honom mer än någon annan. Jag tog ett djupt andetag och började:

"God afton, Josef. Det var ett tag sedan."

"Ja, som du ser," sade han och indikerade sin totala demaskering eller ommaskering. Vilken var det?

"Jag behöver dig."

"Till vad?"

"Jag behöver dig för ett hemligt projekt som går ut på att forska i sjukdomen Aids."

"Jaså, du har tänkt om?"

"Jag var från början ytterst intresserad av att utforska idén om att pröva LSD mot Aids. Men jag var överläkare och kunde inte riskera min ställning.

En läkare är inte bara läkare. Han är ständigt skarpt bevakad av alla sina kolleger som är beredda att skrota honom direkt om han bara skulle våga visa en blotta. Och ännu kinkigare är det att vara överläkare. I detta land kan ingen bli överläkare om han inte står i den socialdemokratiska partiboken. Det är en sorts hemlig civiliserad men ändå oändligt hjärtlös och cynisk maffia. En medlem av samhället är ej en medlem av samhället om han ej har en politisk ställning. En social ställning måste medföra en politisk ställning. Annars är ställningen icke etablerad och man förlorar den. Förstår du? Jag hade ingen chans att ta egna initiativ."

"Och vad har fått dig att ändra mening?"

"Aidssjukdomen breder ut sig. Den kommer att bli världens största problem i framtiden. Var tionde människa i Afrika är smittad."

"Vad säger du?"

"Sjukdomen upptäcktes i Haiti. Dess kärnområde är Kongobäckenet. Hela det gamla Belgiska Kongo, alltså nuvarande Zaire och länderna där runt omkring utgör en Aidssmittohärd för hela världen. Och så många människor kan icke isoleras. Afrikanerna själva gör ingenting för att förhindra sjukdomens spridning. De vill ej låtsas om den, för de vill ej förlora sina turister och inkomsterna av dem. Därför måste vi göra allt för att finna ett medel att sätta stopp för epidemin. Och därför vill jag på eget initiativ privat och i största hemlighet testa LSD och dess eventuella verkan."

"Och vad skulle bli min uppgift?"

"Du känner alla narkomaner och prostituerade i staden. Du vet säkert varenda en som misstänker sig ha Aids. För dem till mig och låt mig se vad LSD kan ha för effekt på dem."

"Du har då verkligen tänkt om. Skall jag inte skaffa dig LSD också?"

"Jo, givetvis. I obegränsade mängder."

"Och om jag vägrar att hjälpa dig?"

"Det kan du inte göra."

"Varför?"

"Hela mänskligheten står på spel. Du kan rädda miljarder människors liv. Du kan inte vägra att göra det."

"Jag vägrar att göra det."

"Vad!"

"Vad är Aids? Naturens hämnd på människan. Människorna kommer att vara uppe i sex miljarder medlemmar vid millenniumskiftet. Vad finns kvar av naturen om vi får bli så många? Och vad kan vi väl leva på om vi inte längre har naturen? Människorna har redan exploaterat ihjäl naturen! Skulle jag då hjälpa människorna att göra vad som

återstår av naturen till en öken? Aldrig i livet! Låt regnskogarna återerövra Afrika och Sydamerika! Låt Aids reducera mänskligheten till bara en miljard, så överlever naturen och alla vilda fria djur bättre! Självs skall jag gärna kureras enskilda Aidsfall, som jag anser vara värda att botas, men mänskligheten? Nej, aldrig.

Och du har rätt, doktor Mattsson. Din ställning är svag. Kommer det ut inom sjukhusledningen att du inbillar dig att Aids kan botas med LSD blir du en driftkucku och ingenting annat, och det vet du. Så glöm det här med LSD. Det är bara en myt. Du får aldrig en enda tripp av mig."

"Du är omänsklig!"

"Vem är omänsklig? Jo, mänskligheten! Aids är Guds och naturens triumf över människorna. Det är naturens egen mekanism för att återställa den balans som människan har rubbat. Låt naturen ha sin gång. Jag är aldrig så dum så att jag försöker delta i fåfänga försök att hindra naturen från att gå sin gilla gång. Vilken människa kan ens hindra sin egen naturliga diarré? Det vore precis lika löjligt och fåfängt som att försöka stoppa hela naturen."

"Vem är du egentligen?"

"Josef K, som är här för att gå till rätta med det mänskliga samhället."

"Men du är väl ändå en människa?"

"Om jag är!"

"Tänk då åtminstone på saken. Jag kan inte ta din vägran på allvar. Ring mig när det passar."

Jag var omtumlad och upprörd. Jag visste inte vad jag skulle tro. Jag visste blott att Josef hade rätt och att han hade mig mellan sina fingrar. Och jag kunde ingenting göra utan honom. Hans makt var förfärlig men ofrånkomlig.

Jag bröt upp brådstörtat och under stor förvirring. Och det enda jag kunde göra var att hoppas på hans eventuella nåd i framtiden.

50. Människans utsikter

Jag – detta ord är det hemskaste i världshistorien.

Inför detta ord är all världen en grushög
och hela vår mänsklighet bara insekter.

Inför detta ord är historien värdelös
och religionen och till och med Gud

bara ord utan mening;

ty när detta hemska ord "jag" bliver uttalat
ryms i det ordet all framtid och hela vårt nu.

I det ordet blir hela historien avgjord,
för inför det ordet förbleknar allt annat.

Och hur är det då om vi bortser från "jag"?

Om vi utsuddar "jag" i fullkomlig självutplåning
så blir det människan som blir helt värdelös.

Då är ej mer individen en faktor att räkna med,
hela hans auktoritet är blott till för att störtas,

då är ingen människa mer än en annan,

då är inget hållbart, då måste man tvivla på allt,

då är människan förlorad i världsalltet, i mänskligheten,
i den allting uppslukande politiken och världens historia,

då är ingen något mot samhället, endast partiet
och det kollektiva och allmänna bästa är gångbart,

och allt individuellt initiativ måste kvävas.

Det är de två alternativen som människan har:

om hon ej väljer hädande omänskligt övermod
återstår blott en självdestruktiv orättvis from självtutplåning.
Det finns dock ett tredje mer ovanligt alternativ,
och det är självhängivelsen åt Gud, naturen och drömmarna,
men detta alternativ är ej alla förunnat att finna.
Det är även hängivelsen åt den känsliga kärleken,
som alla väl måste stifta bekantskap med
någon gång under sitt liv och i någon form;
men endast få lyckas nå
den konstanta hängivelsen
åt det som ej är förnuftigt
och icke påtagligt men dock så gudomligt.
Ej alla är djärva nog att våga
ge sig förlorad i känslorna.
Och den är sällsamt unik
som har kraft att det göra med
någon övertygande konsekvens.

51. Fadern in spe

Mitt i första ring skildes våra smått ödesbetonade vägar.
Hon klarade ej den naturvetenskapliga strikthetens väg
och blev mer humanistisk i stället och läste sig till psykolog.
En långt äldre man blev hennes första man.
Han var en alkoholist, och hon gav sitt liv för honom
för att med sin starka kärlek försöka besegra hans laster.
Det slutade olyckligt, men hon fick sin kära dotter med honom
och räddade henne och sig ur hans livs ruin genom en skilsmässa.
Mera jämnårig var då hennes andra man,
en socialist, som uppfostrade henne till kollektivt liv.
Hon fick sin son med honom men nog av hans kärlek.
Så fann hon sin trygghets hamn i tredje mannen,
den gråhåriga, som hon lever med för tredje året nu
och som jag icke vill inkräkta i hennes lycka hos.
Men innerst inne vet jag att hon fick båda barnen med mig.
Aldrig glömde hon mig, alltid tänkte hon åter på mig
när hon idkade samlag, och jag känner ansvar för barnen
fastän jag ej är deras köttslige far.
Hur kan sådant förklaras?
Jag omfattar ömt hennes tredje man som henne själv
och kan ej känna alls någon svartsjuka mot honom.
Tvärtom vill jag icke störa och bry deras lycka.
Min lycka är nog: att jag vet att hon älskar mig mest,
att jag är hennes båda barns andlige far,
och att jag älskar henne.

52. Blygheten

Du var min pubertets stora och intensiva förälskelse.
Du endast någonsin var jag fullt hågad att offra mig själv för.
På fullaste allvar funderade jag på att överge allt,

både livskall, karriär och mig själv
för att blott älska dig och ge dig allt,
min oskuld, min själ och allt vad min personlighet var.
Men vi fick aldrig chansen, ty ödet drog bort mig från dig.
Dock var det året, året med dig, mitt livs mest intensiva.
Så sökte jag mig till dig åter precis fem år senare.
Jag visste ingenting om dig men anade,
när du ej gav något gensvar, att du hade gift dig.
För den sakens skull resignerade jag än en gång ifrån dig.
Föga anade jag att din man var en alkoholist
som du gift dig med blott för att frälsa den arme.
Men det året även var ett av mitt livs intensivaste.
Vi stötte åter ihop på en julmarknad några år senare.
Du var då ensam men hade en dotter i barnvagn
och lystrade till ett nytt efternamn, som var så fint
som adressen du bodde på, att jag ej nämdes att någonsin
störa din familjelycka. Men aldrig så anade jag
att ditt äktenskap hängde i yttersta tråden
och att du strax ämnade att rymma fältet
för att tyst försvinna i katolicismen och Spanien.
Vi träffades åter ett par-tre år senare.
Du hade då ädelt Stockholmspråk
och var i din gamla stad blott på tillfälligt gästspel.
Du bodde då i Ornässtugan och var katolik.
Ornässtugan? Jag trodde du bodde i någon slottsliknande villa
och var bliven någon sorts herrgårdsfru.
Ofta när jag var i Stockholm så sökte jag stället
som dock icke lät sig upptäckas,
och aldrig så anade jag att det var ett genuint
socialistkollektiv där du levde som sambo.
Och när jag nu åter fick se dig på Mosters kafé
med en gråhårig man, kunde jag aldrig tänka mig
att han var din egen senaste tredje och redan
tre år gamle man. På sin höjd en beskyddare,
tänkte jag, och drog mig bara för det att
besvara er samvaro. Hade jag vetat
att han var din man hade jag aldrig ens
vågat störa er genom en endaste blick.
Är jag blyg? Ja, för den sanna kärleken
är jag av vördnad den blygaste i denna värld.

Kärleken är underbar i begynnelsen, ohållbar i längden, bitter vid slutet och därefter evig.

Man åtrår blott det ouppnåeliga.

Ingenting får en att längta efter sällskap så mycket som ensamheten, och ingen får en att längta så mycket efter ensamhet som sällskap.

En människa är god bara som barn. Ju äldre hon blir, desto mera fördärvad och ond blir hon. Därför är man bättre ju yngre man dör.

53. Ett skolexempel på kärleksmoral

Ack, varför dök du åter upp i mitt liv?
Varför fick jag ej känna mig lycklig och fri
med de omkomplicerade prostituerade fnasken?
Nu har jag ej knullat på två långa veckor
av trohet till dig, och ej heller har jag vågat knarka,
och ändå så vet jag ej om jag skall få dig.
Du lever med en mycket äldre man
som du ej ens vågar avslöja namnet på för mig,
du vill både ha mig och ha honom kvar,
och ej heller vet jag hur du står i förhållande till dina barn:
lever de i ditt hem eller hos deras olika fäder?
Tre år gammalt är ditt förhållande med den gråhårige,
och ändå har ni ej barn. Det kan ej vara lyckligt.
Och ej vill jag blanda mig i ert förhållande,
trampa in i ert privatliv och vålla er olycka
med att riskera att du kanske både förlorar
din åldring till sambo och din ungdoms varmaste älskare.
Jag vill ej störa er med att riskera att ställa
det ringaste anspråk på dig. Var du fri såsom jag,
älska fritt din gråhårige gubbe som jag älskar mina
osaliga horor och hänger mig åt LSD-storhetsvansinnet.
Så kanske vi två blir lyckligast, om vi går in för
att icke riskera att fresta varandra.
Så mötas vi aldrig, så älskar vi aldrig,
så får aldrig vi två varandra,
fastän vi är brunstigast av alla älskare.

54. Apologia

Tjugosex dagar förmådde jag uthärda –
en vecka hade jag kvar av min bot,
endast fyra av fem veckor orkade jag
vara utan min liderlighet.
Sedan föll jag på nytt – LSD, hasch och horor
och praktfulla orgier i överflöd
så som jag alltid har levat normalt.
Jag var sålunda dig icke värdig,
fastän du var sambo och hade två barn
med två tidigare kavaljerer.
Men jag måste dock få försvara mig.
Det är bara kärlek det handlar om,
och denna kärlek får icke förbjudas.
De prostituerade lever allenast för kärlek.
Porrklubbarna lever allenast för kärlek.
Aids-spridarna lever allenast för kärlek.
Skall de ej få ha rätt att älska så länge de lever?
Är icke de horor som går utanför Göteborgs skattedral
och som vet att de kan sprida Aids, – och om de icke har det
ock får det, när de fiskar torskar, för att kunna

få råd till skatten, – mer heliga och respektabla
 än deras utsugare innanför taxeringsverket?
 Är icke de stackars Aids-drabbade,
 som tvångsintages och tvångsvårdas för att de älskat,
 mer människor än de som tvångsvårdar dem,
 sticker nålar i dem och förvandlar dem gradvis till
 sjukhuspaket så att de sakta dör?
 Ja, jag till och med måste försvara de unga oskyldiga vackra
 och knarkande ungdomar, som blir till brottslingar,
 tjuvar och mördare genom det socialistiska samhällets
 omvårdnad, omsorg och engagemang för dem,
 som ingenting annat är än helt avkristnad sterilitet.
 Ingen älskar dem. Hur kan man då vänta sig av dem
 någon den ringaste kärlek? Förvisso är det rätt och riktigt
 att de strängt blir dömda och att deras liv blir förstörda;
 men ändå blir dessa, som mördat en oskyldig taxichaufför,
 och som endast är sjutton år gamla, med tiden
 långt mognare, klokare och mera mänskliga människor
 än de som glömde att uppfostra dem
 och som aldrig bjöd dem på ett alternativ
 till den vanliga andliga odling som televisionens
 fördummande skvalunderhållning av lägsta klass är.
 Vem är ansvarig för dessa knarkande mördare?
 Alla de människor som aldrig tog ansvaret för dem.
 Ja, till och med måste jag även försvara
 de gossar på högstadiet som går till bögklubbar
 och där tas vänligt om hand och blir
 prostituerade gossar med generös tillgång
 på knark under arbetet och under hotet av Aids.
 Men de gör det ändå, ty de får ändå älska.
 Den skola de lämnar, det samhälle
 som de så småningom blir parasiter på,
 deras föräldrar som skiter i vart de tar vägen,
 det samhälle som låter bögklubbarna hålla på,
 kan ej ge dessa prostituerade barn någon kärlek,
 och all denna kärlek, som de aldrig fick
 var den borde ha funnits, kan bögarna ge dem.
 Aids är den mest heliga av alla sjukdomar,
 ty alla de som har fått den har fått den emedan
 de endast har vågat att älska och det outsägligt.

Den starkaste odlaren av stoltheten är förödmjukelsen.

Han var ganska lång och mörk. Hans hållning var något lutad men inte böjd. Han var anspråkslös och mild i sitt sätt att vara. Han var mager men inte spinkig. Han stod vid en flipper-maskin och spelade tillsammans med tre andra när jag och min kollega, som båda var civilklädda, kom in på kaféet. Vi visste att han skulle vara där. Ett ögonvittne hade känt igen honom.

Han var glättig till humöret på grund av flipper-spelets underhållande karaktär, och det var nästan omöjligt att tro honom om mord. Hans medspelare var typiska original från samma alltför rivningsdrabbade stadsdel: en gammal utbränd narkomanveteran, en mycket ung och mycket långhårig man, och en astrolog, som var

den lugnaste och normalaste av dem. Vi lät dem spela spelet till slut. Vår man vann över de tre andra.

När spelet var slut gick vi fram till den misstänkte. "Ursäkta oss," sade min kollega, "men ni måste tyvärr följa med oss till polisstationen."

Han sade inte ett ord och följde genast med oss. "Vad har han gjort?" frågade mig astrologen. Jag sade kort: "Han har blivit igenkänd som en av dem som var med vid mordet i Rosenlund i förrgår natt."

Då frågade vår man plötsligt: "Är jag misstänkt för det mordet?" I samma stund visste jag att han var oskyldig men kanske desto mera skyldig till en hel del annat.

"Vi vill bara i lugn och ro ställa er några frågor på stationen," sade min kollega. "Om ni är oskyldig har ni ingenting att frukta."

Han följde lydigt med. Under förhöret var han hela tiden ytterst lugn och avmått. Han svarade på våra frågor, men hans vittnesmål var minst sagt luddigt. Han hade varit vittne till mordet, medgav han, men han hade inte deltagit i det. Men när vi bad honom beskriva hur det hade gått till var hans vittnesmål oklart.

Enligt honom stämde historien med de andra vittnenas till en början. Det var riktigt att de två ynglingarna suttit vid kanalen och vislat på ett par flickor som uppenbarat sig på andra sidan. De något berusade ynglingarna hade slungat glåpord till dem i den meningen att de var fnask. Men tyvärr så var de inte det. De tre "fnasken" kom över bron till kajen och visade sig vara tre mycket långhåriga ynglingar.

"Vad menar ni med att provocera oss?" frågade en av de långhåriga. "Är ni homofiler?"

Den ena av provokatörerna insåg att de gjort en dumhet, men den andre drev gycklet vidare: "Vi är inte homofiler, men ni måste väl vara det. Varför har ni annars så långt hår? Gå och klipp er så ni slipper ha män visslande efter er."

Då drog en av de långhåriga kniv, och det var här som vårt vittne kom in i bilden. Han menade att han hade försökt avstyra bråket. "Stick kniven tillbaka i skidan, Putte," hade han sagt.

"Vill du också ha dig ett stick, din jävla torsk?" sade Putte.

"Lägg dig inte i," sade en av Puttes långhåriga kamrater till vår man. "Dessa gröngölingar måste lära sig att inte reta upp lejon i onödan."

"Det är jag säker på att de inte gör igen," genmälte vårt vittne.

Men hans fredsmäklari kunde inte avstyra våldet. Medan Putte ännu höll kniven blottad och munhöggs med vårt vittne flög den mest provokative på honom och försökte avvärja honom. Putte svarade blixtnabbt med att skära honom svårt i handleden. "Kom an, din jävla morsgris," sade Putte.

"Spring efter hjälp," sade den skurne till sin försiktigare kompis, och denne sprang. Sedan blir vad som skedde oklart. Enligt denne kompis förhöll sig vårt vittne passivt medan Putte högg ihjäl den som retat honom.

"Förhöll ni er passiv medan Anders mördades?" frågade vi honom.

"Jag kunde inte hindra mordet."

"Ändå säger ni att ni försökte. Kunde inte ni, Anders och Anders' kompis tillsammans ha kunnat klara av de långhåriga? Eller var ni rädda för dem?"

"Bara Putte hade kniv."

"Ännu större skäl till bättre försvarsvilja. Kunde inte ni tre ha klarat av Putte? Och kunde inte du, som var äldst i sällskapet, ha givit Putte exempelvis en knockout? Eller har du något intresse av att skydda honom? Vem var för resten denne långhåriga Putte? Ingen känner honom eller hans två kompisar. Men du tycks ha känt honom. Vem var han?"

"Jag vet inte."

"Han sade att du var en torsk. Är du en torsk?"

"Ja."

"Det förklarar din närvaro vid Rosenlund. Men du blandade dig i saken utan att avstyra den. Varför?"

"Jag ville hindra en dårskap."

"Hade de tre långhåriga med knark att göra? Har du köpt knark av dem? Har du sålt knark till dem? Är du narkoman? Har du knarkat?"

"Jag kan inte förneka att jag provat på det."

"Och de tre långhåriga?"

"Dem känner jag inte."

"Men du kände Putte."

"Bara flyktigt."

"Från vilket sammanhang?"

"Jag minns inte."

Sedan blev hans vittnesmål ständigt allt diffusare. Det var tydligt att han dolde något, men vi fick inte fram vad. Även om han tydligen var med vid mordets begående hade vi dock ingen anledning att misstänka honom som delaktig i det. Vi lät honom gå men bad honom uppge sin adress och telefon så att vi kunde hålla kontakt med honom. Då avslöjade han att han inte hade någon fast adress eller telefonnummer.

"Hur kan vi nå er då?"

"Poste restante."

"Det går inte. Har ni ingen god vän som ni sover hos ibland?"

Då uppgav han namnet och adressen till en dam. Därefter lät vi honom gå.

När vi sedan tog reda på vem denna dam var visade det sig att hon var känd såsom prostituerad sprutnarkoman.

55. Barndomen

Gyllenrött konstruktiv var du, min älskade barndom,
min evigt välsignade och bittert saknade heliga barndom,
i den mest välgörande vackra av alla miljöer,
du älskade villastad med dina lummiga lunder
och fria jungfruliga ängar och skogar och berg.
Du var konstruktiv, min goda barndom,
så glödande röd i sin kärlek och skönhet
tills livet blev svart av passion, tragedi, fanatism
och helt onödig dårskap och olycka.
Vad är kultur? Det är det som är konstruktivt,
vackert, behagligt och positivt skapande,
det är den skapande driften hos människan,
i motsats till hennes svarta destruktivitet.
Var blott röd, mänska, så länge du än får leva,
och bli aldrig svart av tillfredsställelse över din
destruktiva och sexuella fåfänga, din dårskaps hat,
fanatism, egoism, egenkärlek och blindhet,
av din lättjas ensidighet eller av dina köttsliga lustar,
din åtrå, aptit eller lystnad.
Var röd endast, älska för evigt så länge du lever
men utan att någonsin kränka och skända;
ty så endast slipper du ångra ditt liv,
och så endast är människans liv värt att leva.

Ingens sällskap är någonsin så påfrestande som ens eget.

Den som inte kan orka med att vara förtvivlad är mera död än levande som människa. Om man inte tål mörker är man inte värdig ljuset.

Det var min assistent, som, när han fick höra om det mystiska vittnet till mordet i Rosenlund, sade: "Ni har just låtit mördaren till två prostituerade rinna genom era händer."

"Vad menar du?"

"Josef K. är ju berömd för sina intima förbindelser med prostituerade narkomaner med Aids, som han sedan mördar av barmhärtighet."

Blixten slog ner i min kriminalhjärna.

Vi kontaktade genast horan vars adress vårt vittne uppgivit. När vi omsider fick tag på henne berättade hon att hon inte sett honom på en månad. "Han är visst i Stockholm nu," sade hon.

Hon var den billigaste hora man kunde tänka sig. Hon var varken söt eller glad. Hon hade till och med koppärr i ansiktet. Hennes sätt var slapt, och det stod genast klart för oss att hon var den sista hora som vår man skulle besöka på nytt.

Även andra luddiga vittnen bekräftade att den efterlyste rest till Stockholm, varför vi med en suck gav upp och kontaktade våra kolleger i huvudstaden.

Resedagbok.

När jag lämnade Göteborg var himmelen svept i ett gyllene dis. Luften stod stilla och var så varm i den smäktande eftermiddagssolen som en modersfamn kan vara. För att locka eventuella myndigheter på villospår styrde jag kursen mot söder och följde kusten med sina om den grekiska arkipelagen påminnande vita karga öar ner förbi Kungsbacka och upp över Fjärås längs med den vackra lugna sjön Lygnern, som är sällsamt stor, oändlig och orörd. Uppe i Sätilla försåg jag mig med ett glas vatten som de oförskämda barinnehavarna ville ha sex kronor för vilket jag vägrade ge dem. Jag hade gärna kissat på golvet för dem som betalning.

Vägen blir vackrast när den smalnar av mot den obefintliga orten Habäck, som består av inte mer än kanske två synliga hus, och blir sedan ständigt vackrare ju närmare Rävlanda man kommer. Priset tas av Bollebygd med en underbar utförlöpa i aftonsolen, som man riktigt kunde njuta av. Min gamla rostiga militärscykel skötte sig utmärkt och även mina muskler. Endast mitt vänstra knä gnällde en aning över ansträngningarna.

Strax efter nio på kvällen nåddes de vackra utkanterna av Borås. När det ej fanns plats för mig i härbärgen, närmare bestämt Borås Vandrarhem, fann jag god hjälp hos en pizzariainnehavare utanför staden som visade sig vara från Israel och hette Michel Cohen: amerikanskt namn, fransk moder, israelit och född i Marocko och fast i Borås med svensk hustru. Slutligen fann man härbärge i Hotell City för endast 75 kronor natten men utan lakan. Om resan börjar så här dyrt kan den inte pågå särskilt länge.

Borås största sevärdhet är platsen för den anrika Stadsteater som lömska kommunalgubbar rev en natt medan poliserna slog en ring runt varje telefonkiosk så att ingen av teaterns försvarare skulle kunna tillkalla förstärkning. Detta sår i varje boråsares hjärta kan aldrig läkas.

Även i Ulricehamn lär man ha rivit Europas äldsta i bruk varande sanatorium av träslottskaraktär trots hårt motstånd från den allmänna opinionen. Så tar man livet av en demokrati: man tvingar den till apati genom våld genom att genomföra den destruktivitet som mest strider mot människors önskingar och det sunda förnuftet.

Det är inte bara Göteborgs arkitektur som man förstör av pur okunnighet parad med maktfullkomlighet.

Efter resans andra dag befinner jag mig i Hjo efter en cykeltur på 17 mil via Jönköping. Vid utfarten från Borås 9.00 söktes det förgäves efter en för cyklar lämplig fortsättning österut på den gamla Boråsvägen. En cykelbaneskyt ledde mig åt fanders norrut ut på grusvägar varifrån jag dock vägrade vända tillbaka. Halsbrytande utförlöpor på lösa stenar avlöste oframkomliga sandgravar tills jag efter en betydande omväg kom ut på den normala vägen med idel farddårar och långtradare. Järnstängslet på båda sidor om vägen som varade långt in i Jönköpings Län var synnerligen onaturligt och trist. Trots förlusten av tid på omvägar nåddes Ulricehamn före 11.00 och Jönköping före 14.00 under brännande solsken som man inte kunde ha kläder på sig i och med motvind dessutom. Uppklättringen för Galtåsen var förödande. Men landskaps-karaktärsskiftningen mellan Västergötland och Småland var intressant: i Småland blir naturen plötsligt mera högtidlig, mindre lummig, kargare och strängare.

Efter en god biff på Ringbaren i Jönköping, var jag tyvärr konstaterade att det gamla fina stationshuset hade rivits och ersatts med ett modernt och helt stillöst, fortsatte jag mot Hjo i förhoppning om att man där skulle kunna ta en båt över till Vadstena. Dess värre går det inte en båt dit förrän i nästa vecka, varför jag måste lägga om hela resan och inställa mig på värre vedermödor. Att jag inte får göra Carl XII:s klassiska resa i stormväder från Hjo till Vadstena nu när ett åskväder nalkas är något av en besvikelse.

Privatbilisterna och motorcyklisterna är värst på vägarna. De ignorerar konsekvent alla fartbegränsningsskyltar varvid motorcyklisterna ibland tar abnorma risker vid omkörningar.

Tyvärr besudlades Hjos underbara idyll med dess utomordentligt sköna Stadspark av samma svarta racerknekar med sina dånande maskiner. Sålunda måste även oasen Hjo undergå förödmjukelsen att för sin idylls och skönhets skull kränkas av självsvald och barbari i form av skinnknuttar med sina livsfarliga helvetesmaskiner och sina vrålande stereoapparater som de ser till att bara spelar den sämsta och skrämigaste tänkbara musik hela natten. Jag kan inte förneka att jag känner ett visst släktskap med dessa alltför fria landsknekar, men jag umgås inte med dem.

Mitt vänstra knä mår inte bra, och trampmekanismen på cykeln slirar ibland, så att man då och då obehagligt överraskas av att trampa i luften. Annars har allt hittills gått bra rent tekniskt, och jag blev trött och sliten i baken först idag på vägen till Hjo.

Däremot är det kris med ekonomin: jag har endast drygt 200 kronor kvar och inga svenska bankböcker.

Efter en mardrömsnatt förstörd av solbrännskador på rygg och lår, hårt snarkande rumskamrat med discodunk och knuttevrål från gatorna mår jag inte alls bra. Det regnar, men jag ämnar ändå fortsätta trots knäskadan.

När jag kom till Karlsborg hade precis båten till Motala gått, varför jag fick fortsätta till Askersund. I Askersund parkerade jag cykeln mitt på torget med väska och regnjacka och kaptensmössa och allt medan jag gick in och åt. Efter maten somnade jag vid bordet, varunder det regnade, och när jag vaknade efter en kvart hade ingen stört mig, och cykeln stod orubbad kvar mitt på torget. När jag återkom till den visade det sig att jag hade glömt att låsa den. Sådant är Askersund: alla hade lämnat mina för mig livsviktiga men för andra futtiga tillhörigheter i fred fastän de stått på torget gratis och cykeln varit tillgänglig för alla.

Kumla gjorde intryck av att vara världens mesta Medelsvenssonstad. Där fanns inte ett gammalt hus och bara en kyrka, som stod helt i utkanten av staden: österifrån såg denna kyrka ut att ligga mitt på landsbygden.

Var vägen delar sig i Lappe vid den undersköna Hjälmaran i två riktningar åt Katrineholm och Eskilstuna ringde jag till den senare orten för att höra om de hade plats på sitt vandrarhem, vilket de inte hade. Av en impuls frågade jag då på ett kafé nedanför vägskälet om det kunde finnas plats för en ensam cyklist under natten i den

lägerliknande anläggningen där. Det visade sig att anläggningen var i kristen-baptistisk regi och att det tillfälligt fanns plats. Jag fick ett helt rum för mig själv med fyra sängar för ett acceptabelt pris, (jag hade endast 125 kronor kvar i reskassan,) och i den underbara kvällssolen kunde jag svalka min illa brända kropp i Hjälmarens salvmjuka vatten. Samtidigt som en klunga lägerdeltagare firade gudstjänst på stranden med psalmsång och levande eld satt det tio meter därifrån ett gäng långhåriga motorcykelknuttar och pratade skit medan flickorna i serveringen lyssnade på rockmusik och lägrets personal lyssnade på inspelad frälsningsmusik: fyra mänskliga dårskaper på en gång och blandade med varandra: naivt fromleri, satanistisk djävulskult, dålig musik representerande det förra och dålig musik representerande det senare. I någon mån kunde jag sympatisera med de långhåriga motorcykelknuttarna, som kanske rentav var kristna, men för den fromlande församlingen på stranden med sina naiva psalmer och sina barnsliga böner kunde jag inte känna någonting alls. På sin höjd kunde jag uppskatta att deras livsföring innebar en påtaglig trygghet för barnen.

Platsen är underbar, sjön hör till de vackraste i Sverige, miljön är ännu bättre än Hjos, och jag kommer att kunna sova gott här i natt efter dagens 16 mil och sålunda kunna samla mig för morgonens spurt in till Stockholm.

Efter en lång och mycket vederkvickande sömn samt utmärkt frukost på denna för familjer, kvinnor och barn så idealiska och paradisiska Hjälmaregården startades färden närmare 10 mot Eskilstina i hällregn, som med alltför få och korta pauser kom att vara ända fram till Strängnäs. Dagen fylldes av motgångar. Den första inträffade vid en korsväg, där en vägskylt visade rakt fram mot Hållsta och en annan till vänster åt Eskilstuna. Eftersom jag skulle till Eskilstuna och i hällregnet inte ville ta fram kartan för att kontrollera Eskilstunaskyltens vederhäftighet vek jag av till vänster. Det skulle jag aldrig ha gjort. Efter några kilometer vid Hjälmaresund visade det sig att jag på grund av den fatala Eskilstunaskylten hade letts vilse på en meningslös omväg. Nog för att Hjälmaresund hade varit vackert, om vädret hade varit bättre.

Eskilstuna blev denna resas skräckupplevelse. Vid ett strandcafé ute på vattnet stod ett ansenligt antal cyklar, och kaféet drällde av cyklister. Kunde jag ha kommit rättare? På min förfrågan om det fanns varm mat fick jag svaret att det fanns ärtsoppa i papperstallrikar för 10:50. Två sådana, mjölk och en kopp kaffe hade varit en idealisk lunch för mig. Men en annan servitris blandade sig i och frågade mig om jag tillhörde den övriga gruppen. Den övriga gruppen visade sig bestå av fredscyklister från Danmark på väg till Västerås. Att jag hade cyklat från Göteborg på en gammal militärcykel hjälpte inte: jag fick inte vara med och måste betala 21 kronor för papperssoppa om jag ville ha den. Sålunda råkade jag för första gången på denna resa ut för den taskiga svenska byråkratins pedantiska formalism som är Sveriges nationalsynd och vars uppgift är att förtränga den mänskliga faktorn. Jag förklarade mig då hellre vilja äta lite bättre för ett hyggligare pris någon annanstans.

Jag hamnade på en till synes normal gatubar var jag intog en pyttipanna. Men där visade det sig att de inte kunde bestå mig någon mjölk. De hade inte mjölk på det stället. Sålunda intogs lunchen utan dryck.

För att dock få något att dricka hamnade jag på Obs! varumarknad var jag köpte mig en yoghurt och sedan med den gick in på Obs! restaurang, var jag tog en kopp kaffe. Restaurangen var billig men förfärlig: allt var i grällaste blågult, personalen var stel och opersonlig, och där satt folk och åt bara för att de inte hade råd att gå någon annanstans. Krampaktigt satt de där med sina nästan färdigtuggade portioner och polerade potatisar med hela servisen av plast och försökte trivas och känna sig hemma, vilket var komplett omöjligt, ty miljön var den onaturligaste tänkbara. Staten tar folks pengar i skatt varpå folket sedan endast har råd att äta ute på sådana plastade ställen medan vackra trivsamma personliga krogar och gästgiverier försvinner. Det är socialism.

Svenska flaggans färger i all ära, men finns det något oaptitligare än en hel restaurang i bara blågult?

Tyvärr var Gästis i den annars fina staden med två majestätiska katedraler stängt för säsongen.

I regnet fortsattes det till Strängnäs, en förtjusande håla, varifrån det inte gick några båtar till Stockholm den dagen. Från Strängnäs till Mariefred hade jag nu rak besvärlig motvind, varför de två milen tog lika lång tid som tre mil tar annars. På den vägen och i Mariefred kom dagens två sista och häftigaste regnskurar.

Även Mariefred var en förtjusande idyll med det grannaste och mest dramatiska av Wasaslotten med sin historia bakom sig om två fångslade konungar, Erik XIV och Gustav IV Adolf, och om landsöversittaren Bo Jonsson Grip, släkten Grips huvudman och största skurk, han som kastade ut Magnus Eriksson den gode.

Vädret blev vackrare, vinden bättre och farten större på gamla vägen mot Södertälje, som genomförs utan landningsuppehåll. I Södertälje börjar Stockholm med de första höghusen i blickfånget efter avskedet från Göteborg. Båda knäna var i ett bedrövtillstånd, men likväl blev farten bättre och bättre. Den sista tian hade gått i Mariefred, och strax före Salem intogs de sista russinerna. Allt jag hade kvar var några mynt, några sötmandlar och några druvsockerpastiller. Efter den sista andhämtningen på en runstensbacke nära Sturehov började den dramatiska inresan till Stockholm.

Tydligt har ingen tänkt sig att någon skulle cykla från Södertälje till Stockholm. Då och då förekom sporadiska cykelvägar som dock alltid ledde åt fanders. Alla vägar till Stockholm ledde upp på den stora sexfiliga autostradan. I det längsta lyckades jag undvika att hamna på den, men vid hotellen Kungs Hatt och Gyllene Ratten var det inte längre möjligt: jag hade inget val längre utan måste upp på den.

Vindhastigheten var god och blåste mig rakt i ryggen. Med bara armar och uppkavlade byxben på en gammal 40-tals militärcykel for jag mitt bland Sveriges tyngsta och mest rasande trafik och höll takten förvånansvärt bra. Några pojkar i en bil skrek till mig: "Så där fort får man inte cykla!" Och förbi mig svävade hela Stockholm på avstånd i den makalösa dramatiska stormskymningen, över vilket man från Essingeleden hade en mera storslagen panoramautsikt än från någon lägre bil på samma körbana. I svindlande hastighet flög man över broar och dök man ner genom tunnlar till Stockholms centrum, som inte är gjort för cyklister, vilket ju Alf Sjöberg av alla bevisade, vars genanta överkörning i egenskap av cyklist omsorgsfullt förtegs inför allmänheten; men den som cyklar väl i Stockholm kör bättre i huvudstaden än någon bilist.

Ankomsten till min moder på Holländargatan inträffade tio minuter i tio, exakt 76 timmar efter uppbrottet från Göteborg.

Tio kronor i mynt har jag kvar i fickan. Alltså har resan gått med tio kronors vinst.

Resans hittills värsta sensation var rumskamraten i Hjo, den berömde snarkaren av Guds nåde, vars timmerstocksdragande gjorde det omöjligt till och med att sova i korridoren utanför. Om det förekommer två snarkare i samma vandrarhem, sätt dem då ensamma i samma rum och ljudisolera dörren!

56. Stockholm

Efter en månad av längtan fick jag ej ens träffa dig.
Din gamle man bad mig ringa på nytt någon halv timme senare
eftersom du måste lägga och stoppa om barnen.
Jag ringde en halv timme senare. Då var du
åtminstone så barmhärtig att du kunde svara personligen.
Ljuv var din röst trots din Stockholmsaccent.
Du är den mjukaste av alla kvinnor jag känt.

En gång när vi var ungdomar gav du mig något
som skulle ha varit en örfil, men den var
den mjukaste örfil jag någonsin mottagit.
Hårdare var då den du gav mig i telefonen:
du hade ej tid för mig, du kunde inte alls träffa mig,
dina barn skulle precis sluta skolan med fester,
och du skulle just ha en diger tentamen.
Men på något sätt är just hindren emellan oss
ägnade att desto mer odla tillgivenheten emellan oss
och göra vänskapen ännu mer intakt.
Ej något beseglade vårt ödes sanna förening så definitivt
som det faktum att du sammanlevde med en gammal gubbe
som du inte kunde helt hjärtlost kassera.
Ditt fjärmande från mig intensifierade
min djupa fromhet för dig, och att vi nu
ej ens alls får träffas förhöjer blott ännu mer
den ömsesidiga ömheten. Ack, denna råkalla stad,
denna känslolöshetens råbarkade huvustad,
den etablerade borgerlighetens förmörkade täckmantel,
den kalla borgerlighet som försöker att kalla sig
socialistisk men är lika avskyvärt borgerlig och etablerad ändå,
Sergels Torgs hemska isande kyla, är inget för kärleken.
Kärleken är Göteborg, var man ej fruktar Aids
och ändå vågar älska med horor och sprutnarkomaner
mitt på öppen gata. Så länge du var göteborgska
så hade du ingenting mot att få träffa
en asocial fredlös som dock kände kärleken
bättre än någon beroende träl i etablissemanget.

57. Min mor

Den ädlaste av alla kvinnor, har jag alltid älskat min mor
mest av alla, för hennes okuvliga storsinthets skull
och för den goda vilja och oomkullrunneliga optimism
som besjälat allt vad hon har gjort, alla som hon har känt,
alla hennes barn och hela hennes heroiska liv.
En son till henne har varit knarkande rockmusiker.
Han har gift sig tre gånger och samtliga gånger
med frånskilda damer med barn, och den senaste
gav honom två barn som redan var födda.
En dotter till henne har just genomdrivit
avslutningen på äktenskap nummer två,
ett som varade i tio år och som gav henne två barn.
Och båda de barnen, min bror och min syster,
bor fjärran i främmande länder var mor ej kan hjälpa dem.
Själv ägnar hon sig åt frivillig och oavlönad socialhjälp:
hon hjälper missbrukare till ett normalt liv
och krigar heroiskt mot samhällets intolerans.
Men den största tyngst vägande sorgen och prövningen för henne
är hennes yngsta son, jag, en helt asocial dåre,
en mördare och narkoman, torsk och brottsling,
som blott lever för livets skummare sidor

och blott lever på andras olycka.
Vad skall det bli av mig? Hur mycket vet hon om mig?
Ingenting. Det är min enda tröst.
Ty om hon visste sanningen
så skulle inte ens hennes,
det starkaste, bästa och mest altruistiska av alla hjärtan,
stå rycken mot sanningens onskas ohyggliga verklighet.

Vi är allesammans bara människor, och alla har vi våra begränsningar och fel, och störst bland alla våra begränsningar och fel är att vi aldrig är fullt medvetna om dem.

Fredagen den 13-e cyklade jag en kilometer omkring i Stockholms centrum och försökte bland annat skaffa närmare information om Ålandsfärjorna från Finlandshuset. Det skulle vara öppet till 16.00 med lunchstängt mellan 12 och 13. När jag var där 11.20 stod det en lapp på dörren som sade: "Kommer strax." Efter att förgäves ha väntat där i en kvart återkom jag sedan 14.40, och då stod där en ny lapp som sade: "Fredagen den 13-e stänger vi 14.30." Så mycket fick jag veta därifrån.

Solskenet och värmen var strålande när jag lämnade Stockholm följande dag 10.00. Efter en blindtur till Lidingö, var ett plakat längst bort förkunnade att vägen till Roslagen var avstängd, befann jag mig åter i Stockholm på Valhallavägen tjugo minuter senare. Trots alla dessa cykelvägar, som bara krånglar till det för den som vill komma någonstans, lyckades jag komma på rätt väg till Åkersberga, var man föll för matstället Frestelsen och intog utom matsäck även kaffe med präktigt wienerbröd. På vägen till Norrtälje överfölls man av gräsliga regnmoln med åska. Under blixters sken nåddes Norrtälje, var jag stannade vid ett vandrarhem som lämpligt dök upp vid vägen. Det skulle inte vara öppet, men jag kunde dock stiga in och ta skydd för ovädret, som sedan inte slutade förrän 19.00. Då hade jag redan intagit middag samt beställt rum och frukost för morgonen.

Knäna är inte bättre än i torsdags. Det högra är nu värre därän än det vänstra. Dagens bästa behållning har varit minnet av gårdagens bio i huvudstaden: Andrzej Wajdas "Danton", en franskproducerad film, där dock de bästa skådespelarna inte var de franska utan de polska, och framför allt den som karakteriserade Robespierre, som egentligen hela filmen handlar om mest, en av världens största skurkar, som genom sin makalöst dubbelbottnade natur utgör ett av de mest fascinerande personlighetsämnen som finns för en god karaktärsskådespelare.

Norrtälje är en lika idealisk och underbart anspråkslös idyll som Askersund. Nattens sömn på resans andra vandrarhem blev emellertid nästan lika dålig som på det första på grund av en ny snarkare i sängen bredvid. Emellertid är det mera välgörande med en aning för litet sömn än en aning för mycket.

Frukost serverades i vandrarhemmet, och det är en mycket positiv sak som jag önskar kunde förekomma i alla vandrarhem, ty det är vid frukostbordet man knyter de flesta kontakterna. Där lär man känna folk helt och hållet utan att egentligen få veta något om dem, vilket är det bästa.

Cykelfärden ut till Grisslehamn gick på rekordtid: 46 kilometer på 115 minuter, fastän jag dessutom stannade och bajsade på vägen i en vänlig restaurang. Den insparade tiden utnyttjades till ett besök hos Albert Engström i dennes tidlösa ateljé vid stranden av Ålands hav.

Vädret var vindstilla men mulet, men solen bröt fram genom diset i samma ögonblick som jag lämnade det rikssvenska fastlandet.

Överfarten från Grisslehamn till Eckerö skedde i fullkomlig dimma, som solen ibland med nöd sken igenom. På det åländska fastlandet bröt den dock fram helt och

belyste färden till Mariehamn på 34 kilometer och 80 minuter. Men i Mariehamn bröt småningom regnet ut och varade till kvällen. Jag kunde ändå inte ta färjan vidare österut förrän till kvällen, så det var till att ha tråkigt och ta det lugnt i regnskydd i Mariehamn så länge.

Det åländska landskapet har genast en annan karaktär än det rikssvenska, och samma förändring märks genast i mentaliteten och landsstämningen. På Åland är naturen flackare och kargare än i det vänligt mysande rosiga Roslagen, och civilisationen på Åland är genast mera anspråkslös och mänskorna mera allvarliga och härdade. Samtidigt träder en friskhet och naturlighet en till mötes som är något nytt: man slipper inte ifrån känslan av att Finland är ett friskare land. Det är en yngre demokrati som kämpat och förblött under båda de världskrig som lämnade Sverige i fred. I Finland är ansträngningen för att leva större, ty här är livets utmaningar större. Man möter större motstånd i livet, därför anstränger man sig mer, och därför blir livet här hälsosammare.

I det stiliga Mariehamn möter en dock civilisationen med breda gator och flotta hus. Över huvud taget är den finländska stilkänslan avgjort högre stående än den svenska. Som en vandrargäst i Norrtälje sade vid frukosten: "För hundra år sedan visste också svenskarna att göra allting vackert, men idag vet de det inte längre." Se på alla Stockholms fasansfulla förorter med sina kyrkor som liknar allt utom kyrkor och med sina moderna mastodontskulpturer som inte liknar någonting. Modern konst i all vanära, den är lika förfärlig och skrotmässig var den än uppträder, men finländarna har kunnat göra sin moderna arkitektur angenäm för ögat. Hur moderna deras kyrkor än är ser man ändå att de är kyrkor som inte försöker gömma sig och som ingen har försökt gömma.

I Mariehamn mötte mig den nedslående uppgiften att den enda färjan österut gick först sent på kvällen och inte längre än till Kökar. Dessutom är mina pengar ånyo slut: jag har 30 mark kvar. Av alla dagar har jag råkat komma till Åland på den sämsta, en söndag, då färjorna går som glesast, och att sitta på Åland på en söndag och vänta på färjor vare sig i regn eller vackert väder, i Mariehamn eller Långnäs, är aldrig roligt.

Ändå tog den sista etappen ut till Långnäs på drygt tre mil endast 75 minuter. Därmed har dagens färd på 11 mil tagit endast 4 timmar.

Av någon anledning trampar jag mera energiskt här borta i Finland.

Överfarten till Kökar i skymningen var överväldigande i sin skönhet. Utom jag förekom endast två andra passagerare, två ynglingar, och vid Överö kom det ytterligare ombord tre tältande fotograferande finska flickor. Ynglingarna kunde ge mig ett övernattningstips, och natten tillbringades på Antons Gäststuga på västsidan inte långt från kyrkan. Så gott och så bekvämt har det inte sovits sedan i Borås, men det kostade lika mycket. Pank som jag var hade dock Kökar en bank som jag kunde besöka måndag morgon under en sight-seeing-tur på ön. Kyrkan och Franciskanerklostret besöktes. I det senare hade en stor och högljudd ladusvalefamilj sitt bo: de flög helt ogenerat in och ut ur 1400-talsklostrets överbyggda kapellbyggnad.

Två norska damer övernattade med mig på pensionatet. Uppehållet på Kökar kostade mig 83 mark eller ungefär en hundralapp i svenska pengar, men det var värt det.

Men med sådana kostnader kan jag inte stanna särskilt länge i Finland.

Liksom igår färjan till Kökar försenades en trekvart på grund av motorkrängel försenades även dagens färja till Korpo en trekvart på grund av för många segelbåtar. Det är skönt att konstatera att det även här liksom i Bohuslän finns fler seglare än motordårar. På grund av förseningen kom man till Korpo först klockan 15, och det plus nordostlig motvind plus ytterligare tre färjor innan man kom till fastlandet plus det obehagliga faktum att man måste cykla nästan ända fram till Åbo för att komma in på

vägen österut gjorde dessa sju mil föga behagliga. Pargas var dock en mycket småtrevlig stad med vacker kyrka och Runebergsminnen, men barbiträdet som gav mig kaffe med köttpirog var nog ganska trött. Och det var inte så konstigt, ty även i hennes bar, liksom tydligen i alla barer i Sverige och Finland, spelades non-stop denna den sämsta tänkbara rockmusik med idel slagverk och hesa skrik, som numera tycks vara allena rådande inom musikvärlden i populistiska sammanhang. Då är det bättre och mildare mot såväl personal som gäster att ha en musiklåda som gästerna själva får välja musik i och sätta på med ett mynt, eller hur?

Orterna längs med vägen från Åbo österut är alla finsktalande. Ett uppehåll gjordes vid en typisk finsk pub med feta fruntimmer, svettiga putmagar och rockmusikungdomar. Kaféet var riktigt sjaskigt, men stämningen var ändå förvånansvärt god. Det var med saknad man lämnade denna trivsamma plats var man inte ägt ett enda ord gemensamt med de trivselidkande stamkunderna, som var ganska skickliga vid sitt utslitna biljardbord.

Även Salo är en helt och hållet finsk stad. Som alla finländska städer har den stil, den är bred och öppen, snygg och tilltalande och har en kyrka på högsta kullen, som sig bör. Jag hamnade på ett urflott kafé med en TV-bildsförstoringsapparat som förvandlade kaféet till en biosalong. Sålunda hamnade man där mitt i högsta Hollywoodsocieteten med miss World och hur många andra superhögdjur som helst. Bartendern där trodde jag kom från England och hade den stora vänligheten att ge mig te och äppelkaka fastän det var efter stängningsdags. Jag måste tyvärr beröva honom hans illusioner med att avslöja den banala sanningen att jag var från Göteborg.

Det fanns ett vandrarhem i Salo, men det låg bakom mig, och jag ville inte vända tillbaka. I stället startade jag mot Ekenäs fastän klockan var halv elva. Det var knappt sex mil dit, och jag emotsåg denna resas första midnattscyckling. Det gick med en rasande fart, för första gången denna dag hade jag ingen motvind längre, och precis vid midnatt passerades landskaps- och länsgränsen till Nyland. I det samma kom de första regndropparna.

Regnet tilltog med mörkret, och nattkörningen blev föga inspirerande. Dessutom var det ytterst få mötande bilister som dämpade sina lyktor fastän de måste ha sett mitt cykelljus. Resan utför i mörkret blev en kapplöpning med regnet och mörkret som båda ständigt blev värre, Bjärnä passerades utan att det märktes, och klockan ett nåddes Ekenäs.

Vid en korvkiosk var försäljarna mycket beredvilliga med att förklara vägen till stadens vandrarhem. En full taxichaufför bjöd mig där på en varm korv med senap och mjölk och hävdade att cyklandet i regn var ingenting eftersom man blev betydligt våtare av att simma.

Vandrarhemmet nåddes halv två. Expeditionen var stängd. En full polsk student som bodde därstädes gav mig några uppmuntrande bevis på välvilja men kunde inte hjälpa mig. Men jag ringde ett reservtelefonnummer, och genast kom värden med bil och ordnade åt mig en hel flygel för natten var jag kunde duscha och husera ensam bäst jag ville, då vandrarhemmet var långt ifrån fullt. Maken till gästfrihet och vänligt mottagande i en stad har jag knappast upplevat.

Jag går nu och lägger mig efter dagens 175 kilometer på 7-8 timmar. Klockan närmar sig tre.

Uppvaknandet skedde i en värld av hällregn. Dessutom var vinden ostlig. Ekenäs förblev dock lika idealiskt för en udda främling som jag, och en massiv frukost intogs vid Kaffehörnan. Efter mycket tvekan togs ett motvilligt och sentimentalt avsked av det alltför intagande och tillgivna Ekenäs i hällregn och motvind.

Efter 16 kilometer nåddes Karis. Tyvärr måste jag undvara Snappertuna och Fagervik på vägen. Tämligen modfälld frågades det en frodig karisiska om hon inte

kände till någon lämplig besvärjelse mot det hopplösa och tröstlösa motvädret, som ju var det sämsta tänkbara. Hon kom med den önskade besvärjelsen: meteorologerna hade lovat samma väder för fem dagar framåt. Alltså var det ingen idé att vänta ut ovädret utan bara att fortsätta.

Som om besvärjelsen haft önskad effekt var det uppehåll ända fram till Ingå, min morfars hemby, där två värmande koppar kaffe intogs hos Inga mitt emot kyrkan. Även Ingå brygga beträddes innan fortsättningen vidtog i åter begynnande hållregn och snart fullkomnad rotblöta.

Ingenting önskades hellre än att vara framme vid målet bortom Borgå till natten. Sedan fick det klarna hur mycket det ville. Att uppnå målet var inte orealistiskt, då man vande sig vid genomsurheten som vid allting annat och inte frös så länge man trampade på, och det var bara 12 mil kvar, men så dök skylten Kyrkslätt upp vid vägen. Där bodde min moders äldsta och bästa vän med ansenlig familj. Antagande att ingen var hemma ringde jag vid framkomsten till Kyrkslätt upp dem ändå varvid svar erhöles jämte instruktioner om rätta vägen fram. Mottagandet blev sedan hjärtligt, och torrt ombyte ställdes till förfogande, vilket jag kunde undvara, då jag hade torrt ombyte själv i sadelväska. Men åtskilligt behövde hängas på tork och hängdes även på tork. Det var bara jag själv som inte direkt behövde komma på torken.

Så tillbringar jag då natten hos goda vänner på Sigfrids gård i Kyrkslätt efter ett telefonsamtal till släktskapet bortom Borgå med meddelandet om att målet var inom räckhåll.

Sålunda blev dagens etapp endast sex mil under 3-4 timmar men i motvind och obönhörligt hållregn.

Till i morgon har de lovat något färre regnskurar.

Morgonen förlöpte lugnt i goda vänners hägn till ackompanjering av ständigt varandra åtföljande regnskurar. Här på Sigfrids har jag fått veta att jag i Ekenäs gick miste om en unik utställning av Helena Schjerfbeck's konst: ingen talade om det för mig i Ekenäs.

Starten skedde från Sigfrids en kvart i tolv i tillfälligt uppehållsväder, som sedan ständigt uppklarnade mer och mer. Liksom vid infarten till Stockholm fann jag ej heller vid infarten västerifrån till Helsingfors någon lämplig cykelbana varför jag i stället konkurrerade ut bilarna på motorvägen. När jag blev påtutad andra gången lämnade jag motorvägen för att söka en mindre väg till höger men kom då bara till havets strand: det fanns alltså ej heller här något alternativ. Alltså höll jag på motorvägen i stället nästan lika hög fart som bilarna och som vid infarten till Stockholm trots att jag här hade motvind. Vid ankomsten till huvudstaden efter 3_ mil från Sigfrids var klockan 13.05, och vädret var strålande.

I många år hade jag hört talas om Ekbergs gamla konditori vid Bulevarden och skumpade nu äntligen dit över denna gatas kullerstenar för att njuta av stället i fråga, som gamla helsingforsare brukade gå till. Jag tog med mig min flaska vatten, mitt ägg och mina fyra smörgåsar in utan att ana oråd och utan att tänka på att jag med mitt lurviga skägg, mina lurviga ben och mina lurviga armar kunde väcka anstöt på ett fint konditori. Min tanke var att förbruka min matsäck från Sigfrids och komplettera den med kaffe från Ekbergs. Så förvildad var jag av min vilda cykelresa att jag inte kunde tänka mig att det inte skulle gå.

Efter en stund kom det en servitris fram till mig som tydligt hade finska till modersmål. Hon var småfet, blonderad och kraftigt läppstiftad och bad mig gå därifrån eftersom jag hade kommit för att äta min egen mat. Jag förklarade då att jag gärna ville ha kaffe också. Det fick jag inte. Jag fick bara gå därifrån. Detta var för mig obegripligt. Aldrig förr har jag vägrats servering på något utskänkingsställe. Handfallen slutade jag att äta. (Det hör till saken att jag inte ens i Kyrkslätt hade kommit mig för att se mig i spegeln.)

Efter en stund gick jag fram till disken och bad att få beställa en kopp kaffe. Damen bakom disken var svenska men tydligen påverkad av den feta finskan, ty hon invände: "Bara kaffe?" Sedan tillade hon: "Vi serverar bara vid borden. Ni får vänta tills någon kommer till er."

Jag satte mig ner och väntade och väntade. Jag försökte göra tecken till alla de tre olika servitriserna inklusive min speciella vän, men ingen kom. Ingen ville servera mig.

Situationen var unik. Här var jag, en ursprunglig finlandssvensk i min egen födelsestad i ett renodlat finlandssvenskt konditori och vägrades servering. Var det för tydligt att jag kom direkt från landet? Bredvid mig satt ett ungt finskt par med ett barn. De sade till mig: "Ta bort era smörgåsar och vattenflaskan från bordet, så kanske de serverar er." Jag gjorde så och fortsatte vänta förgäves. Längre bort satt några unga män och intog var sin läckra omelett. Jag hade gärna beställt en sådan omelett och sade det till det unga finska paret. Jag talade inte tyska flytande och kunde inte finska, så vi umgicks på engelska. De åtog sig att medla mellan mig och servitriserna. Vänligt nog steg de upp och gick för att tala med servitriserna som vid disken hade samlats för att överlägga om mitt fall, bekymrade över att jag inte gick utan vidare.

Den unga finska frun kom tillbaka och sade: "Jag är ledsen, men de vägrar helt enkelt att servera er. Ni har ingenting annat att göra än att gå härifrån." Och de bekände att de var upprörda över hur dumt gjort det var av serveringen.

Då stod jag upp och sade till mina finska vänner: "*In that case they will have to miss a customer from abroad,*" tog mina saker och gick därifrån. Det finska paret med barnet kom snart ut efter mig, upprepade sitt beklagande över den dåliga behandlingen av mig och uttryckte sin indignation över saken med orden: "*How stupid of them!*" Jag tackade dem för deras medkänsla, och vi skildes. Jag åt sedermera mina tre återstående smörgåsar, mitt ägg och drack min flaska vatten utan kaffe och omelett på en bänk utanför Uspenskijkatedralen.

Den ovanstående situationen kräver en närmare granskning. Jag har kommit fram till att det hela måste vara ett utslag av den finländska finsk-svenska problematiken. Jag kan inte förklara det på annat sätt. Konditoriet var svenskt och frekventerat av svenskar. Servitriserna måste ha tolkat min lantliga uppenbarelse med smörgåsar och vatten som att jag var en typisk oförskämd finne. Men ingen av de svenska servitriserna hade mage och hjärta att köra ut mig. Endast en fetlagd led finsk käring kunde med att komma fram till mig och på svenska säga att jag inte var önskvärd, förmodligen i tron att jag inte kunde svenska och skulle avskräckas av att man enbart talade svenska där. Antagligen var mitt omedelbara svenska gensvar helt oväntat för henne. Men då hade serveringen redan tagit första steget och kunde inte mera gå tillbaka. Det måste ha varit svårt för dem och särskilt för de andra servitriserna.

I Sverige har jag under denna resa kommit in på utskänkingsställen med matsäck med mig utan att det har berett vare sig mig eller serveringen några som helst problem, och jag har alltid på sådana ställen kompletterat min matsäck med något av vad stället haft att bjuda på. Men den finländska finsk-svenska problematiken kan åstadkomma bergskedjor av krångel för ingenting.

Denna problematik har sin upprinnelse i den väsentliga skillnaden mellan finskt och svenskt kynne. Jag har redan nämnt att endast den helfinska servitrisen kunde med att öppet förolämpa mig som gäst. Den finska naturen är hetsigare, mera obehärskad och mycket mera oberäknelig än den svenska, som är lugnare och gärna tar allting lättare. Jag känner en finsk familj där modern tvingades till äktenskap därigenom att hennes tillkommande våldtagit henne före förlovningen, och precis samma öde drabbade hennes äldsta dotter. I någon mån påverkad av detta öde sade denna samma moder till sin yngsta dotter efter dennas första bröstna förlovning: "Jag har bett till Gud, o du min yngsta dotter, att han skulle döda dig innan du var tjugo år så att du skulle få slippa uppleva manlighetens kränkning av vårt kön!" En moder önskade på fullt allvar

sin egen yngsta dotters död innan hon var tjugo, bara för att hon var kvinna och skulle få slippa uppleva kärleken! Så kan väl endast en finsk moder tänka.

Ty den finska mentaliteten är något hysterisk och obalanserad. Där saknas stabilitet och pålitlighet. Den är *för* ursprunglig och mera arktisk än europeisk. Det märks även på att Finland länge hade den högsta frekvensen i världen på självmord och sinnessjukdom och inte minst på den omåttliga konsumtionen av brännvin och fläsk.

Och hos dessa finnar bor då sex procent svenskar. Finland var en del av Sveriges rike i 650 år, inte som provins utan som 'östra rikshälften', och svenskarna övade efter 1362 aldrig förtryck mot finnarna som ryssarna sedan dess alltför ofta har försökt göra. Tvärtom: svenskarna gav finnarna ett skriftspråk genom reformatorn Mikael Agricola från Pernå på 1500-talet, svenskarna gav finnarna deras integritet genom svensken Johan Vilhelm Snellman, svenskarna drog fram den finska kulturen ur skogarna, tonsatte det finska kynnet i universella kompositioner genom svensken Johan Julius Christian Sibelius och gav Finland dess lag och rätt, civilisation och ordning, som sedan endast ryssarna har försökt kränka. Den finska kulturen hade varit omöjlig om den inte från början stått på svensk grund.

De för hundra år sedan 14 procenten svenskar bebodde då utom det helsvenska Åland även kustlandet utmed Österbotten och kustlandet utmed Nyland. I Åland har svenskheten slagits vakt om genom internationell lagstiftning i Förenta Nationerna 1920. Men i det övriga Finland, och särskilt i Nyland, måste det konstateras att svenskheten har farit illa på grund av många finnars önskan och metodiska strävan efter att rationalisera bort den. Därur har vantrivseln uppstått bland svenskar i Finland och den följdenliga emigrationen.

Den största katastrofen för Finland och dess svenskhet var andra världskriget, denna vanvettiga tvekamp mellan slaver och germaner, som ingendera vann och som oskyldiga folk kom emellan i, som ungrare, balter och finländare. När Sovjetunionen tog Karelen tvangs omkring 400,000 finskspråkiga karelare flytta därifrån västerut. De evakuerades och placerades i stor utsträckning i de svenskspråkiga bygderna i Österbotten och Nyland. Sålunda blev i ett slag bygder som i minst 800 år varit helsvenska plötsligt mera finska än svenska.

För svenskheten tragisk blev även den finska övergången från bondesamhälle till industrisamhälle. Bondekulturen är alltid konstruktiv och outhärlig, medan industrialismen i hela världen på lång sikt kommer att komma mera ont än gott åstad – se bara på miljöförstörelsen. När Finland blev ett industrisamhälle anlades många industrier vid kusterna i hjärtat av svenskbygder, och till dessa industrier flyttade då tiotusentals enspråkigt finskatalande arbetare. Sålunda blev städer som Borgå och Lovisa, var svenskheten alltid varit i majoritet, plötsligt som vilka vanliga finska arbetarstäder som helst. Borgå, Runebergs stad, där den vackraste och renaste finlandssvenskan talas, var en ålderdomlig lärdomsidyll med en utomordentligt känslig småstadsmiljö innan den blev mer en finsk industristad med finska raggare och väskknyckare på gatorna som började göra råder utåt den svenska skärgården när de behövde mera pengar till knark. Svenskbygden är oerhört sårbara i sin anspråkslösa naturliga vänlighet och godtrogenhet, gästfrihet och välvilja, och busar från industrighetton har i kulturområden ingenting att göra. Att se Tove Janssons avlägsna ö i Pellinge skärgård förvandlad till en avskräckande fästning efter ett inbrott i hennes stuga ett år var hjärtskärande. Åland lyckades klokt nog från början slå vakt om sitt, och måtte det lyckas behålla sina speciallagar. Österbotten har den fördelen att det har så nära kontakt med Sverige. I västra Nyland med Ekenäs som intakt jungfru är förhållandena jämförelsevis stabila medan östra Nyland har gått hårt åt. Jag trodde aldrig för 14 år sedan att Borgå och Lovisa så skulle kunna förfinskas till nästan oigenkännlighet och på bara några få år, som har skett efter 1972.

Detta är den finländska finsk-svenska problematiken: finskt överdåd kontra svenskt martyrskap, finsk obetänksamhet som kan verka som översitteri kontra svensk

ömtålighet, finsk brist på behärskning kontra svensk finkänslighet, finnar som gör anspråk på att få äga och förfinska bygder som i alla tider varit ursvenska bara för att de nu ingår i deras land Suomi, kontra svenskar som genom sin minoritet saknar självförtroende och inte har något bakom ryggen och känner sig som främlingar i sitt eget land, finska medel-Sisunens i överväldigande majoritet kontra svenska outsiders i krympande minoritet, och så vidare.

Det är ett oändligt ämne, och dess traumatiska tragik går tillbaka inte bara till andra världskriget utan till alla de föregående krigen från ryskt håll, främst 1809 och Stora Ofreden under Carl XII.

Att komma ut från Helsingfors österut med cykel var en fullkomlig omöjlighet, då det visade sig vara förbjudet att cykla på alla större utfartsvägar. Dessutom ledde som vanligt alla specialkonstruerade cykelvägar alldeles åt fanders. Kom man på höger sida om landsvägen dirigerades man av skyltarna ner till stranden och Sandhamn, och kom man till vänster om Borgåvägen dirigerades man mot Lahtis. Först omkring 15.40 kom man äntligen ut på gamla Borgåvägen, väg 170, vid Vanda och Botbyhöjd 15 kilometer utanför staden, och man kunde fortsätta med bättre fart och mod.

Ju längre österut man kommer, desto starkare blir vemodet och innerligheten. Den finländska naturen är inte vackrare än den svenska, men den är vildare, den är mera poetisk, och den sjunger mera, och detta intryck blir starkare ju längre österut man kommer. Borgå är inte någon glad Grinzingidyll, utan här är vemodet och allvaret i högsta grad förhärskande. I denna Runebergs stad kom Fänrik Ståls vilt romantiska men vackra och vemodiga sägner till, och här föddes och utvecklades den ödesmättade Kung Fjalar. Härifrån kom även Eugen Schauman, som ensam på eget initiativ sköt Bobrikov, den värsta ryska förtryckaren i Finlands historia, varefter han som bot för detta berättigade politiska mord även sköt sig själv. Borgå är endast 100 år yngre än Stockholm och tre hundra år äldre än Göteborg. Det är två hundra år äldre än Helsingfors och Finlands äldsta stad efter Åbo. Det gamla Borgå lever ännu i sin tidlöshet medan det moderna finska Borgå redan flagnar och deklinerar i sin ytlighet.

Borgå lämnades klockan 18. Vid passerandet över till Pernå socken började det ånyo regna. Motvind hade jag haft hela dagen.

Den sista milen var grusvägen så dålig och smal att det var svårt att hållas på den. Annars var vägarna och landskapet tysta i det beklämmande vädret. Framkomsten till min morfars och mormors famn ägde rum precis klockan 19.45 efter fyra mil efter Borgå. Fjärden mellan oss och den legendariska president Rytis sommarresidens, mannen som offrade sig för Finland och blev andra världskrigets finska syndabock, låg mörk och grå inför himmelens tunga och ösande skyar. Hemkomsten blev våt men innerlig.

Till Helsingfors var det tre mil och till Borgå fem. Dagens etapp på tolv mil avslutar denna andra fas av cykelresan med dess 47 mil på cykel efter Stockholm. De 60 milen till Stockholm tog drygt tre dygn endast, medan dessa 47 milen på grund av sex längre och kortare, försenade och länge väntade skärgårdsfärjor, tog hela fem dagar (knappt 4_ dygn) i anspråk.

Ekonomiskt har denna cykelresa blivit en katastrof mest på grund av den utdragna restiden och ej så mycket på grund av de oförutsedda övernattningarna på Kökar (83 fmk) och i Borås trevliga City-hotell (95 skr). Dock kan kanske denna frivilliga cykelresa på en antik tungtrampad och enväxlad militärcykel på rekordtid längs alla tänkbara omvägar och avvägar från Göteborg till Lill-Pernåviken på något sätt rent sportsmässigt lägga plåster på Sveriges och Finlands sargade ära efter den sorgliga olympiaden i Los Angeles, var svenskarnas skandalösa fusk endast överträffades av finnarnas, medan det vid tidigare olympiader endast har brukat vara ryssar som fuskat. Men det lär dröja innan vi får uppleva en ny riktig olympiad. I Moskva uteblev amerikanerna, och i Los Angeles uteblev ryssarna. Vår senaste klassiska och alltigenom acceptabla olympiad var

den i Montreal 1976, som även den gick med lika kännbar ekonomisk förlust för Canada som denna cykelresa gjorde för mig.

Det är bättre att dö än att sluta utvecklas.

En människa är aldrig så farlig eller så dum som hon ser ut: det är dumt att frukta henne och farligt att förakta henne.

Helsingfors är liksom alla huvudstäder i Skandinavien utom Köpenhamn en mördande steril stenöken. Fastän jag är född där känner jag mig varje gång jag återkommer dit mera som en främling där än någon annanstans. Visserligen har den ett vackert läge vid havet, visserligen finns där tre magnifika kyrkor, och visserligen är Esplanaderna, Alexandersgatan och Bulevarden trevliga stråk och Sveaborg historiskt intressant, men den är ändå en stressbetonad storstad med alltför modern prägel och utan några parker inne i staden. Vad som gör London och Göteborg till så gröna leende mänskliga orter saknas helt i Helsingfors, som bara är sten, asfalt och betong mest överallt.

Saken blir inte bättre av att staden är så ointernationell. Den är mest bara finsk, det finska språket dominerar här lika mycket som norskan i Oslo, fastän det finns en sjättedel helsingforsare som har svenska till modersmål. Men svenskarna i Finland har ingen egen identitet, de förlorar sig i den finska massan, som med sin "*sisu*" kör alla icke-finnar ner i diket utan att vända sig om och se efter om de kommer upp ur diket igen, vilket de aldrig vågar göra förrän den brutale finnen försvunnit ur sikte, vilket han i Finland aldrig gör. Ty försvinner en bortom vägen dyker det upp en annan från andra hållet, precis som biltrafiken, när man skall gå över en väg. Så länge omänskligheten, dvs. biltrafiken får härska kommer människan aldrig över vägen, dvs. dit han skall.

Återresan inleddes efter en vecka av dagligt regn: efter den rekordheta och -vackra maj kom sommaren helt av sig och har förblivit ostadig sedan dess.

I Borgå intogs en enkel lunch hos Ulrika. Jag hade kommit till kaffet när två goda vänner passerade revy på gatan utanför. Jag skyndade ut och i fatt dem och stod sedan där och pratade med dem i 20 minuter innan vi skildes. När jag återvände till Ulrika stod kaffekoppen kvar orörd, och jag kunde lugnt inmundiga dess återstående innehåll: serveringen hade tagit hänsyn till min utflykt och ej avlägsnat min ensamma kaffekopp.

Vägen till Helsingfors togs via Hindhår, Söderveckoski och Sibbo. Den var en mil längre än den vanliga vägen, men det var värt det: den var mindre trafikerad och vackrare. Men vid annalkandet till Helsingfors vidtog helvetet: så fort man lämnade Lahtisvägen och följde en cykelbaneskyld i stället åkte man genast åt fanders: Helsingfors är även i norr fullt av förorter till vilka breda vackra vägar leder som sedan slutar i hopplösa återvändsgränder. Som utländsk cyklist i Helsingfors får man det outplånliga intrycket att alla skylthänvisningar till cyklister bara satts upp för att till varje pris få bort dem från vägarna, där de ur biltrafikssynpunkt naturligtvis bara är i vägen. Så bort med dem! Ut till skogs med dem bara, för vägarna är till för bilister och inte för cyklister! Effekten av denna politik blir då motsatsen till den avsedda, när cyklisterna då upptäcker, att enda sättet att komma någonstans är att söka sig upp på autostradan.

I Helsingfors anlitas Silja Line som omväxling: tidigare har jag alltid anlitat Viking, som inte bara är billigare utan även trivsammare, medan Silja är större, finare och bekvämare.

Inför återbeträdandet av svensk jord måste erkännas att man erfar en viss lättnad. Finland var mitt hjärtas hemland så länge släktens hem låg i Helsingfors och utgjorde den tryggaste punkten i min tillvaro, men efter dess upplösning har Helsingfors blivit

till en hård och främmande storstad för mig; och för en i Göteborg uppvuxen finlandssvensk som aldrig gått i skola i Finland och aldrig fått lära sig finska måste det allestädes närvarande pladdret på finska i Finland som man ej begriper ett ord av ganska snart gå en på nerverna och medföra vantrivsel, och när till och med ens närmaste talar finska sinsemellan får man det upp i halsen. Det är ju dessutom ett så hårt språk, då det saknar alla mjuka vokaler utom V. Dess språkmelodi måste därför göra ett mycket onyanserat hårt intryck på alla som har ett annat modersmål än finska. De genuina finlandssvenskarna som fäster större avseende vid att vårda sitt modersmål än vid att tala finska blir allt färre, och ändå är det vettigare att lära sig ett språk väl än två språk dåligt, som många gör; och svenska är trots allt det viktigaste språket i Norden.

Samtidigt är dock det största nationalbrott som har begåtts i nordisk historia ett svenskt brott. Det är Sveriges svek mot Finlands svenskar. Det började med Carl XII, som lät Finland ödeläggas av ryssarna och 25% av dess befolkning förgås utan att han rynkade på näsan av harm däröver. Det fortsatte med de ansvariga för förlusten av Finland 1809, som hellre ägnade sig åt palatsrevolutioner och Napoleonflirtanden i Stockholm än åt att beslutsamt försvara det land som varit Sveriges östra rikshälf i 650 år mot en rysk inkräktare som inte nöjde sig med att redan besitta världens största land. Det fortsatte med det fega väggrandet att ge Finland och Gustaf Mannerheim militär hjälp mot samma ryska översittare under andra världskriget. Och det fortsätter än idag i den allmänna rikssvenska uppfattningen att Finland är ett finskt land för enbart finnar där svenskar inte har någonting att göra i egenskap av en otidsenlig överklass, – som om den rikssvenska socialdemokratin inte var en mera besutten och ordentligt fastmyglad överklass än vad som någonsin har förekommit i Finland; där detta lands statsminister deltar i altruistiska kulturevenemang för att till dem bidra med offentlig poesihögläsning. När har en rikssvensk statsminister senast personligen framträtt opolitiskt och oegennyttigt för främjandet av högre kultur? Det är det nog ingen som kommer ihåg.

Jag startade från Stockholm omkring halv 12. Total mulenhet och ett tätt duggregn kombinerat med nordvästlig blåst med ishavskyla gjorde situationen betänkelig. Tidningarna lovade bättre väder. I väntan på detta intogs en lätt lunch i en underbar gammal sylta med flipperspel vid Hornstull. När det tycktes klarna halv två fortsatte jag, men jag bedrog mig: duggregnet endast tätnade, och utanför staden visade sig vinden vara så hård och kall att mina händer, då jag saknade handskar, genast blev förlamade av svidande kyla. Vid Hägersten kunde jag ej fortsätta längre utan tvingades till återtåg.

På kvällen meddelade väderleksrapporten att den högsta temperaturen under dagen varit 12 grader omkring Stockholm.

Klart solsken och värme dagen därpå föranledde ett nytt entusiastiskt försök att lämna Stockholm. Efter en flygande start klockan 10 upptäcktes det snart att jag glömt sadelväska med bland annat denna journal hemma hos min moder. Det upptäcktes vid Slussen, och på grund av detta missöde gick en halv timme förlorad.

Med sadelväska inleddes en ny start halv 11. Jag hade noga studerat Stockholms karta och ämnade ta väg 226 via Tumba och Tullinge till Trosa och sedan vidare via Nyköping och Norrköping till Motala längs Motala ström och sedan via Gränna och Jönköping till Göteborg. Men *hast du mir gesehen!* Följande Götgatan ut mot söder upptäcktes aldrig någon Tumbaindikation med väg 226. Samvetsgrant följde jag cykelbanorna i tålmodig väntan på att den rätta avtagsvägen skulle dyka upp, tusen avtagsvägar uppenbarade sig men aldrig den rätta, och till slut återupplevde jag mardrömmen för jag vet inte hur många gången under denna resa att cykelvägarna

ledde mer och mer åt helvete och in på återvändsgränder och ut på grusstigar som alltid slutade ingenstans om inte i moras. Slutligen stannade jag och frågade om vägen, och det visade sig att jag måste återvända hela vägen tillbaka till Stockholm för att komma rätt. Då blev jag förbannad. Jag befann mig då ute vid den judiska kyrkogården vid Farsta, ett lämpligt ställe att slå till reträtt och ge upp vid.

Det blev droppen. Vid vägverkets hänsynstagande till biltrafiken har biltrafiknätets hänsynstagande till cykeltrafiken reducerats till noll. Det gäller både Sverige och Finland. Underbara autostrador har byggts åt bilisterna så att de kan somna vid ratten på oändliga raksträckor så mycket de vill, medan cyklisterna förbjudits dessa vägar och hänvisats till terrängen. Särskilt runt Helsingfors och Stockholm har man gjort sitt yttersta för att göra det så svårt för cyklister som möjligt att över huvud taget komma någonstans. Endast i Göteborgsregionen är ett vettigt cykelbanenät med framgång genomfört.

Låt cyklisterna cykla på alla vägar, och tvinga bilisterna att ta hänsyn till dem! Åtminstone borde det vara varje regerings sak i hela världen att hårt genomdriva avgasrenartvång för varje bilist samt endast tillåta blyfri bensin, (ett område som japanerna som på så många andra har kommit längst på,) då ingen är värre än bilisterna i att förgifta den luft som mänskligheten måste andas för att överleva.

De tyska skogarna kunde ha räddats – för tio år sedan. Nu först försöker man rädda vad som finns kvar. De svenska skogarna kan ännu räddas. Men om de inte räddas måste hotet om skogsdöd så småningom även komma till Finland, som bara har sina skogar att leva på.

Urled efter min tredje reträtt tillbaka till Stockholm vidtog jag den drastiska åtgärden att lämna in min cykel på tåg vid Centralstationen för 40 kronor och själv sätta mig på ett annat för 218. Hade min kamera varit hel hade jag fortsatt trots allt, ty vilken väg i Sverige är vackrare än den längs Vätterns östra strand? Men denna åtgärd vidtog jag främst som en privat liten protestdemonstration mot bilismens världsförgiftande godtycke, liksom Thor Heyerdahl brände "*Tigris*" som protestdemonstration mot världens politiska vanvett och antipacifism. Aktionen har ingen som helst praktisk betydelse, men kanske att Gud tar upp den i sitt protokoll när ändå ingen annan gör det.

Vädret på lördagen blev ganska snart vedervärdigt igen, och under tågresan regnade det hela vägen från Hallsberg till Göteborg.

På söndag morgon hämtade jag ut min kära gamla cykel på Göteborgs Centralstation. Den har arbetat hårt under 120 långa mil i 50 mils regnväder och motvind utan en enda punktering, utan att ha strejkat en gång och utan att jag ens behövt pumpa den. Denna långa väg har den burit mina 66 kilo plus 9 kilos extra bagage utan att så mycket som gnissla en gång. Är inte en sådan cykel värd en applåd? Förtjänar min Häffaklump inte rentav en medalj för detta oslagbara uthållighetsprov under tolv dagar eller 60 timmars trampning?

Av alla dess etapper var dock den styvaste den i Finland över Kökar från Korpo via Salo till Ekenäs på 175 kilometer från klockan 15 till klockan 01.00. En sådan cykel skulle förtjäna att förgyllas. Men hon får vara glad om hon någon gång befrias från sin rost.

Ett intressant fenomen, om än deprimerande, var alla liken som kantade hela vägen från Göteborg till Pernå. Vem av alla bilister, de skyldiga, ägnar alla överkörda harar, igelkottar, katter, gulsparvar, sädesärlor, orrar, mårdar, rävar och möss och andra djur en tanke? Orren och mården påträffades nära Tiveden. I Finland blev offren mindre:

mest gråsparvar, men inte färre. Det skall till en cyklist för att ens märka alla dessa för evigt obegravda lik, mördade i förbigående för fartens skull.

För att förhindra att älgar korsade vägen hade man i Finland färgglada band utmed vägen, vilket måste vara en mycket billigare och säkert lika effektiv åtgärd som de höga trista oforcerbara järnstaket som kantade vägen mellan Ulricehamn och Jönköping.

Slutligen ber jag att få citera min Morfar från Ingå. Han sade en gång en sak som jag har funnit vara ganska sann. Han karaktäriserade de olika delarna av Norden sålunda:

"Finland är paradiset för pensionärer, Danmark är det för barn, Sverige är ungdomens förlovade land, medan Norge är landet för en riktig man."

Och till det geografiska klassiska Norge och den vilt romantiska natur som karaktäriserar den atlantiska delen av Norden vill jag även räkna Bohuslän med Göteborg.

Post scriptum: Efter blott några dagars cyklande omkring i Göteborg fick jag punktering genom glassplittret efter alla bilolyckor som dagligen äger rum i en normal storstad.

Min cykel stals natten till en onsdag. Den stod väl låst med försäkringsgodkänt lås vid ett cykelställ tillsammans med ett dussin andra mycket finare cyklar, som ej var lika omsorgsfullt låsta. Min var den enda rostiga av dem, den enda trögtrampade, den enda enväxlade och den enda ekonomiskt värdelösa. Ändå stals just den och ingen av de andra som var så mycket finare.

Jag satte upp ett anslag som lovade 100 kronor i hittelön åt tjuven om han kom tillbaka med cykeln. Han kom aldrig tillbaka med cykeln. Tydligt hade han haft öga för denna tunga cykels inre egenskaper och fått sina aningar om dessa bekräftade.

Jag köpte en ny cykel av något äldre modell och med ballongdäck. Den har något mindre hjul och är därför lättare att färdas med i staden men tyngre på längre sträckor.

58. Oskuldens skuld

Hon samlar på män för att låta sig misshandlas av dem.
Den förste, som tog hennes mödom, en vild narkoman,
slog ihjäl henne nästan,
och ändå så levde hon med honom i flera år
tills han lugnat sig, blivit normal, etablerat sig
och blivit god och human.
Då begav hon sig från honom,
övergav honom och lämnade honom i sticket,
för hon hade tröttnat på honom:
han gav henne ej någon mer dramatik.
Hennes senaste man – den hur mångte? –
en drickande rökande oduglig slashes,
gav henne ett barn – icke för att han önskade det,
utan blott för att hårdare trälbinda henne vid honom.
Han är nästan åtta år yngre än hon,
och han misshandlar henne och barnet,
han kallar det "bortskämt" och "hennes barn"
och aldrig sitt barn, som om han ej kände sig som barnets fader.
Hon har redan ett antal gånger bedragit sin supande slarver,
så fort han är borta gör hon vad som helst
för att undvika ensamhet.

Sålunda samlar hon på sig otaliga karlar
som samtliga utnyttjar henne och misshandlar henne,
och hon är för god för att ens kunna köra bort
den mest oduglige av dem, den mest parasitiske,
den mest olämplige, den som hon plågas av mest –
tvärtom håller hon fastare om honom
ju mera han plågar henne.
Jag var hennes första förförare,
fastän jag aldrig tog mödomen från henne.
Jag ensam skändade aldrig den brutalast skändade,
men jag var den som förförde och initierade henne
i kärlekens oro och helvete,
som hon i sexton år bränt sig i alltsedan dess.
Därför bär jag allt ansvar för henne,
jag ensam, och mitt ansvar är därför
tungt och totalt och förkrossande.

Det som icke kan fås med kärlek kan ej heller fås med någonting mindre än kärlek.

Alla människor är självrättfärdiga, men ingen är rättfärdig.

Som nyanställd polis vid Göteborgs poliskår fick jag den stora äran att få delta i jakten på den ökända hormördaren. Vi hade fått åtskilliga rapporter om att han hade synats i staden cyklande på en gammal rostig militärcykel från 40-talet när chefen för vår avdelning slog näven i bordet och sade: "Nej, nu går det för långt! Här cyklar en redan överbevisad mördare omkring i staden framför våra näsor mitt på ljusa dagen, och ingen håvar in honom! Vad är det för ett sätt? Haffa honom genast!"

Plötsligt fick alla stadens poliser eld i baken, och alla gav sig samtidigt ut i staden enkom för att infånga hormördaren. Men han syntes inte längre. Han var försvunnen, och vi trodde nästan att han hade lämnat staden, vilket vår chef grälade på oss för och kallade défaitism och dålig moral, när vi fick säkra bevis för att han verkligen hade lämnat staden.

"Hur har han lämnat staden, och vart har han rest? Har han cyklat till Finland nu igen?" vrålade chefen.

"Enligt säkra källor har mördaren själv sagt att han ämnat cykla till Norge."

"Till Norge? Är han galen? Varför? Har han en moster där också?"

"Därom vet vi intet."

"Fånga honom innan han når Norge! Och det genast!" vrålade chefen så kraftigt så att vi nästan blåstes baklänges ut ur rummet.

Att snoka reda på en cyklist som cyklar på en gammal rostig militärcykel på vägen till Norge kan tyckas böra vara en lätt uppgift för en poliskår med en obegränsad arsenal av bilar utan fartbegränsning till sitt förfogande, men vi tänkte inte genast på att han kunde tänkas använda andra vägar till Norge än E-6-an. Glatt for vi ut på autostradan till Kungälv och tänkte att han strax skulle vara fast, men vi såg inte en enda cyklist på hela autostradan, helt enkelt därför att cyklar inte får förekomma på motorvägar. Det kom vi att tänka på när vi nådde Kungälv.

Vi var fyra stycken poliser i en bil, och vår stridsmoral var på toppnivå: vi tvivlade inte ett ögonblick på att vi skulle få fast den ensamme cyklisten, som alla som såg honom måste observera. Därför stannade vi i Kungälv. Vi var alla fyra helt övertygade om att han måste passera Kungälv på väg norrut, vilken väg norrut från Göteborg han

än hade använt. Och hade han passerat Kungälv så måste någon i Kungälv ha sett honom och fäst sig vid hans otidsenliga cykel.

En av mina kollegor fick en snilleblix. "Varför använder vi inte en helikopter? En sådan kan övervaka alla vägar i Bohuslän."

"Chefen vill att vi tar honom på marken. Han vill inte att vi flyger i luften."

"Det är inte skälet. En helikopter skulle bara varna hormördaren och få honom att gömma sig för oss. Glöm inte, att Bohuslän är stort, och vägarna har många tunnlar. Vi vet ju inte ens vilken väg han kan ha tagit. Han kan ju rentav ha kommit över Kornhamns färja."

Den vägen går väster om Kungälv, och den vägen behöver man inte passera Kungälv för att komma norrut i Bohuslän. Det hade vi inte tänkt på. Men vi hoppades på Kungälv ändå. Huvudsaken var ju att vi gjorde något, och nu var vi ju ändå i Kungälv.

Hela den eftermiddagen gick åt till att göra förfrågningar i Kungälv. Ju mera obefintligt resultatet av våra efterforskningar blev, desto mera ansträngde vi oss för att finkamma hela staden ännu mera noggrant. Vi skickade ut ständiga meddelanden i lokalradion, vi kontaktade alla rektorer i alla skolor och bad dem föra budskapet vidare till alla barn, och sent på kvällen fick vi äntligen napp. En religionslärare hade faktiskt sett vår man och samtalat med honom. Vår instinkt hade varit helt riktig. Vi hade inte lurat oss själva.

Religionsläraren var en ung och trind flintskallig liten man. Han var väl försörjd och hade tre barn.

"Jo, jag träffade faktiskt mannen ni söker med sådan frenesi, men varför efterlyser ni honom?" sade den pussige mannen med de stora barnsliga blå ögonen som vittnade om all oskuld i hela världen.

"Han är en mördare," sade min kollega.

"Ursäkta mig," inföll jag, "men det är inte alldeles säkert. Däremot är han skäligen misstänkt för mord."

"För mord? På vem?"

"På tre prostituerade kvinnor."

"Det förvånar mig verkligen. Det skulle jag aldrig kunna tro om honom. Vi hade inte setts på fem år när han cyklade in här på sin gamla trevliga cykel. Vi sjöng i samma kör på den tiden. Han var den snällaste av alla mina sångarbröder."

"Knarkade han inte ens?"

"Nej, han bara drack. Det gjorde vi alla i den kören. Det hörde till."

"Sade han vart han skulle?"

"Han frågade mig om vägen norrut längs med älven."

"Det går ingen väg norrut längs med älven."

"Det sade jag till honom också."

"Sade han vart han skulle?"

"Jo, han skulle till Svartedalen."

"Svartedalen? Var i Svartedalen?"

"Hur skulle jag kunna veta det?"

"Svartedalen är ju halva södra Bohuslän."

"Dit skulle han i alla fall."

"Och vilken väg visade du honom?"

"Vägen till Trollhättan förbi Romelanda."

"Tog han den vägen?"

"Ja, det tror jag nog."

"Det är bra. Du har lämnat oss en ovärderlig hjälp. Vi var nästan färdiga att ge upp. Vi trodde nästan inte längre på att han skulle cykla till Norge."

"Till Norge? På den cykeln?"

"Ja. Han har cyklat till Finland förut."

"Vad håller ni på med egentligen? Jagar en kyrkorganist som ni tror att inte bara är en mördare utan dessutom att han tänker cykla till Norge på en gammal 20-kilos militärscykel? Jag tror, herrar poliser, att ni är inne på fel spår. Han är ingen mördare, och den cykeln kommer aldrig till Norge."

"Det är det vi är till för att ta reda på och hindra."

"Han har säkert Aids också," sade min kollega. "Vi måste stoppa honom innan han smittar ner hela världen."

"Så ni jagar honom för att ni tror att han har mördat fnask och för att ni misstänker honom för att ha Aids? Har ni inte viktigare saker att göra?"

"Han är säkert knarkare och langare också," envisades min kollega.

"Jag tänker inte önska er lycka till. Jag trodde polisen hade brottslingar att jaga."

"Men han är ju en brottsling."

"Hur vet ni det? Sade ni inte, att han bara var misstänkt?"

"Det räcker. Vi kan säkert skaffa fram bevis, bara vi får fast honom."

"Jag vet bara, att han är världens snällaste människa. Han sysslade på den tiden varken med fruntimmer eller med knark eller något annat i den vägen. Och när han drack tog han aldrig mer än två snapsar och drack nästan bara vin. Han var nästan nykter."

"Sade du att han var kyrkorganist?"

"Ja, det var han då vi sjöng tillsammans för fem år sedan."

"Varför skulle en kyrkorganist gå och mörda prostituerade?"

"Det är det jag undrar också."

"Det är något här som inte stämmer."

"Det är det jag menar."

Och därmed skildes vi från den gode religionsläraren.

När vi rapporterade till chefen samma kväll frågade han argt:

"Har ni fått tag på honom?"

"Vi har fått ett spår."

"Har ni fått tag på honom, sade jag!" skrek han.

"Inte ännu."

"Var är han då?" skrek han.

"Någonstans i Svartedalen."

Chefen fick ett raserianfall.

Att fortsätta jakten i Svartedalen samma natt var otänkbart då där inte fanns en enda väglampa. Vi fick uppskjuta fortsättningen till följande dag.

Följande dag finkammade vi hela Svartedalen. Ingen hade sett vår cyklist. Åter basunerade vi ut våra efterlysningar i radio, och åter fick vi äntligen svar först mot kvällen. Det visade sig att vår cyklist hade druckit kaffe hos ett par som inte var av denna världen.

Lyckligtvis ägde mannen en radio, och det hade förmedlat kontakten med oss. Mannen var mindre alkoholiserad än frun, som svämmade över av fetma och stank sprit på tio meters håll. Henne fick vi inte tala med. Vi slapp det gärna.

Cyklisten hade sökt deras granne som han kände, stannat och druckit kaffe med det alkoholistiska paret, tackat nej till en sup och sedan plötsligt brutit upp när det börjat regna. Jo, han hade haft en gammal militärscykel, men han hade bara frågat efter vägen till Stenungsund, inte till Norge. Alltså var Stenungsund nästa.

Paret var mycket förvånade över att cyklisten var efterlyst för mord. Jag ställde dem frågan om han gjort intryck av att vara kriminell eller känna sig efterlyst eller jagad på något sätt, och då fick jag det förbluffande svaret från damen, som just då behagade komma ut i badkostym och allt med hela sin glänsande fetma praktfullt svettandes och skvalpandes i den varma kvällssolen:

"Han var den friaste man jag har träffat. Han hade absolut ingenting på sitt samvete. Det borde däremot ni ha, som jagar en så oskyldig och trevlig man. Eller hur, Vicke?" frågade hon sin man, som om han bara skulle våga något annat än instämna.

"Om den killen har fixat någon eller haft något fuffens för sig, så har jag mördat Abraham Lincoln," sade Vicke med övertygande allvar.

"Där hör ni," återtog damen. "Vicke har alltid rätt."

Det var ingen mening med att stanna där och argumentera med dem. Vad vi än sade, och hur rätt vi än visste att vi hade, så skulle de aldrig gå med på det. Den saken var klar. Det var ingenting att göra.

Vår rapport till chefen den aftonen lämnade vi via en annan polis, så att vi skulle slippa få höra något svar. Vi meddelade helt kort att vi hade säkra bevis för att han hade sökt sig till Stenungsund och att vi ämnade söka honom där följande dag.

"Varför vill ni inte framföra det till chefen själva?" sade vår budbärare.

"Det får du se när du talar med chefen," sade vi.

Vi finkammade även Stenungsund lika metodiskt som Kungälv och Svartedalen och förlorade därvid en hel dag precis som i de båda föregående ställena, och även i Stenungsund fick vi resultat först mot kvällen. Visserligen hade stationskafeterian sålt en portion köttbullar åt honom och ett par gatuarbetare hade sett honom äta och beundrat hans gamla slitstarka cykel, men ingen hade samtalat med honom eller hört vart han skulle eller varifrån han kom. Ledtråden fick vi från en villa på Stenungsön.

Han hade kommit till villan när ingen var hemma. Han hade suttit på trappan i skydd för en regnskur och efter regnskuren cyklat vidare efter att ha lämnat en lapp i dörren. På den hade han skrivit: "Tack för välkommet regnskydd. Hoppas ni är hemma nästa gång jag kommer förbi. Hälsningar, J. på väg med cykel mot Norge."

Vi frågade villaägarna hur de kände honom.

"Han var här och spelade en kväll på en 75-årsdag. Ingen som var här då glömmer det någonsin, för han spelade så vackert hela kvällen. Visserligen saknade 75-åringen lite Gershwin, Rodgers och Cole Porter och andra populär-musicals, men det var desto mera Schubert och Schumann, Beethoven och Chopin och också egna improvisationer. Jag kände honom från restaurang Valand i Göteborg, var han brukade leka på dagarna ibland för sitt eget nöjes skull på de gamla utslitna flyglarna."

"Var han en skicklig pianist?"

"Det har ingenting med saken att göra!" avbröt mig min kollega. "Vi är ute efter att haffa en brottsling och inte efter att upptäcka talanger."

"En brottsling? Vad har han då gjort?" frågade värden.

"Han är misstänkt för mord."

"Jaså, bara det. Ja, det har han då åtminstone inte begått."

"Vad *har* han gjort då?" passade min kollega genast på.

"Det vet jag inte. Men han har alltid varit förföljd av skattemyndigheterna för att han aldrig har förtjänat någonting, liksom ni tycks jaga honom enbart för att han inte har gjort någonting."

"Det är det varken er eller vår sak att ta reda på vad han har gjort eller inte gjort. Det får lagen ta reda på. Vi vill bara sätta fast honom."

"Ni finner honom aldrig."

Mera fick vi inte veta av honom. Vilka vägar till Norge cyklisten tänkte ta hade han naturligtvis ingen aning om och inte vi heller. Eftersom han kommit till Stenungsön var det dock troligt att han också tänkte sig över Tjörn och Orust och kanske till Lysekil över Fiskebäckskil. Men så mycket tid som vi redan förlorat hade han i så fall högst sannolikt redan hunnit över både Tjörn och Orust och kunde befinna sig var som helst mellan oss och Norge. Inte ens med helikopter skulle man kunna söka honom på någon av öarna, och vägarna dit norrut var så många med alla sina bivägar, att ett eventuellt projekt att blockera dem alla bara skulle väcka löje. Han kunde ju när som helst

försvinna i till exempel en höstack, och inte ens med alla Sveriges radiobilar lönar det sig att leta efter en nål i en höstack. Men vi hade ett spår, och det kunde vi alltid följa.

Vår rapport till chefen den kvällen var vår mest nedslagna hittills. Till vår förvåning fick vi dock ett vänligt svar från honom: "Ni gör ett bra jobb. Tappa bara inte spåret, och fånga honom innan han når Norge, så är jag nöjd." Och vi kunde sova lugnt den natten.

Våra gissningar slog in. Han hade setts cykla mitt på motorkörbanan över Tjörnbröarna (fastän det fanns cykelbana och det var livsfarligt för en cyklist att cykla på de höga broarnas hårt trafikerade smala körbanor,) och han hade också setts på färjan mellan Fiskebäckskil och Lysekil. I Dingle hade han ätit en lunch och somnat i en stol utanför restauranten och sovit så skönt att ingen nänts väcka honom. Varifrån han kom och vart han sedan tagit vägen visste ingen.

Vi sökte honom i Strömstad. Där hade han köpt en film till sin kamera, och hans cykel hade väckt uppmärksamhet vid turistinformationen, där han hade frågat efter något ställe var han kunnat köpa film till sin kamera. Han hade sett ut som en vanlig troskyldig cyklist men varit fattigare klädd än de flesta. Inte heller där visste någon varifrån han kommit eller vart han varit på väg. Både i fotoaffären och på turistinformationen hade man trott att han kommit från Norge och varit på väg söderut.

Det stod nu klart för oss att vi inte skulle lyckas få honom fast i Sverige. För sent kom vi på idén att vi naturligtvis måste ordna en polisblockad vid gränsen. Det var när vi kom på det som vi kom på att han redan säkert måste vara i Norge. Molokna beredde vi oss att återvända till Göteborg och avlägga rapport om nederlaget. Men chefen gav sig inte så lätt.

"Ni har gjort ett bra jobb," sade han, "och jag insisterar på att ni ska fortsätta. Ta av er era uniformer och klä er civila. Jag ska tala med mina kolleger i Oslo. Fortsätt och förfölj honom i Norge. Ni måste få honom fast. Jag upprepar, *ni måste få honom fast*, död eller levande! Vid behov skall den norska polisen samarbeta med er, men jag hoppas, ja, jag vågar lita på att ni klarar honom ensam och *diskret*. Vi vill inte att norska regeringen skall få veta att svenskar jagar en svensk brottsling på norskt område. Det räcker med att några medlemmar av norska poliskåren vet om det. *Men fånga honom!* Jaga honom till Lofoten om det behövs! Det enda som ni får stoppa inför är den ryska gränsen. Hela Göteborg skrattar ut oss för hans skull, och det skrattet ska jag tvinga staden att ta tillbaka! För han är en mördare! Jag vet det! Och det vet ni med. Iväg nu, och se till att något blir gjort."

Och vi tog en normal bil och klädde oss i civila kläder för att förfölja en svensk cyklist in på norskt område. Och norska polisen visste om det och lovade att tåga så länge vi skötte affären diskret.

Vad i all världen gjorde han i Norge? Det undrar jag ännu idag. Ville han verkligen bara titta på fjällen och fjordarna som vanliga turister? Varför envisades han då med att trampa sig fram över dessa fjäll och längs dessa oändliga otaliga fjordar med den tyngsta tänkbara cykel? Dessutom var han handikappad, men det fick vi veta först senare.

Vi fick genast upp spåret vid Svinesund, på norska sidan kom valutaväxlarna ihåg en kultiverad person som växlat pengar hos dem och haft en beundransvärt gammal och stadig cykel. Men det var inte mycket pengar som han växlat. Det var bara fem hundra kronor, som han knappast kunde klara sig länge i Norge med.

Ytterst värdefull information fick vi även från hans sista övernattningsställe i Sverige. Det var en läkares sommarbostad ute på Resö söder om Strömstad. Det visade sig att denne läkare hade känt vår man sedan han var barn. "En mycket snäll och begåvad gosse och genommusikalisk. Han gav mina båda döttrar pianolektioner under tre år. Men han var alltid litet vild av sig. Han har faktiskt en gång paddlat hit i kanot från Göteborg genom oväder, åska och storm och vågade då trotsa Tjurepannan i 17

sekundmeter. Samma dag förliste en båt utanför Orust, men det fick vi veta först efteråt. Jag har hans uppsats om den kanotresan här om ni vill läsa den. Den är mycket intressant."

Vi hade inte hjärta att avslöja för denne läkare varför vi jagade hans döttrars pianolärare. Även han antog att det var för problemet med skattemyndigheterna. Olyckligtvis försade sig min kollega och svarade nej. Då ville läkaren prompt veta varför vi efterlyste cyklisten, och vi blev tvungna att avslöja sanningen.

"Han besitter värdefull information om två mord som har begåtts i Göteborg." Mera fick läkaren inte veta, som tydligen var mycket fäst vid vår mördare.

Han berättade att han kommit cyklande till Resö när de inte var där och att han bara använt huset för övernattnings och sedan passerat vidare. Men de hade talat med honom i telefon och fått veta att han ämnat cykla till Norge. De hade gripits en aning av bestörtning inför sådana storhetsvansinniga planer och avrått från ett sådant projekt, men han hade bara ignorerat alla invändningar. Sin följande natt hade han tänkt tillbringa hos sin brors svärmor i Drammen, och sedan hade han tänkt fortsätta mot Stavanger och Hardanger. Det gav oss ovärderliga ledtrådar till hur vi skulle fortsätta jakten. Vi andades ut av lättnad inför att slippa bekymra oss om Oslo.

Men för att göra vår flyktning rättvisa presenterar vi här skildringen av hans kanotresa en sommar från Göteborg till Resö, som må belysa vår handgångne mans osedvanliga sportsmananda.

"Denna sommarresa var planerad så, att jag skulle paddla hela vägen från Göteborg genom Göta Kanal via Åland till Pernå skärgård i sydöstra Finland. Emellertid blev det inte riktigt som jag hade tänkt mig...."

Loggbok.

Kajaken, efterlängtat sedan två år, anlände till Skandiahammen i Göteborg med Tor Scandinavia från England klockan 16.00 den 28.4. Köpet avslutades inom terminalens tullzon, och farkosten packades av från båtlasset. Leverantörerna från Swima Sport i Stockholm trodde inte sina öron när Josef förkunnade att han ämnade paddla den direkt till Brännö ute i Göteborgs skärgård. Dessutom var det omöjligt att sjösätta den i Skandiahammen, då alla kajer var tre meter höga. Därför fraktade leverantörerna kajaken med utrustning in till staden var ett sjösättningsställe påträffades vid Älvsborgsbrons södra brofäste. Där sjösattes kajaken 18.00 efter diverse stuvningsproblem och paddlades omedelbart ut för älven.

Vädret var idealiskt men motvinden besvärlig liksom den gropiga motsjön. Snart konstaterades det att ett vattentätt plagg hade behövts på överkroppen. Josef hade endast en skjorta samt vindjacka, som snart var genomvåta. Med tillfredsställelse konstaterades dock även att man kunde köra rätt igenom de digraste nordsjövågor utan att en droppe vatten kom in i kajaken.

En flock svanar på 23 fullvuxna medlemmar passerades utan att de lyfte, då den fem meter långa kajaken gled fram som en stor svan själv. Ute vid Galterö vid rundningen av Brännö mellan denna ö och Vinga fyr påträffades talrika fågelflockar och även sällsynta arter som ej tillhörde svensk fauna. Vid skären söder om Galterö kördes det vilse i en återvändsgränd beroende på alltför lågt vattenstånd, varvid mycket tid förlorades. Hamnen inte långt från Brännö brygga vid den stora öns sydspets nåddes exakt 20.30.

Något vatten påfanns då ändå ha trängt in i mittbrunnen trots kapellet, varvid fördelen med de två vattentäta skotten konstaterades.

En värdig jungfrufärd på tio kilometer i besvärlig motvind och motsjö har därmed inlett den engelsk-konstruerade Baidarka-kajaken "Hybris" karriär.

Den andra resan företogs trots dåliga förebud. Ett litet hål i förstävans vattenlinje vållade mycken sorg och oro framför allt genom att anledningen var okänd, (– hade någon på Brännö "lånat" kajaken?) "skäddan" eller kursstabilisatorn fungerade inte längre, och dessutom hade kajaken redan hunnit bli föremål för mycket gräl från fästmöns sida. Trots hård nordvästlig motvind företogs resan till min moders barndomsvän en gammal sjöman på Fotö och tillbaka. Tillbakavägen blev mycket tröttsam då min hjärtligt underhållande värd dock varken bjudit på mat eller dryck.

Följande dag den 7 maj dog min förlovning knall och fall.

Två veckors sjukdom som följd av den uppslagna förlovningen tog hårt på krafterna och omintetgjorde vidare kanotprojekt för en längre tid. Avsikten hade varit att paddla till Finland i juni, men på grund av försvagad hälsa uppsköts denna långfärd till senare. Emellertid företogs den 3 juni en färd till Tistlarna, den bohuslänska arkipelagens yttersta utpost i söder, som sent skall glömmas. Havet låg stilla och vinden knappt svalkade. En kilometer från Tistlarna, denna stora ensliga ö långt ute till havs, gled kajaken in i ett hav av tusentals fåglar som vilade på vattnet. När en sedan lyfte och alla de andra tusen varelserna följde exemplet lät det som ett tropiskt slagregn då 2000 vingar samtidigt klapprade mot vattnet. En stackars ejder var så fet och tung att den aldrig fick luft under vingarna. Två tumlare uppenbarade sig även två gånger i majestätisk sävlighet.

På återvägen från Tistlarna gjorde sig hungern påmind, och på grund av trötthet måste ett besök i Hjuvik på Hisingens västspets vänta till en annan dag.

Till pingsten reste jag konventionellt till Finland och återhämtade där krafterna fram till och med Midsommar.

Vid återkomsten till Göteborg den 26.6 var vädret tämligen avskräckande, varför jag i stället för till havs for inåt landet till Svartedalen på två dagar. Men den 29-e for jag åter till Brännö för att den 30-e lägga ut i mulet väder med nordvästlig vind. Efter knappt två timmar uppnåddes Hjuvik där drygt två timmar tillbringades i en god väns och hans faders goda sällskap på denna sällsynt vackra plats med utsikt såväl ända upp till Marstrand i norr som ner till Tistlarna i söder. Efter god lunch fortsattes färden norrut den yttre farleden sydväst om Klåverön och in till Marstrand i präktig havsdyning. Kvällsfärden i gyllene solnedgång var magnifik, och tyvärr är det de vackraste bilderna man aldrig kan fotografera. Marstrand nåddes 21.30 efter en dagsetapp på 17-18 sjömil som man kan ha anledning att vara stolt över.

Natten tillbringades i sovsäck på Båtellet utan överenskommelse med personalen i ett bullrigt lördagsaftonsfirande Marstrand som inte lät en få vare sig någon särskilt god eller längre sömn. Varm korb på kvällen samt frukost på Bergs konditori betingade ett pris av 44:50. Om det blir en daglig utgift kan resan inte pågå särskilt länge.

Även har jag hört, att kanoter ej får gå genom slussar uppåt, utan att kanoter då i stället måste bäras förbi dem. Min kanot kan ej bäras utan hjälp, och om den dessutom vid varje sluss måste packas ur och packas ner på nytt blir mödan avsevärd. Dessutom betingar beträdande av kanalen från Lilla Edet till Slätbaken ett pris av 730 kronor enligt officiell taxa. Dessa oväntade uppgifter ställer hela min planerade resa genom Göta Kanal betänkligt på kant.

Jag har ringt mina goda vänner i Lökeberg som inte var hemma. Jag planerar ändå paddla in till dem i Lökebergs Kile, viken som skär djupt in i fastlandet innanför den höga Brattön eller Blåkullen.

Gårdagens underbara aftonfärd från Rörö runt Klåverön till Marstrand var bara den en tillräckligt stor upplevelse för att denna sommar skulle vara räddad. Och att som ensam kanot komma inpaddlandes inför hela Marstrands hamn med 500 mer eller

mindre motordrivna vidunder förankrade i stum beundran igår kväll var något av en triumf.

På morgonen fann jag äntligen någon personal på Båtellet som jag kunde göra upp med: de lät mig komma billigt undan på villkor att jag inte olovandes smög mig in och tjuvövernattade en gång till. Att jag kunnat göra så var deras eget fel då de lämnat huset helt utan tillsyn en lördagsafton.

Vägen ut från Marstrand togs genom det smala sydöstra sundet. Vinden var mild och vädret gott till en början, men vinden friskade i och visade sig vara sydostlig. Färden in till Lökeberg förlöpte utan intermezzon, och vid ankomsten till Lökeberg visade sig familjen Särnmark vara hemma, vilket jag aldrig hade trott. De hade anlänt en kvart tidigare. Efter stadig lunch med fläskkotletter och bernaisesås företogs en kortare färd av och an till Brattön. (Färden Marstrand-Lökeberg, sju sjömil, tog 2_ timme, två timmar tillbringades i land för bland annat bestigning av Lökeberget, och 15.30 inleddes Brattöexpeditionen.) Vinden hade då svängt om till en frisk sydväst, och kampen i motvinden var svår. Brattön med dess 131 meter över havet bestegs, utsikten från toppen har av sakkunniga bedömts som förnämre än utsikten från Sockertoppen i Rio de Janeiro, och när återfärden anträdde inträffade katastrofen. För första gången stjalpte jag med kanoten, då sjön var hög och svår vid starten från stranden, varvid allt dess innanmäte inklusive kamera och papperssjökort vattenskadades. På dåligt humör företogs återfärden till Lökeberg.

Kapsejsningen innebar ett skott i vattenlinjen för min och Baidarkakajakens säkerhet. Hur kan jag fortsätta med bibehållen värdighet och självförtroende och kunna fortsätta lita på den alltför ostadiga kajaken?

Baidarkakajaken har uppvisat påfallande brister. De vattentäta skotten är inte vattentäta, vid varje resa har antingen det främre eller det bakre sugit åt sig vatten från däckets luckornas skarvar, och vid varje dusch över kapellet tar sig några droppar ner i sittbrunnen. Den är inte säkrare än den 35-åriga träkanoten "Holiday" i Finland, som jag under 17 sommars användning aldrig har stjalpt med. Snarare är den farligare fastän den inte läcker. Den saknar "Holiday":s rörelsefrihet och utrymme, den går långsammare, den är visserligen vackrare, men den är de facto mindre sjösäker och sjöduglig.

Konklusion: att min finländska träkanot med öppen sittbrunn, som min Morfar klinkbyggde 1948, så länge den hålls samman bör bibehållas, underhållas och användas för kortare skärgårdsresor inom Pellingearkipelagen. Vad blir då Hybris' öde? Kanske den får sin stadigvarande hamn på Marstrand, då Bohusläns skärgård är makalös och då "Hybris" endast lämpar sig för havskanotering. Havet ensamt är värt att ägna sig åt då man har en sådan båt.

Här hos Särnmarks har jag fått torka mina kläder och sovsäcken i deras bastu samt hugnats med god mat och god sömn. Idag den 2.7 är vädret tämligen avskräckande: västanvinden ligger på, himlen är mörk, och åskan mullrar på avstånd. Jag gör det enda förnuftiga: bär upp kanoten hit i skydd och lä för storm och tjuvar och följer med Särnmarks i deras bil in till staden för att där under några dagar reflektera över situationen.

Hittills har "Hybris" klarat av 6, 10, 16, 17 samt 10 sjömil på fem olika dagar. Det ger knappt 60 sjömil och 12 sjömil per dag. Jämför det med "Holiday":s 90 sjömil på fem dagar av och an förbi Helsingfors mellan Pernå och Porkkala.

Vi hade knappt satt oss i bilen innan regnet började ösa ner. Tyvärr måste jag i Göteborg vänta ända till onsdag 4.7 innan jag kunde fortsätta resan norrut. Startade efter lunch hos Särnmarks omkring 16.00 i motvind ut mot Rönnäng på Tjörns sydvästra spets, som angjordes två timmar senare. Efter två timmars uppehåll i denna

vackra hamn fortsattes det (trots att Rönnäng är det sista vandrarhemmet före Fiskebäckskil) utan flytväst norrut i hisnande havsdyning förbi hela Tjörn, denna mäktiga ö med sina branta karga klippor, genom Kyrkesundet och ut genom dess mynning. Tältet kom till användning för första gången, men sömnen blev ordentligt dålig på grund av ojämn kamp mot myggor och dagg. Tältet håller mot regn, men när daggen sätter sig och en ny vind börjar blåsa från fel håll under natten (i det här fallet från nordost) vaknar man av en dusch inomhus som inte är helt och hållet angenäm. Dessutom påfanns kanoten, som på kvällen lyfts extra högt på skäret på grund av rädsla för under natten stigande hav, på morgonen i stället ha hamnat 20 centimeter ännu högre upp på land, då havet kraftigt hade sjunkit. Att få ner den till havet igen var ett bestyr.

5.7. 6.30. Upp ur sovsäcken huttrande av väta och köld och avfärd 8.10. För första gången lyckades man dock här komma i kanoten torrskodd och utan att en droppe vatten lade sig i sitsen. Tom mage och sömnbrist gjorde överfarten till Mollösund på Orusts sydvästspets något sordinerad.

Flytvästen är definitivt i vägen när man paddlar men är ändå ett måste när man paddlar till havs då det inte finns något mera oberäkneligt än havsdyningar.

Gårdagens sträcka Lökeberg-Rönnäng-Kyrkesund på fyra timmar (16 sjömil) är rekord. Det verkar som om "Hybris" hört mina klagomål, skärpt sig och lagt in en högre växel.

Vid Gullholmen klarnade vädret för första gången ordentligt. Klart solsken förlänade denna glödande granitarkipelag en skönhet utan gränser och följde mig ända fram till Dragsmark och huset Fritzelius nära Fiskebäckskil vid Orusts nordvästliga utkanter: Gabriels broder Alexander med fru och dotter och hund tog översvallande väl emot mig emedan jag var kanotist: den egenskapen öppnar alla dörrar på västkusten. Även dagens etapp är på drygt 16 sjömil men har tagit mera tid i anspråk på grund av besvärlig motvind först från nordost och sedan från nordväst. Endast vid den undersköna resan österut från Gullholmen över Ellösefjorden åtnjöts medvind, men då var krafterna på upphällningen.

6.7. I idealiskt solskensväder lämnades Dragsmark, och Lysekil nåddes utan svårigheter efter två timmar. Från Lysekil, där Napoleon stod staty strax invid den suveräna kyrkan, gick färden i samma envisa nordvästliga och starka motvind via Kornö smalsund tvärs över Malmöfjorden till Smögen, Tången och Gravarne, som nåddes efter den tuffaste etappen hittills på bara drygt tre timmar (16.30-19.45). När Kungshamn lämnades 22.00 rådde fullkomlig stiltje, och vid midnatt uppnåddes Sotenkanalens norra mynning. När tältet slogs upp syntes olycksbådande molnstrimmor snabbt dra sig norrut från söder rakt mot vinden. Illavarslände tecken på drastisk förändring i väderleken? Under natten blev vindkantringen från nordväst till sydväst ett faktum, och allt blev mulet, blåsigt och kallt. Det i vinden rasslande tältet omöjliggjorde all sömn, och ett slag sovs det utanför det på kala berget. (Sovsäcken hade helt blivit genomdränkt i det "vattentäta" främre skottet.) Klockan 04.00 upphörde alla försök till att sova, och i stället började jag 05.00 utnyttja den förliga vinden norrut förbi Hunnebostrand och ut på Ösö breda och öppna fjärd.

Dagens kvot på 21 sjömil (Dragsmark-Lysekil 7, Lysekil-Kungshamn 9, Kungshamn-Ramsvik 5) tillfredsställer för första gången mina krav på kajaken och mig själv.

7.7. Medvinden var rak och bekväm ut på Ösö fjord, och djärvt ställdes kursen direkt på Saltskär och Röskär, vart det var 12 sjömil över öppet hav. Emellertid visade sig havsdyningen småningom bli väl magstark och dessutom dubbel, då den gamla från nordväst ännu levde. Utan flytväst liksom hela dagen igår möttes endast två ensamma fiskare, som gungade betänkligt högt upp och ned i den tilltagande gropiga

dyningen, som ständigt lovade bli värre, varunder de svårligen kunde uträtta sitt värv, på hela vägen till det första uppehållet i sundet mellan Jakobsö och Köttö efter en härresande gryningspaddling på mellan 2 och 3 timmar. Aldrig var Bohusläns vilda nordliga natur mera imponerande än denna tidiga våta kalla mulna morgon bland dessa gigantiska berg mitt i havet där de ständigt allt större och mera dånande dyningarna förvandlade vattnena omkring dem till kokande vitt skum av raseri och malströmmar. Frusen och våt och trött fortsattes det på tom mage till Fjellbacka efter tröttsam vilsekörning, vilken ort nåddes 8.30. Där gjorde jag ett längre uppehåll under ivrigt frukosterande och promenerande i fåfänga försök att bli torr och varm i den stormiga och kulna kylan. Vinden friskade ständigt i.

Resans andra katastrof var ett faktum när jag från byn återkom till "Hybris" och fann henne slående vid stranden och sittbrunnen med alltjämt fungerande kamera och sjökort helt vattenfylld: havet hade stigit en kvarts meter under mitt besök i byn och nästan slitit kanoten från stranden. Avresan skedde efter tillbörlig beundran inför Fjellbacka bronsansikte som skulle föreställa byns främsta barn Ingrid Bergman, vilket man borde känna till för att se likheten, omedelbart efter middag i rasande fart förbi Musö, Otterö och Pinnö till ett längre uppehåll på ön Käften.

På grund av den härresande medvinden, som verkligen var alltför medryckande, lämnades sålunda både Hamburgsund med dess kanal och Grebbestad i sin vik helt åsido. På ön Käften begrundades läget nog.

Stormen var ett faktum, hela Nordsjön vräkte på genom Skagerack på norra Bohuslän, och mellan mig och Havstenssund låg två sjömil fullkomligt öppet hav på Väckers fjärd, som det inte fanns någon annan väg förbi. Vindstyrkan var sådan, att skummet blåste bort från de höga vågbergens långa skumkammar och försvårade sikten betänkligt, vilket tydde på omkring 8 beaufort eller 15-20 meter i sekunden, det var alltjämt mulet och kallt, och det var den tid mitt på eftermiddagen då havsvinden är som starkast. Jag beslöt att åtminstone se om det kunde gå och tog på mig flytvästen.

Färden som följde kan inte beskrivas. Bakom ett skär, som passerades före Väcker, var allt ett infernaliskt kaos av grönt skum: här var motordrivna båtbusars svallvågor ingenting mot alla de havsdyningspillror som bakom skäret slog mot varandra. En segelbåt som man mötte såg man understundom bara seglets topp av, medan man från vågkammarna hade en svindlande utsikt. Man begravnades i skum och rasande Himalayavågtoppar och var förlorad om man tappade kursen. Suget i vågdalarna åt sidan och bakåt var outhärdligt. Men man kom fram till Havstenssund om dock genomvåtare än någonsin.

Sista etappen till Resö baksida tog drygt en timme alltjämt i vrålande medvind, som gjorde havets skummande gråvita yta ljusare än himmelens gråmulna och suddade ut gränserna mellan dem, som endast klippöarna förmådde utmärka; och alltjämt var havet synnerligen glest befolkat av andra sjöfarare i detta synnerligen ogästvänliga och avskräckande väder.

Dagens resultat är 30 sjömil på 10 timmar.

8.7. Vi lämnade Resö klockan 15.30 med doktorn och hans fru i deras bil. Så fort vi hade nått fastlandet blev det klart solskensväder.

När man nu begrundar denna resa efteråt är det särskilt detaljerna som blir objektet för närmare granskning. Redan den första dagen på vägen till Marstrand framstod det klart att kanotens främsta fiende är samtliga motorbåtsförare på grund av de eländiga svallvågor som dessa utan hänsyn utsätter en för. Ju mer motorbåtar, desto gropigare sjö. En motorbåt hade fräckheten att med hög fart köra om en bakifrån på en meters avstånd. Det resulterade i resans första onödiga och förbannade rotblöta.

De två katastroferna måste närmare granskas. Den första inträffade vid starten två meter från land i blåsig väder med höga vågor. Det var inte mycket vatten som kom in även om allt blev vått, men missödet var ändå ousäktligt som det enbart berodde på mitt farliga misstag att ha för bråttom. Det första och sista som alltid gäller i en kanot är att ta det lugnt.

Den andra katastrofen var värre. När man återkom från Fjellbacka till stranden hade havet plötsligt stigit farligt mycket och fått grepp om kanoten och misshandlat den och vattenfyllt hela dess sittbrunn. Den gången blev allting vått inklusive samtliga sjökort, denna loggbok och kameran, som dock även denna andra gång klarade sig genom att den denna gången var väl inpackad och hoprullad med gummiband om i en platspåse. Endast jag själv, som ej satt i, klarade mig men var våt nog ändå.

Båda dessa resans enda missöden hade undvikits om jag konsekvent hade iakttagit regeln att aldrig lägga till i land utom i absolut lä.

Någonting borde sägas om djurupplevelserna. Några tumlare som ute vid Tistlarna visade sig aldrig mer, och ej heller iaktogs någon mareld. Vid ett tillfälle observerades en intressant och högljudd luftstrid mellan tärnor och hägrar. Lyftande svanar blev man bortskämd med var och varannan dag. Men det bästa var kapplöpningen med uttern genom Sotenkanalen. Den dök upp vid stranden kort efter inträdet i kanalen och rände sedan längs stranden i kapp med kanoten och tog nästan priset. Men efter en knapp kilometer gav den upp inför kanotens större resurser. Men dess språngmarsch över stock och sten vid strandkanten och nästan till synes genom klipporna snarare än över och bredvid dem var en praktuppvisning i virtuositet.

Flytvästen ignorerades första gången på havet utanför Tjörn på sträckan Rönnäng-Kyrkesund, och då blev det klart i den farliga havsdyningen hur viktigt det är att ha flytväst just på havet.

Men under de två hela följande dagarna lämnades den också konsekvent därhän. Från Kyrkesund till Mollösund och därifrån via Gullholmen in till Dragsmark var den helt onödig. Den enda sträckan under hela resan som jag kunde paddla med bar överkropp var från Dragsmark genom strömmarna ut till Gullmaren, men icke över Gullmaren till Lysekil, och icke från Lysekil i den hårda nordvästliga motvinden över till Smögen och ännu mindre senare hölls någon flytväst på. Den förskräckliga överfarten förbi Hunnebostrand i gryningen klockan 5 på morgonen på öppet hav i ständigt tilltagande havsdyning och allt hårdare sydvästlig vind utan en annan båt på fjärden (utom de två högt gungande fiskarna) skedde utan flytväst med endast regnjacka över den kortärmade blusen, och båda regnjackans ärmar fylldes alltsomoftast med havsvatten som måste hållas ut. Det var på den etappen som jag fick skavsår mot regnjacksärmen på min högra armbåge.

Inte förrän på Käften i förberedelsen för språnget mot Tjurepannan togs flytvästen på. Den etapp som följde var resans odiskutabla höjdpunkt. Först efteråt har jag fått höra vad inloppet till Havstensund egentligen är för ett okänt ställe. Enligt seglarkällor är det det äckligaste stället på hela Västkusten på grund av strömmarna av de mot klipporna sönderslagna maximala dyningarna. Ingen passage i Bohuslän är så blottställd inför havets vrede som de två sjömilerna på öppet hav utanför Tjurepannan, och det finns ingen annan väg förbi dem. Tjurepannan är ett Charybdis. Om det sedan dessutom är sydvästen som blåser ligger hela Skagerack på med tryck direkt från Nordsjön. Mollösund, där det samtidigt denna dag inträffade ett allvarligt inombordsmotorbåtshaveri med flera döda på grund av en jättevåg från ingenstans och blåst på 10 sekundmeter (bara), ligger betydligt sydligare och vid sydvästlig vind nästan under Skagen. Ju längre norrut, desto hårdare måste det ha blåst.

Meteorologerna lovade generöst strålande vackert väder på denna dag. Men de mörka molnen som blåste in från Nordsjön och förstörde både sikt och temperatur åstadkom motsatsen, vilket var omöjligt att förutse. Delvis på grund av

meteorologernas löfte om klarnande väder vågade jag fortsätta från Fjellbacka. Men vädret klarnade inte förrän följande dag 15.30 när vi lämnade Resö med bil.

Till slut måste det erkännas att resan aldrig kunde ha lyckats utan fyra viktiga knuffar framåt. Den första gav mig Heinrich Johansson i Hjuvik med sitt paket av druvsockerpastiller, som sedan regelbundet åts under hela färden. Den andra väsentliga hjälpen fann jag hos familjen Särnmark, där jag kunde torka mina kläder efter det första missödet och som kunde föra mig tillbaka till staden och sedan ut igen två dagar senare och som sist men inte minst utrustade mig med sjökort ända till Strömstad. Utan dessa hade jag aldrig kunnat fortsätta norr om Marstrand.

Den tredje kraftinjektionen fick jag i Dragsmark hos Alexander och Marita. De gav mig en präktig middag och utrustade mig inför avfärden den 6.7 med sex stycken frysta sojabiffar, och det är troligt att dessa endast åstadkom att jag kunde klara av de följande 50 sjömilerna med sådan bravur.

Den sista utsträckta handen var den nödvändigaste. Jag hade försökt ringa till Olssons redan från Lysekil utan att få svar. När jag våt och frusen och eländig ringde dit från Fjellbacka var det faktum att de svarade det enda som kunde få mig att ta det sista avgörande steget och utmana Tjurepannan när den var som värst. Vilken ensam kanotist vågar göra om det att paddla från Käften till Havstenssund mitt på eftermiddagen i mulet väder och omkring 17 sekundmeters sydvästlig vind? Inte jag.

Slutligen bör jag även tacka djuphavsdykarna i "Scorpius" vid Gravarne, som betraktade mig i egenskap av djuphavskanotist som deras jämlike och lät mig få plats på deras båt till och från land. När jag lade till på deras kobbe visste jag inte att den var oavhängig fastlandet.

Till allra sist är det intressant att konstatera, att om jag inte hade följt med Särnmarks in till staden den 2.7 och inte stannat där hela tisdagen hade jag inte träffat Martin och sålunda gått miste om hans inbjudan till Dragsmark, som kanske var den viktigaste stödpunkten på resan, utan vilken jag kanske inte kunnat fortsätta norrut, så trött som jag var torsdag eftermiddag."

Det var mycket svårare än vi trodde att finna hans halvbrors svärmor i Drammen. I själva verket bodde hon i Reistad två mil utanför Drammen och dessutom högt uppe på ett berg. Det var redan skymning när vi efter vår mest påfrestande dag dittills äntligen fann henne. Hon var änka efter en framstående societetspsykolog i Oslo, och hon var själv även en fullt utbildad psykoanalytiker.

"Söker ni efter brodern till min svärson? Han är inte här."

"Men han har väl varit här?"

"Ja, det har han, men han är det inte längre. Vad vill ni honom?"

"Vi söker honom eftersom han kan ge oss viktiga upplysningar beträffande två mord."

"Varför söker svenska poliser efter en svensk i Norge?"

"Tro mig, frun," ingrep jag, "vi vill bara hans eget bästa. Och den norska polisen hjälper oss med att söka honom."

"Vet ni om att ni söker efter den lastbaraste människan i Norden?"

Detta förvånade oss. Alla tidigare vittnen hade bara talat väl om honom.

"Nej?"

"Han började ägna sig åt förbjudna laster redan i tolvårsåldern, han började pröva droger ungefär samtidigt med att han började förföra klasskamrater, vid 16 års ålder var han redan helkriminell som narkoman och narkotikaspridare, en våldtäktsman som alla flickor blev kära i och gärna lät sig förföras av, en kopplare som skaffade unga gossar till porrklubbar, och en torsk, en stadig kund hos prostituerade. Som ni ser vet jag allt om honom. För mig har han aldrig haft några hemligheter, och han har kunnat lita på mig. För vilket brott är det *ni* söker honom?"

"För mord."

"Det förvånar mig inte. Stig in."

Och vi blev insläppta hos denna förbluffande dam vars saklighet tog oss med storm. Hur visste hon så mycket om honom? Hur hade hon kunnat vinna ett så totalt förtroende från hans sida? Hur hade hon burit sig åt? Vi var fulla av beundran och hänförelse.

"Hur har ni lyckats vinna hans hjärta, eftersom ni vet så mycket om honom?"

"Vi är av samma blod, han och jag. Vi förstår varandra. Vi pratade halva natten igår tillsammans. Jag förstod alltför mycket av det som han inte sade, och han sade ingenting om något mord."

"Igår natt? Var han här igår?"

"Ja, han avreste i morse."

Vi var bara ett dygn efter honom!

"Och vart reste han?"

"Han tog tåget till Stavanger."

"Och cykeln?"

"Tog han väl på tåget."

Vi var honom på spåren!

"Och vart skulle han sedan?"

"Han berättade nog om olika platser som han ville se. Han ville upp på Prekestolen utanför Stavanger, han hade en familj att besöka i Hardanger, och han ville till Ålesund, Kristiansund och Trondheim. Men han ville absolut inte till Bergen."

Behövde vi veta mera? Vi var honom på spåren! Det var bara 70 mil till Stavanger. Vi kunde köra i stafett hela natten och ta honom på bar gärning i Stavanger morgonen därpå, om han övernattade där, vilket han troligtvis gjorde.

"Sade han någonting om var han tänkte övernatta?"

"Jag förstod det som så att han ämnade bo på vandrarhem."

Vi hade honom fast! Det var bara att skicka efterlysningar till alla Norges vandrarhem söder om Trondheim! Men då måste vi få en norsk polis med oss, och det kunde bli svårt.

"Tack för er förträffliga hjälp, fru Breistad."

"Det var ingenting. Men jag är rädd att det inte var någon hjälp."

"Det var den bästa hjälp vi hade kunnat få. Nu kan vi lätt få honom fast."

"Det är det jag menar. Jag har knappast hjälpt honom."

"Tvärtom! Det är honom om någon som ni har hjälpt!" utbrast min kollega utan att tänka sig för. "Han är sjuk och måste genast in på sluten psykiatrisk vård. Annars kan han lätt mörda och våldta vem som helst."

"Det tror jag inte," sade hon alltjämt fullkomligt sakligt.

"Varför inte det?"

"Han är den friskaste människan i världen. Det är därför han har så många laster."

Hon blev bara mer intressant hela tiden. "Menar ni," kunde jag inte låta bli att fråga, "att hans laster är ett hälsostecken?"

"Naturligtvis! Vad annars? Endast den som är sjuk syndar inte."

"Men hans brott!" utbrast min kollega. "Hans mord på prostituerade!"

"Tror ni att en så frisk människa skulle mörda vem som helst? Å nej! Han väljer bara ut sådana som verkligen behöver det. Jag känner honom."

Min kollega ruskade på huvudet. Han begrep sig inte på henne. Han sade tyst till mig att vi skulle gå. Jag hade gärna fortsatt diskutera med den originella damen, men min käre kollega gjorde det omöjligt.

"Välkommen tillbaka när ni har hittat honom," sade damen, "om ni gör det, vilket jag tvivlar på, ty Norge är mycket större än Sverige. Om ni gör det kanske ni sedan har tid att stanna på en kopp te."

Min kollega reagerade på detta. "Vad menar ni? Sverige är dubbelt så stort som Norge!"

"Inte alls, för Norge har berg, och det finns mycket frihet bland bergen, som Sverige inte har."

Han var svarslös, och vi gick.

Vi fortsatte till Stavanger samma natt och kom fullkomligt slutkörda fram dit i gryningen efter en oändligt lång väg. Vår man hade mycket riktigt stannat på Stavangers vandrarhem under natten, men han skulle inte komma tillbaka dit. Och var han var nu visste ingen.

Emellertid var det nödvändigt att vi fick en norsk civil polis med oss. Vår man var ju farlig och kunde ta sig till vad som helst i detta vilda land. Det var inte lätt att ordna, men efter en del samtal med Göteborg och Oslo så fick vi en. Men då hade dagen redan gått förlorad. Klockan var fyra på eftermiddagen när vi äntligen kunde återuppta vår spännande människojakt.

Vi chansade på färjan som gick till Tau, ty det var den lättaste vägen för honom till Lysefjorden och Prekestolen. Vi fick genast napp. Han hade tagit färjan till Tau redan mitt på dagen. Det kändes som om han redan var i våra händer. Han kanske stod där i Tau och väntade på just den färja som vi kom med. Vi skulle då omedelbart känna igen honom på hans gamla militärcykel. Och ingen av oss, inte ens den ganska ointresserade norske polisen, anade vilket totalt fiasko som väntade oss.

Han hade setts på färjan, han hade setts i Tau, och han hade setts på flera ställen längs med vägen till Jörpeland. Han hade setts leda sin cykel upp för vägen mot Prekestolshyttan. Man hade observerat att han var halt. Han kunde inte ha kommit långt. Han var inom en mil ifrån oss! När vi nådde fram till Prekestolshyttan var klockan åtta på kvällen. Där hade ingen sett honom.

Vi lämnade vår bil där och fortsatte jakten till fots längs med stigen upp mot bergen kring Prekestolen. Lyckligtvis var det sommar med sommartid, så solen gick inte ner förrän vid halv-elva-tiden. Men varför hade spåren efter honom upphört?

I flera timmar stappade vi uppför och nerför och framåt och bakåt längs med den oändliga stigen mot Prekestolen. Vi mötte en del vandrare varav ingen hade sett vår man. Vi fortsatte endast därför att vi inte kunde överge vår föreställning att vår man bara kunde finnas just där borta på berget Prekestolen och att han väntade på oss där.

När vi fullkomligt uttröttade kom fram dit var klockan elva. Solen hade gått ner, och vi hade nästan förlorat stigen i mörkret. Berget var fullkomligt öde, och 600 meter rakt under oss hänglänste den praktfulla Lysefjorden oss rakt i ansiktet. Vi hade kunnat hoppa utför av ren utledsnad.

Vår man fanns inte där, och inte en själ som vi mött hade sett honom. Hur hade han kunnat försvinna? Vi hade följt hans spår upp för bergsvägen, man hade sett en cyklist haltande leda en gammal militärcykel, det kunde bara vara han, och så plötsligt vid slutet av vägen vid Prekestolshyttan fanns inget spår mer. Det var som om vår cyklist och hans cykel plötsligt aldrig hade funnits. Men vart hade han då tagit vägen? Det var ett mysterium. Hans halvbrors svärmor i Drammen hade sagt oss att han siktat på Prekestolen, han hade observerats på vägen dit, men bergen omkring Prekestolen hade helt enkelt uppslukat honom och hans förbannade cykel. Och den där svärmodern hade sagt en hel del annat också och kanske rentav vetat vad hon talat om.

Vi var nu ensamma och utsatta på det öde berget. Norrmannen svor och skyllde allt på vår svenska dumhet och förbannade sitt öde att ha blivit utsedd till att behöva följa oss, och själva var vi mera illa därän än han, ty vi hade ingen som helst erfarenhet av att vara utsatta på ett öde norskt fjäll mitt i natten.

Vi hade bara att söka oss tillbaka. Under stönanden och svordomar famlade vi oss fram i mörkret, ramlade ner i bäckar och pölar, gick vilse, rev oss i buskar och snår, fick bråkande får över oss som vi störde, och var världens mest förtvivlat frustrerade poliser. Vi var lyckliga som över huvud taget hittade tillbaka till bilen igen, var vi under sammanbiten tystnad klockan fyra på morgonen satte oss och inte orkade göra något

mera än bara sova. Vi önskade inte ens varandra god natt. Det behövdes inte, ty det kunde ändå inte bli någon god natt för någon av oss, så kall som den visade sig vara.

Efter fyra timmars sämsta tänkbara sömn i de mest obekväma tänkbara ställningar, som gav särskilt mig en ohygglig huvudvärk i bakhuvudet, följde det jämmerligaste tänkbara uppvaknande. Klockan var strax över åtta, det var kallt, och det regnade. Vi var genast alla fyra arga på varandra, och det att vi inte genast fick bilen i gång gjorde oss inte på bättre humör. Naturligtvis skyllde vi allt på varandra, ty allt var ju den andras fel: alla hävdade sin personliga oskuld och skyllde allt på att ha utsatts för inkompetenta kolleger och deras vettlösa godtycke och grundlösa gissningar. Allt var de andras fel, som det ju alltid är i sådana situationer. Vårt alltmer tilltagande dåliga humör nådde en kulmen när det visade sig att bensinen mycket lämpligt just nu hade tagit slut. Vem hade glömt att fylla på bensinen? Naturligtvis alla de andra.

Ju mindre sagt om den förmiddagen, desto bättre. Det första vi fick höra på färjan tillbaka till Stavanger var att vår man hade tagit samma färja två timmar tidigare. Vad vi mest var arga för och mest grälade på varandra för var att ingen hade tänkt på att hålla vakt under morgonen och bevaka den väg som vi hade haft uppsikt över och som han måste ha passerat på tillbakavägen rakt förbi våra näsor medan vi bara sov den sämsta tänkbara sömn.

Det gick ett tiotal färjor från Stavanger i olika riktningar, och han hade kunnat ta vilken som helst av dem. Vi gissade på färjan till Nedstrand men drog en nit. Vi skickade ett radiomeddelande till färjan till Skudeneshavn. Den färjan var nu halvvägs mitt på fjärden. Ombord på den fanns det faktiskt en ung man med svensk militär-cykel. Där var han alltså. Men vi kunde inte skicka den norska polisen på honom i Skudeneshavn, vi saknade sådana befogenheter, och vi skulle själva inte kunna hinna dit förrän till kvällen, och då skulle han kanske redan vara i Hardanger. Medan vi förlorade vår dag i Stavanger kunde vi bara be färjan mellan Stord och Sunde och andra färjor över Hardanger låta oss veta när den svenske cyklisten dök upp om han gjorde det. Vi fick napp: han passerade över Hardangerfjordens mynning på eftermiddagen. Just då satt vi i samtal med en hora som han hade tillbringat en del av sin natt i Stavanger med.

Han hade berättat mycket om sig själv för henne, och hon berättade gärna det intressantaste för oss. Hon berättade att han hade varit ledsen, att han hade sört en gammal präst som han hade känt som nyligen hade avlidit i Berlin. Till vår häpnad hade hon spelat in en del av hans monologer på band utan att han vetat om det. Här är hans egen röst:

"Han var en liten skinntorr mager man med det vitaste tunnaste fjunigaste kortaste tänkbara hår. Han såg särskilt liten ut när han predikade i predikstolen, då han hade för vana att gestikulera väldigt mycket, så att den alltför stora mässkjortan flaxade omkring honom och särskilt ärmarna. Men han var den intressantaste predikant och talare som jag har mött. Han hade alltid något ytterst intressant, fascinerande och viktigt att förtälja. När det blev särskilt viktigt brukade han minska sin gälla tunna hesa röst till ett minimum, varvid hela församlingen alltid satt fullkomligt dödyst.

Wilhelm Köster hette han och var en fullkomlig jesuit. Han var omkring 55 år då jag första gången upplevde honom predika och omkring 70 sista gången jag såg honom. Under dessa 15 år såg han ständigt ut som en nittioåring. Han hade blivit mycket gammal i förtid men åldrades i gengäld aldrig ytterligare.

Han var den lärdaste och klokaste präst jag har mött. Det var inte många som kom honom nära, men de få som gjorde det betydde mycket för honom. I det privata bland sina få närmaste vänner kunde han vara en glad och uppsluppen farbror som gärna kalasade på vin med ost och vindruvor, och under de kvällar då han levde upp och trivdes och fick ut någonting av sitt sällskap fanns det aldrig så klarblå ögon som hans.

Jag har aldrig sett ögon stråla av serenitet så som hans kunde göra när han kände att han fick intellektuellt utbyte.

Jag fick uppleva många kvällar i det privata med honom. Han var den mest kultiverade människa jag har träffat. Sällan berättade han om sig själv, men ibland dök det upp ett och annat. Han var prästvigd redan på 30-talet, och under hela kriget hade han den otacksamma uppgiften att få tjänstgöra som fältpräst vid östfronten. Hur många döende som han fick avsluta livet för hade han inte kunnat räkna, men steg för steg fick han uppleva den ohyggliga och makabra tyska tillbakamarschen från öst, hur tyskarna nödgades prisge land efter land och stad efter stad åt kommunisterna, städer som varit tyska sedan tidernas begynnelse och som kommunisterna fullständigt likviderade, städer som Danzig, Marienburg, Königsberg, Breslau, Stettin, och tunnland efter tunnland och gård efter gård i Preussen, Pommern och Schlesien, tyska länder som andra världskrigets tyskar visste att aldrig mer skulle kunna bli tyska efter detta krig. Förlusten av så mycket territorium som under tusen år varit tyskt var det mest outhärdliga i detta krig för de tyskar som steg för steg tvingades retirera.

Han kunde Goethe utantill, han älskade musik, mest av allt älskade han Bach och Beethoven och sedan Brahms, och han hade själv inte varit så dum på piano som ung. Efter kriget ville han aldrig mera bo i Tyskland, och ändå var det sedan där han fick dö. Han kom till Sverige 1951, och det blev därefter hans egentliga hemland. Så länge han verkade där i Göteborg, Uppsala och Lund var han säkert Sveriges klokaste, kunnigaste och mest givande katolska präst och predikant. Jag har aldrig mött någon bättre i någon kyrka. Endast han vågade säga till mig rakt ut, när jag biktade mig för honom, att mina fruntimmer skulle skaffa mig ett helvete. Det vågade ingen annan av mina biktfäder säga till mig. Ändå fortsatte jag med mina fruntimmer, men varje gång jag ligger med en ny tänker jag på honom och frågar jag honom i tankarna: "Var är det helvete som du lovade mig? Jag är fortfarande fri, jag har varken drabbats av syfilis eller fått Aids-recidiv, och jag kan fortfarande njuta."

"Har du haft Aids?" hörde vi flickan själv fråga honom på bandet.

"Ja, men jag lyckades bota mig. Det var fem månader sedan, och under de fem månaderna har jag varit kärnfrisk. Annars skulle jag inte kunna cykla omkring så här i Norge."

"Jag tror dig. Kanske var det prästen själv som fick ditt helvete till slut, eftersom han levde i celibat. Vad dog han av?"

"Skelettcancer, liksom Ulla Jacobson."

"Ulla Jacobson? Vem var det?"

"Hon som dansade en sommar."

Där tog bandinspelningen slut.

Vi kunde inte låta bli att fråga henne hur han hade varit i sängen.

"Era snuskhumar! Naturligtvis vill ni veta det! Han var mycket skonsam och mild. Mest tacksam var jag för att han inte hade något skinn på kuken."

"Var han omskuren?"

"Ja, det kallas väl så."

Tack vare henne kunde vi anse vår dag i Stavanger som inte helt och hållet förlorad. Vår norske kollega ville stanna med henne under kvällen och natten, men hon sade nej, och vi tvingade honom att följa med oss på färjan till Skudeneshavn. Det var kväll när vi kom med färjan över Hardanger. Där på fastlandet i Sunde tog vårt spår efter honom slut. Det enda vi egentligen kunde göra var att bevaka färjan mellan Löfallstrand och Gjermundshavn, som han måste ta om han ville komma vidare norrut.

Det märkligaste resultatet av vårt utbyte med horan i Stavanger var att vår man tydligen inte hade en aning om att han var förföljd. Och hur skulle han ha fått veta det? Vi hade aldrig sett honom, och han hade aldrig sett oss. Ingen som han hade träffat hade vetat det heller förrän efteråt, när vi träffat personen i fråga, så ingen hade kunnat varna honom. Detta var enbart fördelaktigt för oss och gav oss nästan ofelbara chanser.

Vi beslöt naturligtvis att göra allt för att fortsätta hålla honom i okunnighet om att han hade tre poliser från Sverige plus en norrman efter sig.

Ingen cyklist av vår sort visade sig den följande dagen, och oturen ville att vi skulle få reda på var han uppehöll sig. Det var en bondgård i yttre Hardanger inne i Dimmelsvik, det var en italienare därstädes som kände polisen och som hade fått träffa vår man i bondens sällskap. Vi var tvungna att åka dit för sakens skull.

När vi kom dit visade det sig naturligtvis att han samma morgon hade cyklat därifrån. Och vi hade missat honom på vägen! Hur hade vi kunnat göra det? Han hade kanske stannat och pissat eller bara för att titta på något och tagit cykeln avsides, medan vi kanske just då hade råkat passera förbi. Vad visste jag? Vi hade otur, en fördömd otur, och ingenting annat! Och han hade varit en så trevlig gäst hos den hederliga bondefamiljen, han hade trivats så bra och varit så artig, de hade bett honom stanna en dag extra, men han hade velat fortsätta. Och aldrig kunde de väl tänka sig att han kunde ha något otalt med polisen! Litet krångel med skattemyndigheter hade han nämnt något om, men de hade aldrig kunnat tro att han hade kunnat göra något olagligt.

När vi kom tillbaka till Löfallstrand hade han naturligtvis redan hunnit över. Han hade tagit den förrförra färjan, och hans cykel hade väckt såväl uppmärksamhet som beundran. Men han hade varit halt på ena foten.

Lantbrukarfamiljen hade sagt oss att han samma dag hade tänkt cykla till Bergen, och de kunde precis visa vilken väg han hade sagt att han skulle ta. Vi drog en suck av lättnad när vi såg att det fanns en färja till mellan oss och Bergen.

Den gick mellan Fusa och Hattvik. Ingen cyklist fann vi på vägen till Fusa, och i Fusa väntade vi hela dagen på cyklisten som aldrig kom. Något hade inträffat. Hade någon varnat honom? Hade han tagit en annan väg? Alla andra vägar skulle ha varit betydligt längre och svårare, och lantbrukarfamiljen hade bekräftat att han led av en skadad hälsena som han överansträngt. Vart tusan hade han tagit vägen? Hade han blivit överkörd? Än en gång var han helt enkelt som uppslukad av friska luften för oss, precis som vid Prekestolen. Och vi kunde inte lösa mysteriet.

När natten kom var vi ännu en gång slagna: vår man, som inte kunde veta att vi var efter honom, hade ännu en gång lyckats dra oss vid näsan, utan att han själv var medveten om det.

Men medan vi hade förtvivlat under de långa timmarnas väntan vid Fusa hade vår norske kollega handlat på eget initiativ. Han hade ringt några telefonsamtal, och sedan hade vi inte sett honom mera. På kvällen gav han sig åter till känna och uppträdde inför oss med en obeskrivlig min.

"Vad är det?" frågade vi.

"Vi kan sluta söka efter honom. Han har blivit funnen."

"Funnen? Var?"

"Det är en lång historia."

"Men var är han nu?"

"Ingen vet. Kanske någonstans i Bergen, kanske i Voss, kanske i Dale, vem vet?"

"Hur kan du då säga att han är funnen?"

"Mina kolleger har hela dagen jagat honom i tunnlarna utanför Bergen. Han sågs flera gånger, men de fick inte fast honom. Han har lekt kurragömma hela eftermiddagen med polisen i norska tunnlar. Ni får höra hela historien när ni kommer till Bergen i morgon."

Vår norrman hade onekligen varit fiffigare och snabbare än vi. Så fort han efter en timmes väntan i Fusa började misstänka att vår man kanske tagit en annan väg trots allt hade han gått och ringt och fått några arbetslösa kolleger att spana längs vägarna till Bergen. De hade stannat vid ett värdshus vid Tysse och frågat efter den gammalmodige

cyklisten, och till deras häpnad hade han faktiskt för knappt en timme sedan suttit där och ätit soppa. Han hade verkat mycket trött och utschasad, han hade givit innehavaren intryck av att på något sätt vara inne på fel väg, men hans uråldriga cykel hade väckt mångas intresse och beundran. Han hade haltat svårt på ena foten, och innehavaren kunde inte tänka sig att han skulle ha kunnat ämna sig till Bergen, även om han hade haft mycket packning.

Genast satte tre polisbilar iväg ut på motorvägen mellan Tysse och Bergen. En bil hade faktiskt sett honom på avstånd fara in i en tunnel, men tunneln var utan belysning, och även cyklisten hade tydligen varit utan belysning, ty i tunnelns mörker hade han bara försvunnit. De hade väntat på andra sidan tunneln, men ingen cyklist hade kommit ut. De förmodade att han vänt ut från tunneln igen och tagit en annan väg, ty fastän de återvände genom samma tunnel återfanns han ej.

En annan av de tre bilarna hade sett honom åka för full fart in i en annan tunnel närmare Bergen. Den tunneln hade varit upplyst, och ändå hade han försvunnit även i den tunneln. De hade ej kunnat se honom inne i tunneln, var det för resten hade varit cykling förbjuden. De hade sedan åkt ut och in ur den fram och tillbaka flera gånger utan att hitta ett spår av cyklisten. Tydligen var det så att det var omöjligt för någon bilist att se någon cyklist inne i en mörk tunnel vare sig tunneln hade belysning eller ej. Och ännu svårare var det att se någon cyklist där inne om han saknade lykta. Inte konstigt att det var cykling förbjuden längs denna hårt trafikerade och tunnelrika väg. Hur någon cyklist utan lampa kunde våga sig in i en norsk tunnel var ett mysterium för norrmännen.

Den tredje bilen hade i långsam fart kört hela vägen från Bergen i den yttersta filen och noga kunnat studera varje mötande cyklist på vägen, som hade varit ytterst få och allesammans moderna utan ett enda undantag. När den bilen nått fram till de andra två måste de alla tre uppge bytet som förlorat. Två bilar hade han lyckats förvilla i två tunnlar, men hur han hade kunnat osedd passera den tredje kunde de inte förstå. På kvällen hade de kunnat ringa sin kollega i Fusa, vår följeslagare, och meddela att de haft den misstänkte inom räckhåll men att han försvunnit och nu troligen befann sig i Bergen.

Denna rapport från Bergen förbryllade oss mycket. I stället för att ta den endast åtta mil långa vägen till Bergen över Fusa-färjan hade han tagit den mycket längre och svårare vägen över Tysse med omänskligt höga backbestigningar, en väg som var tre mil längre och mycket tyngre trafikerad, mycket farligare på grund av de mycket flere tunnlar och som dessutom förbjöd cyklist. Varför hade han med sin skadade fot valt en tre mil längre väg med mycket högre backar och värre tunnlar? Varför hade han valt den tunnelrika vägen när han saknade cykelbelysning? Det fanns bara två alternativa svar. Antingen hade han kört fel, eller också hade han fått veta att vi jagade honom. Men vi kunde inte se någon möjlighet för honom att ha fått veta det.

Men den svåraste gåtan var som alltid hans försvinnande. Den tredje bilen måste ha mött honom om han cyklat till Bergen, ty det fanns ingen annan väg, men ändå hade den inte mött honom.

Strax vid Arna vid en tunnel fanns det ett ställe där alla bilister måste stanna för att betala tunnelavgift. Norrmännen hade frågat vakterna där om någon cyklist hade passerat. Ingen förbjuden cyklist hade passerat, för om han försökt hade de haffat honom. Han var alltså försvunnen.

Fanns han i Bergen? Det var en stor stad som vimlade av utlänningar. Han hade inte tagit in på vandrarhemmet. Modfällda inledde vi det hopplösa arbetet att försöka finkamma staden. Hade han funnits där måste någon ha sett honom. Men i detta tråkiga metodiska sökande ville norrmännen inte hjälpa oss längre, ty de fann inte detta vara tillräckligt roligt.

Tre dagar tillbringade vi med att sorgfälligt och noggrant leta efter spår i Bergen och dess omgivning. Vi hoppades på Troldhaugen, eftersom vår man var musiker, men där trodde de vi var galna. Ingen människa cyklar omkring i Norge på en gammal militärscykel från kriget! skrattade de ut oss.

Norska polisen lät oss göra vad vi ville och följde smått ironiskt roade med i våra förehavanden på avstånd och hjälpte oss inte. Vi kontaktade även vandrarhemmen norrut från Bergen, det troligaste var Voss, men utan resultat. Ingen i hela Bergen hade sett en halt cyklist på en otymplig cykel. Det var som om han aldrig hade varit i Bergen. Det var som om han aldrig hade existerat.

Den tredje dagen på kvällen ringde vi molokna ner till Göteborg för att avge den oifrånkliga rapporten att vi hade spårat vår man till Bergen för att där plötsligt och totalt förlora alla spår efter honom. Chefen svarade med en olycksbådande tystnad. Han lät för faderligt överseende och ömt nedlåtande för att det inte skulle vara överhängande farligt för oss. När vi hade slutat svarade han med en röst som var så saktmodig och mild att vi rös i vårt innersta:

"Jag undrade just när ni skulle låta höra av er. Jag ville ju inte själv störa er i ert noggranna forskningsarbete i Bergen. Jag ville låta er bli färdiga med era resultat först, så att ni skulle höra av er till mig. Jaså, han är inte Bergen. Det har ni slutligen kommit fram till. Vet ni var han är någonstans?"

"Nej, det är det vi inte vet," stammade vi och hukade oss inför den tornado som vi fruktade att skulle bryta ut över oss genom telefonluren. Men chefen fortsatte lika milt:

"Han är här."

"Var då?" flämtade vi.

"Här i Göteborg."

"I Göteborg???"

"Ja."

"Men vad gör han i Göteborg? Han var ju här i Bergen?" Vi fattade ingenting och glömde helt bort vår viktiga beredskap. Och just då kom naturligtvis det hänsynslöst förintande angreppet:

"Tjöta inte utan kom genast hit till Göteborg och tag fast honom!" Vi fick inte ens besvara angreppet. Han lade omedelbart på, som för att skona oss för ytterligare mördande artillerield.

Vi var förintade som dränkta kattor. Det regnade faktiskt utomhus, som det alltid tycks göra i Bergen. Vi fattade ingenting. Han var i Göteborg. Vi var dödstysta för resten av dagen.

I Göteborg fick vi veta att karlen hade tagit tåget från Bergen samma kväll som han kommit dit. Han hade känts igen i Göteborg och sannolikt gått under jorden eller uppsökt något ställe utanför staden där han kunde vila ut, ty han hade bara skådats vid ett tillfälle i Göteborg. Men det tillfället var desto säkrare.

Den som träffat honom berättade att han kommit hem med sträckt hälsena och nu siktade på Finland. Han kanske redan hade rest med tåget och båten till Finland. Vad visste vi? Vi var trötta på alltsammans och unnade honom nästan all frihet i världen bara vi slapp jaga honom längre och han lämnade oss i fred. Men vår chef lämnade inte oss i fred. Vi undrade därför vem som egentligen var värre: hormördaren eller polischefen. Sannolikt var de lika goda kålsupare båda två.

Och dagen kom då allting gick för långt. Vi hade inte fått något nytt spår efter vår flykting, men det hade chefen.

"Jag har goda nyheter åt er, pojkar," sade han självbelåtet när han bara för att djävlas hade inkallat oss samma tre veteraner tillsammans igen. "Er man har låtit höra av sig."

Då brast min kollegas självbehärskning, och han bröt samman totalt: "Chefen, det här går inte längre! Varför inte bara efterlysa honom över hela landet och låta hela

Sveriges poliskår gemensamt ringa in honom, i stället för att envist bara plåga oss tre med honom?"

"Det går inte, konstapel Besvär," sade han genast skoningslöst. "Det är ett för känsligt fall. Han har för höga kontakter, och vi är mest av allt intresserade av vad han har för kontakter utomlands. Han är en för viktig och exklusiv brottsling. Bara därför måste jag fortsätta hålla bara er tre på fallet, för jag behöver er diskretion. Tre är minimum, men får helst inte bli fler."

Jag försökte då föra vår gemensamma talan. "Med respekt, chefen, men vi är trötta på hela eländet. Kan ni inte sätta in tre andra tjänstemän på ärendet? Vi är förbrukade och helt demoraliserade."

Men vår chef förnekade sig inte. Han röt genast till: "Era harhjärtade lipsillrar, ni misslyckades första gången, och ni ska vara glada och tacksamma för att ni får en chans till, så att ni kan slippa bli vanärade inför hela kåren! Antingen fångar ni honom nu, eller också blir ni avskedade såsom omöjliga i tjänsten! För gott! Förstått?"

Vi svalde. Det sura äpplet satt redan i halsen på oss.

"Förstått?" skrek han ännu högre, och vi svarade i kör: "Ja, chefen," med gråten i halsen.

"Bra!" skrek han ännu högre. Så blev hans röst farligt saktmodig, mild och god igen: "Är ni inte nyfikna på att få veta vart vår man har tagit vägen och vart ni skall fara för att hämta hit honom?"

Vi nickade jakande, fastän vi visste att den utlagda ostbiten bara markerade en mer än livsfarlig råttfälla. Chefen fortsatte lika sammetsmjukt:

"Vi har fått en rapport om att han har tagit in på vandrarhemmet i Voss."

"I Voss?"

"I Voss."

"I Norge?"

"I Norge."

Vi sjönk genom jorden. Han fortsatte hänsynslöst och oberört med samma avskyvärda saktmod och mildhet:

"Den norska polisen vill inte röra honom, men vi får fara dit och hämta honom om vi vill. Så det är bara för er att fara dit och hämta honom. De ställer en bil till förfogande, som ni får använda alldeles själva, bara ni inte blandar in någon av dem. Tåget går 17.25. Ni är där i morgon bitti klockan sex."

"Men när vi är framme är han borta," invände min olycksalige kollega till vänster.

"Om han då är borta så ta reda på vart han har stuckit och följ efter honom!" vrålade chefen med en chockstyrka som halshögg oss direkt. "Följ honom till världens ände men fånga honom! Och kom inte levande tillbaka utan honom!"

Det blev hans avskedsord. Vi var avfärdade. Vi hade bara att bege oss ner till stationen och skaffa oss biljetter – tillbaka till Norge, det helvete som vi redan en gång hade sluppit levande ifrån endast med knapp nöd.

Vi sov dåligt på tåget, och när vi kom fram till vandrarhemmet i Voss klockan sju en råkall, grå, regnig och eländig morgon så hade vår man mycket riktigt varit där – till igår morse. Vart hade han begivit sig? Det visste ingen.

Ju mindre sagt om resten av den bedrövliga jakten genom hela Norge på denna gäckande skugga, desto bättre. Utan att ana det for vi förbi honom i en av de långa tunnlarna på väg ner mot Gudvangen – när vi kom fram till Gudvangen fanns vår cyklist inte där, varför vi körde tillbaka, övertygade om att han tagit en annan väg. Vi var nedstämnda och buttra när en cyklist i röd jacka mötte oss på vägen tillbaka. Vi såg honom knappast. Vi förbannade alla cyklister i hela världen. Vi hade gärna kört över någon av dem. Först tio minuter senare frågade han i baksätet av oss:

"Såg ni cyklisten som körde emot oss?"

"Vilken cyklist?"

"Han i röd jacka."

"Vad var det med honom?"

"Såg ni hans cykel?"

"Hur såg den ut?"

"Var den inte ganska gammal och stor?"

Vi försökte skämta bort hans infall. "Du har fått cyklister på hjärnan. Du ser cyklister i syne."

"Men kan inte den cyklisten ha varit vår man?"

"Omöjligt. I så fall skulle vi ha passerat honom på vägen ner."

"Vi kanske inte såg honom i en av tunnlarna."

Chauffören tvärnitade. Vi vände genast och körde tillbaka till Gudvangen. Där hade färjan just gått. Och vår man hade till ytterligare smälek och grämlse för vår del antagligen intet ont anande kommit med den. Just för att vi inte var säkra på att det var honom vi hade mött var vi så tvärsäkra på att han än en gång utan att ana det själv hade lurat oss.

Färjan gick till Kaupanger och endast två gånger om dagen. Det var den längst gående av Sognefjords färjor. Han skulle vara i Kaupanger på eftermiddagen.

Troligen siktade han på att övernatta i vandrarhemmet i Sogndal. Vi körde de nio milen till Vangsnes, tog där färjan över Sogn och körde från Hella de fyra milen till Sogndal. Det visade sig att på vandrarhemmet i Sogndal hade ingen svensk cyklist dykt upp från Sognefjord. Så hade vi förlorat den dagen. Och det skulle visa sig, att samtidigt som vi körde från Hella till Sogndal så cyklade han från Sogndal till Hella. När vi övernattade i Sogndal övernattade han i Balestrand.

Följande dag ringde vi runt till alla vandrarhem och bad dem rapportera till polisen om vår cyklist skulle dyka upp. Vi fick napp från Balestrand, som han just då hade lämnat. Skulle han därifrån cykla till Florö eller till Byrkjelo? Det var ena förskräckliga sträckor som båda alternativen bjöd på. Vi chansade på Florö och drog en nit. Den dagen såg vi alldeles säkert aldrig vår man. Följande morgon visade det sig att han hade övernattat på vandrarhemmet i Hellesylt 25 mil längre åt norr. Hur fan hade han kunnat cykla dit på en dag? För första gången tog vi oss själva på bar gärning med att allvarligt misstänka vår man för att använda sig av trolldom. Ingen mänska kan cykla 25 mil på en dag och inte ens med en gammal enväxlad militärcykel och allra minst i Norge. Vi började på allvar nästan bli vidskepliga.

Åven Hellesylt hade han just lämnat. I vilken riktning? Ålesund eller Åndalsnes? Vi bad båda vandrarhemmen på dessa orter hålla sig beredda.

Vi körde den långa vägen till Ålesund. Ingen hade dykt upp där. Vi körde på rekordtid till Åndalsnes. Ingen fanns där heller. Vår man var försvunnen igen. Molde? Nix. Kristiansund? Nix. Valldal? Nix. Och Sunndalsöra kunde han inte ha nått, för det låg för långt borta. Vi övernattade i Åndalsnes och bad Tor och Oden och alla Valhalls makter skicka vår förbannade svenska cyklist åt Hälsingland. Föga anade vi att de hedniska makterna skulle ta vår bön på allvar.

Naturligtvis visade det sig att han just den samma natten hade råkat gästa vandrarhemmet i Sunndalsöra såsom den siste vandrare som den natten fått plats i härbärgen. Han hade kommit dit sent på kvällen med cykel och allt tillsammans med en italiensk familj och deras stora campingbil, som han haft sin cykel med på. Sålunda löstes ett av våra problem: vår man begagnade sig icke av trolldom men väl av utländska turister, som han tydligen liftade med. Det förklarade de dagliga 20-milasträckorna.

Vad siktade han på härnäst? Kristiansund eller Trondheim? Ingenting vandrarhemmen hade mottagit honom. Vi stannade i Oppdal, var han ej heller dykt upp, och väntade på besked från antingen Kristiansund eller Trondheim. Vårdinnan i Sunndalsöra visste att berätta att svensken siktat på Kristiansund. Vädret denna dag var emellertid vedervärdigt. Vi orkade inte sitta i Oppdal hela dagen. Utan att ha lärt

oss någonting tog vi en chansning och körde till Kristiansund. Ingen cyklist passerade vi på vägen denna helt igenom regniga dag, och ingen svensk cyklist hade kommit till Kristiansund, utom en galen familj från Ångermanland, som ställt till med kalabalik i Kristiansund för att där inte fanns några cyklar att hyra, och själva hade de inte tagit med sig några.

Snillet av oss tre, som alltid satt i baksätet, framhöll, att vi hade passerat fyra tunnlar mellan Sunndalsöra och Kristiansund, och att den fjärde hade varit utan belysning och dessutom varit den längsta. Han menade att vi hade kunnat passera förbi vår man i denna tunnel utan att ha sett honom. Vi höll på att slå ihjäl vår kollega för hans skarpsinnes skull.

Ingen cyklist med militärcykel dök upp på något vandrarhem i Norge mera. Vår vistelse i Trondheim var i nederlagets tecken. På järnvägsstationen där visste man att berätta om en energisk ung man som tidigt en morgon cyklat omkring på hela stationen för att få med sin cykel på ett svenskt tåg som han skulle med. Det hade inte gått att tala karlen till rätta, och han hade till slut fått sin cykel med på tåget fastän det var mot reglerna.

Han hade alltså tagit tåget till Sverige och fått sin cykel med sig. Hur han kommit till Trondheim klockan sex på morgonen fick vi aldrig någon klarhet i, men han hade icke övernattat i Trondheim. Vi orkade inte längre bry oss om alla hans oförklarligheter. Vi bara suckade över dem och lät dem vara.

Han hade tagit tåget till Sverige och vållat allakonduktörer på vägen mellan Trondheim och Sundsvall oformliga problem med sin cykel. Den hade inte kunnat följa med, vagnar hade bytts och bagagevagnar hade kopplats loss, och vid varje ny järnvägsknutpunkt hade han ställt till med ett förskräckligt väsen för sin cykels skull. Till slut hade han fått den med ända fram till Sundsvall liggande löst på golvet i postvagnen. Den sista konduktören hade varit honom till viljes endast emedan han tyckt synd om ägaren därför att han hade haft så trasiga byxor.

"Trasiga byxor?"

"Ja, det var hål på dem."

"Vad var det för byxor?"

"Blåa manchesterjeans. Hela baken var ett enda stort hål, och han hade inga andra byxor. Han måste ha cyklat ordentligt och saknat både reservbyxor och nål och tråd."

"Menar ni att han går och cyklar omkring med ett enda stort hål i baken?"

"Det största jag någonsin sett."

Genom denna nya ledtråd kände vi oss lindrigt styrkta, ty en sådan cyklist skulle alla lägga märke till var han än uppträdde, ända tills han bytte byxor, vilket han troligen inte skulle göra innan han kom fram till sitt mål. Men vilket var hans mål? Det kunde bara vara hans redan kända fristad i Finland.

Han hade mycket riktigt tagit färjan från Sundsvall över till Vasa och därifrån tagit tåget till Helsingfors med sin cykel i godsvagnen. Och från Helsingfors? Det kunde inte vara alltför svårt att ta reda på vilken fjärd som president Ryti hade bott vid på sommaren. Och vid den fjärden kunde det inte finnas speciellt många rikssvenskar. Hade vi tur så fanns det bara en.

Problemet i Finland var att det där fanns många cyklister som använde sig av gamla gedigna militärcyklar. Vi passerade tre stycken på vägen mellan Helsingfors och Borgå. Vi hoppades dock att ingen av dem var vår man, ty alla tre såg så finska ut. Den fjärde som vi träffade på strax öster om Borgå vågade vi dock stanna och intervjua. Detta lät sig dock tyvärr inte göras, ty mannen i fråga talade bara finska och skildes snart från oss i vredesmod. Vi hoppades verkligen att vår mördare inte hade varit han.

Lyckligtvis fanns det inga tunnlar i Finland, men det kvällsmörker som vi nu färdades fram genom var icke ljusst det heller. Vi hade fått tag i en adress vid president Rytis fjärd där det bodde rikssvenskar. Dit var vi nu på väg, och fastän det inte var

långt dit tog det väldigt lång tid att komma fram då vägarna var så slingriga, och vi svor när vi ännu inte var framme när nattmörkret föll.

"Se upp!" skrek plötsligt vår baksätesschaufför, men det var för sent. Ett förskräckligt slamrande, ett skräckslaget ansikte, och ingenting mer. Mitt i en kurva i nerförsbacke hade vi kört på en cyklist.

Vi gick ut och lyste på honom med vår ficklampa. Han var hopplöst död. Han hade haft en gammal militärcykel. Kunde det vara vår man? Han hade inga papper på sig och såg inte alltför finsk ut. Tre svenska poliser i skumma ärenden kör över en finsk cyklist som omedelbart dör. De tre svenska poliserna är dessutom civilklädda och har lagom rätt att jaga brottslingar i Finland. I Norge hade vi fått lov till det och gjorde det med norska polisens goda minne, men i rena jaktentusiasmen hade vi tagit oss in i Finland utan att fråga någon om lov, allra minst finländska polisen. Vi var ju rädda att de bara skulle tala finska. Kunde situationen bli pinsammare? Det var lika troligt att vi dödat rätt man som att vi dödat fel man, och just för att båda alternativen var lika troliga var vi bergsäkra på det sämre alternativet, nämligen att vi kört över fel man.

Vi kunde inte få veta vilket det var utan att avslöja vårt brott. Vi skulle bli utvisade ur Finland, Sverige skulle få ännu sämre rykte i Finland än vad det redan hade, och vi skulle bli vanärade i Sverige och förlora våra jobb för gott, som ju chefen redan hade lovat oss i förväg om vi kom tillbaka tomhänta. Vi föredrog då att smussla ner cyklisten och hans cykel i jorden och utplåna alla spår. Vi visste ju hur sådant skulle skötas, då vi visste hur kriminologin fungerade. Vi arbetade med det i tre timmar i nattmörkret, och ingen bilist kom och störde oss. Det var ju mitt i en skogsväg långt bortom all civilisation bakom buskarna långt vid sidan av vägen. Vi tog inga risker. Vi hade inget annat val än att dölja vårt brott med att begå ett värre. Ingen skulle sakna denna cyklist förrän tidigast i övermorgon, och då skulle vi redan vara på väg tillbaka till Sverige med eller utan vår man.

Emellertid var vi för uttröttade av vårt brott för att orka mera denna natt. Vi beslöt att återvända till Borgå för natten och återuppta jakten följande dag.

Vårt offer begravdes så väl med sin cykel att vi aldrig ens själva någonsin skulle kunna hitta hans grav.

Vi kom fram till stället för våra efterforskningar följande dag vid lunchtid. Vi visste inte om det var rätt ställe, men det kunde vara det rätta. Där bodde en finlandssvensk familj som på vinterhalvåret bodde i Sverige. På andra sidan fjärden mot nordväst fanns president Rytis före detta sommarställe. Om vi inte var på rätt plats var vi åtminstone på rätt spår.

Vi fann familjens överhuvud fadern ensam hemma.

"Är ni ensam hemma?" frågade vi.

"Nej, min son finns också här."

"Är ni båda verksamma i Sverige under vår, höst och vinter?"

"Ja, men jag är numera här så länge som möjligt under sommarhalvåret."

"Hur gammal är er son?"

"Omkring 30. Hur så? Vilka är ni? Vad vill ni honom?"

"Ni hör kanske att vi kommer från Sverige. Vi är faktiskt civilklädda poliser. Här är våra papper. Vi skulle gärna vilja träffa er son."

"Vad har han gjort?"

"Det vet han bara själv. Kan man få träffa honom?"

"Jag skall fråga honom. Vänta ett ögonblick."

Den hederlige familjefadern gick upp i husets övre våning och samtalade där lågmält med sin son. Snart kom de båda ner.

Sonen kom först ner för trappan. Han var storväxt och mörk och hade en påtaglig likhet till utseendet med Molotov, fast den ryske utrikesministern hade varit mycket mindre till växten och inte alls lika stöddig. Likheten var ändå frapperande.

Kunde denne kraftige unge man vara den vi sökte? Vi var osäkra. Men han verkade mycket nervös. Det var med omisskännlig rädsla som han frågade:

"Vad vill ni mig?"

"Vi skulle bara vilja tala med er."

"Vad då om?"

"Om era aktiviteter i Göteborg. För det är väl där ni bor?"

"Måste far höra på?"

"Nej då. Vi kan gå ut i vår bil och sitta där."

Nu blandade sig fadern i samtalet.

"Mina herrar, jag vet inte vad min son har gjort, och jag vill inte veta det heller, men har ni verkligen följt efter honom ända från Göteborg?"

"Ja, det har vi faktiskt."

"Varför körde ni inte i fatt honom genast då och framförde ert ärende till honom på svenskt område?"

"Vi förlorade ständigt spåret efter honom."

"Cyklade du så snirkligt, pojke? Visste du att de var efter dig? Försökte du skaka dem av dig?"

"Jag hade ingen aning om att polisen ville mig något," svarade den nervöse store unge mannen.

"Vad är det då ni vill honom?" frågade fadern oss direkt.

"Vi vill bara veta vad han möjligen kan veta om några fall av dråp i Göteborg."

"Och för det har ni kört hit ända från Göteborg? Tala ut, min gosse! Vad har du gjort?"

Den stackars unge mannen, stor och stark som en jätte men tydligen rädd som ett barn, svarade vänd till oss:

"Mina herrar, vad vi har att tala om angår endast er. Jag skall gärna följa med er. Men låt mig först gå till tuppaviljongen."

"Ni är då villig att följa med oss tillbaka till Sverige och avslöja allt?"

"Jag skall gärna berätta allt vad jag vet, men låt mig först gå och uträtta mina naturbehov."

Naturligtvis fick han gå till uthuset, som låg en bit in i skogen men var inom synhåll. Vi såg honom gå in och stänga dörren efter sig.

"Så han har då verkligen cyklat hit från Göteborg?" frågade vi fadern.

"Ja, han kom hit sent igår kväll och var verkligen mycket trött."

"Hurdan cykel har han?"

"För en så stor och kraftig gosse duger endast en präktig militärcykel."

Vi blev mer och mer säkra på att vi hade vår man. Nu gällde det bara att få ut honom ur landet. Emellertid dröjde han med att komma ut från toaletten. Varför kom han inte ut från toaletten?

"Varför kommer han inte ut från toaletten?" frågade vi.

"Jag vet inte. Han har haft problem med avföringen ibland. Kanske han har diarré."

"Har han ofta diarré?"

"Han har alltid haft en orolig och känslig mage."

"Men det hörs ingenting där inifrån. Varför är det så tyst där inne? Han borde ha skitit färdigt för länge sedan, och vi har inte hört honom riva av något dasspapper."

"Han kanske sitter och funderar."

"Inte heller har han lagt på haspen efter sig. Han har inte stängt dörren efter sig. Den står delvis öppen på glänt," konstaterade vår baksätteschaufför.

"Han sitter kanske och njuter av utsikten."

Toaletthuset var faktiskt strategiskt placerat. Från det lilla fönstret ovanför ingången måste husets gäst ha en god utsikt över fjärdens glittrande vatten mellan de raka och glödande tallträdstammarna. Han kanske tog tillfället i akt och beundrade utsikten extra utförligt eftersom det kanske var sista gången. Men detektiven av oss

sade: "Något är fel." Och han började gå mot det lilla uthuset. Vi andra två följde efter, och efter oss kom fadern.

"Du tror väl inte han kan ha smitit ut genom skithålet?"

"Det är just någonting sådant jag fruktar," sade vår ledare.

Dörren stod mycket riktigt på glänt, men där inne satt vår man lugnt kvar i hela sin magnifika kroppshyddas praktfullhet och med alla erforderliga byxor ordentligt nerdragna, som sig bör på ett skithus inför den uppgift som man går dit för. Men han hade på något sätt säckat ihop. Hade han somnat?

"Vad är det med honom?"

"Jag vet inte. Han verkar färdig på något sätt."

"Han verkar då åtminstone ha skitit färdigt, av lukten att döma." Denna var onekligen magstark. Vi förde våra händer till näsorna alla tre.

"Men varför har han inte torkat sig då?"

"Uffe! Vakna!" ropade fadern.

"Heter han Uffe?"

"Han heter Ulf men kallas Uffe."

"Har han inga andra smeknamn?"

"Åtminstone inte här."

"Men vad är det med honom?"

Vår digre man satt där inne helt orörlig med ordentligt neddragna byxor och tydligen helt sloknad. Hade han svimmat? Han låg slappt med ryggen mot bakväggen. Det stank alldeles förfärligt där inne.

"Hallå," sade vår detektiv, "han är inte frisk."

"Vad är det med honom?"

"Han är medvetlös."

"Har han svimmat av förskräckelse?"

Vår detektiv var tyst medan han snabbt undersökte den avdomnade. Till slut svarade han lågt: "Det är värre än så. Han är faktiskt död."

"Död? Hur så?"

"Du skojar! Det kan inte vara sant!"

"Pulsen slår inte."

Fadern skyndade tillbaka till villan. "Ringer ni en läkare?" ropade vi efter honom. Det gjorde han.

Den store kraftige unge mannen var faktiskt död. Vi kunde inte finna eller få något liv i honom.

"Men hur har han då dött?"

"Har han ätit cyankalium för att undgå oss?"

"Han har då åtminstone skitit. Titta!"

Vi hade fått bort mannen från hålet utan någon avsikt att ta reda på vad som fanns under det, men när hans stjärt inte längre täppte igen det kunde vi inte undgå att lägga märke till hur det såg ut där nere. Mannen hade haft en ofantlig diarré. Tarmuttömningen hade tydligen varit explosionsartad. Och det värsta var att avföringen var full av blod, som om mannen skitit ut en hel del av alla sina inälvor samtidigt. Det hade runnit massor av blod ut ur hans ändtarm, där blodet hade hunnit koagulera innan vi kommit för att inspektera toaletten.

Läkaren bekräftade våra värsta misstankar. Mannen hade helt enkelt skitit ihjäl sig. Diarrén hade varit så våldsam att tarmarna spruckit och flera stycken följt med ut med skiten. Ändå hade mycket skit stannat kvar i kroppen, vars ruinerade tarmkanal antagligen var full av sprängda inälvor.

Men hur hade detta kunnat ske? Doktorn menade: "Han var tydligen så förskräckligt nervös inför intervjun med er att han sket ner sig så kraftigt. Men vad hade en så stor och stark ung man att vara så nervös för?"

"Han var kanske överansträngd," menade fadern. Vi inföll genast:

"Det måste han ha varit, så som han har cyklat upp för alla backar i hela Norge."

"Vad talar ni om?" frågade fadern.

"Norge. Vi har följt efter er son genom hela Norge."

"Omöjligt. Han har cyklat direkt från Göteborg hit."

"Hur vet ni det?"

"Han kom med färjan från Stockholm till Helsingfors igår morse."

"Är ni säker på det?"

"Javisst. Hans biljett ligger där inne. Han fick rabatt för sin cykel på resan."

"Har han inte kommit med båt från Sundsvall och med tåg från Vasa?"

"Aldrig i livet! Han har aldrig varit i Sundsvall eller Vasa."

"Och inte i Norge heller?"

"Inte i år, och bara på vintern."

Vi var flata.

"Vad ville ni honom?" frågade doktorn.

Vi var fullkomligt ställda och förlägna som tre svenska poliser aldrig har varit förr.

"Vad hade er son att vara nervös eller rädd för?" envisades doktorn med fadern.

Fadern sade:

"Jag begriper ingenting. Han var naiv till tusen och bara ett stort barn. Gud vet vad han fruktade."

Ju mera vi fick veta, desto säkrare blev det att den döde hade varit fel man. Han hade aldrig cyklat till Finland förut, och denna gång hade han åkt snålskjuts med tåg längs sträckor från Göteborg till Skövde och från Katrineholm till Stockholm. Det var ett exploderat matvrak vi hade framför oss som sannolikt aldrig i sitt liv gjort något mot lagen. Så nervös som han hade varit måste hans bagatellförsyndelser ha varit synnerligen oansenliga. Ju oskyldigare en 'brottsling' är, desto mera nervös är han. Endast de stora brottslingarna förråder sig inte.

Därmed hade vi skördat två offer på vår människojakt på utländsk mark. Fadern var otröstlig, ty det hade varit hans enda ordentliga son. Och vi var så moraliskt besegrade såsom poliser med dessa båda olycksfall på våra samveten att vi bara inte kunde fortsätta jakten. Där i skithuset inför det oskyldiga exploderade människokadavret tog vår sökan slut. Ingen av oss tre kunde annat än vägra fortsätta.

Vi återvände kvickt till Sverige innan det blev värre.

Naturligtvis sade vi inte hela sanningen i vår rapport till chefen utan avslutade slutrapporten med att vi i Finland hade förlorat alla spår efter vår man och sedan inte kunnat forska efter nya spår utan att irritera och oroa den finländska befolkningen och dess myndigheter. Chefen var häpnadsväckande lugn. "Vänta bara," sade han. "Han dyker nog upp här i Göteborg igen innan vi vet ordet av."

Och det gjorde han också. Men ingen av oss tre ville honom längre något ont. Vi förlät honom hans eventuella mord liksom vi hoppades att Gud skulle förlåta oss våra båda offer i Finland. Däremot var vi gränslöst nyfikna.

Hur hade karlen burit sig åt egentligen för att så totalt konfundera oss i Norge? Civilklädd pejlade jag den undre världen i Göteborg för att få veta något. Och snart fick jag veta något. Han hade faktiskt skrivit en liten reseskildring om sin cykeltur från Göteborg genom Norge till Finland, och efter några veckors arbete lyckades jag komma över ett fotostatkopierat exemplar. Här är det, och med presentationen av det bjuder jag denna historia farväl, pinsamt medveten om att ingen i Norge så förtjänar att bli utskrattad som svenska poliser som vågar sig dit för att förfölja och gripa en svensk.

Läs hans skildring och skratta sedan ut oss för det speciella utrymme som vi med större ansträngningar än hans lyckades skaffa oss däri.

"Den långa vägen hem

– historien om en norsk resa.

Första dagen.

Entusiastiskt inleddes trampandet norrut över Hisingen. Resans första överraskning var sammanträffandet med en gammal sångarkamrat i Kungälv, efter allt vårt gemesamma sjungande och punschklunkande numera en etablerad religionslärare med tre barn: så kan det gå! Entusiastiskt fortsattes trampandet norrut genom märkvärdiga ortnamn som Tvibotten, Rostock och Lybeck utmed Göta Älv till Svartedalen, vars 130 meters klättring uppåt entusiastiskt företogs som en förövning till Norge. Emellertid var min förbindelse i Svartedalen inte hemma i Svartedalens gamla folkskola, men hennes grannar var desto mera hemma: ett alkoholistiskt par med finsk gäst dessutom. Emellertid bjöd de bara på kaffe med slaskig kaka som finnen haft med sig: han ville tydligen att den av kilon översvämmade värdinnan skulle svämma över ännu mera, vilket hon också gjorde: kakans slaskighet var som enkom gjord för att tillfredsställa hennes egen varmt odlade slaskighet. En regnskur togs som förevändning till att lämna det slaskiga sällskapet åt deras vidare öden, och entusiastiskt företogs trampandet utför Svartedalen i ösregn. Svartedalen var hur vacker och pittoresk som helst, men tyvärr var vägarna en hopplös labyrint som alla verkade vara gjorda för att leda åt fanders.

Sent omsider efter avslutad regnskur uppnåddes Stenungsund i strålande väder, var emellertid mina vänner i Villa Vanahem på Stenungsön tyvärr inte var hemma. Det var emellertid skönt att pusta ut på deras trappa under tak och skydd för ytterligare en regnskur.

Sällsamt nog är utsikten bättre från den lilla Stenungsundsbron än från de stora Tjörnbrorna, vilket ännu en gång konstaterades från den nya stora hängbron, som ersätter den gamla vackra, som tyvärr seglades omkull av någon klåparkapten. Tjörn passerades utan vidare medan Orust visade sig vara större än väntat. Som ytterligare en förövning för Norge bestogs den högsta punkten Svens Altare, varifrån man skulle kunna se både Lysekil och Smögen. Man såg också mycket riktigt både Lysekil och Smögen men ingenting annat utom en massa träd. Bättre utsiktsaltaren torde finnas.

Efter två färjor över Malön uppnåddes Dragsmark precis i solnedgången efter ett stort och uttröttande Orust. Det erbjudna huset fanns på sitt ställe, och likaså gjorde nyckeln, men man fick den inte utan att först få en massa flisor i fingrarna, var nyckeln låg gömd uppe på en ohyvlad bjälke. Huset var tomt och tyst, ingen tycktes ha inlett sommarsäsongen, men det fanns litet kaffe och litet honung. Med hjälp därav intogs mitt livs ljuvaste kaffekopp södad med den ljuvligaste honung.

Andra dagen.

Efter förnyad idealisk kaffekopp med honung fortsattes färden till Fiskebäckskil, var resans traditionella kostintagande inleddes: yoghurt. I Lysekil återfanns Napoleon trampande på europeisk örn på sitt rätta ställe bakom kyrkan, (Lysekils märkligaste staty,) men för övrigt lämnades inte mycket tid över för det underbara Lysekil den här gången. I stället trampades det entusiastiskt vidare norrut i rasande medvind.

Idealisk lunch med rikhaltig sallad intogs i den charmfulla hålan Dingle, varifrån cykeln flög vidare med mig i sadeln till Fjällbacka, som detta år bjöd på ljuvligt solsken. (Förra året bjöd det på storm och stjälpde det min kanot.) Strandkaféet bjöd dock på samma delikata wienerbröd som senaste år.

Kusten följdes norrut via Sannäs, innan man kom ut på den försmädliga E-6-an, som uthärdades fram till avtagsvägen till Strömstad, var jag vis av erfarenhet köpte litet

mat för övernattningen på Resö. ("Maten" bestod av en liter mjölk.) Det fina kaptenshuset i lumrig grönska befanns vara i fullkomlig ordning, och i samma fullkomliga ordning gjorde jag vad jag kunde för att lämna det i följande morgon, trots spräckt kaffekopp, fyrfaldig bökning på vinden efter tält och sovsäck, (fyrfaldig eftersom tältet inte återfanns,) och diverse eventuella spökerier. (Det spökar i alla hus som har charm. Det är ett odiskutabelt faktum.)

Tredje dagen.

Denna tredje dag var det meningen att Norge skulle uppnås. Denna föresats beredde emellertid oanade svårigheter. Strömstad nåddes utan problem, och likaså kom man fram till Svinesund efter den vackra brodalen och den möödosamma uppstigningen därifrån (– den första norska backen,) men sedan? Efter det våldsamt natursköna Svinesund en platt E-6-a utan ände, utan variation, med idel långtradare och en astronomisk tråkighet. Var detta Norge?

Efter en evighet av utmattande leda på denna Norges mest helvetiska väg nåddes äntligen avtagsvägen till Dröbak, och överfarten till andra sidan Oslofjorden förbi Oscarsborg med den sjunkna tyska stoltheten "*Blücher*" vars sänkning desto mer stegrade all norsk stolthet, bragte plåster på såren med sin friska romantiska skönhet, som gav en tillfredsställande försmak av det verkliga Norge. Men sedan?

På andra sidan mötte en uppførsbacke utan ände, den första som tvingade cyklisten ur sadeln. Det var varmt, och svetten lackade, och efter en evighet av uppklättring nåddes ett krön. Fem minuter utför, och sedan en ny oändlig uppklättring.

Vägen var hur vacker som helst med natursköna forsar och byar, men tyvärr var krafterna slut. Det var inte långt kvar till Drammen, men ändå tog det en evighet att komma dit. Målet, min brors svärmor, låg dessutom i en by högt uppe på ett berg, och hennes hus låg högt upp i byn. Det blev nästan en backe för mycket att leda cykeln upp för. Men belöningen väntade i form av min brors svärmors generösa hem med god mat, frisk dusch och underhållande samtal fram inemot midnatt.

Det betänkligaste denna dag var att min ena fot började strejka. Det började omedelbart på morgonen och blev värre under dagen. Antagligen hade jag under föregående aftons omfattande strandexkursion på Resö på något sätt sträckt den vänstra hälsenan, vilket dock inte visade sig förrän vid bestigningen av cykeln morgonen därpå. En lika mystisk defekt, som det faktum, att de svåra plågor som besvärade båda knäna vid cykelturen till Finland nu var obefintliga, trots en tyngre cykel.

Fjärde dagen.

Gårdagens ändlösa uppførsbackar fick sin njutbara belöning genom oavbruten nerförsbacke hela vägen (2 mil) till Drammen, som faktiskt är en trevlig stad och har den höga rangen av att vara Norges till storleken femte stad. Från Drammen togs tåget med cykeln i bagaget till Stavanger via Kristiansand – en lång och dyr resa som utsiktsmässigt gav associationer till en 1800-tals tågresa ut i Vilda Västern – idel romantiskt svindlande skön och orörd vildmark. Efter att foten sålunda fått vila hela dagen ansåg innehavaren därav det vara dags att omedelbart sätta den i arbete: trots kvällningen företogs omedelbart en utfärd från Stavanger mot Lysefjorden och dess sägenomspunna Prekestol, ett berg 600 meter högt som inte bara stupar brant ner i fjorden utan som dessutom lutar ut över den. Emellertid var det tre mil dit.

Efter vacker färd med färja i skymningen och en tvåmila cykeltur återstod den sista milen, och klockan var halv tio på kvällen. Den sista milen var bara uppför, och vägen blev stadigt sämre, och cykeln måste ledas hela denna mil så långt det gick. Efter sex kilometer gick det inte längre, och den sista biten måste företagas till fots.

Det var sent, klockan var över tio, och hälen strejkade igen. Så det var en haltande vandrare som med sovsäcken på ryggen i tilltagande kvällsmörker långsamt vacklade upp mot Prekestolen.

Efter en timmes vandring var det så mörkt, att vandraren tappade bort stigen. Men hur det nu var kom han upp på ett berg, varifrån det var en så svindlande skön utsikt inte bara över fjorden utan även över en högre belägen fjällsjö, att han vecklade ut sin sovsäck där. Solen hade gått ner, en ilsken vind började vira som sedan visslade argt hela natten, och det var inte varmt där uppe på fjället i natten; men icke desto mindre så sovs det, för att vaknas precis i soluppgången. Det är inte ens många norrmän som har fått skåda en soluppgång över sina fjäll "från ovan".

Femte dagen.

Vid reträtten från detta berg stod det helt klart för vederbörande att det inte hade varit Prekestolen utan ett annat berg i samma fjällmassiv, som dock med lika stor rätt hade kunnat benämnas som en predikstol, ty även detta mitt berg lutade ut inte över fjorden men väl över en sjö, så att jag hela natten var rädd för att berget skulle ramla under mig. Dessutom låg det ett kors konstruerat av stenar på den punkt av berget varifrån man hade den mest slående "prediko"-utsikten. Vad var detta för ett berg, som jag gått vilse till och som lockat mig till att söka min nattliga ro på? Jag vet inte ens hur högt det var – flera berg i samma massiv var högre än Prekestolen. Men det märkvärdigaste med detta berg var, att jag denna morgon ej mer hade några besvärande magsårskänningar. Dessa, som jag lidit av hela våren från och med min akuta magkatarr före påsk, var vid denna gryning över fjällen fullkomligt bortblåsta. Hur vet jag inte. Självedrägeri? Kanske. Mirakel? Vem vet?

Allting var ännu stängt när jag passerade byarna på väg till färjan och även i Stavanger, varför allt detta ignorerades och passerades förbi av cyklisten, som for ut mot havet, för att en mil öster om Stavanger ta en färja norrut till Skudeneshavn. Cykelturen därifrån till Haugesund var njutbar och vacker, men efter Haugesund återinfann sig trötthet och påfallande besvär med hälen. Saken blev inte bättre av, att jag efter en fem kilometer lång underbar utförslöpa i medvind fick veta att jag cyklat fel. Det blev till att leda cykeln tillbaka de fem kilometrarna upp för backen igen – i motvind.

Småningom uppnåddes en ny färja, som bragte lisa och vila i överansträngningen. Färjan förde till Hardangerfjordens öppning och ön Stord, varifrån en ny färja togs sex kilometer längre bort över fjorden till Sunde.

Cyklingen norrut längs med fjorden var som en oavbruten ridåppning inför ett allt mera storslaget natursceneri. Varje rundning av en ny udde uppvisade en ständigt sig själv överträffande storslagenhet. Man kunde bara ideligen stanna, hämta andan inför skådespelet, och fotografera.

Vid kvällningen uppnåddes Dimmelsvik, var jag hade min följande förbindelse: en hederlig lantbrukarfamilj, som var hjärtegodheten själv. Följande dag blev jag omkringvisad i Rosendal med alla dess för Norge unika sevärdheter: Norges enda herrgård, en botanisk trädgård och hela den makalösa naturskönhet som är egen för Hardanger. Utanför en stenkyrka från 1255 med en mirakulös akustik fann jag även Bergljots grav med världens vackraste utsikt omkring sig.

Sjunde dagen.

Följande dag gällde det att nå Bergen. Mina pengar var på upphällningen, och hälen var i det närmaste oduglig. Det enda vettiga var att kvickt återvända till Göteborg.

Emellertid bjöd denna dag på de hittills mest drastiska överraskningarna. Den första visade sig i den första tunnel vägen förde mig in i: min lykta fungerade inte längre. Detta var fatalt, i synnerhet i den längsta tunneln, som var 600 meter lång och givetvis saknade belysning. (I Norge saknar de långa tunnlarna belysning medan de korta är väl försedda därmed.)

Men värre var följande överraskning, som bestod i att jag än en gång körde fel. Vägen till Bergen skulle vara 8 mil lång, men vid den viktigaste korsvägen saknades det skyltar, och att jag farit förbi en viktig avtagsväg visade sig när jag kom fram till Tysse i stället för till Fusa. Efter de värsta uppförsbackarna hittills bjöd Tysse på den sällsamma överraskningen, att den kvarstående vägen till Bergen var 6 mil lång i stället för 3. Tre mil hade man orkat med, men efter sådana backar som dem mellan Eikelandsosen och Tysse var 6 mil för mycket.

Emellertid fanns det inget val: det var bara att fortsätta, och de backar som kom efter Tysse var värre än de som passerats. Och så kom tunnlarna.

Jag hade hamnat på den tätt trafikerade Europaväg 68 till Bergen, som var nästan lika illa som E-sexan till Oslo. Endast backarna var värre.

Snart blev vägen bredare och blev till motorväg, och så kom den följdenliga skylten "cykling förbjuden" med åtföljande tunnlar. Men det fanns inget alternativ. Det var bara att sätta gasen i botten och försöka hålla takten med de ilsket förbivrande bilarna och långtradarerna och störta utför genom tunnlarna, där ingen kunde se en cyklist utan belysning.

Så dök det upp något nytt vid vägen: "Stopp för avgift". Man måste stanna och betala för att få fortsätta. Jag var fast. Naturligtvis skulle jag, om jag stannade, hindras från att få fortsätta.

Just i det ögonblicket uppträdde räddningen: en parkerad buss. "Skall ni till Voss?" frågade jag orolig för att bussen eventuellt skulle vara på väg åt fel håll. "Nej, tyvärr, den här bussen går till Bergen." Jag var räddad, och även om jag fick hålla i cykeln hela vägen till Bergen (25 km) för att den inte skulle "bete sig" i kurvorna, gjorde jag det högst gärna.

Bergen var en strålande internationell stad med franskt flottbesök, rysk lyxkryssare vid Bryggen och ett glatt gatuliv. Det var bara att följa med i svängarna tills tåget gick sent på kvällen. Stationen hade en trevlig och billig restaurang var man kunde ta igen sig, och var tydligen alla de gladaste bergensarna hade samlats: inte en var nykter. Glädjen och fyllan fortsatte sedan på tåget under natten: konduktören fick beslagta åtskilliga flaskor av det rikhaltiga utbudet, som omfattade såväl öl, whisky och rom som renaste vodka.

Det märkliga med detta Bergentåg var, att det visade sig vara billigare att resa från Bergen till Göteborg än från Drammen till Stavanger, fastän det var 20 mil längre väg. Skillnaden var inte stor men påfallande: Drammen-Stavanger 364 kronor mot Bergen-Göteborg 356 kronor.

I Göteborg var det bara att vänta på att hälen långsamt skulle bli bättre medan under tiden affärerna skulle utredas.

Intermezzo.

Jag har glömt att berätta om Jens H, som var mannen som välkomnade mig till Norge. Det var en hjärtlig profetliknande bonde, som jag mötte vid min första vackra rastplats i Norge strax norr om Sarpsborg. Han luktade hästskit från topp till tå men var vänlig nog att stanna sin bil var jag parkerat mig, lockad som han var av min cykels pittoreska utseende, och han var inte vilken bonde som helst. Ett långt böljande vitt skägg och dito hår vajade för vinden, han var mycket insatt i världsläget och litteraturhistorien, han frågade mig bland annat hur många finländare det var som kunde sin Kalevala varvid jag gissade på 10%, och han var till sin befattning ingenting

mindre än en avhoppad atomfysiker och övertygad pacifist. Vi hade mycket att tala om medan hans dam i bilen satt och väntade med bortvänt ansikte, han ville slutligen att jag skulle följa med dem österut mot ett vackert gods, men jag hade Drammen att hinna till före kvällen. Emellertid utbytte vi där på stället adresser. På ett bättre sätt än genom denne genomsympatiska person hade Norge icke kunnat välkomna mig.

Andra etappen – första dagen.

Hälen var frisk och affärerna var ordnade efter drygt tre veckor. Då togs tåget vidare västerut efter polletering av cykeln till Voss strax nordost om Bergen. Denna polleteringshistoria blev emellertid brydsam, då cykeln aldrig kom fram till Voss.

Cykeln polleterades 12.15 på dagen, det skulle gå ett tåg till Oslo klockan 14, jag tog själv tåget klockan 17.25 och hade en dålig natt på tåget med fullmåne fram till Voss, som nåddes efter cirka fyra timmars sömn klockan 6 på morgonen. Cykeln, visade det sig då, var inte med samma tåg.

Nästa tåg söderifrån skulle komma klockan 13. Jag satt på tågrestaurangen så länge och läste och sov med jämna mellanrum, tills tåget äntligen kom klockan ett. Men cykeln var inte med tåget.

Det var ett expresståg, förklarade stinsen, och cyklar må icke sändas med expresståg. Nästa tåg skulle komma klockan 17.

Jag hade en vecka på mig att semestra i Norge denna gång, och min tidtabell var exakt utarbetad för att övernattningar i Balestrand, Byrkjelo, Hellesylt, Ålesund, Kristiansund och Trondheim skulle inrymmas. Men tidtabellen rymde ingen övernattning i Voss.

De värsta aningarna besannades då cykeln ej heller fanns med tåget klockan 17. En ovärderlig semesterdag var därmed förlorad och kostade mig en extra dyr övernattning på vandrarhemmet i Voss, var jag gjorde mitt bästa för att späka min vrede med att bada bastu hela kvällen, medan hela tågpersonalen på Voss' tågstation var initierad i mitt problem och redan hade inlett efterlysandet av min cykel över hela Norge.

Det visade sig till slut att klåparna i Göteborg aldrig hade skickat iväg den. Den fick vänta 30 timmar i Göteborg innan någon kom på den briljanta idén att den faktiskt skulle till Voss. Ändå hade jag polleterat den 5 timmar före min avresa, frågat om den kunde gå med ett tidigare tåg än mitt för säkerhets skull och på allt sätt försökt få godsexpeditionspersonalen i Göteborg att förstå hur önskvärt det var att cykeln kom fram genast. Men tydligen hade alla mina försök att eliminera alla tänkbara problem endast haft motsatt verkan.

På Voss vandrarhem ringde det dessutom klockan 12 på natten alarm i hela huset, då varje rum var utrustat med öronbedövande ringklocka. Det ringde i en kvart innan någon fått slut på eländet, som naturligtvis bara var falskt alarm, som ingen dessutom hade utlöst.

Jag spekulerade redan i att genast återvända till Göteborg utan cykel och uppge den och semestern som förlorade, ty jag trodde inte längre att den kunde komma till rätta. Men klockan sex på morgonen 24 timmar för sent infann sig den dock ändå på Voss station, avsänd från Göteborg 12_ timmar tidigare och 30 timmar efter inlämningen. Så jag kunde äntligen inleda semestern men var ett helt dygn efter tidtabellen.

Vädret var dessutom dåligt. Det hade regnat hela den förlorade dagen i Voss, och det skulle med all säkerhet fortsätta regna.

Andra dagen.

För att komma till Balestrand var det önskvärt att ta färjan över Sognefjord från Gudvangen till Kaupanger. Denna färja gick klockan 12.00, och den sista färjan till Balestrand gick 17.45. Mellan Voss och färjan från Gudvangen klockan 12 övervägde jag

därför att ta bussen från Voss till Gudvangen klockan 10.40. Då skulle man vara trygg och säker på att hinna i tid till färjan. Busschauffören meddelade emellertid att han inte kunde ta med någon cykel då han redan hade många passagerare med alltför mycket bagage. Det var bara att kasta sig på cykeln och cykla för livet för att hinna till färjan. Jag hade 2 timmar och 20 minuter på mig och fem mil av okänd väg framför mig.

Det gick emellertid bra. Trots två och en halv mils outhärlig uppförsbacke hade jag snart en god tidsmarginal och kunde till fullo njuta av den vackra fjällsjön vid Oppheim. Men jag anade inte vad som förestod.

De vilda utförsbackarna ner mot Gudvangen hade redan börjat när det dök upp en tunnel. Jag trampade i full fart rakt in i mörkret men såg ingen mynning framför mig. Tunneln var utan belysning. Jag blev tvungen att cykla tillbaka till dagsljuset och söka fram min ofelbara elektriska lykta ur väskan, som jag vis av erfarenheten efter skräckupplevelserna på vägen till Bergen den här gången hade tagit med mig. Jag satte på den elektriska lyktan. Den fungerade inte. *Den fungerade inte!* Jag hade två cykellyktor, och ingen fungerade! Den första hade jag lagat i Göteborg, och den andra hade jag tagit med mig för säkerhets skull. *Och nu fungerade ingen av dem!* Och en mil ifrån mig stod en färja som inte skulle vänta på mig, och mellan mig och färjan var en av dessa tunnlar som var så långa att de saknade all belysning! Jag hade bara att leda min cykel vidare rakt in i mörkret och känna mig för med händer och fötter.

En bil kom bakifrån och upplyste tunneln. Den for förbi mig. Jag fick en idé. När nästa bil kom satte jag mig kvickt upp och cyklade för glatta livet. Och bilen körde inte förbi mig! Den lyste upp vägen för mig hela vägen ut ur tunneln, men efter den följde omedelbart en ny tunnel. Det var oavbruten nerförsbacke, jag hade god fart, och bilen höll sig snällt bakom mig även hela vägen genom den andra lika långa lika belysningslösa tunneln. Först när även denna var överstämnen körde bilen förbi mig, och jag vinkade tacksamt till den.

Trots helvetesfällan i tunneln hann jag i tid till färjan och njöt till fullo av den ytterst vackra utfarten från Gudvangen genom Närøyfjorden. På färjan kom en man fram till mig och frågade: "Var det du som cyklade i tunneln utan lykta?" Det var mannen som hade upplyst vägen för mig. Han hade förstått mitt dilemma och därför hållit sig bakom mig. Han var en älskvärd byråkrat från Bergen på flykt från sin byråkrati med hustru och två barn. Vi skildes vid Kaupanger som mycket goda vänner.

Men jag hade alltför hårt forcerat cyklingen från Voss till Gudvangen. Det visade sig nu på vägen längs Sognefjords norra strand mot väster. Jag var alltför trött, och jag var tvungen att hinna till ytterligare en färja. Jag hann till den även men var så trött att jag försummade att gå i land på andra sidan på grund av att jag föll i sömn i kaféet. Lyckligtvis så tog dock färjan ytterligare en tur till vart jag skulle, men den turen var dagens sista. Efter en hetsig dag ankom jag sålunda lyckligt till Balestrands underbart vackra vandrarhem efter dagens elva forcerade, dramatiska och påfrestande mil.

De norska backarna är sällan kortare än en mil. De är inte farligt branta, men längden är förintande för en cyklist. Han har endast att leda cykeln i det oändliga uppför när backen kommer, ty att cykla hela vägen upp (utan växlar) är helt enkelt mördande. Å andra sidan har man sedan lika långa utförslopor, och man får vara glad om man i dem slipper motvind, så att man slipper trampa för att komma ner.

Balestrands pensionat-sanatorium-liknande vandrarhem inrymde många intressanta gäster: en ung engelsk violonist från Newcastle, en pensionär från gränsen mellan British Columbia och Washington, (i deras sällskap tillbringade jag kvällen,) utom angenäma belgare, fransoser, tyskar och oidentifierbara balkaner. Pensionären erbjöd mig lift följande dag för både mig och cykeln, men han hade bara en liten Toyota, så jag avböjde när jag, för att ta igen den förlorade dagen i Voss, fick plats på bussen med cykel och allt från Balestrand ända till Stryn.

Det förekom regnskurar även denna dag, men de var lyckligtvis inte så allvarligt menade. Faktum är, att solen kom fram så fort jag satte av med cykeln från det påtvingade värdskapet i Voss.

Tredje dagen.

Vägen från Balestrand till Stryn var så intressant att det var synd att jag inte fick cykla den. Från Fjärlandafjorden, (en vik av Sognefjorden vid Balestrand,) gick vägen upp för fjället Mjelsnipa (1542 m.ö.h.) i hisnande serpentinkurvor, var det måste ha varit ytterst krävande av en chaufför att köra en buss. Ofta fick man svindel bara man gluttade nedåt från bussfönstret mot avgrunden som ständigt blev brantare och djupare, och den myckna mötande trafiken gjorde att man ofta var en centimeter från avgrundens brant. Men den norske chauffören klarade det med väl bibehållet lugn fast blev avlöst efter tre mil över ett mycket intressant högfjällslandskap. Ofta är de norska sjöarna ännu vackrare än fjordarna, och så var särskilt fallet på väg 170 norrut från Sogn: Jølstervatn var en gudomligt vacker sjö. Vid Byrkjelo inträffade en försmädlig olycka: när jag i bussen förflyttade mig från den ena sidan av bussen till en sittplats på andra sidan, för att anpassa mig efter den vackra utsikten, som likaledes flyttade från vänster till höger, så rev jag upp mina byxor. Sömmen i baken gick upp i ett två decimeter långt hål, som mina röda underbyxor kunde skrika ut mitt försmädliga tillstånd genom: jag hade inga reservbyxor och ingen nål och tråd. Det gällde att från och med nu helt enkelt dölja min fysiska baksida för allmänheten så mycket som möjligt, vilket inte var lätt då man cyklade i Norge, och då man för att komma upp för en backe antingen måste resa sig på cykeln eller stiga av och leda den. Enda trösten var att bilisterna som for förbi aldrig stannade.

Vädret bjöd på åtskilligt regn mellan Stryn och Hornindal, men från Hornindal över fjället till Hellesylt var vädret idealiskt. Trots skrattande och tutande ungdomar som for förbi utan att dölja att de uppfattat min prekära situation var turen till Hellesylt ytterst njutbar trots den oändliga uppførsbacken. Men i Hellesylt blev man väl mottagen på vandrarhemmet, genom ankomsten dit hade jag lyckats ta igen den förlorade dagen i Voss, och jag kunde äntligen byta ut mina röda kalsonger mot ett par av samma neutrala blåa färg som de stackars byxorna.

Fjärde dagen.

När jag väntade med min cykel på att få köra ombord på färjan över Geirangerfjorden, (Norges mest typiska och enligt allmän mening dess vackraste fjord,) råkade en italienare stå bredvid, som på sitt modersmål för sig själv uttryckte sin kärlek för det pittoreska i min 38-åriga rostiga militärcykels utseende. Han hade ingen om att jag kunde förstå honom, så jag utbrast till honom: "*É una bella bicicletta, eh?*" ("Är det inte en vacker cykel, så säg!") vilket naturligtvis ledde till allmänt samtal på italienska. När jag avslöjade att jag delvis var italienare och att min mors familj ursprungligen kom från Verona yttrade han helt överraskande: "*Ma io sono veronese,*" ("Men jag är veronesare,") och visade mig sin omisskännligt veronesiska bilskylt. Han till och med kände mina släktingar i Verona och visste att de bröt marmor ovanför Pescantina. Han var god vän med en advokat som gift sig med en dotter till min syssling Romano. Vilket sammanträffande! Följden blev att vi slog följe för resten av dagen, som visade sig bjuda på det vackraste vädret under hela denna resa. Vackert väder är ju annars normalt en raritet i Norge.

Han färdades med fru och son i en stor campingbil som innehöll allt, och det var en smal sak att hänga min cykel på hans egen utanför bilen. Först skulle jag följa med bara till Linge, men han hade varit i Norge förut och lockade mig till att följa med upp på

Trollstigen. Därigenom skulle jag gå miste om Ålesund men i stället få uppleva Åndalsnes, vilket visade sig minsann vara värt besväret och uppoffringen.

Det var något märkvärdigt med sonen. Han gick i mörka glasögon och tog fram en kikare för att titta på allt hur nära det än låg. När han vid en rastplats vid ett tillfälle var försvunnen för att titta på en fors förklarade modern den tragiska historien för mig. Sonen var ett studiegeni, han talade engelska, franska och tyska utom italienska, han hade studerat i hela sitt liv och slutligen blivit astronom, när en ovanlig sjukdom smög sig in i hans ögon, som innebar att den ena syncellen efter den andra bara dog. Sjukdomen var ytterst sällsynt, ingen specialist i Italien kunde göra något åt saken, och när föräldrarna vände sig utomlands kunde inga specialister i Spanien, Portugal, Frankrike, Holland, Tyskland eller England heller göra något åt saken. De hade inte givit upp, en dag kunde läkarvetenskapen upptäcka hur även deras sons syn kunde räddas, men medan hans ögon långsamt men obönhörligt blev sämre var det bara för dem att låta honom se så mycket som möjligt innan synen tog slut. Därför visade de nu sin son även Norge. Han var några få år yngre än jag.

Trollstigen, som jag aldrig haft någon tanke på att befara på egen hand, visade sig vara den vackraste vägen i Norge hittills. Denna högfjällsled hade Olav den Helige vandrat år 1028, och även jag såg till att jag med mina spräckta byxor åtminstone fick gå över krönet till fots. På andra sidan väntade Åndalsnes, den hittills vackrast belägna orten i Norge som jag sett, där den låg vid Gudbrandsdalens mynning vid foten av Trolltindane, de sällsamma dolomiterliknande taggiga nordnorska fjällen, som lockat alpinister från hela världen. Men vi stannade inte vid Åndalsnes utan fortsatte hela vägen till Sunndalsöra vid Sunndalsfjorden längre österut, var jag fick plats på denna orts vandrarhem. Därigenom hade jag tillsammans med denna sällsamt ödesdrabbade veronesiska familj på denna min vackraste semesterdag i Norge färdats tjugo mil och fått uppleva kanske det vackraste som kan upplevas av Norge.

Som krona på verket visades i norsk television denna afton en gammal Hitchcockfilm som jag inte sett förut med den alltid sympatiska och hårt prövade Montgomery Clift i huvudrollen. Jag förmodar att det var filmen "*I Confess*" som sällan om någonsin har visats i Sverige.

I Sunndalsöras vandrarhem, var jag fick se denna film, var det så fullbelagt att jag bara fick plats i en liten husvagn utan värme eller belysning. Efter mig slapp ingen gäst mera in i härbärgen. I denna vagn sov jag dock gott.

Femte dagen.

Denna dag blev mindre angenäm på grund av regn och motvind hela dagen och hela vägen från Sunndalsöra till Kristiansund (N.) Tre långa tunnlar väckte vid ingången oerhörda farhågor, men de var lyckligtvis med belysning. Emellertid var den fjärde utan belysning och utan ände.

Jag cyklade in så långt jag kunde se och stannade sedan för att invänta en bil. När den kom satte jag upp högsta fart, som jag lärt mig vid Gudvangen, men denna bil körde helt likgiltigt förbi mig. Denna trista dag med motvind och regn var ödet emot mig till och med då jag fann skydd för regnet och motvinden.

Det värsta med tunnlar är dock inte saknaden av belysning. Långt värre är ljudet av andra fordon, som ekar och dånar i tunneln utan att ljudet kommer ut, tills det når öronbedövande styrka just när fordonet passerar. Men det är inte det värsta.

Det värsta är de giftiga gaserna inne i tunneln. Man känner att luften blir dålig, man känner hur det börjar brinna i halsen, och man kan ingenting göra. Man kan bara kvickt komma ut därifrån. Om man då inte ser någon mynning och både man själv och tunneln saknar belysning, så kan man vara såld.

I Kristiansund, denna trevliga havsstad, rehabiliterade jag mig med att bada bastu i idrottshallen, men omklädningsalen bjöd på ett sällsamt intelligenstest. Lokalen med

omklädningsskrubbarna och -skåpen var en sannskyldig labyrint som det var omöjligt att hitta ut ur, tills man lärt sig, att man inte fick gå på vita golv utan bara på gröna. Arkitekten till detta badhus måste ha varit ett original.

I samma badhus befann sig en svensk från Sollefteå som kommit för att cykla i Norge med sin fru och sina två barn. Han hade ämnat hyra cyklar i Kristiansund. Saken var bara den, att cyklar inte fanns att hyra i Kristiansund. För att gottgöra detta hade Kristiansunds turistbyrå lovat att sätta in en annons i tidningen till nästa dag. Då skulle inte jag längre finnas i staden, så jag kunde bara lämna den hurtige Sollefteåbon åt hans och hans familjs okända vidare öden i Kristiansund.

Efter att i ett flertal timmar ha suttit på den trivsamma krogen "Gästhuset" och bland annat fört dessa anteckningar gick jag klockan nio på kvällen ombord på "hurtigrutens" fartyg "Nordstjärnan", som skulle föra mig till Trondheim under natten. Denna prövning av "Hurtigrutens" kapacitet utföll med vinst: denna Hurtigrut kommer definitivt att prövas igen i framtiden såsom kanske världens vackraste sjöresa ombord på kanske världens trevligaste fartyg.

Sjätte dagen.

Efter en natt i en obekvämlig soffa som inte tillät att man sträckte på benen och trots detta en god men kort sömn ankom vi till Trondheim klockan fem på morgonen, denna sällsamma medeltida stad med gotisk katedral, den enda i Norden, som inte liknar någon annan stad. Möjligen skulle det i så fall vara det gamla Malmö. Om Bergen är trevligare än Oslo så är dock Trondheim ännu vackrare än Bergen och det till stor del på grund av katedralen och dess omgivande stilenliga bebyggelse som andas en märkvärdig stämning av andakt och meditativ lugn, som endast återfinns i lärdomsinriktade städer, såsom Lund och Cambridge.

Tåget österut gick från Trondheim 6.55. 6.45 var ännu ingenting öppet på stationen, och det var önskvärt att få min cykel med på tåget. Som ingen mänska fanns på stationen cyklade jag direkt till tåget och lyckades övertyga konduktören om nödvändigheten av att min cykel kom med, varpå han tog in den i bagagevagnen kostnadsfritt. Sedan köpte jag biljett i biljettluckan, som öppnade fem minuter innan tåget gick.

I Storlien blev det konduktörsbyte, men jag lyckades även övertyga den nya svenska konduktörskan om nödvändigheten av att min cykel fick följa med. Emellertid skulle halva tåget förbi Sundsvall till Stockholm, och till den halvan av tåget hörde bagagevagnen med min cykel, som alltså måste ur vagnen före fränkopplingen vid Ånge.

Den nya konduktören vid Ånge försatte jag i en pinsam situation då jag försökte övertyga även honom om att min cykel måste få följa med till Sundsvall, ty tåget till Sundsvall hade ingen bagagevagn. Efter många om och men fick jag lägga min cykel på golvet i postvagnen. Sålunda färdades cykeln kostnadsfritt med mig hela vägen till Sundsvall. Det kunde den behöva efter den skändliga behandlingen i Göteborg då den skulle till Voss.

Sundsvall var en elegant och fin stad, men färjan till Vasa gick först sent på kvällen. Biljetten över köptes redan på dagen, och klockan åtta på kvällen, då jag fördrivit hela eftermiddagen med att irra omkring på Sundsvalls gator och torg, upptäckte jag till min fasa att biljetten var försvunnen: den hade under mina strövtåg blåst ut ur fickan. Låt aldrig en ficka med dragkedja stå öppen! Lyckligtvis hade någon hederlig människa upphittat biljetten (på vilken stod mitt namn) och lämnat den till biljettexpeditionen, var den återfanns hel och hållen. Sålunda kunde jag lämna Sverige med gott intryck av någons hederskänsla i Sundsvall.

Båten var norsk och hette "*Bolero*". Det förekom förvånansvärt mycket norrmän ombord, och svenska var det dominerande språket. Båten var fullsatt, alla hytter var

upptagna, och restaurangerna var öppna till långt efter midnatt. Det rådde en mera gemytlig stämning ombord än på båtarna mellan Stockholm och Helsingfors, kanske på grund av båtens norska ursprung och därför trevliga miljö. Det var en riktig passagerarfärja och inte en av dessa lyxlådor som pendlar mellan Stockholm och Finland och mellan Göteborg och utlandet.

Sjunde dagen.

Natten blev åter kort men inte utan sömn trots vilstol som säng. Från hamnen i Vasa gick det ett tåg in till staden, och cykeln fick följa med i den sista äldsta skräpigaste vagnens tambur med konduktörens goda minne. Han kunde inte ett ord av något annat språk än finska.

Den österbottniska inställningen till finskspråkigheten var ganska aktningsvärd: "Tala svenska till dem bara. De förstår nog." Det kan inte en finne säga till en annan finne som råd inför konversation med folk med annat språk som modersmål än finska.

Även Vasa var en minst lika trevlig stad som Sundsvall men har hela 220 dagar sol om året. Det var det fria Finlands första huvudstad 1918, här föddes det självständiga Finland, en tredjedel av dess befolkning har svenska till modersmål, där finns en av Finlands fem svenskspråkiga teatrar (som för närvarande gav "Romeo och Julia", Dario Fo och "Grodprinsen",) och jag intog en angenäm lätt lunch på restaurant Casari med njutbar skönsång av Nat King Cole som bakgrundsmusik. Tåget till Helsingfors avgick 12.55.

Historiska ställen som Storkyro passerades liksom oändliga ödemarker av skog och mossar på väg till Nordens största inlandsstad Tammerfors, en industrihåla, och andra kända geografiska namn som Järvenpää och Riihimäki, var det efter en alltigenom het och kvalmig dag bröt ut ett ordentligt åskväder. På stationen i Helsingfors hämtades den trogna cykeln, som genast trampades till Borgå under konsekvent ignorerande av alla tutande bilar och skyltar som sade "cykling förbjuden". En cykel som min kan inte ta sådana skyltar på allvar.

Inte en enda backe under de fem milen till Borgå tvingade cyklisten att resa sig från sin sadel, vilket dock de sista fyra milen öster om Borgå gjorde desto mera. Skymningen övergick långsamt i en röd och fuktig dimma, och under den nionde och sista milen avfyrades ständiga kornblixtar ovan molnen. Ingen av mina båda lyktor var reparerad, och i den tilltagande dimman och mörkret blev det allt svårare att se den allt sämre vägen. Icke desto mindre nåddes målet 23.00 efter en rekordartad slutspurt från Helsingfors på fyra timmar och en kvart. Men det kändes i hjärtat, som var nära att brista av pur entusiasm och sportsmannaanda in absurdum inför det alltför nära och välbekanta slutmålet för denna i två etapper uppdelade halsbrytande cykelfärd på två veckor, som dock lämnade inga men efter sig som negativa minnen åt företagaren därav, den frie fattige mannen med den 18,7 kilo tunga enväxlade rostiga gamla cykeln och de hopplöst ruinerade byxorna."

Denna reseskildring väcker många frågor. Varför förtiger han sin extra natt i Stavanger med den hurtiga horan, och varför förtiger han sin andra natt i Voss, som han tillbringade med en vacker fransyska, som han sedan återfann i Hellesylt och tillbringade en natt till med där? Av någon anledning har han komprimerat sin skildring och sorterat ut diverse detaljer. Men det största mysteriet är: hur klarade han sig genom den fjärde tunneln mellan Sunddalsöra och Kristiansund, den tunneln som var den längsta, den enda som saknade belysning och som han tydligen ej heller fick någon bilists hjälp med upplysningen av? Kan vi ha passerat honom just då i den tunneln? Vi måste misstänka det.

Slutligen har vi själva uteslutit det enda i hela hans uppsats som han skrev om oss poliser. I samband med den äventyrliga sista etappen till Bergen skriver han:

"Endast en polisbil skymtade jag idag, och det var den första på hela resan. I Sverige dräller det av polisbilar överallt, men i Norge finns det tydligen inte en enda."

Och tydligen såg han sedan inte en enda polis mer under hela resten av sin resa. Troligen kom han fram till sitt slutmål utan att ana att tre svenska poliser legat efter honom hela vägen ända från Göteborg.

Det dröjde inte många veckor innan han lät höra av sig i Göteborg. Under veckorna före valet bombarderade han olika Göteborgstidningar med artiklar som hänsynslöst gick åt regeringspartiet, den anrika socialdemokratin. Vad hade han emot den? Man skulle tycka att han hade all anledning att stödja socialdemokratin, då denna på sitt program hade att avveckla en stor del av ordningsmakten, att inte kriminalisera knarket, och så vidare, medan ju alla de borgerliga partierna ville stärka polismakten och utrota knarkfriheten. Ändå knarkade han själv, som en dikt längre ner skall belysa, och hade han personligen varit betjänt av att borgerligheten inte segrade. Men här är hans vassa utfall mot socialdemokratin:

"Rutten valpropaganda.

När man drabbas av årets valpropaganda så drabbas man i synnerhet av det starka intryck som den socialdemokratiska självgodheten, opportunisten och vulgärmanipulationen ger. Det måste finnas ett antal socialdemokrater av den gamla stammen som måste blygas inför dagens socialdemokrati. Vilken socialdemokrat kan längre uppriktigt tro på dagens socialdemokratiska ärlighet? Kan Carl-Gustaf Lindstedt, denne folkkäre artist, verkligen göra det då han håller upp en tidningsartikel, som behandlar "den underbara natten" som gjorde att en borgerlig regering sprack, och säga att han röstar på socialdemokratin för att han minns de borgerliga årens regeringsupplösningar, blind för att denna borgerliga regering sprack emedan Olof Palme underhandlade med Centern och Folkpartiet bakom ekonomiministerns rygg och lockade dem in på ett samarbete som samme Olof Palme sedan totalt tog avstånd från så snart han fick makten? Tror Olof Palme verkligen själv på att den svenska välfärden kan avskaffas utan vidare, när han från en affisch i självgodhetens tecken helt ärligt påstår att han inte vill avskaffa den? Vem vill avskaffa den? Troligen bara Olof Palme, om han förlorar valet.

Opportunisten besjälade socialdemokraterna starkare än något annat parti. Det är enbart av manipulativa orsaker som så många socialdemokrater röstar kommunistiskt, ty annars skulle kommunisterna kanske inte komma över 4-procent-spärren, och då skulle kanske socialdemokraterna inte klara valet. De är ju faktiskt beroende av kommunisterna. Är det demokratiskt av så många socialdemokrater att rösta på ett annat parti än sitt eget av enbart valtekniska skäl? Nej, det är ett knep jämförbart med de manipulativa åtgärder som en Mussolini och en Hitler vidtog för att på demokratisk väg ernå makten.

Aldrig är risken för maktmissbruk större än när någon får den som eftersträvat den för dess egen skull. Makt är en förvaltning och icke ett ägande. Socialdemokraterna har tydligen på sitt valprogramms första punkt att utöka den offentliga sektorn. Det betyder i praktiken ingenting annat än ökad byråkrati, starkare centralisering och hårdare kontroll av den svenska menigheten genom ökat förmynderi. Socialdemokraterna är Storebrors parti för vilket makten tydligen helgar medlen. Varför går det inte samman direkt med Kommunisterna och skaffar sig ett mera eufemistiskt namn som skyler över maktkomplexet, den socialistiska fond-ruttenheten och allt det självgodhetens, besuttenhetens och snålskjutsens slagg som belastat partiet efter Erlanders tid, ett falskt

vackert klingande namn som till exempel Finlands kommunistiska parti Folkdemokraterna? Det skulle rimma bättre med dagens Socialdemokratiska Arbetarpartis sinnesbankrutt på ärlighet och rent spel än med det Socialdemokratiska Arbetarparti som Per-Albin Hansson och Tage Erlander ledde.

'Miljöpartist'.

Valrörelsens tragikomik.

Aldrig har valrörelsen varit så sorglig som den är i år. Man får uppleva hur den hänsynslöse demagogen Olof Palme utdelar slag under bältet på löpande band på de stackars naiva borgarledarna som försvarar sig tämligen menlöst. Man får uppleva hur massan är mera lättlurad än någonsin och går på alla Olof Palmes nedrigaste folkförförarknep medan endast Adelson med nöd får sin artiga stämma hörd och endast de få utvalda får det klart för sig att allt vad Olof Palme säger är överdrifter och skräckpropaganda. Sorgligast av allt var TV-"duellen" dem emellan, där Olof Palme bara gjorde sig avskyvärd med sin ideligen hamrande knytnäve, (det fattades bara en sko i den,) och där Adelson bara upprepade sig. Tyvärr gjorde Palmes elakhet ett starkare intryck, och det att Adelson gjorde ett bättre intryck lär knappast omvända andra än hederliga centerpartister och folkpartister.

Det har sagts att ingenting har sagts i denna valrörelse av det som borde ha sagts. Det beror på att både vänster- och högerblocket har antingen för mycket att dölja eller är för osäkra. Det står klart att vänsterblocket, om det vinner, kommer att satsa på den offentliga sektorn och därmed göra den etablerade svenska byråkratin ännu mera besutten. Vid en socialdemokratisk-kommunistisk seger blir Storebror och Förmynderiet segrare och får fria händer. De får ännu friare händer med att skicka U-landspengarna till kommunistdiktaturer, och omedelbart efter valet ämnar en socialdemokratisk delegation uppvakta Moskva. Snacka om neutralitet, Olof Palme!

Vid en eventuell knapphändig borgerlig seger får tre oeniga partiledare bilda en oenig regering som omedelbart får alla arbetare, kommunister och anarkister emot sig som med Olof Palme i spetsen inte kommer att sky några medel för att få den borgerliga regeringen spräckt, så att Olof Palme sedan får briljera med sin omåttliga skadeglädje igen och oförskämt skrika ut på demagogvis: "De borgerliga har skitit ner sig igen!" Ingen har som han i Sveriges moderna historia skott sig på andras bekostnad, det vill säga ägnat sig åt att ruinera andra och sedan haft mage att utnyttja det till egen fördel.

Men förvisso är han dock beundransvärd, denne Olof Palme. Är han inte en kompetent statschef? Jodå, lika kompetent som Mussolini, Hitler och Augustus, diktatorer allesammans, som inledde sina staters ruin. Är han inte en skicklig talare? Jo, minst lika skicklig som alla demagoger, som fångslar genom sin personlighet utan att folk märker hur elaka de är. Han och Sven Stolpe kan ta varandra i hand som Sveriges styggaste offentliga personligheter: de är lika fanatiska båda två.

Vilka är det då som går på denne Olof Palme och hans knep? Man måste falla för hans knep första gången man råkar ut för dem, ty de är så infernaliskt skickligt utstuderade. Vem kan ana, första gången man hör honom tala så gripande om Tage Erlanders gamla mamma, att han har gjort det precis lika övertygande femtioelva gånger förut? Naturligtvis stödjer alla arbetare honom, ty de har ju inget annat parti att ty sig till. Tack vare dem kommer socialdemokratin att överleva till och med Olof Palme. Deras naiva trygghetsföreställning är deras segerhuva, genom vilken åtminstone *de* aldrig kommer att råka illa ut genom Olof Palmes utstuderade opportunist. Men desto värre har redan alla de som lever på Olof Palmes förmynderi råkat ut. Narkomanerna förblir narkomaner, ty endast Olof Palmes lagstiftning eller brist på lagstiftning låter dem knarka i fred och öka i antal så att de blir en ständigt tyngre last

för staten samtidigt som de blir ständigt fler röster för Socialdemokratin. De homosexuella får fortsätta öppet praktisera sin homosexualitet och inviga även nya oskulder i den konsten, ty endast Socialdemokratin gynnar de homosexuella. Skada är blott att naturen inte gör det: Socialdemokratins största problem idag heter Aids. Många röster för Socialdemokratin kommer att gå förlorade i den vevan.

Följer vi dessa tankebanor finner vi hemligheten med socialdemokratins unikt starka ställning i Sverige: de flesta som år efter år röstar socialdemokratiskt är kvinnor. Här står detta partis starkaste sida att finna: det har för sig vunnit det nationella varma modershjärtat, som länge klappar för en och samma sak. Det fann på Per-Albins tid detta parti vara det mest medmänskliga, och det är det kanske fortfarande. Alla de mödrar som förlåter sina söner att de är narkomaner eller homosexuella röstar socialdemokratiskt för att deras barn skall få bättre vård. Synd bara att Per-Albins mänsklighet och Erlanders trygghet skall ha urartat till Palmes sliskighet. Det är svårt att tänka sig denne politiker förmögen till någon uppriktig ömhet, men just sådana ensamma maktdominerade strebrar brukar just därför ha en säregen attraktionskraft på kvinnor. Hitler och Mussolini är praktfulla exempel: när hela Italien och hela Tyskland övergivit dessa diktatorer förblev dessa länders ädelmodigaste kvinnor dem dock trogna, ty lika god som en kvinna är, lika litet kan hon tro något ont om en man vad han än gör. För kvinnan är en Fälldins hederlighet, en Westerbergs klarhet och en Adelsons humanism ointressanta medan däremot en Palmes demoniskhet inte är det.

Och alternativet till den av god men blind kvinnlighet upprätthållna socialdemokratin? En borgerlig regering skulle kanske kunna fungera om Olof Palme lämnade riksdagen och i stället på heltid gick in för att verka för den så ytterst önskvärda och troligen oundvikliga kärnvapenedrustningen i världen. I den branschen skulle Olof Palmes naturliga opportunism kanske komma mera till sin rätt än någon annanstans. Det kanske till och med skulle kunna göra honom snäll. Han behöver bli botad från sin demagogi.

Och hur skulle då en borgerlig regering regera? Bra, om den skulle få möjlighet därtill, om inte fackets fördomar från början skulle inrikta sig på att göra livet till ett helvete för Sverige, och om folk skulle börja tänka mera på landet än på sig själva.

Men det är det de aldrig har gjort. Moderaterna och Socialdemokraterna kan inte samarbeta, kan inte lyssna på varandra och tänker bara på sig själva. Det starkaste sjukdomssymptomet i debatten mellan Palme och Adelson var att ingen lyssnade på den andra eller besvarade den andres frågor. De kunde ha talat till en vägg båda två.

Och däri ligger den största faran för Sverige: i oförmågan och oviljan till att lyssna till och försöka förstå varandra. De som vill leda landet åt höger kan lika litet leda det rätt som de som vill tvinga det åt vänster: i en sådan dragkamp måste landet gå av på mitten, och vem vill det? Hur mycket den numerärt underlägsna högern än har rätt i att Sverige är beroende av deras intelligens, och hur mycket de stora massorna än har rätt i att de är de enda som arbetar fysiskt i Sverige, så är båda sidorna beroende av varandra och måste de samverka. Vem som regerar är likgiltigt: arbetarna behöver arbete, arbetsgivarna behöver arbetarna, och alla behöver de bonden, ty endast genom bondens fortsatta välvilja kan alla de andra förses med mat för dagen. Arbetarna kan varken vara utan företagen eller utan bönderna.

Det är den gemensamma linjen framåt för *allas* bästa som saknas i Sverige. Socialdemokratin representerade den till och med Per-Albin Hanssons tid, under Erlanders tid blev Socialdemokratin besutten och övergick långsamt i en allt trögare byråkrati med allt mer begränsande skyggglappar, som under Olof Palmes tid mer och mer har blivit såsom en opportunistisk bläckfiskmaffia, som insisterar på att ha allting under sin kontroll, och vars ensidighet riskerar svensk demokratis och frihets framtid. De borgerliga regeringarna 1976-82 misslyckades för att Olof Palme inte lät dem lyckas: han gav dem ett helvete tills han med deras motgångsstatistik som vapen på demagogvis kunde återtillvälla sig makten igen. Om Sverige förblödde under de

borgerliga åren så var inte Olof Palme den som lyfte ett finger för att hämma blodflödet. Tvärtom gjorde han det värre bara för att sedan få operera ensam. Och förblödningen inleddes redan under socialdemokratisk regim före 1976. Slutet på 70-talet var en kristid för hela världen, som Olof Palme har gjort allt för att ta äran från de borgerliga regeringarna för att ha klarat bättre än vad som hade varit fallet om socialdemokraterna suttit kvar vid riksrodret 1976.

Och hur har han sedan opererat ensam? Han har åkt snålskjuts på världens högkonjunktur och tagit äran åt sig och sitt parti för en högkonjunktur som varit gemensam för hela världen. Det enda som räddar hans ansikte är den duglige Kjell-Olof Feldt. Dock har han även samtidigt gjort 200,000 svenskar till tiggare hos Socialen. Före förra valet var endast en trettiondel av landets vuxna befolkning tiggare hos Socialen medan det nu är en tolfte del: en ökning med mer än det dubbla från tre procent till mer än åtta.

"Heja Sverige?" För all del, genom sin chauvinism slår Olof Palme blå dunster i svenskarna som därmed inte märker att han i själva verket isolerar dem från yttervärlden och verkligheten. Men vi får aldrig glömma att, i den svåra tidsålder som andra världskriget körde in världen i, vi i första hand är världsmedborgare, där varje individ har ett visst ansvar för hela världens framtid, och att vi först i andra hand får tänka på oss själva som förvisso en god nation som, hur bra ställt vi än har det, dock aldrig är ett uns bättre än någon annan.

Josef K., humanist, miljöpartist,
under-existensminimum-levande skönstaxerad musiker,
med mera."

En kollega till mig som fick läsa dessa artiklar och som var politiskt medveten yttrade: "Om det blir en borgerlig regering skulle det inte förvåna mig om författaren blev föreslagen till statsråd."

Och ett liknande yttrande hörde jag senare från en tidningsredaktör, som fått hans artiklar men inte vågat publicera dem. Han sade: "De artiklarna skulle han kunna bli statsråd för, om det blir en borgerlig regering."

Men det blev det inte. Socialdemokratin och Olof Palme behöll makten vid valet den 15 september 1984.

Hade Olof Palme förlorat det valet hade det förmodligen räddat hans liv och, som artikelförfattaren vackert visionerade, hade han i stället kunnat göra nytta i FN för hela världen i nedrustningsfrågan.

59. Fredspipan

En kväll i en park på en underskön plats
satt det tre goda herrar och rökte.
När jag kom förbi blev jag tillropad och vänligt erbjuden
plats i gemenskapen. Men det fanns endast en pipa.
"Hej, gosse! Vill du vara med på ett hörn i en pipa?
Vår Palme har vunnit! Det firar vi nu med en läcker banan!
Ty han låter oss knarka i fred och vill aldrig
kriminalisera oss för att vi sprider vårt fredsbudskap
och vinner fler proselyter för fredspipans sak!
Ty det är inget annat än fred på vår jord som vi vill.
Låt oss bara få knarka ihjäl oss, så blir människan rumsren
och snäll och beskedlig och harmlös igen.
Om varenda person tog en pipa om dagen

så skulle strax fred råda i hela världen."
Ja, fira ni bara, ni opportunisterna och lättningar,
som ej vill arbeta men leva högt på socialbidrag!
Det är idag eder segerdag liksom er Palmes och socialismens,
och med er jublar de slappa och tröga och de osjälvständiga,
samtliga alkoholister och knarkare som nu får missbruka
öppet i fred, alla tråkiga svenskar som helst inte vill tänka själva,
och alla som hellre är livegna slavar åt socialismen
och tror på dess falska trygghetsillusioner
än fria arbetande hederliga individer,
som verkar för att detta samhälle och all vår framtid
skall räddas och ej gå åt helvete.

Jubla, ni samtliga statsparasiter och drönare,
tjänstemän och byråkrater i förmynderiets ofelbara tjänst,
och ni, alla Aidssjuka, långvårdspatienter som aldrig blir friska
och aldrig vill göra sig friska, och ni, alla dumma okunniga
massmediehjärntvättade sanningsanalfabeter,
som för varje år blir allt dummare och mer befästa
i er egen dumhet, fördummade av socialismens
ensidiga ofta dogmatiska vulgaritetspropaganda.
De dumma i Sverige har vunnit i valet och fallit
för skräckpropagerande hatdemagoger,
och de som tyvärr får betala är alla de kloka,
de dugliga, de genomskådande få,
de som icke går på billig tarvlighet i politiken,
de som blir allt färre i landet, emedan
de ej kan stå ut med att bo i det
andligt förruttnande socialistiska samhället,
vars enda lag är: var självdestruktiv, var vulgär,
håll dig endast till lättsinnets ytlighet,
så att vi lätt kan ta hand om dig i kliniskhetens förlovade folkhem,
där alla är jämlika i nivelleringsnamn,
utom vi som består den, som därför är ännu mer jämlika;
eller var exkommunicerad och glömd för all evighet
av hela vår enda riktiga socialistiska mänsklighet.

Det var i september som den galna kvinnan kom till oss.

"Jag vill göra en anmälan," sade hon.

"Vadå om?"

"Mot organisten i engelska kyrkan."

"Jaså. Och vad har han gjort då?"

"Han har vanärat en kvinna."

"Jaså. Hur då?"

"Han har förstört hennes goda rykte."

"Har han brukat våld mot henne?"

"Nej, han har bara vanärat henne."

"Och hur då?"

"Han har utpekad henne som hora."

"Nej, vet ni vad, vi har viktigare saker att ägna oss åt än käringsladder."

"Men han måste straffas!"

"Straffa honom då! Gör det själv! Ni kan säkert ge honom det rätta straffet, för det är bara ni som tycks veta vad han har gjort! Det är bara ni som är motiverad och som är

förorättad. Dra honom inför rätta för ärekränkning om det behövs. Det brukar man göra i sådana fall, om man inte helt sonika vill slå ihjäl honom."

"Det är inte mig han har förorättat."

"Vad har ni då med saken att göra?"

"Den som han har vanärat är med i hans egen kör! Hon sjunger i den kör som han leder! Och han har inför hela världen utpekad henne som hora! Och hon fortsätter att sjunga! Han kan inte fortsätta som organist i den församlingen! Han har skämt ut sig!"

"Är ni riktigt frisk?"

"Det är han som är galen! Det har jag bevis på!"

"Men vad har han då gjort er, eftersom ni är så hatisk mot honom?"

"Ingenting!" Detta skrek hon som om detta ord rymde alla de hemskaste brotten i världen.

"Men ni måste förstå, att ni inte kan komma hit och skrika som en vettvilling för att en man har förolämpat en annan kvinna. Man kunde tro att ni känner er förolämpad för att han har förolämpat henne och inte er."

"Han är sjuk! Han måste in på sinnessjukhus!"

"Har ni inte själv varit på anstalt?"

"Aldrig!"

"Kanske ni själv skulle behöva lugna er med att uppsöka en då. Lyd ett gott råd och gå hem. Det är det bästa råd vi kan ge er, och att ge det är det bästa vi kan göra för er."

"Men jag kan bli nästa offer!"

"Vad vill ni egentligen?"

"Jag är rädd! Jag känner mig mordhotad!"

"Av vem då?"

"Av organisten!"

"Men vad har han då gjort er?"

Då lämnade hon till den obehagligt berörda receptionisten, som var den som råkat ut för henne, två högst besynnerliga brev, det ena som hon själv hade skrivit till en gammal dam, en juris doktor i den aktningvärda åldern av 85 år, och det andra det svar som hon hade fått från denna gamla kvinna. Här följer de båda breven:

"Dr Hanna Alfvén,

Du kan inte förneka att du omedelbart ringde till din son efter mitt telefonsamtal och efter att du sagt till mig att du inte alls var intresserad av att diskutera denna affär mellan mig och honom.

Du kan aldrig förneka att du begick ett stort fel när du föreslog honom som organist till engelska församlingen fastän du visste hur han hade misskött sig vid tidigare offentliga anställningar.

Du kan inte förneka att du helt på eget initiativ vidtagit åtgärder för att separera honom och mig. Jag kan förstå att du ville hjälpa honom och att du därför rekommenderade honom till tjänsten i engelska kyrkan, men jag kan aldrig förstå att du ville göra ett par olyckligt med att separera dem.

Ingen som känner honom kan förneka att han spridit skrivelser på vilka hans förlovades namn stått i samband med en hemsk könssjukdom. Ingen som känner honom kan heller förneka att han vanärat en köranställd kvinna med att peka ut henne som hora. Allt detta kan man ju utläsa av de olika uppsatser/brev/dokument som han skickat till mig och ett stort antal andra personer. Vad jag vet av flera myndiga personer har han burit sig åt på ett oroväckande sätt även i sin tidigare församlingsarbetsplats. Ändå ville du att han skulle arbeta hos den anglikanska. Har du då inget omdöme?

Varför har du för honom spärrat den hjälp som han skulle ha behövt såsom en sjuk människa?

Långt efter att han hade brutit sin förlovning med mig satte han i gång en ny skrivkampanj mot mig i brevform, vilket alltför tydligt bevisar att han tyvärr i sanning är väldigt sjuk.

Kan du inte själv skydda honom genom ett äktenskap?

Ty jag vill aldrig mera veta av din son. Var snäll och försök aldrig kontakta mig i syfte att åstadkomma någon försoning mellan oss,

önskar hans tidigare förlovade,
Gisella."

När receptionisten hade hunnit läsa detta brev hade den galna kvinnan försvunnit. Hon drog en suck av lättnad och läste det andra brevet, som var den gamla kvinnans svar på den försmåddas:

"Gisella,

För första och sista gången riktar jag ett ord till Er, och Gud bevare Er om Ni inte lyder mina råd.

Jag ska gå igenom Edert brev bit för bit. "Du kan inte förneka att du omedelbart ringde till din son efter mitt telefonsamtal." För det första tilltalar man inte en 85-årig dam, som man bara sett en gång i sitt liv, med "du". Det ger brevet genast en prägel av oförsämndhet. Jag kan inte förneka att jag försökte ringa honom, men jag fick inte tag på honom. För övrigt har ingen annan någon rätt att kalla honom min son, då det kan missförstås, utan endast jag har det, emedan han är min gudson. "Du kan aldrig förneka att du begick ett stort fel när du föreslog honom som organist till engelska församlingen." En sådan anklagelse får man inte göra om man inte kan motivera den med saksak, vilket Ni inte har gjort. Jag kan inte förstå att man skulle vägra ge någon en ny chans bara för att han inte klarat sig vid tidigare tillfällen. Ni ger här uttryck åt den omänskliga principen att förvägra en individ all möjlighet till rehabilitering. "Du kan inte förneka att du helt på eget initiativ vidtagit åtgärder för att separera honom och mig." Nej, det kan jag inte förneka. Han har själv sagt till mig att jag var den enda av alla som fick träffa Er som genomskådade Er. Jag såg genast att Ni inte var rätt kvinna för honom. Jag är halvblind och halvdöv och förmörkad i sinnet efter förlusten av min naturlige son, men min modersinstinkt är desto skarpare. Det var en dam av Eder sort vars intriger ledde till att han förlorade sin tjänst i Tyska Kyrkan. Hans stora fel är att han aldrig kan säga nej, och endast genom falska "hjälpinnor" har han någonsin råkat illa ut. Han gjorde ett stort fel när han gav Er chansen till att få komma med i engelska kyrkans kör, men han menade bara väl och kunde inte ana att Edert deltagande skulle riskera körens sammanhållning. Jag kan bara förstå Edert brevs oförsämndhet mot bakgrunden av att Ni blev avskedad från kören.

"Syfilis". Jag är medveten om mitt eget ansvar i denna sak. Det var jag som, på grundval av vad han oroligt bekymrad berättade om Ert positiva Wassermannprov, rådfrågade min mångårige vän doktor Glebber om saken, och han svarade tveklöst: "*Ärftlig könssjukdom*," vilket jag meddelade min gudson. Och Ni förstod aldrig att det var av ansvarskänsla för sina framtida barn som han avbröt förbindelsen med Er till följd av ovissheten om Er sjukdoms omfattning. Han har kanske handlat skändligt mot Er genom sina "uppsatser/brev/dokument" av vilka jag inte känner till ett enda, men han har aldrig inför mig eller inför någon annan som både han och jag känner använt ordet "hora" om Er. Det ordet kommer från Er egen mun och från ingen annans, allra minst hans. "Har du då inget omdöme?" Edert eget omdöme borde Ni först ompröva innan Ni anför "flera myndiga personers" negativa utlåtanden om honom utan att specificera vilka eller hur myndiga dessa personer är.

Att slutligen påstå att han är "sjuk" är den skändligaste insinuationen i Ert brev. Jag lämnar denna anklagelse obesvarad då varken Ni eller någon annan icke medicinskt utbildad person har någon rätt att stämpla honom som sinnessjuk.

Summan av allt detta är, att Ni aldrig får kontakta honom igen. Jag har sagt detsamma till honom angående Er. Ni gjorde fel i att någonsin försöka snärja honom, sedan dess har Ni bara vållat honom skada, han förlorade även Röda Korsets kör genom Er försorg, och även detta brev till mig är i första hand ägnat att skada honom, även om det skadar Er själv mera. Har jag fel i min gissning att Ni, väl medveten om hans överkänslighet, har skrivit Ert brev i avsikt att göra honom "sjuk"?

Jag hade aldrig öppnat Ert brev om Ni inte som avsändare hade skrivit hans namn. All vidare kommunikation från Er kommer att rivas oöppnad, lämnas obesvarad eller omedelbart avbrytas genom lurpåläggning.

Detta brev har dikterats då jag genom partiell blindhet inte längre kan skriva själv."

Receptionisten kom till mig med dessa båda brev och beskrev den galna kvinnan för mig. Hennes uppfattning av henne var att hon var en prostituerad i 40-årsåldern som man kunde misstänka det värsta om. Jag tänkte genast: "Kanske denna gamla hora kan leda oss till vår man?"

Vi började forska i den galna kvinnans fall och kom till mycket märkliga resultat. Det visade sig att hon hade varit i kontakt med polisen förut. En tidigare man, som hon hade varit förlovad med, hade knivhuggit henne i bröstet, varefter hon hade fått åtnjuta lagens fullaste beskydd: hennes adress, namn, personnummer och telefonnummer var så skyddade att ingen kunde spåra upp henne. Efter knivhugget hade hon fått ett nytt namn som inte stod i längderna, (hennes verkliga namn var inte "Gisella",) hennes adress var ett boxnummer, hennes telefonnummer fanns inte hos nummerbyrån, och ingen kunde forska i hennes fall utom myndigheterna. Hon stod helt och hållet under ordningsmaktens beskydd.

Hon hade varit gift två gånger men aldrig fått barn. Den förste mannen hade hon själv övergivit efter ett nioårigt barnlöst äktenskap – dock hade de haft samlag varje natt men med kondom. Hennes andre man hade lämnat henne på bröllopsnatten av okänd anledning. Han hade varit en rik läkare. Dessutom hade hon åtta förlovningar på sitt register, av vilka tydligen den anglikanska organisten var den siste, förutom ett okänt antal älskare. Hon hade av allt att döma specialiserat sig på att förföra yngre män som ännu var oskulder, och det var en sådan som gett henne knivhugget. Vi undrade hur hon hade lyckats göra sig så förhatlig för en eventuell blivande äkta man. Vi besökte denne mannen i akt och mening att få veta hennes hemlighet.

Han var en oskyldig gröngöling som aldrig haft en kvinna utom henne. Här följer hans egna ord:

"Hon utnyttjade min svaghet att aldrig kunna säga nej till att snärja och förföra mig, och hon gjorde det mycket skickligt. Hon hade tydligen gjort det många gånger förut. För sent insåg jag att hon bara var ute efter att utnyttja mig sexuellt. Mitt enda sätt att då och då koppla bort henne var att hänge mig åt spriten, och spriten kom hon då att se som sin stora rival.

Hon var gräslig. Hon var en häxa. Hon kunde vara hur infernalisk som helst. Hon kunde på fullt allvar försöka inbilla mig att jag var sinnessjuk och att bara hon kunde hjälpa mig mot min sjukdom. Hon ville äga mig till kropp och själ för att kunna förbruka mig, som hon förbrukat alla de tidigare. Hon var en kallhamrad, omänsklig, hänsynslös, cynisk och egoistisk kvinna vars egenkärlek inte kände några gränser. I alla argument var alltid hennes sista replik: "Det spelar ingen roll vad du säger för du har lika mycket fel ändå," som alltid lämnade mig svarslös. Hon var omöjlig att resonera med. Hon kunde prata i timtal själv men var världens sämsta lyssnare. Hon tålde inga tillrättavisningar och ingen kritik, hon hade ingen självironi alls och kunde inte tänka sig att även hon ibland kunde ha fel. Hon var ett monstrum som faktiskt försökte driva mig från vettet och nästan lyckades därmed.

Men jag protesterade med hela mitt väsen där emot, och en dag efter att ha tömt en flaska whisky och hon var på ett alldeles ovanligt djävligt humör gjorde jag henne riktigt illa. Jag vet knappt själv hur det gick till. Jag ville inte döda henne, och plötsligt hade jag bara skurit av nästan ena bröstet på henne. Och vad som skrämde mig mest var att jag gladdes däråt. Jag gladdes över att jag hade lyckats brännmärka henne som häxa och gett henne en stämpel som aldrig skulle kunna utplånas från hennes bröst. Såret var två decimeter långt, och äret skulle inte bli en millimeter kortare. Det gick runt hela bröstet.

Därmed botade jag också mig själv från min alkoholism. Efter att jag slapp henne har jag aldrig mer behövt dricka. På sätt och vis skar jag bort en kräftsvulst från min egen själ när jag skar sönder bröstet på henne.

Och alltid när jag tänker på henne och ser hennes grällt målade läppar, hennes vulgära och falska leende, hennes blekfisiga ansikte med de härjade rynkorna och det navellånga gråsprängda utslagna häxhåret, så tänker jag: "Jag gjorde rätt, och jag skulle gärna ha gjort samma sak med hennes andra bröst."

Och jag övervägde till och med att sätta ut en annons i tidningen om henne, som då skulle lyda ungefär så här:

"Om ni någonsin råkar ut för ett löst fnask i sängen som visar sig ha ett två decimeter långt ärr under det högra bröstet, så är det ett tecken på att hon är en kvinnlig vampyr som bara vill er illa. Om livet och förståndet är er kärt, så avlägsna henne genast ur ert liv för alltid."

Tyvärr kom jag aldrig så långt att jag lät publicera den välbehövliga annonsen. Hade jag gjort det hade kanske flera andra olyckliga oskyldiga män som jag klarat sig undan henne utan att behöva lida psykiska men för livet."

Vi chockerades av hans berättelse men måste ändå fråga vidare:

"Var hon sjuk? Vet ni om hon hade någon könssjukdom?"

"Nej."

"Hur var hon i sängen? Kunde hon älska?"

"Hon hade en säregen teknik som gick ut på att utnyttja partnern till det yttersta utan att själv bli alltför närgånget berörd. Hon lät mig till exempel aldrig pippa henne medan hon aldrig tröttnade på att suga mig."

"Tack, det räcker."

Vi ansåg nu att vi kände vår vamp och kände oss nästan angenämt säkra på att hon om någon skulle kunna vara rätt fälla för vår man. Vi började planera hur vi skulle bära oss åt. Så många män som hon hade haft och så sexuellt hungrig som hon var måste hon känna till honom.

Hon kontaktade oss innan vi kontaktade henne. Hon kände sig fortfarande mordhotad, sade hon.

"Av vem då?" frågade vi.

"Av organisten, så klart!" Vi gav fan i organisten. Han var totalt ointressant för oss.

"Och vilket motiv skulle han kunna ha till att vilja ta livet av er?"

Det visste hon inte.

Hon kunde inte medge för sig själv att hon hatade denna stackars organist intill vanvett bara för att han tydligen var den enda som klarat sig ifrån henne utan att ha legat med henne. Hon kunde inte medge för sig själv att hon älskade honom i motsats till alla de tidigare som hon bara hade utnyttjat. Genom denne beskedlige musiker hade hon tydligen mött sin första och enda överman, och hon skulle aldrig komma över det. En hora som framgångsrikt besegrat alla män under hela sitt liv och som till slut möter en enda som besegrar henne genom att försmå henne blir genast knäckt av det enda nederlaget. Det var en sådan kvinna vi hade framför oss.

Av ren nyfikenhet frågade vi den engelska församlingen om organisten. Vi fick följande svar:

"Han har varit anställd hos oss i fem år, och vi är mycket nöjda med honom, liksom vi alltid varit med alla våra organister. De har trivats bra hos oss, uppskattat musiken och förvaltat den väl samt utmärkt sig genom anspråkslöshet."

"Har han aldrig vållat skandaler?"

"Han har en gång besvärats av en galen kvinna som även besvärade oss och i synnerhet vår kyrkoherde. Vi har bett såväl honom som kyrkoherden att aldrig mera ha något med den kvinnan att göra."

"Försökte hon förföra kyrkoherden också?"

"Nej, han är lyckligt gift, men hon var med i kören några gånger, och för det krävde hon efteråt hutlösa summor i betalning för att hon hade sjungit falskare och högre än någon annan."

"Betalade ni henne?"

"Naturligtvis inte."

"Stämde hon er inte då?"

"En så galen kvinna hotar bara men vågar aldrig uppträda inför rätta, så länge hon inser, att hon omedelbart skulle sättas under förmynderskap om hon försökte."

Vi grunnade som bäst på hur vi skulle gå till väga med denna gudasända kvinna för att få henne att samarbeta med oss för infångandet av Aids-mördaren när en ny överraskning drabbade oss: kvinnan hade plötsligt påträffats död.

En oskyldig men regelbunden fönstertittare som brukat hälsa på henne (utan att ge sig till känna) hade sett henne ligga orörlig och naken på golvet och larmat polisen. Vi begav oss genast dit.

Hon var död. Hon låg på en madrass på golvet utan täcket över sig, och hon var spritt språngande naken. Men madrassen hade varit bäddad för två, ty det var två madrasser bredvid varandra på golvet.

Kroppen visade inget tecken på misshandel. Hon låg på rygg och var helt oskadad. Men det förskräckliga var hennes ansikte. Hennes mun var förvriden till ett grin av fasansfull vanvettsshysteri. Det kan inte beskrivas som någonting annat. Hon hade upplevt något i dödsögonblicket, men vad? Det måste vi lämna åt likbesiktigaren att undersöka.

Han kom snabbt fram till att det hade funnits en man i hennes säng. Men hade han gjort något och i så fall vad? Hade hon avlidit utan orsak? Hennes grin tydde inte på det.

De hade inte haft något samlag, men man påträffade litet manlig sperma i hennes mun, vilket tydde på att hon hade sugit honom, men mera märkligt var att man påträffade saliv i hennes vagina och det i anmärkningsvärd mängd. Vad tusan hade de haft för sig? Våra allra vildaste fantasier sattes i rörelse och kunde sedan inte sluta befatta sig med den rörelsen.

Dödsorsaken var en kraftig hjärnblödning som plötsligt inträffat hos henne. Allt tycktes ha sin naturliga orsak utom hennes ohyggliga grin, som mystifierade oss alla och inte upphörde därmed. Något ohyggligt hade utspelat sig här under natten, men vad?

En sak var säker: ingen saknade henne, ty ingen kom till hennes begravning. Alla obefläckade ungar kunde i fortsättningen fortleva i säkerhet för åtminstone denna alltför professionella groteska vamp.

Ingenting tydde på mord. Ändå beslöt vi oss för att ta reda på vad som egentligen hade hänt under hennes sista natt. Därför måste vi ta reda på vem hennes sista älskare hade varit.

60. Kärlekens hämnd

Du kom till mig ifrån vintern,
en fattig och anspråkslös flicka,
helt utan de minsta resurser,
allena i världen och utan familj
med en rå brutal fästman
som bara var god till att gräla,
som önskade honom du älskade död,
varför han också dog:
tjugotvåårig endast var du redan änka
och utlämnad åt den barbariske fästmannen
som ledde dig till ett självmordsförsök
som helt visst hade lyckats, om du ej haft tur.
Och då kom du till mig, och vi möttes
i den allting harmonierande ljuva musiken.
Du var redan då den av alla de kvinnor jag känt
som allena har känts som den rätta för mig.
Därför vållade jag aldrig dig någon skada.
Dig ensam av alla kränkte jag aldrig.
Vår kärlek, förhöjd av musiken, din röst
och mitt kunnande, var alltför djup
för att den skulle någonsin kunna besudlas.
Du omfamnade mig ibland bakifrån:
det var den enda oskyldiga kroppskontakt
vi nånsin hade. Vi levde så rent som två jungfrur,
fastän du var fallen och kränkt av ett antal,
och fastän jag var såsom man nästan prostituerad
som torsk, hallick och narkoman.
Men jag älskade dig, och vi lyfte varandra högt över
allt fult, karaktärssvagt och småaktigt inskränkt.
Vi levde ett halvår tillsammans: det längsta
jag levat tillsammans med någon.
Din fästman slog sönder vår lycka, vår bostad
och våldtog dig nästan framför mina fötter.
Jag vräktes av värden, din fästman blev inburad,
och själv begav du dig ut ur mitt liv på vild flykt till Paris.
Sedan gifte du dig med en annan, fick två barn
och blev etablerad. Men efter tre år fördes våra två öden tillsammans igen
genom att jag blev den anglikanska församlingens kyrkorganist.
Du var med i den engelska kyrkans förnämliga fruntimmerskör
på fem ampra och slitstarka damer, en åttioåring, en sjuttioåring,
två sextiofemåringar, och så du: knappt en trettioåring.
Vi möttes på nytt, och på nytt samarbetade vi, men
vi kunde ej umgås. Musiken allena förenade oss.
Utanför den var du respektabel och moder och maka
vars ära ej fick gås för nära, och det respekterade jag.
Och så en dag med ens så förkunnar du skilsmässa
från din pålitlige man, dina barn och din trygghet.
För vad? Och du frågar mig om jag kan ge dig en lägenhet.
Just då så råkar jag ha en, jag, som aldrig haft det förut.
Och just då tar jag in såsom extra hjälp i vår förnämliga damkör
den hårdaste och allra ampraste av mina exälskarinnor,

en diva, förförerska, sexuellt sjuk nymfoman,
 och det första hon gör i vår kör är att hon skäller ut dig
 för en liten småsak och gör sig omöjlig i kören,
 då alla i kören förutom blott du, hennes offer,
 energiskt tar ställning mot henne.
 Jag tvingas att avskeda henne, och då skriver hon detta hatiska brev
 var hon stämplar mig som mentalt sjuk och gör brevet offentligt
 och påstår däri att jag utpekade dig som en hora. När gjorde jag det
 utom när jag bekände mig själv vara världens mest låga förförare?
 När har jag nämnt dig i skrift utom när jag bekänt mina synder?
 Och du ber mig ömt om en bostad och om att förtiga din skilsmässa
 och på så sätt bli din äras beskyddare!
 Intet vet du om den kvinnan som kallat dig hora, fast hon är det själv,
 och som gjort mig mest ont ibland alla, – den enda som faktiskt försökt
 driva mig ifrån vettet. Hon ville oss båda ont
 utan att fatta att hon därmed gav min och din kärlek nytt liv.
 Jag gav dig min bostad, du flyttade in, och jag gladdes
 och levde allena för dig. Mellan mig och den galna
 förbannade oskuldsförförerskan ingrep min fostermor,
 åttiofemåriga juris doktor Alfvén, och fick mig att
 högtidligen lova att aldrig mer umgås med häxan.
 För att ställa henne till freds gav jag löftet
 men lovade samtidigt heligt mig själv att bestraffa
 den gräsliga vampen och aldrig gå med på
 att hon utstuderat och med berätt mod söker kränka
 och hejda mitt livs allra renaste vackraste kärlek och lycka.
 Dig ensam har jag aldrig skadat men alltid allenast blott älskat.
 En häxa som ej känner till någon annan sorts kärlek än sex
 är allenast en destruktiv brottsling och omoralisk terrorist.
 Hon skall få vad hon rättvist förtjänar
 för att hon har vågat att kalla dig hora,
 det som hon allenast är själv mera än någon annan.
 Hon skall få precis vad hon ytterst begär utav livet.
 Hon skall få den kärlek hon tigger om.
 Sex skall hon få tills hon storknar.
 Den djuriska kärlek som jag aldrig kränkt den jag älskar med
 skall bli den skändligas lön,
 och jag skall icke pruta men vara långt mer generös
 än jag varit med någon jag älskat.

Likbesiktigarens slutrapport berövade oss alla våra illusioner om att någonsin få
 någon större klarhet i den galna kvinnans död, då rapporten kort och gott meddelade
 att dödsorsaken var hjärnblödning och att ingen övrig kroppslig skada å kroppen hade
 påfunnits, varför varje misstanke om ett eventuellt mord omedelbart måste bordläggas
 genom rapportens sakinnehåll. Det var helt enkelt omöjligt att bevisa något annat än en
 naturlig död, vad som än hade hänt.

Fallet var avslutat, och ännu ett olöst mysterium måste vi bifoga till de olösta
 mysteriernas oändliga annaler och arkiv. Men efter att saken avslutats ringde mig
 läkaren som ombesörjt likbesiktningen. Han bad om ett privat samtal angående den
 olyckliga kvinnans död. Jag ställde genast upp.

Vi träffades på en kinesisk restaurang var vi intog en enkel lunch tillsammans. Det
 var faktiskt på "Sun Wall" mitt i centrum vid en av de trånga mörka små gatorna och
 strax bredvid den judiska församlingen. Det var tydligen gudstjänst där inne idag, ty

det stod polisvakt utanför. Vi kände till vilka utförliga försiktighetsåtgärder som hade vidtagits här i Göteborg efter terrordåden mot judar i Köpenhamn.

"Om ni har ytterligare någonting att säga i fallet med den galna kvinnan, så varför skrev ni det inte i er likbesiktningsrapport?" frågade jag.

"Därför att vad jag har att berätta är så märkvärdigt, att även om det är ett mord begånget, vilket jag misstänker, så kan ni aldrig sätta fast mördaren."

"På vilka grunder misstänker ni ett mord?"

"Ni kommer ihåg att den avlidna hade mycket saliv i sin vagina?"

"Ja."

"Det är det mest häpnadsväckande fenomenet med hennes kroppsliga tillstånd vid dödsögonblicket. Ni minns även hennes vanvettiga grin?"

"Ja, alltför väl."

"Jag kan sätta ihop två och två även om summan blir bortom lagens räckvidd. Saliven i hennes vagina är lika okriminellt som hennes gräsliga grin, och ingen kan på allvar påstå att dessa båda fenomen tyder på mord eftersom dödsorsaken påtagligt och bevisligen var hjärnblödning. Och även om något direkt skulle ha orsakat denna hjärnblödning så kan detta något aldrig bevisas eller kunna tjäna som grund för ett åtal. Det kan endast misstänkas. Endast om mördaren självmant bekände något skulle ett åtal kunna äga rum."

"Vad är det då som kan misstänkas?"

"En kollega till mig är psykiatriker. Han berättade för mig nyligen om ett ovanligt svårartat mentalfall. Det rörde sig om en kvinna som var fullkomligt från vettet, och ingen kunde lokalisera någon orsak till hennes kroniska totala hysteri. Hon var inte farlig eller direkt sjuk. Hon var bara spritt språngande galen utan att det annars var något som helst fel på henne och utan att vi, som sagt, kunde hitta någon orsak till hennes abnorma själstillstånd.

För att rädda vårt anseende tog jag hand om henne personligen, och det visade sig att hon hade flera brustna äktenskap och förlovningar och massor med älskare på sin meritlista. Hon hade varit en nymfoman av stora mått men var nu en vissnande fyrtioåring, och på något sätt hade hennes sista älskare knäckt henne. Min kollega gissade att han skulle komma hennes tillstånds hemlighet på spåren om han kunde få reda på hur den fatale siste älskaren hade knäckt henne.

Till slut så fick han det ur henne. Den älskaren hade varit en särdeles erfaren och sexuellt tekniskt skicklig älskare. Han hade känt till det kvinnliga könslivets innersta hemligheter. Under deras första och enda samlag hade han skickligt avhållit sig från att pippa henne men i stället ägnat sig åt en ganska ovanlig övning. Han hade helt och hållet gått in för att slicka hennes vagina, och det hade han hållit på med i över en timme.

Försök tänka er in i hur en kvinna fungerar. Hon blir pippad men ändå inte pippad. Pippningen pågår och pågår utan att krönas av mannens utgjutning. Han bara håller på och håller på. Kvinnan njuter men plågas samtidigt av att det aldrig fullbordas utan bara fortsätter hela tiden. Hon vill avbryta det men frestas samtidigt hela tiden till att låta det fortsätta litet till. Att hon får orgasm efter orgasm påverkar inte mannen, som kan fortsätta slicka hennes vagina i oändlighet utan att bli uttröttad. Men hon måste vid en sådan övning ta slut. Vid en sådan övning uppeggas hennes lusta oupphörligt utan att den tillfredsställes, och det blir efter en timme lika outhärdligt som oemotståndligt och oumbärligt: hon kan inte avbryta det aldrig fullbordade samlaget. Denna kvinna beskrev det som att hon till slut "for ut ur huvudet på sig". Hon fick en knäpp till slut, och hon kunde efteråt aldrig mer bli den samma människa hon varit före detta "evighetssamlag utan utlösning". Detta var anledningen till hennes grava kroniska hysteri, hon blev aldrig fri från upplevelsen av den nattens övningar, och tyvärr så kunde min kollega inte rehabilitera henne. Hon är kvar på sjukhuset ännu och

fortfarande lika vanvettigt hysterisk, och fastän läkarna nu vet anledningen kan de inte göra henne normal igen.

Ponera nu att vårt dödsfall blev utsatt för samma behandling. Ponera att han visste om vilka fatala konsekvenser en sådan njutbar tortyr utan ände kan ha för en kvinna. Ponera att han medvetet gick in för att krossa henne på detta sätt. Ponera att han inte höll på i en utan kanske i två eller tre timmar. Ponera att hon under dessa tre timmar ständigt uppeggades alltmera, fick allt fler orgasmer, till slut "for ut ur huvudet på sig" och att det inte var nog med det utan att det sedan fortsatte att gå ännu längre. Jag finner det ej osannolikt att detta skulle ha kunnat resultera i hennes plötsliga omfattande hjärnblödning.

Vi vet att han slickade hennes vagina men vi vet inte hur länge. Vi vet inte hur han kom in, hur länge han stannade eller vem han var. Vi vet alltför litet. Egentligen vet vi bara att han *var* där. Vidare vet vi att man kan skratta ihjäl sig, hicka ihjäl sig, nysa ihjäl sig och även älska ihjäl sig. Dock är det vanligare att man i så fall blir älskad ihjäl. Och jag tror för min del bestämt att denna kvinna blev älskad ihjäl genom att bli slickad ihjäl. Och jag tror att mördaren gjorde det medvetet."

"Organisten?"

"Kanske. Men det viktigaste är att ingenting kan bevisas om inte den eventuella mördaren självmant bekänner det hela. Om han aldrig vill avslöja sitt brott så finns det ingenting någonsin som anklagar honom."

"Utom våra misstankar."

"Utom våra misstankar."

Vi tittade ut. Gatan hade plötsligt lagts i rök. Var det något attentat på gång mot synagogan? Det verkade nästan så. Det verkade alltför iscensatt för att kunna vara helt naturligt. En brand uppstår inte utan vidare. Men det var bara rök och ingen eld någonstans. Hade någon slängt en rökbomb bara för att djävläs?

Nej, det var bara en dansk Volkswagenbuss som hade börjat brinna var den stod parkerad på gatan. En mor med två barn stod femtio meter ifrån den och grät. Det var deras bil som brann. Mannen-maken-fadern kastade några hinkar vatten mot röken, som flödade ut ur ventilerna, utan resultat. En annan kom med en brandspruta. Inte heller det hjälpte. Till slut slog lågorna ut från bilens båda sidor och hotade påverka omgivande hus och fordon. Det var egendomligt att bilen inte exploderade. Till slut kom äntligen brandkåren som måste släcka elden med brandslangar.

Men det var mycket egendomligt att den danska Volkswagenbussen börjat brinna precis utanför synagogans utgång och just när judarnas gudstjänst var slut och de hade börjat komma ut därifrån. Plötsligt fick man associationer till judar i andra världskriget som kom flyende ut ur det brinnande Warszawaghettot bara för att utanför mötas av definitivt mördande eld. Och liksom de inte kunde komma åt sina mördare och terrorister var vi två fullständigt handfallna när det gällde att försöka komma åt vår mördare, hur väl vi än kände och förstod honom. Vi förstod hans ondska men kunde inte komma åt varken den eller honom.

Samma dag som ett brev påträffades i den avlidna kvinnans bostad, som måste ha varit det sista som hon mottog, så erhöll vi ett intressant brev från organisten. Även det sista brevet till den avlidna var skrivet av honom. Det löd:

"Kära Gisella, Tack för ditt brev, som jag är mera tacksam för än vad doktor Alfvén var. etc."

Det andra brevet till oss var ännu mer förvånande. Det löd:

"Kära poliskonstaplar, jag skriver till er för att bekänna min skuld i mordet på en viss Gisella. Jag erkänner härmed att det var jag som mördade henne. I akt och mening att få nära kontakt med henne igen skrev jag den 10.9 ett sentimentalt brev till henne i vilket jag kröp och fjäskade för henne för att hon skulle ta mig till nåder igen, vilket hon

också gjorde. Jag lyckades locka henne till att ännu en gång erbjuda mig sin säng för att i hennes egen säng få kunna mördra henne.

Mordet begicks på så sätt att jag stressade henne till döds sexuellt med att bara slicka hennes vagina och avhålla mig från samlag. Jag var inte säker på att det skulle gå, men jag gjorde det i hopp om att det skulle gå. Andra sexuellt sjuka nymfomaner har blivit galna av att bli slickade alltför länge i hålet. Det tog mig två och en halv timmar att få henne att krevera. Ett långsamt, outhärdligt och tålmodsprövande sätt att ta död på en kvinna men det enda perfekta som icke lämnar några spår. Dock höll jag trots allt av denna olyckliga varelse och kan därför inte leva med mitt brott oförsonat. Därför bekänner jag detta för er.

Mitt motiv var att hon var en så ond, destruktiv och sjuk människa som hon var. Hennes livs högsta och kanske enda nöje var att beröva unga män deras svendom utan att behöva förlora något av sig själv åt dem. Hon kunde konsten att utnyttja, förbruka och fördärva unga män för livet utan att bli lidande själv. När hon var trött på någon brukade hon kallt analysera honom, stämpla honom som sinnessjuk och totalt förneka honom för all framtid. Hon visste icke vad kärlek var, ty den upphörde hon aldrig med att förneka, men hon visste vad sex var, och på den rent djuriska lustans område var hon en teknisk expert.

Jag beslöt att avrätta henne för att hindra henne från att fördärva fler unga män. Hon hade redan hunnit göra åtskilliga till både nervvrak, alkoholister, narkomaner och mentalpatienter. Jag ville inte att hon även skulle försöka fördärva den enda oförstörda kvinna som jag kände, som jag just hade vunnit för min framtid och som var den enda jag älskade. Jag mördade Gisella för att med henne avrätta hela mitt lastbara förflutna, som hon var en del av, och enbart kunna ägna mig åt att uppoffra mig själv och mitt liv för Teresa.

Emellertid är jag skyldig till mordet på Gisella, och nu när ni hört min bekännelse är det er plikt att häkta mig och ställa mig inför rätta. Jag står för mitt brott och ser fram emot att bli dömd skyldig. Inte de ädlaste motiven i världen ursäktar utsläckandet av en annan människas liv.

Jag har ingen egen bostad, men jag förekommer dagligen hos den engelska församlingen. Ni kan hämta mig där.

Jag förblir eder
ödmjukaste tjänare,
organisten i engelska församlingen."

Alla de på stationen som läste detta brev gav ifrån sig en suck. Det stod klart för oss alla att vi var tvungna att arrestera en god man för att han hade gjort en god gärning. Och i lagens namn kunde vi ingenting annat göra än att i morgondagens program infoga hämtningen av den ansvarsfulle mördaren.

Samma kväll ringde mig chefen och bad mig komma upp till honom. Det hade han aldrig gjort förut. Jag kunde dock inte göra annat än lyda, varför jag genast begav mig hem till honom med hjärtat i halsgropen. Jag väntade mig ingenting bättre än en avrättning, och mina farhågor besannades bortom alla mina vildaste förväntningar.

"Vad gjorde ni i Finland egentligen?" frågade han bryskt. Jag tvekade med svaret. "Vad gjorde ni där utom att ni lät en brottsling glida er ur händerna?" Jag började ana att han redan visste vad vi faktiskt hade gjort i Finland. "Jag har fått två oroväckande rapporter från vårt kära systerland som anklagar er för att ha vållat två finländska cyklisters död. Den ena omkom visserligen genom diarré på ett uthus men påtagligen av nervositet genom ert besök hos honom, men det andra fallet är betydligt allvarligare. Man har hittat en cyklist och hans cykel sorgfälligt nedgrävda i skogen. Alla bilister i trakten som hade kunnat köra på honom har alibi, men mannen vars son sprängde sig på toaletten lade märke till allvarliga skråmor på er bil. Därför misstänks ni, tre

rikssvenska civilklädda poliskonstaplar, för att ha kört på denna cyklist och även för att av ren förlägenhet ha försökt dölja dråpet med att försöka utplåna alla spår efter olyckan. Ett smutsigt arbete, Olsson! Finland kan förklara oss krig för mindre!"

Jag svalde.

"Men det var inte det jag ville tala med er om. Två olycksfall i Finland förblir två olycksfall i Finland som vi i Göteborg inte har något att göra med, vem som än vållade båda olycksfallen; och hur den finländska polisen än försöker se den begravda cyklisten som ett mordfall så kan de aldrig finna något motiv hos någon för mordet och allra minst hos någon svensk som inte kände cyklisten. Cyklister blir påkörda dagligen, och ert fel var att inte göra som alla andra bilister och bara köra vidare och låta offret ligga. Ni begravde offret, och därmed har ni satt myror i finländska polisens huvud för all framtid. Ingen bilist begraver en påkörd cyklist. Man kan ju upptäcka att han känner sig skyldig!"

Men det var inte det jag ville tala med er om. Ni åkte till Finland för att fånga er man, men ni fick honom inte. Emellertid finns mannen nu här i Göteborg, och i morgon har ni chansen att gripa honom, ty då sitter han i engelska kyrkan hela dagen och spelar orgel...."

"Är det samme man?"

"Ja, det är det faktiskt. Den mannen som ni jagat över hela Göteborg, över hela Norge och genom hela Finland har en fast anställning här i staden som han har skött mer än väl under fyra års tid. Varje lördag kväll och söndag morgon går han till engelska kyrkan för att spela orgel under gudstjänsterna, och det är hans enda fasta punkt i tillvaron. På sommaren är han ledig, och då är han ute och cyklar. Men nu är det höst, i morgon är det en större helg, och då kan ni lugnt gå och hämta honom."

"Jag misstänkte aldrig att den organisten och vår man kunde vara samma person."

"Josef K. lever många liv. Ett av hans liv är som välartad musiker. Ett annat av hans liv är som en sorts domare och bödel över sjuka prostituerade kvinnor som ägnar sig åt att fördärva män. Vet ni vad det var för en kvinna han senast mördade?"

"Vi vet det värsta om henne."

"Nej, det vet ni inte. Även hon hade Aids. Hon specialiserade sig på unga män som var oerfarna svenner. Hon hade smittat ner en ung man som aldrig hade gått i säng med en kvinna om han inte råkat ut för hennes konst, och han har fått Aids genom henne. Vi vet inte hur många oskulder hon har begåvat med Aids, men det är säkert fler än en."

"Herre du min skapare!"

"Ert straff för de båda cyklisternas död i Finland blir att gå och hämta organisten. Han förlorar sin tjänst och är väl sedan färdig som musiker, men det blir er huvudvärk. Just ni tre, som skämde ut hela det svenska polisväsendet i både Norge och Finland, skall nu få nöjet att haffa denne nyttige torsk, som säkert är världens enda expert på att eliminera vårt samhälles sjukaste, farligaste och skadligaste häxor. Ni lär ha fått brev från honom där han bekänner mordet på den värsta av dem. Där har ni allt bevismaterial som behövs. Gå till engelska kyrkan och sätt det framför näsan på honom när han spelar orgel, och han skall följa med er frivilligt. Han tar ju på sig skulden för sitt brott. Han försöker inte ens begrava varje spår efter den han har dödat, utan tvärtom så ger han oss i ett perfekt mord hela förklaringen till hur han kunde mörda henne utan att det syntes. Mördaren har självmant gett er ett bindande bevis som inte fanns och som han aldrig hade behövt ge. Det kallar jag en hederlig mördare."

Ni har en lätt uppgift. Ingen kan anklaga er för dråpen på två oskyldiga cyklister, men han har själv gett er beviset på att han mördade en kvinna som mer än någon annan förtjänade att avrättas. Gå och hämta honom om ni kan! Jag skall inte skicka någon annan polis dit på honom utom er tre. Ni får själva avgöra om ni vill sätta fast honom eller inte. Och det här är sista gången som jag befattar mig med detta fall, fallet

med den förskräcklige sexualmördaren, som visade sig vara en torsk med näsa för vilka horor som borde få dö.

Om ni kommer tomhänta tillbaka en tredje och sista gång så väntar jag mig att få era avskedsansökningar i stället åtminstone. Jag vet att ni inte har haft det lätt, men om ni kommer tillbaka utan honom och inlämnar era avskedsansökningar så vet jag åtminstone att ni alla tre har handlat som hederliga män, och beviset på min uppskattning och respekt för er för den sakens skull kommer då att bli min egen avskedsansökan.

Ni har beviset för hans skuld på er. Det minsta ni kan göra är att gå till honom på hans heliga orgelläktare och fråga honom vad han egentligen menar. Något annat bevis mot honom för hans tre kända hormord än detta enda papper, som endast bevisar det sista av dem, finns inte.

Gå nu, och lycka till i natt, Olsson. Du kommer att få en hård kamp med ditt samvete, om jag känner dig rätt."

Han hade rätt. Som bevis för sin uppriktiga lyckönskning skakade han varmt min hand. Det var det första tecknet på någon medkänsla eller uppskattning som jag någonsin hade uppdagat hos min barske chef.

Andra delen : Den fördömda människan.

Hela natten hade jag oroliga drömmar om hur vår stora "hämtning" av Josef K. följande dag skulle gå till. Ofta drömde jag att kyrkoherden själv motade oss vid ingången till kyrkan med argumentet: "Här har lagen inte tillträde. Detta är helig mark. Vill ni arresteras någon får ni göra det utanför. Envar som här vistas är skyddad genom att han här har fristad vilka eventuella mord han än har begått. Här inne kan icke människor straffa människor. Endast Gud kan göra det, och när han inte gör det kan ingen annan göra det heller." Och vi kom aldrig in i den kyrkan på grund av denne lille ettrige prästs ständiga motande.

I en annan dröm fick vi träffa Josef K. och samtala med honom, varvid vi förklarade att vi inte ansåg att vi hade någon moralisk rätt att häkta honom för mordet på Gisella. Vi sade rent ut till honom: "Vi vet att ni har mördat Gisella på ett fruktansvärt sätt, men vi förstår att ni gjorde det då hon faktiskt hade gjort sig förtjänt av det. Fortsätt gärna med att avrätta Aids sjuka prostituerade. Vi önskar alla Aids-smittades snara död, då de så länge de får leva i frihet bara sprider sin dödliga sjukdom," varvid Josef K. svarade:

"Även om ni överser med mordet på Gisella så har ni ingen rätt att glömma att jag även mördat två andra. Eller känner ni inte till det?" Och då rodnade vi, ty vi hade inte mage att bekänna de två olycksfallen i Finland som vi hade på vårt samvete. "Därför måste jag insistera på att ni arresterar mig, ty ingenting berättigar ett människomord." Vi var tysta. "Eller är ni så kloka så ni beundrar mina insatser? Hör ni till dem som önskar att Aidsepidemin snabbt skall utbreda sig över hela jorden så att den värsta delen av mänskligheten snabbt kan försvinna, så att Gud raskt får det undanstökat? Är ni så väl medvetna om hur rутten mänskligheten är så ni tillåter en dess rättvisa bestraffare att få leva? Jag har mördat tre Aids sjuka kvinnor. Men för ert vidkommande är Aids sjukdomen helig, och ni vill, liksom alla kloka myndigheter, varken bekämpa den eller motverka att den sprids. Ni inser att naturens hämnd på människosläktet är berättigad. Ni kanske hör till dem som tänker att Aids är bättre än världskrig, atomkrig och sådana som Adolf Hitler. Ni kanske rentav hör till dem som låter sprutnarkomanerna vara sprutnarkomaner och som till och med säger till dem: 'Knarka på bara och sprid heroinet med era virus! Det är bara bra om ni alla går åt helvete! Ju snabbare desto bättre! Se bara! Vi tar inte era Aidsinfekterade sprutor ifrån er! Bjud bara varandra! Det är inte mer än rätt! Var och en som hjälper till med att sprida Aids genom

människosläktet så att alla omoraliska människor dör är en prisvärd hjälte, som dör för den goda saken!

För väl informerade som ni är inser ni att Aidssjukdomen måste få gå sitt segertåg över världen. Ni vet att det är urskogarnas straff över mänskligheten för att mänskligheten dagligen ödelägger 120 kvadratkilometer av vår världs enda två lungor, Amazonas och Kongo, för ni vet ju att Aids har kommit från Kongo. Ni kanske rentav hör till dem som har njutit av jordbävningen i Mexico och beklagat att den inte dödade fler, till dem som njuter av varje naturkatastrof som drabbar världen och som beklagar att de aldrig skördar fler offer än några hundra åt gången, och som längtar efter de stora katastroferna, såsom jordbävningar med 9 Richter i Tokyo, Peking, São Paulo, Shanghai och Los Angeles, som kräver miljoner offer på några minuter? Och om ni älskar dessa katastrofer, som alla mänsklighetens, livets och framtidens älskare gör, så vad är då en liten futtig mördare med bara tre prostituerade på sitt samvete, som han till och med har mördat av barmhärtighet med dem och med mänskligheten? Ni tänker kanske, att om Josef K. borde häktas, så borde det enbart vara för att han delvis medverkat till att Aidssjukdomen inte ytterligare har spridits...."

I en annan dröm klampade vi rakt in i gudstjänsten när den var som heligast och musiken som solennast. Och vi stötte ihop med folk som sade: "Och vad ont kan ni väl vilja organisten? Han är den bästa organist vi någonsin haft och spelar dessutom nästan gratis, och vi kan inte få någon annan, ty det är bara han som kan vår musik. Han har alltid skött sig perfekt, vi trivs bra med honom och han har alltid trivats bra med oss, och nu idag skall han spela för oss hela dagen. Gudstjänsten varar från morgon till kväll, det är vår stora minnesgudstjänst och den högsta högtiden på hela året. Ni får inte ta honom ifrån oss. Vad ont har han väl gjort? Har han mördat prostituerade? Och det vågar ni anklaga en så fin människa för? Vill ni då vanära honom och hela församlingen för evigt? I så fall skadar ni vår kyrka och alla världens kristna mer än ni hedrar ert yrke, ty den som räddar en människa räddar hela världen, men den som skadar ett enda människoliv skadar därmed hela världen, hela mänskligheten och Gud själv, ja, han gör ännu värre än så, ty han hädar."

"Men han har faktiskt mördat tre stycken fnask," sade vi öppet så det hördes i hela kyrkan just när prästen stod och predikade, så att han helt kom av sig i sin predikans mest väsentliga huvudkapitel. Och vi sjönk inte genom jorden, men hela den kyrkan, detta Göteborgs invändigt vackraste tempel, rämnade, och det var vårt fel. Plötsligt var vi mitt i jordbävningen i Mexico med fallna katedraler, sjukhus och skolor i ruiner överallt, och det var vårt fel. Och vi hjälpte till med att skövla urskogen i Amazonas, vi utrotade 3,880,000 indianer där så att bara 120,000 överlevde totalt, vi gav indianerna sprit och gjorde deras kvinnor till bordellflickor, vi byggde exploatörernas bordeller åt nybyggarna med k-pist-beväpnade vakter innanför taggtrådsstaketet runt omkring så att ingen av de tvångsanställda bordellflickorna skulle kunna befrias därifrån, och vi gav dem morfin och heroin i obegränsade mängder så att de säkert skulle stanna där frivilligt, och vi gladdes när de blev sjuka i Aids....

Och vi gav kannibalerna i djungeln k-pistar så att de lättare skulle kunna jaga sina fredligare indianbrödrastammar, meja ner dem och äta upp dem, decimera dem och utrota dem. Och vi hjälpte till med att förvandla Amazonas till en öken, och när syret tog slut i hela världens atmosfär och allt liv på jorden kvävdes så beskyllde vi naturfolken i Amazonas och deras magi där för....

Men Aids frälste världen. Aids sprids över världen från Kongos djupaste urskogar via Haitis bordeller, och ingen medicin i världen kunde bota sjukdomen. Det var världens frälsning. Det skulle reducera världens befolkning med kanske ända upp till 90%, och endast de ädlaste kulturfolken och de friskaste mest ociviliserade naturfolken skulle överleva. Aids skulle frälsa världen från mänsklighetens 90% rötägg....

Och vi bad Josef K.: "Lev fri och fortsätt med din verksamhet! Hjälp de prostituerade till fler kunder, långa heroin, gör fler gossar och töser till

sprutnarkomaner, hjälp till med att sprida sjukdomen Aids! Bara om du vägrar hjälpa oss med den utvecklingen åker du fast, så det är bäst för dig själv att du samarbetar!"

Och då svarade Josef K.: "Och vad gör ni själva då? Bli torskare själva, och gå bara till de horor som är sprutnarkomaner! Ju fler desto bättre! Och knulla sedan era fruar, och uppmuntra dem sedan till att vara otrogna, så att de sprider era virus vidare, och säg till dem: 'Ju mer otrogna ni är, desto bättre!' Sätt fart bara, herrare poliser! Vad väntar ni på? Ni kan knulla lika bra som jag!"

"Men våra liv då?" invände vi. "Och våra barn?"

"Bara de dumaste sätter barn till denna den sämsta tänkbara av alla världar. Om ni är så dumma så ni har satt barn till världen, så är det lika bra att ni torskare ihjäl er, så som alla moraliska och anständiga människor gör idag till världens fromma för spridandet av Aids! Aids är steget till en bättre värld och en bättre framtid! Det har ni själva sagt, ty det har vetenskapsmännen sagt, och ni lyssnar på vetenskapsmännen."

Kort sagt, min natt blev sömlös så när som på mardrömmar, och dagen blev inte bättre: när vi kom till engelska kyrkan klockan 10 på morgonen fick vi veta, att försångaren hade blivit sjuk, att det kommit en annan försångare i stället, och att han hade avbeställt orgel och kör. Sålunda var det ingen organist idag.

Dessutom var det osäkert om organisten någonsin skulle komma tillbaka, ty han var missnöjd med sin lön, han hade krävt nya löneförhandlingar, och de styrande i församlingen hade kommit överens om att inte höja hans lön....

61. Frälsaren

Kommen till mig, alla stackars fördömda Aids-smittade barn.
Jag har bot åt er alla. Jag giver er LSD gratis, och det skall
kurera de flesta av er. Jag riskerar mitt liv för att olagligt
smuggla in präktiga mängder av drogen,
som staten är hjärtlös nog att inte tillåta läkarna att bruka mot
den mest gräsliga och elakartade av alla sjukdomar.
Vi måste därför ta lagen djärvt i egna händer.
O ni narkomaner, ni kan alla uppnå ett anständigt liv
även om ni har Aids. Var ej rädda för att injicera.
Och ni, alla prostituerade, var icke rädda för samlag.
Jag har åt er universalmedicinen, immunmedlet,
som inte bara försäkrar er mot alla former av Aidsjukan
utan som dessutom gör er kapabla till yrkespraktik
utan droger: med LSD klarar ni er utan dyrt heroin,
och av mig får ni LSD gratis. Ni homosexuella, allenast,
har något att frukta, ty den man som haft i sin röv en mans kuk
är ej längre en man, och mot hans form av Aids
hjälp inte ens drogernas drog, enda medlet mot Aids
som tills vidare alls existerar.
Men prostituerade och narkomaner kan räddas,
och LSD räddar dem, fastän det är emot lagen.
Så knarka ni bara, och knulla ni bara!
Jag är den som mäktar försäkra er mot evigheten!

62. Naturens hämnd

Afrikas regnskogar är icke större än Kongo
och har icke exploaterats så illa som Kongo.

Betydligt förfärligare har då exploateringen varit
på Borneo, Java och Sumatra och Bortre Indien,
var kalhyggen nu breder ut sig
var Orangutangen förr härskade.
Men värst har exploateringen varit omkring Amazonas
i det liberala Brasiliens oändliga regnskogar,
världens mest omfattande livsresurser
i fråga om djur och natur, ett så stort
vildmarksområde som Europa
och som producerade fyrtio procent av
vår hela världs syreförråd.
Om den blygsamma exploateringen av
Kongos rätt så begränsade urskogar
har givit upphov till den fruktansvärda naturhämnd som Aids är,
vad skall icke då ruinerandet av hundratjugo kvadratkilometer skog dagligen
och en utrotning av fyra miljoner naturmänniskor,
medelst bland annat napalmplan från Canada
i det för sin tolerans och rasliberalism så berömda Brasilien
leda till för en resonlig hämnd på mänskligheten
från vår fria heliga moder Naturen?
Aids är icke tillräckligt, ej heller knark jämte prostitution
utan hejd, utan gränser och utan förskoning.

63. Modern

Den enda ensidigt goda personen jag någonsin känt,
den som gav mig mitt liv, dödens,
all onskas motsats, den mest positiva
och den mest uppbyggliga faktorn i mitt liv,
en alltid välkomnande varm generös och livgivande famn,
den som jag alltid får nytt liv från
när mitt eget nuvarande hotar kapsejsa,
beständigt förädlande genom sin skaparförmåga,
förmågan att se allt och även det värsta
i uppbyggligt rosenrött skimmer,
en flicka som aldrig har åldrats,
beständigt den yngsta av alla och gladaste:
jag var långt äldre än hon när jag bara var tjugo år gammal.
Så vill jag karaktärisera min moder,
den människa som jag är skyldig mest tack ibland alla
för blott att hon är vad hon är,
om ej till och med bara för det att hon är.

Polisen hämtade honom en dag i november. Det var i Stockholm i en dyster lägenhet på nedre botten omringad av höga tunga stenhussom ej släppte in någon sol i lägenheten. Där bodde hans mor, och hennes son var tillfälligt hos henne som övernattande gäst. Det var en kväll klockan nio då årets första snö föll som ringklockan ilsket ringde.

"Öppna inte, mor. Det är polisen," sade sonen.

"Då har de kommit fel. Jag har inte brutit mot lagen."

"Det är mig de vill åt."

"Du har väl inte gjort någonting? Jag måste släppa in dem. De har redan sett att det lyser och att vi är hemma. Om jag inte släpper in dem blir vi aldrig av med dem."

Det var tre poliser som såg aggressiva ut när dörren öppnades.

"Vi söker en viss Josef K. Vi har hört att han skall finnas här. Är han hemma?"

"Det är min son. Vad vill ni honom?"

"Vi måste tyvärr arresteras honom."

"För vad?"

"För mord på tre kvinnor utom mycket annat."

"Nej!"

"Vi beklagar, men vi måste utföra vår plikt."

"Han är inte hemma! Han är oskyldig! Han kan aldrig göra något sådant!"

Men då kvinnan förgäves försökte göra motstånd tvingade sig poliserna in i lägenheten och fann Josef K. beredd att möta dem.

"Josef, vad har du gjort!" utropade modern.

"Fråga poliserna, mor." De belade honom med handbojor.

"Hur kan ni häkta en oskyldig man?" frågade modern poliserna.

"Den här torsken är inte oskyldig," sade en av poliserna. "Vi har svart på vitt att han tagit livet av tre prostituerade kvinnor. Han är inte bara en torsk, han är dessutom en sexualmördare, en knarkkurir och en av vårt lands värsta brottslingar. Har ni aldrig hört talas om kofotsmordet?"

"Nej!"

"Fråga er son därom. Fråga honom hur det gick till när han med kofoten hackade ut hjärnan på en försvarslös kvinna! Fråga honom hur många proselyter han vunnit för LSD och andra droger! Fråga honom vad han har på sitt samvete, inte oss!"

"Min ende son!"

"Mor, ta det inte så allvarligt."

"Vad tänker ni göra med honom?"

"Det blir braskande tidningsrubriker och process. Sedan blir det väl minst tjugo års fängelse under slutna psykiatrisk vård. Han har själv skriftligt bekänt sina brott. Har du inte, Josef?"

"Allt som jag gjort har jag tagit på mig skulden för utom det som jag gjorde i självförsvar."

"Hör på den! Han slingrar sig, den ormen, den hala torsken! Högg du inte till med kofoten kanske?"

"Min son är oskyldig. Han skulle aldrig kunna göra något ont."

"Hör på den käringen! Hon tror killen är oskyldig!" sade de sinsemellan. "Bästa frun, det enda som kan förmildra domen över er son är om han skulle visa sig vara komplett mentalt otillförlitlig, men dess värre har ni en intelligent, skarpsinnig och högt begåvad son som alltför väl visat hur klart han tänker genom sina dikter. De dikter som han själv skrivit dömer honom bara de till tjugo års fängelse. Om hans skuld råder inte det minsta tvivel."

"Nej!" stönade modern en sista gång och sjönk ihop.

"Du borde inte ha talat så till henne," sade en av poliserna.

"Vem skulle ha hindrat mig? Hennes ende son här gjorde det inte. Han är tydligen feg."

"Nu får det räcka med dina busfasoner. Hur är det med henne?"

Den tredje polisen undersökte henne. Då sade Josef K.:

"Ni har krossat hennes hjärta."

"Tala för dig själv. Om någon har krossat hennes hjärta är det du själv genom vad du har gjort," snäste den andra polisen av honom.

Den tredje polisen tittade upp på den andra. "Ring efter en ambulans," sade han med rädda ögon.

"Vad är det med henne?" frågade den första.

"Jag fruktar att hon har fått en hjärtattack."
"Är ni verkligen hennes enda son, Josef?"
"Ja, hon hade ingen annan som hälsade på henne."
"Och er far?"
"Har aldrig haft någon."
"Ambulansen kommer."
"Pinsamt att er mor skulle vara med när vi äntligen fick tag på er."
"Det får ni svara för men tyvärr inte inför en jordisk domstol. Lagen dömer mig skyldig till brott som var berättigade, och jag tar emot mitt straff, men rättvisan har tre mord på sitt samvete som lagen aldrig kan straffa någon polis för, och ändå var alla dessa tre mord, av vilka två begicks utomlands, fullkomligt oberättigade."
"Håll käften!" Den förste polisen slog hårt till den fängslade.
"Slår ni en obehälig man?"
"Håll käften, sa jag!" sade polisen och slog en gång till fast hårdare.
"Nu får det räcka," ingrep den tredje.
Ambulansmännen kom in i lägenheten.
"Vad är det som har hänt?" frågade de.
"Kvinnan här," indikerade den tredje.
Ambulansmännen undersökte henne snabbt.
"Hon måste ha fått en svår chock. Vad har hänt?"
"Poliserna sade sanningen till henne, vilket de inte tycks veta att man aldrig får göra till en kvinna," sade fången.
"Håll käften!" sade den första polisen.
"Hon är tyvärr död," sade en av ambulansmännen.
Det uppstod en förfärlig tystnad.
"Vad dog hon av?" frågade den tredje polisen.
"Hjärtslag."
Man lade kvinnan på en bår och bar ut henne.
Efter följde den förste polisen med brottslingen sammanlänkad vid sig.
De två andra poliserna följde efteråt.
Ingen sade något mera vid utgået från lägenheten.
Några grannar hade samlats i trappan och skvallrade sinsemellan utan att veta något.
"Vad har han gjort?" frågade en.
"Det verkar som om han hade tagit livet av sin mor."
"Ja, så måste det vara, för hon bärs ut död och han förs ut i handbojor."
"Ja, det måste verkligen förhålla sig på det sättet."
"En modernördare! Måtte han aldrig få se ljuset mera!"
"Ja, en sån mänska borde aldrig någon mer få tala med."
Poliserna hörde vad som sades men teg.
Den tredje polisen, som sist lämnade den ensliga lägenheten, släckte ljuset däri och lämnade den ödslig och tom.
Några bildörrar slog igen ute på gatan. Ambulansen körde utan siren. Efter några minuter var gatan tyst.
Även grannarna lämnade trappuppgången för att aldrig tala om saken mera. De hade ju sitt att tänka på.
Vem glömmer inte snabbt och frivilligt en brottsling vars brott man aldrig kunde förstå?
Dennes brott var desto mer obegripligt som det endast var kärlek mera till mänskligheten än till kvinnorna.
Doktor Mattsson har talat för sista gången i denna historia.

Det började när jag var tretton år gammal. En höstkväll cyklade jag ut för att hälsa på en klasskamrat, och på vägen till hans dörr stannade jag vid husets källarglugg, då jag hörde röster därifrån. Jag tittade in och såg ett drygt dussin unga gossar, som alla var äldre än jag, ha någon sorts möte i källaren. Jag stannade och lyssnade till vad som sades och förstod snart att det var en liga som höll på att bildas och organiseras. Det skulle bli den första ungdomsligan i grannskapet.

Plötsligt blev jag tagen på bar gärning bakifrån, och den som kommit på mig var min klasskamrats äldre bror, en tyken och osympatisk person. "Peter är inte hemma. Vad gör du här?" väste han till mig. Jag var svarslös. "Eftersom du nu vet vad vi håller på med är det lika bra att du får en chans. Kom med!" Och till min häpnad blev jag införd i sällskapet och fick följa med hela mötet.

Efter mötet frågade man mig om jag ville vara med. Jag ville helst inte men visste samtidigt att jag kunde råka illa ut om jag avböjde eftersom jag redan visste för mycket. Därför bad jag om betänketid.

Ledaren sade: "Du är en hygglig grabb, och jag vet att du inte kommer att tjalla. Men vi vill ha ditt svar senast i morgon kväll, för sedan är det för sent. Och vi kan inte riskera att någon förråder oss innan vi ännu har börjat."

Lyckligtvis visste jag inte var de hade planerat sätta in den första stöten, så det var inte mycket jag kunde förråda. Det visste de, och därför var de kloka nog att kräva ett svar av mig redan före sin verksamhets inledning.

Icke desto mindre blev mitt svar nej nästa kväll. Jag träffade en ensam representant för ligan i ett ödligt rivningshus nästa kväll. Han var korthuggen och sade bara: "Skyll då dig själv," kastade sig på sin cykel och for iväg.

Ändå visste jag att jag från den kvällen hade inlett en brottslig karriär, att jag stod med ena foten i den undre världen, att jag ändå var med i ligan fastän jag förnekade det.

När det började rökas hasch i vår stadsdel var jag en av de främsta ivrarna för spridning av knarket. Officiellt tog jag avstånd från det och förkastade det, men hemligen var jag med om att sprida det själv. Och jag respekterades av mina kumpaner för att jag kunde upprätthålla en så respektabel yta och samtidigt vara lika kriminell som den värste av dem utan att det märktes.

"Min advokat, det gläder mig att ni har tagit er an mitt fall."

"Och det gläder mig att jag kan bereda er den glädjen att det ser ljust ut för er. Ytligt sett är ert fall så komprometterat att ingen advokat skulle vilja ta i det med handskar på sig, men skrapar man bort lagret av lögner så är just ert fall idealiskt för en advokat med framtidsambitioner och förstånd. Så mycket lögner har spridits om er att ni framstår som en värre brottsling än Clark Olofsson fastän ni är en bättre människa än Olof Palme; och så många övergrepp och misstag har begåtts mot er att det på lång sikt ser värre ut för polisväsendet än för er. Alla era tre mord kan försvaras om dock med svårighet, men intet av polisens övergrepp mot er kan försvaras ens med den största intelligens och ansträngning. De två liken i Finland luktar värre i UD ju längre tid det går innan de skyldiga får sitt straff, och övervåldet mot er mor, som vållade hennes död och som är så pinsamt att inte ens pressen vågat tala om det, måste vända såväl folkopinionen som rättsväsendet från er mot polisen. Ni har ett lastbart förflutet trots era sociala och musikaliska insatser, och era tre mord kan förklaras på grund av det och försvaras genom motiven; men polisen skall vara oförvitlig och får ej begå sådana blodiga misstag som här har begåtts, och det kan rädda er. Så ligger det till."

"Jag visste att jag kunde lita på er."

"Hur visste ni det?"

"Jag känner till att ni försvarat värre brottslingar än jag."

"Ja, ni har stora chanser, men det gäller att ni sköter era kort väl. Ni har en känslig balansgång att gå, och ni får inte begå några misstag. Håll er i skinnet, gör er till en mönsterfånge, knarka inte i fängelset, och försök inte rymma."

"Jag knarkar när jag vill och låter bli när det inte lönar sig."

"Ni tycks ha läget under kontroll."

"Tillsammans skall vi nog klara biffen."

Jag tyckte om honom, och vi kom mycket väl överens. Han bekände allt och förklarade sig skyldig till allt och stack inte under stol med något. Hans motiv var även klara och ursäktade mycket, och allt pekade fram emot en villkorlig dom. Han gjorde sig verkligen till en mönsterfånge, och även pressen började skriva mildare och sannare om honom. Därför kom det som en chock när han första dagen han fick komma ut ur fängelset utnyttjade det till att rymma.

På väg till den rättegång som med all säkerhet skulle ha gett honom friheten med villkorlig dom förstörde han själv alla sina utsikter med att rymma! Jag har aldrig blivit så besviken i hela mitt liv.

Men det värsta var, att samma natt kom han hem till mig. Han väntade på mig i mitt arbetsrum när jag kom hem. Han hade tagit sig in genom fönstret, satt i skjortärmarna och var blodig. Han hade ett blått öga, och den vita skjortan var sönderriven och blottade ett öppet sår i axeln.

"För Guds skull, Josef, vad menar du!" ropade jag nästan, men han tecknade genast åt mig att vara tyst.

"Vad du än gör, så låt ingen få veta att jag är här eller har varit här," sade han tyst och behärskat.

"Men vad går det åt dig? Och var har du blivit så mörbultad?"

"Din älskade ordningsmakt står för underhållningen. Dina poliser tvingade mig att fly. Hade jag inte flytt hade jag blivit hängd i fängelset efter att ha misshandlats ihjäl, och man hade sagt att jag hade begått självmord, ungefär som Ulrike Meinhof. De sade till mig: 'Om du inte rymmer slår vi ihjäl dig.'"

"Men du var helskinnad när du steg in i transportbilen!"

"Det var där de tog i tu med mig. Och sanningen att säga var jag glad åt att bli av med dem."

"Jag vägrar att tro vad du berättar. Skulle våra poliser vara lika falska som New Yorks maffia?"

"Det var samma tre poliser som tog livet av min mor. En skötte agerandet, den andra hejade på, och den tredje var tyst och lät det ske. Och han är död om han skvallrar. Och alltsammans har skett på order från högre ort. Ordningmakten har inte råd med att få en farlig brottsling frikänd och hela polisväsendet komprometterat. Ingen kommer någonsin att få höra något om de två liken i Finland eller om anledningen till min moders död. Poliserna är inte dummare än vi brottslingar. Vi är samma rovdjur allesammans som konkurrerar med varandra. Men poliserna har begått ett stort misstag i att släppa mig lös, ty därigenom har den värsta rovfågeln av alla blivit fri."

"Vad tänker du göra?"

"Fara utomlands. Man väntar mig i Köpenhamn. Där skall jag få ett nytt utseende och ett nytt namn. Därifrån bär det kanske vidare till Amsterdam, Hamburg och Milano. Inom ett visst alternativt samhälle åtnjuter jag mycket stor respekt och har jag en hög ställning med många goda kontakter och djupa försänkningar."

"Det är skada att du har rymt."

"Hade du hellre sett mig död?"

"Jag kan inte tro det."

"Nej, jag begick misstaget att vilja leva. Hade jag dött hade folk kanske trott det."

"De visste att du skulle föredra livet. Därför tog de risken. Och de har vunnit, ty intet komprometterar dig mera och övertygar mer om din skuld än det att du har rymt."

Nu får pressen något att skriva om igen, och den kommer att ta tillbaka alla sina försonande tendenser."

"Det struntar jag i. I morgon är jag utomlands."

"Är du säker på det?"

"Ett privatplan till Danmark väntar på mig. Det har ställts till mitt förfogande av en hög diplomat i narkotikabranschen."

"Var då?"

"Mer får du inte veta, förrän jag är säker. Men kan du hjälpa mig att åter börja se ut som en människa?"

Han såg verkligen för bedrövligen ut. Jag kunde inte förvägra honom en ny skjorta, bandage och plåster. Kusligt nog kände jag mig säker i hans närvaro: jag tog för givet att ingen visste att han var hos mig. Och han hade aldrig kommit hem till mig om han inte vetat att min hustru och mina två barn var borta.

Vi skildes klockan tio på kvällen.

"Skriv till mig och berätta hur det går," bad jag honom. Det lovade han att göra.

När han var borta grep jag mig äntligen verket an med att ta reda på hur Josef K.:s flykt hade gått till. Och det visade sig snart att poliserna verkligen hade varit alltför skickliga. Det fanns ingen återvändo för honom till samhället på den säkra sidan om lagen.

"Så detta är den berömde herr Josef K. Vi har hört mycket talas om er. Var flygfärden angenäm?"

"Sådär."

"Ni kan känna er lugn här i Köpenhamn. Jämte Amsterdam är det en av de lättaste västeuropeiska storstäderna att gå under jorden i. Ni kan vistas här så länge ni vill tills de har lugnat ner sig efter er uppseendeväckande flykt i Stockholm. Ni gjorde det verkligen skickligt."

"Poliserna tvingade mig att fly."

"Ja, jag hörde det. Men den versionen ska ni glömma. Det gagnar oss bättre att ni är den förrymda livsfarliga psykopat som just nu all svensk press är som mest engagerad i att svärta ner. Ju värre rykte man har, desto mer är man fruktad, desto mer är man respekterad, och desto mer är man uppmärksam. Ni får inte åka fast. Hör ni det? Ingen vet och ingen får veta att ni är här i Köpenhamn. Vi behöver er. Ingen annan behöver er. I Sverige tror man ännu att ni är kvar i Stockholm då ingen sett er efter det att ni dök ner i tunnelbanan. Hur bar ni er åt?"

"Jag känner Stockholm väl och har mina kontakter."

"Ja, annars vore ni inte här. Ni anar inte hur högt respekterad ni är i alla underjordiska kretsar som hört talas om er. Anledningen till ert goda rykte är er sensationella upptäckt att LSD kan bota Aids. Därigenom är ni faktiskt gangstervärldens frälsare."

"Högst motvilligt."

"Ödet har gjort er därtill. Det spelar ingen roll hur ni upptäckte fenomenet, men ni kan inte ha upptäckt det om ni inte själv ville det. Medge, att ni var den förste som verkligen själv ville tro att LSD kunde bota Aids."

"Jag medger ingenting."

"Ja, ja, det är bra. Med den inställningen klarar ni alla eventuella rättegångar och förhör. Ni har tur som har blivit omhändertagen av mig. Jag är Danmarks bäste advokat. Jag har fått alla de värsta skurkarna i Danmark frikända, därför att jag behövde dem. Vet ni, att Danmark är det mest Aids-infekterade landet i världen?"

"Ja."

"Det beror på att narkotikamarknaden här är bättre än någon annanstans. Uppkomsten av sjukdomen Aids var ett mycket värre hot mot vår marknad än vad någonsin polisen varit. Vi trodde vi skulle nödgas lägga ner rörelsen inom några år.

Och så kommer ni som en frälsare från ovan och upptäcker att LSD kan bota Aids! Det är det bästa som någonsin hänt oss! Nu kommer affärerna att ta fart igen, ingen narkoman behöver dö i Aids längre, han behöver bara ta lite LSD mellan varven så kan han sedan fortsätta injicera igen! Nu kan vi expandera som aldrig tidigare!

Förstår ni vad er upptäckt innebär? Era svenska myndigheter var galna som inte ville ta era rön på allvar. Därigenom går den etablerade sjukvården miste om en ypperlig billighetslösning medan vi i stället nu kan bygga upp ett monopol på den som ska gå till historien. På detta enkla lilla faktum att endast LSD, den mest definitiva av alla droger, kan bota Aids kan vi bygga upp ett nytt västeuropeiskt imperium vars hela uppbärande kraft blir alla civiliserade människors beroende av verklighetsflykt."

"Men måste vi inte vara ganska försiktiga, Jens? Om amerikanerna får veta LSD:s effekt på Aids så kör de över oss."

"Var inte orolig, Mogens. Jag tror att vi kan hålla situationen inom kontroll. Jag känner mina kurirer, och de är ytterst noga med att ingen sprutnarkoman som blir botad med LSD pratar bredvid munnen. Den som sprider det glada budskapet till obehöriga får inget mer heroin. Så enkelt är det. Och sladdrar han ändå åker han ut i kloaken, och det vet han. Åtminstone här i Köpenhamn. Nej, vi kan nog begränsa hemligheten till Europa, till Norden, Amsterdam, Hamburg och kanske Milano. Vi säljer helt enkelt vårt heroin på det villkoret att knarkaren får boten för Aids på köpet och att han får mera heroin bara om han tiger. Kanske vi rentav den vägen småningom kan få en egen marknad i Amerika allt eftersom deras marknader dör som resultatet av Aidsdödens ständigt accelererande härjningar."

"Men en sak, Jens, måste du alltid ha klart för dig, och det är, att vår marknad håller bara så länge det hemlighetsfulla 'suget' som gör folk till narkomaner består. Detta 'sug' må bero på historiska faktorer, kärnvapenhotet, miljöförstöringen och jag vet inte vad, men vad det än beror på så är detta 'sug' blott en historisk faktor och som sådan övergående. Kanske Aids epidemin tar kål på knarket trots vår vän Josef K:s genialiska upptäckt här. I så fall är våra idéer inte vatten värda om tjugo år medan vi sitter i fängelse."

"Glöm framtiden, Mogens, och tänk på nuet i stället. Vad vi mest har att koncentrera oss på nu är att bearbeta östblocket. Vi måste frälsa fler proselyter i öst. Vi måste smugla mera knark genom järnridån. Det räcker inte med Afghanistantrafiken. Vi måste utnyttja alla medel till att så snart som möjligt få öststaterna beroende av våra droger, och märk väl, utan att de får veta att Aids kan botas. Aids är inte så utbredd i öst ännu. Först frälser vi öst genom knarket, sedan får de Aids, och sedan gör vi dubbel vinst genom att vi även har botemedlet."

"Man kan inte klandra din strategi för oförsynthet, Jens. Men vad tycker vår vän Josef K. om våra planer?"

"Är ni inte litet väl cyniska?"

"Vad begär du av oss, Josef? Medlidande? Detta sekel är det mest obarmhärtiga i historien. Vi har inte råd med humanitet, ty det är inte lönsamt. Människan är en parasit värre än sjakaler och hyenor, ett rovdjur värre än hajen och späckhuggaren, en insekt värre än termiten och ett skadedjur äckligare än råttan. Låt du de bästa av rovdjuret jaga alla hyenor, sjakalerna, hajarna, späckhuggarna, termiterna och råttorna i fred. Det är sant att vi lever på att förslava och mörda folk, men det förtjänar alla de som är dumma nog att gå i knarkfällan. Genom att bearbeta östblocket gör vi dessutom en politisk insats, vi hedrar vårt fädernesland, vi är inte sämre än andra nationalhjältar, och framtiden ska tacka oss för att vi lät så många heroinister och rena gangsters dö. Om du vill vara humanitär så hjälp oss att finna heroinister som lider av Aids och ge dem LSD så att de kan fortsätta vara heroinister."

"Josef har ingenting emot våra planer, Mogens, eller hur, Josef?"

"Mina herrar, det verkar som om, i stället för att råda bot på Aidsepidemin genom LSD, ni önskar accelerera den genom att bjuda ut botemedlet tillsammans med sjukdomens anledning."

"Precis, Josef. Jens, vår vän har äntligen fattat, att hans upptäckt av att LSD botar Aids kommer att accelerera narkotikamarknadens utbredning och att därmed Aidsepidemin aldrig kommer att ta slut genom att injektionssprutornas ideligen accelererande pumpande ständigt kommer att fortsätta sprida sjukdomen."

"Och den kommer ni att leva fett på som supertorskar."

"Javisst, Josef. Är det något fel i det?"

Så sade Jens, den fete och flintskallige advokaten, som dock på något sätt var mera mänsklig än den mörke, magre, allvarlige och glasögonmaskerade Mogens, som alldeles tydligt var misstänksam mot mig, inte litade på mig och kanske ansåg mig som en säkerhetsrisk.

I hopp om att ni förstår mig, min käre advokat, som så vänligt hjälpte mig i Stockholm, måste jag meddela, att jag är i dessa juridiska gangstrars våld, att jag är beroende av deras nåd för att överleva, och att jag därför måste spela med i deras spel och låtsas dela deras åsikter.

Bäste Josef, tack för ditt brev med skildringen av dina "välgörares" samtal och planer. Jag är tacksam om du fullföljer beskrivningen av dina erfarenheter ute i stora världen av den undre världen även om jag tyvärr kan göra ännu mindre åt dina skurkar Mogens' och Jens' förehavanden än åt att bevisa vår egen poliskårs skurkars skuld gentemot dig. Jag arbetar på det, men tyvärr ser det nästan alltför hopplöst ut.

Jag sänder dig ett tidningsurklipp som prov på hur stämningen mot dig för tillfället är här i landet.

"Hur skyldig är den hemlighetsfulla sexmördaren egentligen?"

Genom sensationella avslöjanden från en av de poliser som var med och grep Josef K. skulle polisen vara medskyldig till mördarens moders död. Samme polis har i en hemlig intervju med vår utsände reporter antytt att han kan avslöja mera som skulle kompromettera polisen och omvärdera mördaren. Alltför många gåtor är ännu olösta i fallet med den hemlighetsfulla sexmördaren. Man har inga bevis för att han faktiskt har mördat någon av de tre prostituerade offren, man påstår att mördaren bekänt sig skyldig, men det verkar vansinnigt om en man bekänner sig skyldig till brott som ingen kan bevisa att han begått. Enligt säkra källor skulle alla de tre prostituerade ha lidit av Aids, och i så fall kan vem som helst ha mördat dem. Somliga av dem kan till och med ha begått självmord. Enligt den anklagades advokat skulle domen i rättegången på grund av förmildrande omständigheter utan tvekan ha blivit villkorlig, vilket enligt samme advokat mördaren mycket väl visste på väg till rättegången. Varför rymmer han då när saken står som bäst till för honom? Det har ingen av de tre försumliga polismännen kunnat förklara och ingen annan heller. Det är alldeles påtagligt någonting i hela denna sensationshistoria som från början inte stämmer vilket ansvariga terminaler borde utreda innan den anklagade från början stämplas av hela landets press såsom Sveriges farligaste förbrytare efter Clark Olofsson. Enligt den anklagades advokat föreligger det goda grunder för allmän stämning för ärekränkning av alla de tidskrifter som bidragit till offrets rykte såsom Sveriges historias farligaste mördare och psykopat. Om det är sant att medlemmar av ordningsmakten bidragit till offrets moders död kan man nästan förstå att Josef K. kommer i delo med den ordningsmakten."

Detta är visserligen skrivet i en mindre tidning som alltför få läser, men notisen markerar i alla fall en intressant tendens.

Min käre advokat, tack för tidningsurklippet som gav mig en smula hopp. Herrarna Jens och Mogens har jag nu förlorat kontakten med. Mogens misstrodde mig från början och visade snart att han var alltför beredvillig till att så snabbt som möjligt få mig ur vägen. Snart började jag även tvivla på tjockisen, och för att få dem båda att bekänna färg lyckades jag smugla in litet LSD i bådass kaffekoppar. Den scen som följde blev fullkomligt obeskrivlig.

Jag lämnade dem knullande varandra, och jag är säker på att ingen av dem någonsin skall förlåta mig eller låta mig framträda inför dem levande igen, så jag har nu tagit min tillflykt till Köpenhamns allra understa värld, där prostituerade och heroinister tar hand om mig och gömmer mig, ty de vet hur mäktig den maffia är som förser dem med knark. För närvarande bor jag på horgatan nära Christiania.

Emellertid har jag fått en god vän här i Nordens huvudstad. Han är scientolog och arbetar 20 timmar om dygnet praktiskt taget utan lön, och han har en fru och två döttrar att försörja. Frun är norsk, själv är han finländare, men döttrarna talar mer svenska än danska. Även frun arbetar 20 timmar om dygnet för scientologin praktiskt taget utan lön. Även hos denna hederliga familj, den enda hederliga jag känner, har jag fått bo i några dagar.

Hans hederlighet är gränslös och ofattbar. "Hur kan du arbeta så hårt utan lön för en sådan firma?" har jag frågat honom. "Vet du inte om att Scientologikyrkan ingenting annat är än en ekonomisk maffia som lever på skattesmitning, vars högsta chefer sitter inburade i USA och vars högvördige grundare sitter inlåst på sitt flaggskepp och nästan i tvångströja för att han skall hålla tyst och inte röja det att han är fullständigt galen?" varpå Magnus, min vän, genmålte: "Jag känner till alla de där historierna men bryr mig inte om dem. För mig är det tillräckligt att jag arbetar tillsammans med människor som jag tycker om för att åvågbringa en bättre värld. Köpenhamn är efter Amsterdam Europas mest nerdrogade stad. Vi är en av de få rörelserna i världen som aktivt bekämpar knarket och lyckas därmed."

"Och vad ger ni dem i stället? Scientologisk hjärntvätt och kapitalism? Är det bättre än knark? Hellre en förnedrad människa än en fulländad robot."

Våra diskussioner ledde till att jag inte fick bo hos dem längre, men jag håller kontakten med dem, ty jag tycker om dem. De är så goda att de inte fattar att de offerar sina liv för en sak som är lika sjuk som alla andra. Eller är det oskuld? Naivitet? Dumhet? Eller är de helt enkelt hjärntvättade och lika beroende av sin organisation som heroinisterna är av sina Jensar och Mogensar?

Jag har inte sett Jens och Mogens efter deras stora tripp. Jag undrar hur den slutade. Jag hoppas nästan att de tog livet av varandra.

Hälsningar, Josef K.

"Var inte rädd för mig, Josef K. Jag vill dig ingenting illa. Du har ingenting att frukta från mig. Jag vill bara tala ut med dig. Du vet väl att Jens är död?"

"Död?"

"Ja, han flög ut genom fönstret inspirerad av den tripp du bjöd honom på utan att varna honom innan. Om han flög ut själv eller om det var jag som kastade ut honom vet jag inte, för jag var ju själv ute på samma tripp."

"Och du tycks ha landat mera säkert än Jens, Mogens."

"Ja, dess värre har Jens gjort sin sista affär. De guldgruvor han drömde om fick han åtminstone inte tjäna på ditt LSD, vilket dess värre i stället kostade honom livet."

"Jag hade hellre sett att ni bet i gräset än Jens, Mogens."

"Jaså. Varför det?"

"Därför att ni var farligare genom er kallt beräknande karaktär. Jens var bara en dum människa, men ni är en ond människa."

"Menar du det? Och vad grundar du en sådan fördom på?"

"Det faktum att din cyniskhet hindrar dig från att ha dåligt samvete för alla de människoliv som du ruinerar."

"Det är bara djur, Josef. Har du inte sett de anskrämliga rovdjuren, de självdestruktiva vraken, de vidriga monstren, som kallas människor och som bara förtjänar att utrotas? Jag är ingenting annat än en social renhållningstjänsteman, och det är jag med gott samvete. Kan du se en heroinist i ögat och med gott samvete unna honom hans liv? En gång narkoman alltid narkoman, och det enda som kan frälsa en narkoman är självmord. Låt de förnedrade varelserna dö. Jag hjälper dem att dö, och det är det bästa jag kan göra för dem. Ingenting gör en heroinist gladare än en överdos heroin.

Titta på mänskligheten. Den har aldrig fördärvat jorden och sig själv mera. Den har aldrig varit dummare, ondare och mera destruktiv. Vad gör det att 20,000 människor omkommer i ett vulkanutbrott i Colombia? Det inte ens märks i jordens befolkningsstatistik! Den förlusten är kompenserad inom ett par minuter! Och du skulle förvägra mig rätten att unna förnuftiga narkomaner att ta avstånd från denna världsförpestande mänsklighet?

Josef, jag älskar världen och jag älskar mänskligheten. Jag älskar allt vad som ädelt och vackert är, men världen har aldrig varit mindre ädel och mindre skön än vad den är just nu. Vi lever i den sämsta av alla tänkbara världar, och enda sättet att få den bättre är genom att låta dess sjukdomar värka ut. Heroinet måste få ha sin gång bland alla värdelösa odågor. Aids måste få slå sin skörd av perverterade och denaturaliserade människor, och naturen måste få återvinna sin med våld berövade terräng som det mänskliga livets dominerande, regerande och okränkbara faktor. Vi har lika liten rätt att våldföra oss på naturen som vi har rätt att våldföra oss på oss själva, och likväl gör vi bägge delarna! Därför har naturen all rätt i världen att våldföra sig på oss människor, och jag hjälper henne därmed genom att sprida heroinet och därmed sjukdomen Aids. Och jag vill att du hjälper mig.

Jag är ingen gangster. Jag är inget monster. Jag vet att du är allergisk mot min osympatiska cynism, men dess värre är min så kallade cynism ingenting annat än realism. Jag är logiker. Jag räknar ihop summor och drar slutsatser därav, som är fullkomligt logiska. Resultatet är inte cyniskt. Det är bara realistiskt, men just den realistiska sanningen har människan i alla tider haft allra svårast för att kunna smälta och acceptera. De har alltid därför tvingats till det genom historiens obönhörliga logiska gång. Jag försöker tolka historien rätt och följa med den i stället för att motstå den. Gör du sammanlunda, så kommer du att överleva. Men du har din fulla valfrihet. Som du ser har du ingenting att frukta av mig, jag hotar dig minst av alla, ty jag är bara en helt saklig realist. Om du vägrar ställa upp för mig har du ingenting att frukta. Det finns ingen maffia och inga Gudfaddrar här i Europa norr om Sicilien. Vi mördar inte folk. Vi hjälper rötägg att ta kål på sig själva. Och du är inget rötägg. Du är en av Europas skickligaste kurirer. Du skulle kunna smuggla vad som helst genom vilka gränser som helst. Därför behöver vi dig. Du får inte bara obegränsad lön i form av pengar utan även tillgång till obegränsade mängder narkotika som du själv får sprida och sälja till vilka priser du vill. Du får alla sorter, och du får stoppa all förtjänst i egen ficka."

"Vad har gjort dig så generös, Mogens?"

"Den tripp som du gav mig."

Och jag lämnade Mogens utan ett ord.

Ett av mina mest givande samtal hade jag med en heroinist. Han var svensk, jag hade känt honom för flera år sedan i Göteborg, och han bodde i Christiania och ämnade dö där.

"Jag vet vem du är, Josef K. Det är du som har kommit på botemedlet för Aids. Du ensam i världen har önskat befria alla knarkare, homosexuella och prostituerade från den mördande sjukdomen och unnat dem fortsatt liv som knarkare, homosexuella,

prostituerade och andra djur, och det har du fått fan för av myndigheterna. Men med din speciella förmåga skulle du kunna göra ännu bättre saker. Du skulle kunna gå till botten med hemligheten med 'Suget'. Och den hemligheten skall jag avslöja dig till ett rimligt pris."

"Vad begär du av mig?"

"Jag vet att du har heroin på dig. Ge mig en överdos så att jag får dö, så skall jag berätta hemligheten."

"Skulle jag hjälpa dig att dö?"

"Det är bara det som nu återstår mig. Du gör mig en tjänst om du ger mig min sista omgång. Och jag gör dig en tjänst i gengäld."

"Jag kan inte förneka att jag har två portioner heroin på mig."

"Bra. Får jag dem först, så får du hemligheten sedan."

Jag tog fram de små plastpåsarerna och visade dem för honom.

"Men du får dem inte förrän jag har fått veta hemligheten och fått höra vad den är värd."

"Jag litar på dig, Josef K. Så hör då på. Du vet väl att heroinisterna betraktar heroinet som sin älskarinna som de vill dö tillsammans med?"

"Jag har hört talas om att de hellre rymmer från vilken effektiv avgiftningsklinik som helst än att de upphör med heroinet."

"Det är det jag menar. Knarket är en religion. Det är Gud själv som står bakom 'suget'. I ruset upplever narkomanen en personlig kärleksakt med Gud som inget annat medel eller någon religion kan ge honom. Hasch får honom att glömma verkligheten och sin fruktan och respekt för den, LSD får honom att understundom lämna sin kropp och dess fysiska begränsning, men själva kärleksakten, samlaget med evigheten och Gud, finner narkomanen endast i heroinet. Samhället har berövat människan nästan alla religiösa verklighetsflykter, men människan klarar sig inte utan dem och utan sin Gud i dem. Och med de medel som samhället har att bjuda i stället för de förkastade och bortrationaliserade religionerna kommer människan närmast Gud genom heroinet.

Också vanligt naturligt sex är ett umgänge med såväl Gud som med döden. Men dagens naturvidriga värld har berövat den naturliga sexuella akten dess mening och religiösa hemlighet, dess livsfara och dess gudomlighet. En större livsfara och gudomlighet ger oss i stället heroinet.

Där har du hemligheten med 'suget'. Ge människan hennes Gud tillbaka, och hon skall sluta med att missbruka narkotika. Tar samhället Gud ifrån människan så kan människan bara ta kål på samhället genom narkotika.

Där har du summan av min erfarenhet som narkoman med tjuugoårig erfarenhet. Ge mig nu min slutgiltiga sil och min sista överdos heroin, så att jag därigenom får bevisa att jag har rätt."

Jag gav honom det överenskomna priset. Jag kunde ju inte bryta mitt ord. Så hjärtlös kunde jag ju inte vara, att jag förvägrade honom det enda han bad om i livet före döden. Följande dag hittades han i en offentlig toalett med heroinsprutan alltjämt dinglande kvar i armen. Han var givetvis stendöd.

"Josef K., minns du mig?"

Det var när jag tog en promenad i Christiania som denna hesa och spruckna röst nådde mig.

"Nej. Vem är du?"

"Du lärde mig röka hasch i Göteborg för tjuugo år sen."

"Gjorde jag det? Vad heter du?"

Han sade sitt namn, och han hade tyvärr rätt. Här i Köpenhamn mitt i Christiania träffade jag på ännu ett av mina dåliga samveten.

"Du försökte också få mig till att pröva LSD, men det vågade jag aldrig. LSD sönderfräter ju själen direkt. Det angriper den innersta livsnerven och själva kärnan i

varje cell och gör att man inte kan alstra normala barn. Jag vågade aldrig ta LSD för jag var rädd för dess biverkningar. Det är ju så många som blivit galna av LSD. De råkar ju ut för trippar plötsligt till och med när de inte längre använder drogen. Jag höll mig till hasch i stället och röker det varje dag. Ingen har rökt ihjäl sig på hasch men alla andra droger kräver sina dödsoffer. Jag satsade på rätt häst. Haschet ska slå ut tobaken. Idag övergår 50% av alla som injicerar till hasch på grund av Aidsrisken, men de är för sent ute, ty de har redan Aids."

"Vad vill du av mig?"

"Jag har bara rökt hasch i hela mitt liv men jag har Aids ändå."

"Hur har du fått det?"

"Jag har knullat en kvinna för mycket."

"Och vad vill du av mig?"

"Du kan bota mig från Aids. Det har jag hört. Men jag vill inte ta LSD."

"Då finns det ingen bot för dig."

"Jo, det gör det visst, och du vet det. Du har gåvan. Du kan bota Aids även utan LSD om du vill. Det var du som gjorde mig till narkoman för tjugo år sedan i Göteborg. Du är ansvarig för mig och för mitt liv. Du frälste mig en gång med droger. Nu måste du frälsa mig från Aids."

"Det går kanske bara om du tar LSD."

"Tar jag LSD så dör jag. Det vet jag. Jag tål inte mitt undermedvetna."

"Tål du inte det så tål du inte livet."

"Du måste hjälpa mig."

"Om du inte vill ta LSD mot Aids så finns det bara en annan sak som hjälper."

"Ge mig det!"

"Men det måste injiceras."

"Jag har min egen spruta, och den är ren. Jag är inte rädd."

"Då har du injicerat förut?"

"Bara vitaminen amfetamin."

Då gav jag honom vad han bad om. Han var i trettioårsåldern och osund till kropp och själ. Jag mindes honom för tjugo år sedan. Då var han en vacker ung man med stadens vackraste hår. Nu var han förstörd inte bara av droger utan även av sprit. De för narkomaner så typiska röda hemska utslagen som aldrig läkes fanns överallt på honom. Han var fet och illaluktande, hans hår, mustascher och skägg var klubbiga och äckliga av fett och smuts, och håret hade dessutom glesnat till den vidrigaste tunnhet. Han var säkert impotent numera. Käre Daniel! Att du skulle råka ut för mig, och att jag skulle få se dig igen efter alla dessa år i detta hårresande skick, som, visat på duken i en biosalong, skulle fått publiken till att kräkas! Ja, jag gjorde dig till narkoman. Jag bjöd dig på din första holk, och Gud vet hur många tusen du har ruinerat dig på sedan dess. Du har rätt. Alla vettiga människor tog avstånd från LSD redan efter 60-talet, och idag tar alla vettiga människor avstånd från all injicering, varpå ditt älskade hasch nu kostar tusenlappen grammet på marknaden. Hela mänskligheten vill ha ditt avgudade hasch nu när de inte tror sig kunna handskas med LSD och kanyler längre. Ingen kan hindra människan från att förgås i sin egen självdestruktivitet. Var så god! Här får du vad du vill ha alldeles gratis! Jag bjöd dig på din första pipa, och nu bjuder jag dig på din sista tripp. Det är inte mer än rätt. Håll till godo!"

"Tack, min välgörare, alla narkomaners och Aidssjukas odödlige frälsare! Historien skall aldrig glömma din modiga pionjärinsats!"

Han injicerade vad jag givit honom tio minuter senare, och efter ytterligare fem minuter var han död. Det hade varit konstigt om han klarat sig, ty de överdoser heroin som jag bjuder på slår aldrig fel.

Det var ett barn som alla andra. Gossen kom fram till mig och sade:

"Farbror Josef, de säger att du kan hjälpa sådana som mig."

"Och vad kan jag hjälpa dig med, lille vän," sade jag och sjönk ner på huk framför parveln. Han var högst tolv år.

"De säger att ingen kan hjälpa mig utom du."

"Och vad kan jag hjälpa dig med?"

"Jag har ingen mamma."

"Jag kan tyvärr inte ge dig någon."

"Jag har ingen pappa heller."

"Vad har du då?"

"Jag har en moster."

"Var är hon då? Har du tappat bort henne?"

"Nej, jag bor hos henne."

"Vill du att jag ska hälsa på henne?"

"Nej, hon får inte veta att jag träffar dig."

"Varför inte det då?"

"Därför att hon vet att du skulle hjälpa mig."

"Hjälpa dig hur?"

"Hjälpa mig ifrån henne."

"Du vill då rymma från din moster?"

"Jag kan inte rymma från henne."

"Vad gör hon då? Varför vill du rymma från henne?"

"För att hon låser in mig."

"Och varför låser hon in dig?"

"För att jag inte ska rymma."

"Och varför vill du rymma då?"

"Jag tål inte mina andra mostrar." Här föll han plötsligt i gråt i min famn. Jag försökte trösta honom.

"Du har då många mostrar?"

"Alltför många."

"Och vill bli av med dem alla?"

"Varenda en!"

"Varför det då?"

"Därför att de ger mig också åt elaka farbröder."

"Varför gör de det då?"

"För att tjäna pengar på mig."

"Hur länge har de hållit på med det?"

"I två år."

"Går mostrarna också i säng med dig?"

"Varenda en!"

"De är alltså inte dina riktiga mostrar?"

"Nej, de är bara vanliga mostrar. Jag har ingen släkt."

"Men dina farbröder är värst?"

"Ja."

"Och vad får du för att dina mostrar och farbröder missbrukar dig i sängen?"

"Jag får sprit och cigaretter, och de lär mig också röka starkare saker. En gång gav de mig en spruta som gjorde mig alldeles konstig."

"Ger de dig inte tabletter också?"

"Jo."

"Men du har inte fått mer än en spruta?"

"Nej. Men tabletterna klarar jag mig inte utan."

"Röker du mycket?"

"I början tålde jag det inte och kräktes, men nu röker jag varje dag."

"Då röker du väl vad de kallar holk?"

"Ja. Varje dag."

"Mår du inte illa av det?"
"Nej, men jag blir lättare för dem att samarbeta med."
"Har du inte stulit för dem också?"
"De har försökt lära mig till det, men det har jag aldrig kunnat göra."
"Och du kan inte fly ifrån dem?"
"Då skulle jag inte få några tabletter mer, då skulle jag inte få supa mig full mer, och då skulle de slå mig och kanske mörda mig. De skulle åtminstone märka mig med kniv, men de hotar alltid med att mörda mig om jag skvallrar."
"Du är inte rädd för deras sprutor?"
"De har inte råd att ge mig sprutor fler gånger."
"Skulle du våga ta en spruta som skulle befria dig från alla dina mostrar och farbröder, ditt beroende av deras tabletter och deras sprit, din fruktan för dem och som skulle ge dig en framtid i frihet?"
Pojken tittade allvarligt på mig.
"Det är därför jag har kommit till dig."
"Du vet att ingen annan kan hjälpa dig?"
"Jag vet att jag inte kan gå till polisen eller till några myndigheter, för man skvallrar inte om knark."
"Kom med mig, min gosse. Om någon annan än jag kunde hjälpa dig så skulle jag inte hjälpa dig."
Vi gick in på en herrtoalett tillsammans, jag gav honom där den förlösande sprutan, och jag gick ut från toaletten ensam när ingen såg mig och när jag kunde låsa den igen utifrån utan att någon såg mig. Och jag visste att jag tyvärr bara hade gjort en god gärning.

"Du kan inte hålla på så här, Josef."
"Hur då?"
"Pojken dog. Köpenhamns yngsta fall av heroinöverdos. Sprutan satt ännu kvar i armen. Hur kunde du med?"
"Han bad om det."
"Skyll på såpa! Och du utnyttjade honom väl först så mycket du kunde? Du var väl inte dummare än att du passade på med att förbruka den unge gossen?"
"Vad menar du?"
"Att du knullade honom allt utom till döds, och att du först därefter hjälpte honom på traven med det sista sticket. Eller hur?"
"Vart vill du komma?"
"Du har förstört den ena utmärkta heroinisten efter den andra för oss, och den siste hade inte ens hunnit börja ännu. Vi hade stora planer för hans räkning. Han skulle ha blivit Christianias främsta stjärna och största stolthet. Han skulle ha blivit en mästernugglare. Som stor hade han blivit en maffialedare i klass med Milanos. Och du sumpade honom."
"Just därför."
"Fortsätter du så här måste vi sätta stopp för dig. Inser du det?"
"Jag rörde inte pojken utom med nålen. Det är du, Mogens, och dina tjänare som förstörde honom så att han kom till mig och bad om hjälp som sin sista förtvivlade utväg från sitt ofrivilliga helvete."
"Ofrivilliga! Inget helvete är ofrivilligt. Är du kanske ofrivilligt här i helvetet i vår tjänst på samhällets botten med ett etablerat rykte som mördare och stjärnkurir?"
"Vad vill du?"
"Du är ett lysande ämne, Josef. Du kan våra lagar. Du skvallrar aldrig. Du kan konsten att tiga. Du skulle aldrig ange en knarkande loppa. Du har ingen familj att ta hänsyn till, och inte planerar du heller att skaffa dig någon. Jag vill att du arbetar för oss lojalt. Du vet att jag arbetar med kontakter över hela Europa. Du kan bli miljonär på en

natt om du bara blir lojal. Sluta med att skänka bort döden till svaga hjärtan som ber om det och som vi inte utnyttjat färdigt ännu. Du kan ändå aldrig frälsa någon enda av dem. De kommer till helvetet allihop. Så mycket vet du om karma att en människa som har levat och dött i helvetet endast kan födas på nytt till ett värre helvete."

"Det vet varken du eller någon någonting om."

"Vad vet du då?"

"Att du kommer att dö före mig."

Mogens log mot mig.

"Hur då?"

"Det får du se."

"Dock kommer även du att dö och det på ett sätt som även du kommer att få se."

"Det behöver du inte tala om för mig som om jag inte visste det."

"Vem av oss dör först? Ska vi slå vad?"

"Du dör först."

"Topp! Jag skulle kunna låta likvidera dig idag inom denna timma."

"Men du gör det inte."

"Jag vill ha dig levande, Josef."

"Du har mig redan levande."

"Nej, Josef, det är det jag inte har. Vi känner varandra. Jag vet att du kommer att fortsätta med att agera på egen hand bakom allas ryggar och konsekvent följa dina egna idéer utan att någonsin lyda någons order. Du är sådan. Lika litet som du någonsin kan lyda någon kan du någonsin ge någon en order. Därför är du oskyldig. Därför är du född maktlös, och det är bara därför jag behåller dig vid liv. Jag är nyfiken på vad du tänker hitta på härnäst. Gör vad du vill, men leverera inga fler överdoser."

"Inte ens till dig?"

"Inte ens till mig."

"Då har jag ingenting mer här att göra. Jag ber om att få återvända till Göteborg."

"I Göteborg har du ingenting annat att vänta än döden."

"Vad jag har att vänta är min ensak."

"Det vore synd på en god förmåga att gå miste om dig. Jag vill ogärna släppa dig."

"Då fortsätter jag leverera överdoser till dem som ber om det, och de är många, de blir bara fler tack vare er, och jag levererar dem gratis."

"Du är barnslig. Försvinn då till Göteborg, din barnrumpa! Men ta dig i akt, och kom inte och påstå att jag inte varnade dig! Det finns inget hopp för dig i Göteborg! Du är ett hopplöst fall!"

"Nej, det finns hopp för mig i Göteborg. Där finns kvinnor."

"Finns det inte det här då?"

"Nej, här finns det bara prostituerade heroinister som väntar på döden."

"Dra då åt helvete, din förbannade idealist!"

Det var det sista jag såg av den cyniske Mogens. Två dagar senare var jag på väg mot Göteborg.

Förnöjsamheten.

Ju mera man har, desto mera missnöjd är man med det man har. Ju mindre man har, desto förnöjsammare är man, och desto gladare är man åt det man har.

Konsten är andens triumf över sorgen och förödmjukelsen, som den är ett förtvivlans barn av.

64. Ansiktet

Tro icke att jag tycker om dig.
Du äcklar mig med dina långa mustascher,
ditt krulliga skatbo till skägg
och ditt slippriga slemmiga långa
avskräckande vidriga hår.
Ögonpåsarna är det som avslöjar mest om dig:
nattvak och utsvävningar, orgier, omåttligheter
och snusk utan ände: en rucklare är du,
den värsta som denna tid känner i denna stad,
och detta intryck förhöjs av din brist på hygien,
det att du transpirerar och luktar.
Och hur kan du kalla dig människa,
du som tar livet av kvinnor och barn
och som endast är till för att utnyttja
dem som du icke förbrukar och mördar?
Jag känner dig. Du kan ej lura mig.
Ditt allra gladaste leende är blott en mask
som är krampaktigt lögnaktig
och som blott charmar den dummaste.
Du är en nolla som bara så länge du lever
blir mera på minus. Ditt liv är blott
en karriär i fel riktning, en ond parasitsaga
som endast kan leda alla du känner och världen
åt helvete. Klipp dig och raka dig,
tvätta dig ren då åtminstone,
så att du kan dra åt helvete med hela världen
åtminstone med något sken av anständighet kring dig.
Och vet, att det ansikte som du för mig visar upp
där i spegeln ej någonsin kan lura mig.

Vem mötte mig på Centralstationen i Göteborg om inte Mogens?

"Mogens! Vad gör du här?"

"Jag är ledsen, Josef, men jag har dåliga nyheter."

"Vad då?"

"Du följer med mig tillbaka till Köpenhamn."

"Varför det?"

"Sätt dig i bilen. Vi kan prata medan vi kör."

"Har det hänt något?"

"Var inte dum."

"Men säg då något åtminstone som kan övertyga mig!"

"Vi kan inte riskera att du åker fast. Du vet för mycket. Sätt dig i bilen."

Det som övertygade mig var den revolver som han tog fram och riktade mot mig.
Jag satte mig i bilen.

Vi var snart utanför staden på väg söderut mot Danmark.

"Du skulle inte få gå omkring många dagar i frihet i Göteborg, Josef. Alla vet hur intressant du är och att du vet för mycket. Det är bara vi gangsters som vet vad det är du vet som är för mycket. Du vet för mycket om polisväsendet också. De skulle inte skydda dig för att du vet vad du vet. Vi har all anledning att skydda dig för vad du vet."

"Din revolver verkade inte precis beskyddande."

"Den har kanske räddat ditt liv. Utan den hade du kanske inte satt dig i bilen utan i stället åkt fast. Vi kan ha nytta av dig, Josef. Det kan ingen annan ha utom den svenska ordningsmakten, som gärna skulle blunda för att få se dig död. Å andra sidan, om du inte vill samarbeta är vi nu tvungna att blunda och se dig dö."

"Hotar du mig?"

"Nej, jag är bara som vanligt uppriktigt realistisk. Samtidigt vet jag att du aldrig skulle tjalla. Bara därför vill jag ge dig en chans. Arbeta för oss. Om du inte arbetar för oss är du död. Så enkelt är det. Situationen är ytterst okomplicerad."

"Vad vill ni jag ska göra?"

"Du kan tala flera språk. Det har vi användning för. Jag vill skicka dig som agent omkring i världen. Vi har våra etablerade kontakter runtom i världen som vi behöver kommunicera med helst genom en pålitlig och ärlig person som du som ingen skulle vilja döda utom polisen. Kalla det ett jobb som korrespondent."

"Vart vill ni skicka mig?"

"Du får se. Planerna är inte fullt klara ännu. När jag lämnade Köpenhamn visste jag ännu inte om jag skulle få se dig mera. Våra planer för din räkning var därför bara preliminärt diffusa, men med din person med mig kan de bättre materialiseras."

"Jag har väl knappast något val?"

"Nej, det har du inte."

Alger.

"Välkommen hit, herr Joseph, och känn er som hemma! Här i Kasbah är alla hemma som inte är hemma någon annanstans. Det är de fredlösas fristad, de brottsligas frihamn, mördarnas benådningsplats och smugglarnas metropolis. Härifrån dirigeras det mesta av narkotikasmugglingen över Marseille in i Europa. Vi gör lysande affärer med opiumodlarna i Thailand, Iran och Turkiet och ännu mer lysande affärer med heroinisternas gudfäder i Milano, Paris, Amsterdam och Hamburg. Det är vi som ser till att det är lättare att få tag i heroin i Stockholm än en varm korv.

Det enda som hotar vår blygsamma ställning är den verkliga terroristmaffian i världen. Jag menar det muslimska och det kommunistiska maktblocket, länderna bakom järnridån inklusive Kina samt alla länder där islam fått lov att utrota alla andra religioner, som här i Algeriet. Jag är fransman och en av de få som blivit kvar efter Algeriets fall. Genom att jag levde och verkade här i Kasbah tolererades och respekterades jag av muslimerna, som inte är dummare än att de underblåser all laglöshet som riktar sig mot Europa. Sedan dess har jag på underjordisk väg försökt rikta min subversiva verksamhet mot arabvärlden och kommunisterna, och efter 25 år har jag ännu inte lyckats.

Islam är världens enda direkt terroristiska religion genom att den predikar det heliga kriget mot alla irrläror. Kommunismen är den enda omänskliga religionen genom att den legaliserar lögnen. Jag är övertygad om att, liksom Marx menade att etablerade auktoriteter som Shakespeare och Walter Scott kunde försvinna över en natt ur litteraturhistorien liksom genom en fallucka i golvet, så kommer även Marx' egen auktoritet en dag att försvinna ur historien liksom genom en fallucka i golvet. Marx' teorier håller inte genom att de totalt utesluter och förnekar den mänskliga faktorn genom att helt enkelt och ytterst dumt inte alls ta den med i beräkningarna.

Under de senaste fem åren har jag dock med tillfredsställelse sett hur ryssarna gått ner sig i det afghanska träsket. Deras avsikt är att utplåna afghanernas integritet såsom de utplånat kosackernas, balternas, vitryssarnas, mongolernas och tartarernas, och innan de har lyckats kommer de att ha fått hela islam emot sig, och det är den värsta fiende man kan ha, ty islam är den enda religion som är villig att mörda för sin gud. Det är den hänsynslösaste av alla religioner, ty den drar sig inte för att med våld vilja utplåna alla andra religioner, och därför är islam världens politiskt farligaste krutdurk.

Och sedan ryssarna tågade in i Afghanistan har de krampaktigt försökt få eld på den. De har bara lyckats få eld på stubinen, som ingen vet hur lång eller kort den är, men bara det att stubinen brinner är definitivt. Och den stubinen går inte som ryssarna tror till själva krutdurken islam utan till deras egen depå Sovjetunionen. Det blir oundvikligen historiens största baktändning.

Och det hjälper inte att kommunisterna bjuder afghanska bybor på mat och ger gränsbefolkningen vapen att bruka mot guerillorna så länge de själva fortsätter att torka sina stjärtar med det mjuka vita papper som de hittar i Koranerna. Så dumma var inte ens engelsmännen.

Kalla mig fascist-imperialist om du vill, men Frankrike skulle aldrig ha släppt Nordafrika. Deras största politiska misstag var att ge Marocko och Tunisien deras självständighet. Därmed öppnades gränserna till Algeriet för guerillorna, och sedan var det färdigt. Följden av att Frankrike gav Algeriet, Marocko och Tunisien deras frihet är att afrikaner nu förslavar Frankrike genom att genomföra massfolkvandringar från Afrika norrut över Medelhavet. Muslimska länder kan ju inte regera sig själva, då de behärskas av en totalitär religion som inte medger någon demokrati; alltså måste folkmassorna fly från sina regimer för sina liv. Och bara Europas demokratier är snälla nog att ta emot dem. Så dränks europeisk demokrati i muslimskt politiskt vanvett. Ja, jag är rasist, ty det är varje vettig politisk människa som vet något om hur barbarer fungerar. De vet att de inte alls fungerar. Men de värsta barbarerna är alla muslimer och kommunister, ty de har legaliserat ondskan. Det är själva den moderna definitionen på en kommunist: en person som gör fel helt medveten om att det är fel. Och därför är mitt primära politiska livsmål att bidra till att de kommunistiska och muslimska diktaturerna spelas ut mot varandra och helst tar kål på varandra. Därför hjälper jag bland annat till ekonomiskt med islamiseringen av Kina."

Kapstaden.

"Jaså, ni är den berömde Joseph K., som så helt har blivit utlämnad åt den undre världens godtycke! Jo, jag har hört talas om er och er sällsamma bana in i helvetet, som ni nu aldrig slipper. Ty brottet är en kvinna, i vilket träsk man bara går sig djupare ner ju mer man kämpar för att komma loss. Glöm Europa och varje tanke på att någonsin få kunna leva ett anständigt liv. Utnyttja brottets möjligheter i stället till fulla när du nu ändå blivit gift med det, och skaffa dig ett slott någonstans och njut där av dina gärningars frukter medan andra går åt i deras fördömda hederlighet. Sydafrika är därvidlag ett utsökt affärsområde. Vi lever på att utnyttja negrerna till döds, och vi struntar i hur och när de dör bara vi tjänar pengar på dem så länge de lever. Om fyra vita ungdomar våldtar en negress och sedan bakbinder henne och stänger in henne i en bils bagagelucka och sedan tänder eld på bilen så måste de på något sätt ha rätt att göra så, ty de är ju vita medan hon är färgad och rättslös. Hon kanske hade Aids och sade det till dem efteråt? Det vet vi inte, men något måste ha berättigat pojarna till att göra som de gjorde.

Så välkommen till Sydafrika om du vill tjäna pengar på svartingarnas annars värdelösa liv. I Europa har man ingen aning om vad rasism är, och allra minst i det samvetsömna landet Sverige, som säger sig vara apartheids främsta fiende. Åtminstone säger er ledare Olof Palme detta lyckligt omedveten om hur dum han gör sig i hela världens ögon och hur han därmed frivilligt utsätter sig för alla professionella krypskyttars kikarsikten i hela den värld som har affärer i Sydafrika, och det är hela världen utom Sverige. Hade ni så mycket negrer som vi, så hade ni också apartheid, ty det är ingenting annat än en nödvändighet för att överleva. Om vi inte hade apartheid skulle den vita rasen utplånas från Sydafrika, och ingen skulle fråga efter det våld och den laglöshet och rättslöshet som därvid skulle bli förhärskande allt framgent. Vi är här, och för att få fortsätta vara här i fred måste vi ha rigorösa försäkringsanordningar mot

den färgade majoriteten och den djungelns lag som råder bland dem, och det är allt vad apartheid är. Den är ofrånkomlig i alla sammanhang som rör samarbete mellan färgade och vita. Ingen kan upphäva gubben Noaks förbannelse av sin svarte son Ham, och det vet även alla araber. De enda som inte vet det är de som inte har någon erfarenhet av samexistens med negrer.

Deras hämnd på den vita rasen är Aids, men antagligen kommer den sjukdomen att utplåna den svarta rasen innan den utplånar den vita. Farsoten har ju sin största spridning bland Afrikas negrer som helt lugnt nonchalerar den och låtsas som att det regnar medan hela Kongos och Kenyas och Ekvatorialafrikas svarta befolkning smittas ner och dör. Det får de gärna göra. Ingen saknar en död neger. Jag hoppas min cynism inte chockerar er, men jag antar att ni är van vid värre utsagor av ren ärlighet.

Denna sjukdom har också plötsligt gjort det arabiska knarket onödigt i världen. Vad är det för mening med att folk drogar ner sig och dör av heroinöverdoser när befolkningsöverskottet mycket effektivare kan expedieras genom Aids? Därför har dina arabiska drogförsäljare ingenting här i Sydafrika att göra. Vi behöver våra vita ungdomar, ty de är få nog ändå, och den svarta befolkningen behöver inga droger, för den dör ändå i Aids.

Kalla mig cyniker och fascist och rasist om du vill, men jag är faktiskt bara realist. Det är verkligheten som gjort mig till den jag är och inte jag själv. Och tro mig: i Europa har negrerna i Frankrike och England redan blivit så besvärande att man står på tröskeln till apartheidinförande även där. 'Rör inte min kompis' är bara en vacker fras som är maktlös mot den bistra verklighetens ohyggliga bottenlösa avgrund. Den svarta 'kompis' som den vite scouten beskyddar skall en dag sätta kniven i ryggen på sin beskyddare om beskyddaren framhärdar i sitt beskyddande.

Den enda goda negern är den som är maktlös. Håll dem maktlösa, och endast så skall civilisationen kunna stå ut med honom. Ty en neger som får makt måste enligt negerns natur urarta till en Idi Amin. Se bara på vad som har hänt med den gentlemanen Robert Mugabe efter hans makterhållande. De vita i Rhodesia var galna som någonsin gick med på att låta de svarta i Rhodesia få överta makten. I Rhodesias historia är det bara två rhodesianer som kommer att gå till historien: Cecil Rhodes och Ian Smith, ty alla de andra har gjort bort sig med att flirta med negrerna.

Lycka till på andra marknader, Joseph! Här tänker vi göra allt för att hålla den vita rasen ren, medan bland de svarta dödens monopol mer och mer övertas av Aids, mot vilken vara alla dina arabiska droger bara är som vattenpistoler mot kanoner eller som snöbollar i helvetet."

Bangkok.

"Välkommen, herr Joseph! Vi har hört mycket om er och om era färdigheter i sängen. Vill ni inte pröva några av våra bästa änglar? Jag kan försäkra er om att de är uppfostrade till att leverera världens bästa samlag, och de lägger sig vinn om att aldrig göra en kund besviken! Det är en ära för oss att bli gästade av en så betydande europé som blivit så berömd för sitt goda handlag med kvinnor! De gör vad ni vill för er, och ni kan göra vad ni vill med dem. De är alla fogliga som lamm. Alla de bästa har varit här i minst fem år och kom hit redan i tolvårsåldern. Vi försöker värva dem innan de blivit könsmogna och helst innan de har några fullt utvecklade bröst. Många européer kommer hit och säger att barn är angenämast att förföra. Många ställer också så svåra anspråk som att de kräver att få undfagnas av oskulder. I början försökte vi lura dem, men när de sedan kränktes och inte befanns vara oskulder kunde kunderna gå bärsärkargång av vrede, så sådant gör vi aldrig mera. Men om de kräver oskulder får de i gengäld betala ett desto högre pris för att de verkligen var oskulder. Ibland har det hänt att även en oskuld blivit knullad till döds, men då har kunden fått betala ett desto högre skadestånd och dessutom efteråt på lämpligt sätt tagits under behandling så att

han aldrig kunnat besöka något horhus mera. Vi kan förlåta att ofullkomliga horor strukit med under kundernas behandling men aldrig att de tar livet av oskulder. Så om ni vill ta livet av någon här är det bäst att ni ser till att hon inte är en oskuld.

Härifrån levererar vi världens bästa fnask över hela världen. De vet själva att de aldrig kan bli något annat än fnask när de väl arbetat för oss i några år, och accepterar de detta blir de faktiskt förstklassiga fnask. De som inte accepterar ett liv som sådant bevakas noga och får omhändertas av alla de grövsta kunderna tills hon knullas ihjäl. Någon måste ju ta hand om de grövsta kunderna. Det gör inte så mycket om de som redan är märkta av blåmärken och ärr efter knivar blir det litet mera, medan det är katastrof om en som är perfekt utsätts för någon bestående kroppslig skada.

Jag hade aldrig hamnat i det här facket själv om jag inte uppfostrats till det från barnsben. Jag var en av stadens bästa horor redan vid femton år, och jag var så klok och så fiffig att jag kunde slå ut min egen bordellmamma och överta hennes bordell. Sedan har jag ständigt utvecklat rörelsen så att jag nu driver fem förstklassiga bordeller i denna del av staden, och de har den lägsta statistiken i Bangkok på horor som hoppat av.

Vi klarade oss i många år med bara opium, men under de senaste femton åren har européernas och i synnerhet amerikanernas anspråk på droger blivit ständigt allt svårare. Det händer fortfarande att någon kund kräver någon drog som vi inte har, till exempel kokain, som vi just nu har fullt sjå med att få in i landet. Det är typiskt, att fastän vi numera både har hasch, LSD, heroin, morfin och marijuana på marknaden utom vanligt opium och allt annat möjligt smått och gott, så vill de kräsnaste kunderna ändå ha något annat som vi inte har som är bättre och effektivare. Vi vill ju ändå inte ta död på kunderna, vilket de själva ibland tycks vilja göra. Flickorna låter vi dock aldrig röka annat än opium. Vill de ha annat får de söka det själva någon annanstans, och blir de beroende av något annat får de sparken. De tunga drogerna är bara till för kunderna.

Det enda vi aldrig talar om är Aids. Alla vet att sjukdomsriskerna finns, men ämnet är tabu. Alla andra veneriska sjukdomar diskuteras lika flitigt som det är vanligt att de förekommer, för de kan alla botas. Bara Aids talar vi aldrig om. Om någon får det låtsas hon inte om det utan fortsätter som vanligt tills hon dör. Om någon kund får det genom oss låtsas vi inte om det heller utan förnekar det om det behövs. Aids kan ju aldrig spåras. Kunden kan ju också ha fått det någon annanstans, till exempel i Honolulu. Många kunder kommer hit sjuka efter att ha varit i Honolulu. Märker vi att de är så sjuka att de kan skada oss skickar vi dem till en konkurrerande bordell.

Så tala inte om Aids. Det ordet är tabu. För ni det på tal blir ni utfrys av alla och kan ni inte mer göra några affärer. Fråga inte om det heller. Det samma gäller för alla, att man knullar på egen risk och tiger om man får Aids och fortsätter att knulla så länge det går. Vi praktiserar världens äldsta yrke, och Aids skall inte få hindra oss däri. Vem kan stoppa naturens krafter? Inte ens Aids skall kunna göra det i längden."

Efter den sista rapporten från Bangkok var det tyst från Josef i över tre månader. Till slut blev jag orolig och började vidta åtgärder. Jag skickade brev till alla adresser som han hade uppgivit, och till Köpenhamn skickade jag även ett till "Mogens, c/o Josef K." Och det var därifrån jag fick det första och enda svaret.

Den anonyme Mogens meddelade mig i all korthet att Josef hade insjuknat i Bangkok i en sjukdom som troligen var Aids. Han hade tvångsintagits på ett primitivt sjukhus och där fått läkarna att skratta åt att han hade bett om LSD. Naturligtvis hade den farliga drogen desto strängare hållits otillgänglig för honom. "Den drogen har vi inte här i landet," hade en läkare skrattande sagt, och ju mera patienten ansträngt sig för att få drogen insmugglad till sig, desto hårdare hade han bevakats. Tydligen hade läkarna aldrig förstått varför han hade varit så galen att han hade velat ha just LSD. Hade han bett om morfin hade de kunnat förstå det bättre och kanske till och med kunnat tillgodose det utan större problem.

Jag svarade genast argt på detta brev och vågade anklaga denne Mogens för att med flit ha smusslat undan Josef i Thailand utom räckhåll för civilisationen för att låta honom dö där så att ingen märkte det, och jag hotade med hela min lagkunskap och dessutom med att Josef per korrespondens avslöjat hela Mogens' undre världss alla skeenden och kontakter för mig och hoppades att denne Mogens därigenom skulle se till att Josef blev frisk och kom till rätta igen. Men reaktionen blev den motsatta. Den hemske Mogens meddelade mig helt kort att Josef avlidit och att all vidare brevpост till adressen i Köpenhamn skulle returneras oöppnad.

Därmed stod jag inför en avgrund. Marken gungade under mina fötter, och jag såg hela världsrättssäkerheten hotad genom det faktum att Josef kanske tillåtits dö i Aids med avsikt så långt hemifrån som möjligt.

"Okänd svensk död på sjukhus i Thailand." Så löd telegrammet som kom från vår diplomat i Bangkok. Vid närmare kontakt framgick det att dödsorsaken varit Aids. Jag fick veta det av en slump vid en lunch genom att jag hade bekanta vid UD och förstod genast att den okände svensken var min före detta klient. Det var sedan jag som ordnade med att liket blev hemskickat och begravet i svensk jord. Det hade aldrig gått om fartyget, som fick i uppgift att ha ett lik i lasten, hade fått veta likets dödsorsak.

Det var bara jag som kom på begravningen. Jag visste att hans mor var död, men jag visste inte att även alla hans anhöriga tog avstånd från honom. För dem hade han kanske varit "död" redan i ett antal år. Dock anade jag att någon i Finland skulle sörja honom.

Även jag sörjde honom, eller åtminstone beklagade jag honom. Jag tror fortfarande att jag hade kunnat få honom frigiven med villkorlig dom vid den process som tyvärr aldrig blev av. Och ändå hade han inte i mig landets mest lysande advokat.

Detta högst oväntade slut på en levnadssaga som egentligen var omöjlig att kartlägga gav anledning till oupphörliga reflexioner. Hade han själv behärskat sitt öde, eller hade han blivit sitt ödes offer, liksom de damer under gatans lag som han haft med att göra? Märkligast av allt var ju hans obegripliga engagemang i fallet med Aidspatienten som tycktes bli botad från sin sjukdom genom LSD, varpå Josef blev symbolen för denna mirakelkur och stämplades av ryktet som den enda som verkligen kunde genomföra den. Naturligtvis måste det hela ha varit en myt, men ingenting kan man komma så långt med som myter. Hela vår civilisation är uppbyggd av mest bara myter från Bibeln och Homeros genom kristendomen till alla 1900-talets absurda och fullkomligt ovederhäftiga ismer och ideologier. Denna myt om LSD som kur mot Aids kommer väl aldrig att kunna vare sig helt vederläggas och ännu mindre bevisas.

Det är dock min plikt att inför eftervärldens rannsakan av hans gärningar presentera de dokument som finns. Min avsikt är icke att rentvå honom, det försökte han göra allra minst själv, väl medveten om de brott som han hade begått, men jag vill att han kanske inför en mer förstående eftervärld skall framstå som blott och bart den människa han var och som liksom Othello hade kunnat säga som försvar för sig och för hela mänskligheten, att hans brott var, inte att han inte älskade förnuftigt, utan att han älskade för mycket.

Likväl måste jag till allra sist bifoga en liten märklig episod som jag har fått uppleva själv. En dag när jag gick hem från mitt arbete alldeles ovanligt utschasad efter mycket extra jobb och det var sent på kvällen i slutet av november och snön låg brun, smutsig och slaskig på gatorna, hamnade jag av en slump på Malmskillnadsgatan. Jag blev varse detta först sedan jag redan följt den en längre bit då jag mötte ett alltför oblygt antal flickor, som mitt i den smutsiga gatan lät sig upphämtas av främmande bilar. Först då reflekterade jag över att jag befann mig på Malmskillnadsgatan där de prostituerade fiskade upp sina kunder och under vilken gata flera prostituerade hittats mördade. Jag gick snabbt i hopp om att ingen av damerna skulle tilltala mig.

Men så möttes jag på denna gata av en annan sorts damer. Det var omålade damer av tråkig karaktär som gick på de prostituerade och sade: "Skäms ni inte att gå här och sprida sjukdomen Aids? Skäms ni inte att uppmuntra torskarna? Om inte ni vore så vore kanske Sverige helt fritt från Aids!" Och jag märkte även att dessa kommissarieliknande damer tillhörande socialdemokratiska kvinnoförbundet vanligen utan figurer och med glasögon på näsan och fetlagda hade mycket stark effekt på de prostituerade: de verkade snabbt lyckas med att skrämna bort varenda målad dam från gatan.

Och då uppenbarade sig det tredje fenomenet. En lång mager man i lång svart kappa vågade sig på de ampra socialdemokratiska tanterna och skällde faktiskt ut dem. "Hur vågar ni gå här och beröva fattiga kvinnor deras levebröd? Vill ni de ska dö av svält? Era förbannade gamla jungfrur, bara för att ni aldrig har fått älska själva så har ni ingen rätt att förbjuda dem som ser något ut den glädjen. Här går ni och trampar in i mänskors privatliv och märker inte själva vilken skada ni ställer till med! Låt dem som kan få älska i fred, och var inte så förbannat fittavundsamma! Lämna den undre världen i fred om ni inte vill förgås i den själva!"

I samma ögonblick fick mannen syn på mig, och jag mötte hans blick. Och då log han emot mig som om han kände igen mig, och det verkade till och med som om han blinkade åt mig med ena ögat. Men det värsta var, att även jag tyckte mig känna igen honom. Kunde det vara sant? Jag hade aldrig fått se liket som kom från Bangkok då kistan var förseglad, och när jag tänkte närmare efter så hade faktiskt ingen för mig bevisat att Josef K. var död.

Och denna sak har jag grubblat över sedan dess, väl medveten om att jag aldrig kommer att kunna få någon klarhet i saken, då liket i kistan vid det här laget är förmultnat, om den över huvud taget alls innehöll något lik.

Dock kom jag snabbt till den slutsatsen, att hur det än förhöll sig, så var det bäst att inte sätta i gång någon utredning. Det heter ju, att en begravnen hund är bäst begravnen, ty annars kan den ju börja leva. Men i det här fallet ansåg jag mera att det handlade om att låta de levande få leva – utan att störa dem med några eventuella obefintliga lik.

Slut.

Innehåll :

Inledning

Första delen : Presentation av fallet

1. Bitterhetens berättigande
2. Tacksamheten
3. Den evige ungarlen
4. Hemligheten
5. Gengångaren
6. Eftertankens kranka blekhet
7. Mardrömmen
8. Skorpionens outhärlighet
9. Den mänskliga faktorn
10. Dilemmat
11. Ditt öde
12. Et in Arcadia ego
13. En bagatell
14. Intigheten
15. Fader Vår
16. Det svarta hålet
17. Fegheten
18. Fredlös
19. De eviga såren
20. Et in Inferno ego
21. Skrälingar
22. En tragedi
23. Häxan
24. Samhällets prostitution
25. Livet, döden och helvetet
26. Min religion
27. Kärlekens kompromisslöshet
- Mitt liv som organist
- Messias i Scandinavium och Albert Hall
- På förekommen anledning
- Julkortet
- Ärlighet och självutplåning
28. Den gamla horan
29. Aquarius
30. Nobbad av livet
31. En poets klagan
32. Två sorters narkomaner
33. Det ofria samhället
34. Orättvisans vansinne
35. Den siste hyresgästen
36. Kuriren
37. Gudstjänsten
38. Sverige
39. Omänskligheten
40. Narkomania
41. Heta testiklar

42. Ett möte
43. Min älskade och ödet
44. Mitt livs längsta månad
45. Kärlekens immunitet mot ondskan
46. Historien om Vietnamkriget
47. Don Quixote i sängen
48. Resignation
49. Uppvaknandet
50. Människans utsikter
51. Fadern in spe
52. Blygheten
53. Ett skolexempel på kärleksmoral
54. Apologia
55. Barndomen
- Resedagbok
56. Stockholm
57. Min mor
58. Oskuldens skuld
- Loggbok
- Den långa vägen hem
- Rutten valpropaganda
- Valrörelsens tragikomik
59. Fredspipan
60. Kärlekens hämnd
- Andra delen : Den fördömda människan*
61. Frälsaren
62. Naturens hämnd
63. Modern
64. Ansiktet
- Alger
- Kapstaden
- Bangkok